המחיר: 9.00 ל״י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2085 ג׳ אלול תשל״ז, 17.8.77 שנה 41

העולם הזה

מי שחקי החסינות של ח״כ אולמרט

תשקיף

יהושפט הרכבי

הגיש התפטרותו

יועץ ראש־הממשלה לענייני מודיעין, אלוף (מיל.) יהושפט („פאטי") הרכבי, הגיש בשבוע שעבר לראש־הממשלה את התפטרותו מתפקידו זה.

כתוצאה מהתפטרותו נשאר התפקיד, שעליו המליצה בשעתו ועדת־אגרנט, בעיקבות לקחי מילחמת יום־הכיפורים, בלתי־מאוייש. הרכבי נימק את התפטרותו ברצונו להתמסר לעבודה אקדמאית.

ד"ש תעורר בכנסת

יישום דו"ח אגרנט

סיעת ד"ש מתכוננת להעלות על סדר־יומה של הכנסת, עם תום הפגרה, את בעיית אי־אימוץ מסקנות דו"ח ועדת־אגרנט בתחומי ביטחון שונים.

העלאת הנושא לדיון פומבי דווקא בידי ד"ש היא, כמובן, תוצאה של היות ראש־התנועה, הפרופסור ייגאל ידין, אחד מחברי ועדת־אגרנט.

בין השאר מתעתדת ד"ש להתריע על־כך שלראש־הממשלה אין כל יועץ לענייני מודיעין.

הליכוד מתכנן

הוצאת יומון

בצמרת הליכוד דנים באחרונה באופן מעשי בתוכניות להוצאה־לאור של עיתון יומי. ראשי הליכוד, בעיקר מקרב תנועת־החרות, טוענים שלא ייתכן שלא יהיה למיפלגת השילטון יומון משלה שיגן על עמדותיה.

בנושא זה כבר נערכו כמה ישיבות, שנועדו לדיון בגיוס הכספים וכוח־האדם הדרוש להוצאתו לאור של יומון כזה.

עיתונאי בכיר באחד היומונים במדינה הגיב בשלב הראשון על ההצעה, שהופנתה אליו, להיות עורך עיתון הליכוד: „בשביל מה אתם צריכים עיתון? הרי יש לכם מעריב!"

דיין רגז על

„מלכודת בטלוויזיה"

שר־החוץ, משה דיין, הביע את מורת־רוחו ממה שנראה לו כ„מלכודת" שטמנה לו הטלוויזיה ביום השישי האחרון, כאשר הוזמן לראיון טלוויזיוני על מדיניות־החוץ.

לטענת דיין הוא לא ידע כי הטלוויזיה עומדת לערוך מעין עימות בלתי־ישיר בינו לבין שר־החוץ לשעבר, יגאל אלון, שרואיין באולפן בתל־אביב, ושהתבקש להגיב בשידור חי על דברי דיין.

לדיברי דיין נמסר לו על כך רק אחרי שאופר ועמד להיכנס לאולפן לראיון. בעיקבות פרשה זו העלה דיין בממשלה את הצורך „לקרוא את הטלוויזיה לסדר."

אנשי מחלקת החדשות של הטלוויזיה טוענים כי לא טמנו לדיין כל מלכודת, וכי היתה זו זכותם הלגיטימית לבקש את תגובת האופוזיציה להצהרות שר־החוץ.

סמי נחמיאס: „נעשה

עוול לגנדי!"

בעיקבות מיספר הצהרות, שהשמיע בשבוע שעבר נוצר הרושם כי קצין־המודיעין של המישטרה לשעבר, סמי נחמיאס הצטרף להאשמות של אהוד אולמרט כנגד גנדי. בין השאר יכול היה להיווצר רושם כזה מהכתבה שפורסמה בגיליון הקודם של העולם הזה על הפרשה (התנגשות חזיתית, העולם הזה 2084).

סמי נחמאס ביקש להגיב על כך במיכתב ששיגר למערכת העולם הזה. כתב סמי נחמיאס במכתבו, שהעתק ממנו נשלח גם לח"כ אהוד אולמרט:

„יפה שזוכרים את חלקי ב,מתן האות להסתערות הכללית', אך התקפתי היתה מכוונת — ומזמן — בראש ובראשונה לנושא הפשע המורכב והמתוחכם על עסקיו החמורים וביטוייו היותר חריפים. מאבקי להקמת כוח־משימה למילחמה בפשע המחמיר אינו מיועד לעניינים ואישים כגון אלה.

„ההאשמות שהוטחו כלפי גנדי, צירוף העיתוי והנושא, גרמו בתודעת הציבור לשיוך בלתי־נכון ובלתי־הוגן של גנדי למה שמכונה ,הפשע המאורגן.' הם גרמו כפועל פגיעה שלא־במקומה בשמו של אלוף בצה"ל והטילו בו דופי מהסוג שאינו ראוי לו כאשר לפי מיטב ידיעתי אין הוא נמנה או קשור לעבירות שכאלה.

„בשל היותי מורגל לבחון מידע באמות־מידה של קצין מודיעין מיקצועי ומישטרתי נעשו, לדעתי, סטייה קיצונית ואולי עוול בשירבוב שמו של גנדי לנושא הפשע המאורגן וכו'."

גם ראש־הממשלה, מנחם בגין, ביקש למסור בשמו לגנדי כי יחסו אליו לא השתנה בעקבות המסע שמנהל אולמרט נגדו.

נהרגה מאמצת

מנכ"ל רוה"מ

ביום השישי האחרון פורסמה לראשונה העובדה כי מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה, הד"ר אליהו בן־אלישר, הועלה ארצה בידי ידידת מישפחת הוריו, שבמהלך מילחמת־העולם השנייה נכללה בעיסקת־חליפין שנחתמה בין הבריטים והגרמנים והותר לה לעלות לארץ עם ילדיה. הידידה, הגברת גראוכר, שילדיה נספו בשואה, אימצה את בן־אלישר (אז גוטליב) כבנה, והעלתה אותו עימה לארץ.

הסיפור פורסם לראשונה במוסף השבת האחרון של „הארץ", אבל הגברת גראוכר לא זכתה לקרוא את הכתבה. היא נהרגה בתאונת־דרכים שאירעה בערב שקדם להופעת העיתון.

גם אם־הורתו של הד"ר בן־אלישר מצאה את מותה בתאונת־דרכים, בהיותה בדרכה לארץ בתום מילחמת־העולם השנייה.

תקום מישטרת

היישובים

ניצב־מישנה גידעון אילת, איש קיבוץ בית־אלפא, עשוי להתמנות כראש היחידה המישטרתית החדשה — מישטרת היישובים העבריים, שתהיה כפופה למישמר־הגבול.

מישטרת היישובים, שעיקר כוח־האדם שלה יגוייס מבני המושבים והקיבוצים, תפעל בתחום הגניבות החקלאיות ותפקח על הביטחון ביישובי־הספר.

גונן פרש

משותפות עם פלאטו

האלוף (מיל.) שמואל („גורודיש") גונן, שהקים לפני יותר משנה, יחד עם מי שהיה קצין־צנחנים־וחיל־רגלים ראשי, תת־אלוף עמנואל („מנו") שקד, חברה לייצוא נשק ואמצעי־לחימה, שמומנה על־ידי ח"כ סמי פלאטו־שרון, פרש מהשותפות עם פלאטו ומנו שקד.

גונן הקים חברה עצמאית לייצוא ציוד צבאי, ועד כה הצליח כבר להרחיב את עיסקי החברה שלו לכמה מדינות.

בצלאל מזרחי יגיש

תביעות נוספות

פרקליטיו של הקבלן והמלונאי בצלאל מיזרחי, שהגיש בשבוע שעבר תביעה על הוצאת דיבה בסך של 10 מיליון ל"י נגד היומון הארץ ונגד כתבו אבי ולנטין, לא יסתפקו בתביעה זו.

עורכי־הדין רם כספי וגבריאל כהן עומדים לפנות בתלונה למועצת־העיתונות, על שהכתבה נגד מיזרחי פורסמה מבלי שכותבה יבקש תגובה כלשהי ממיזרחי.

כן הם עומדים לפנות לנשיא בתי־המישפט בבקשה להקדים את הדיון בתביעתו של מיזרחי שלא במיסגרת התור הרגיל בבתי־המישפט, בשל החשיבות הציבורית של הנושא הנדון בתביעה.

עוד שוקלים פרקליטיו של מיזרחי הגשת תביעות פליליות על הוצאת דיבה נגד הכתב אבי ולנטין ועורכי „הארץ", והגשת תביעת נזיקין בבית־מישפט בארצות־הברית על סכום של 5 מיליון דולאר נגד הוצאת עתון „הארץ" בשמו של בצלאל מיזרחי ובשמו של איש העסקים האמריקאי דייב לובנטל.

על פי החוק ניתן להגיש תביעה כזאת בארצות־הברית, אם התובע מוכיח שנגרם לו שם נזק — בצורת ביטול הזמנת חדרים בבתי־המלון שלו, למשל, על־ידי סוכני נסיעות אמריקאיים. על־פי אמנה הקיימת בין שתי המדינות, יכולים שילטונות ההוצאה־לפועל בכל אחת מהן לאכוף ביצוע פסק־דין שהתקבל במדינה השנייה.

בנקים עוסקים

בציד לקוחות

מיקצוע חדש הופיע בשוק הכספים: סרסורי־בנקים.

סרסור־הבנק הוא אדם המציע לבעלי עסקים להעביר את חשבונותיהם מבנק אחד לבנק אחר, תוך הבטחת תנאי אשראי ומימון טובים יותר בבנק החדש.

הסרסורים מציעים למועמדים הפוטנציאלים תנאים קוסמים ביותר: בין השאר, אפשרויות רכישת מניות באשראי העולה פי־שניים ויותר על סכום ההפקדה שבחשבונו של הלקוח.

אחד הסרסורים, הפועל — תמורת קומיסיון — בשירותו של סניף אחד הבנקים הגדולים במרכז תל־אביב — הצליח בשיטה זו להעביר כ־200 לקוחות חדשים בקירוב לסניף הבנק שבשירותו הוא פיעל.

הטלוויזיה

תצלם במארוקו

צוות של הטלוויזיה הישראלית ייצא בקרוב למארוקו לצלם סרט על קהילת יהודי מארוקו. תהיה זאת הפעם הראשונה שצוות עיתונאים ממלכתי ישראלי יורשה לבקר באחת ממדינות ערב. צעד זה נעשה במיסגרת מדיניותו של חסן השני מלך מארוקו להוכיח יחס חם כלפי היהודים ויחס ידידותי בלתי־רישמי לישראל.

מבצע פרסים ענק!
מיקי ברקוביץ
עם מסטיק
עלית

השתתפו בהגרלה הגדולה
הפרס הראשון:
כרטיס טיסה לאירופה לאחד ממשחקי הגמר.

גיזרו את המודעה,
צרפו אליה
10 עטיפות חיצוניות
של חפיסות המסטיקים של עלית
(העטיפות המצופות בנייר כסף
מצידן הפנימי ומכילות 5
מסטיקים כל אחת.)
מלאו את התלוש, שימו הכל
במעטפה ושלחו למיקי ברקוביץ
ותשתתפו בהגרלה הגדולה
שתתקיים ב-16 באוקטובר 1977

זכרו! רק השולח עטיפות חיצוניות
של 5 מסטיקים משתתף בהגרלה!
אין הגבלה במשלוח מעטפות עם
10 עטיפות, ככל שתרבו לשלוח
מעטפות, יגדל הסיכוי שלכם
לזכות בפרס.

פרס ראשון
כרטיס טיסה לאחד ממשחקי
מכבי בגמר הגביע באירופה.

פרס שני
5 מנויים שנתיים למשחקי
אליפות אירופה בישראל.

פרס שלישי
20 הזמנות אישיות למשחק אחד
באליפות אירופה בישראל.

פרס רביעי
10 כדורי סל בחתימת מיקי ברקוביץ.

פרס חמישי
250 מדליות מכבי.

טוב לי עם
מסטיק עלית

מ. ברקוביץ

לכבוד
מיקי ברקוביץ
ת.ד. 3468, תל-אביב
שמי ________
כתובתי ________
אני אוהב ביותר מסטיק ________ עלית

טוב לי עם מסטיק עלית

פרסום ד"ר יעקבסון

לפני 25 שנה

„הוא שב לארצו גיבור־מילחמה — אך לארצו לא היה צורך, אותה שעה, בגיבורי־מילחמה. המנהיגים הפוליטיים, ומפקדי הצבא הגבוהים שעשו את רצונם, היו מעוניינים רק בטישטוש חלקם במפלה שצבאם נחל בארץ־ישראל, חיפשו להשתיק את השמועות שרווחו על שערוריות בקניית נשק וטיהור הצבא...״ כך תיאר גיליון „העולם הזה״ לפני 25 שנים בדיוק את מחולל המהפכה המצרית, בריגדיר־גנרל מחמד נגיב, ואת רקעה של מהפכת „הקצינים הצעירים״ בכתבה תחת הכותרת „החגורה מתהדקת!״ הכתבה מסתיימת בעובדה ובהערכה מטעם מערכת השבועון: „אזרחי ישראל קיבלו לפני שלושה שבועות את הידיעה על ההפיכה המצרית באדישות לגלגנית... מדינת הצלבנים בארץ־ישראל חוסלה ברגע שקם שליט חזק שידע ללכד תחת ידו את הנסיכויות הערביות, לאחד את כל הכוח הערבי במילחמה נגד הזרים...״ ודומה שמהלכי ההיסטוריה המרחבית ב־25 השנים האחרונות מעידים על מחיר הלגלגנות היהודית ואת כוח האחדות הערבית.

השבוע לפני 25 שנים, במדור „במדינה״, תחת הכותרת „ראשון לציון: מסים ועד קרייזלר״, תוארו תולדות וחגיגות 70 השנה למושבה ראשון־לציון. במדור „המעמד השלישי״, תחת הכותרת „כרם נבות״ הובא סיפור התיישבותו של קיבוץ „השומר הצעיר״ להבות חביבה * על אדמות כפר ערבי שהופקעו מתושביו. סיפור נישול זה הגיע השבוע לפני 25 שנים להתדיינות בבית־הדין־הגבוה לצדק. השופטים־העליונים אילשן, אסף וזוסמן קבעו: „הגירוש היה בלתי־חוקי בהחלט, ללא הצדקה.״ בגוף הכתבה צוטט איש מפא״י שאמר בין־השאר: „מפ״ם עושה כמעשה זימרי, דורשת שכר כפינחס.״

בסידרה „בצל כובע הגרב״ תואר ניסיון של צעירים חברי אירגון בני המושבים להקים את המושב צור־מעון, דרומית לבאר־שבע. סיפרו־המדעי של השבועון ליקט חומר מעיתונות־העולם בנושא הצלחות המעופפות, נושא שהרעיש אותה עת את העולם המערבי. מדור ביקורת־הספרים סיקר את סיפרו של ד״ר יעקב ויינשל „ענקים במדבר״, שעסק ב־15 משיחי־שקר „שעלו על במת ההיסטוריה העברית במשך 1500 שנה...״

„העולם הזה״ 772
תאריך: 14.8.52

הצליח, שמט את רובהו וצנח מתעלף מוכה־שמש. אמר ביי־ג׳י שעה שחבריו של הקצין למיסדר פינו אותו מן הכיכר: „שבע ייפול שוטר — וזיקום!״

דויד בן־גוריון מכנה את משה רבנו „שר־המישטרה היהודי הראשון״ ★ שר־המישפטים חיים כהן „לוחם״ בשחיתות ★ סגן־אלוף (מיל.) ישראל בר והתוקע בשופרו של המשיח

העם

ORA ET

הרומאים הקדמונים, שהיו רגילים לנסח את חוכמתם בפסוקים חותכים, הנחילו ל־עולם סיסמה יפה: Ora et Labora. כלומר: „התפלל ועבוד!״ הם סברו ש־פסוק זה מכיל את כל הדרוש לדעת כדי להקים חברה בריאה ומדינה יציבה.

השבוע המציא אזרח אלמוני ואריאציה ישראלית של פיתגם רומאי זה. הפיתגם המחודש, שבא למצות בשלוש מילים את כל הפילוסופיה הכלכלית והרוחנית של המדינה: Ora et Schnorra. או, בעיברית צחה: „התפלל ושנורר.״

הממשלה

הארץ טהורה

למרות שאינו מחבב עיתונאים במיוחד, עשה חיים כהן, שר־המישפטים החדש, את המוטל עליו והזמין אליו את העיתונאים הירושלמיים.

לא היה קשה לנחש מראש מה תהיינה הקושיות שבאי־כוח העיתונות יקשו לשר־המישפטים. היו אלה אותם גילויי שחיתות במנגנון הממשלתי והממשלתי־למחצה, ש־הצליחו להגיע לאוזני הציבור ושאפשר לשים עליהם אצבע, גילויים המביעים את בעיית הרמה המוסרית בארץ.

לאותם העיתונאים התמימים, שחיכו לר־אות את השר מטיל את עצמו לפני העגלה ששמה מוסר ציבורי המידרדרת במידרון תלול — נכונה אכזבה. חיים כהן לא הבטיח שום טיהור, המשיך לגרד את ראשו, ללעוס את עניבתו, ענה לשאלות בצורה יבשה ביותר מנקודת־ראות מישפטית בלבד.

העיתונאים הופתעו לשמוע מה פשו־טים, למעשה, כל אותם עניינים: אנשי הסוכנות, שהואשמו בדו״ח שמוראק ב־עבירות על תקנות הייבוא, המכס והכ־ספים, שקיבלו לאהר מעשה רישיונות חו־קיים והולבנו בעיני החוק.

פרשת ראש עיריית עכו, ברוך נוי, ש־האשמות כבדות הושמעו נגדו, אינה נו־געת למישרד־המישפטים כל עוד לא הוג־שה תלונה נגדו.

שר־המישטרה, בכור שיטרית, היה רשאי להחליט לפי שיקולו שלא לוותר על שירותו של קצין־המישטרה יצחק בו־יגגר *, גם אחרי שהוכח כי עבר עבירה על החוק ברכישת מקרר. חיים כהן רק חלק על ניסוח הודעתו המפורסמת של שיטרית בכנסת, שבה הסביר כי עבירה על חוקי־חירום אינה קיימת למעשה („הנ־מקה כזו לא הייתם שומעים מפי״).

* על שמה של הצנחנית חביבה ריק שצנחה במהלך מילחמת־העולם השנייה בשיטחי הכיבוש הגרמני בצ׳כוסלובקיה.

* שהתפרסם בהפעילו אלימות רבה במהלך מרד הימאים.

המישטרה

טכס בעל שני גיבורים

ארבע שנים ושלושה חודשים אחרי הקמת מישטרת ישראל הסתיים, השבוע, קורס־הקצינים הראשון שלה. 31 קצינים צעירים (גיל ממוצע: 30) שעברו במשך עשרה חודשים קורס יסודי ביותר (מחקירת פשעים ותביעות ועד לאימוני לשון וסיגנון) תחת עינו הפקוחה של ראש־מחלקה שאול רוזוליו * הבלונדי, מפקד בית־ספר המישטרה בשפרעם שבגליל ה־תחתון, הזכור לדורות של נוטרי מישטרת היישובים העיבריים כמפקד בית־סיפרם בעבר המיזרחי של הגליל התחתון.

גיבור טכס־הסיום: ראש הממשלה ושר־הביטחון דויד בן־גוריון, שהופיע יחד עם בנו עמוס, עוזר המפקח הכללי וראש אגף האירגון של המישטרה ושניים מחבריו ל־ממשלה, שר־המישטרה בכור שיטרית ושר־המישפטים חיים כהן. בנאום ארוך ונמלץ, אחרי שחילק אישית את תעודות־המינוי של מפקח שני (כוכב אחד) לכל אחד מ־מסיימי הקורס, הזכיר בן־גוריון בפנותו לעבר בכור שיטרית שחייך רחבות, מדו־שן־עונג, כי „שר־המישטרה הראשון היה משה רבנו.״ אחר הסביר לקצינים הטריים (ול־200 השוטרים חניכי בית־הספר שעמ־דו עמידת־נוח בשמש הלוהטת על כיכר המיסדרים) כי תפקידו הראשון של השוטר הוא לעזור לאזרח, לחלש, לילד, לאשה, לזקן, לגר ולזר. התפקיד השני: מניעת גרימת נזק על־ידי אדם לרעהו. התפקיד השלישי: השלטת החוק.

הנאום, שכרך בין השאר את דיעותיו ה־ידועות של ביי־ג׳י על מיזוג גלויות ועל הצורך בקצינים תימנים, היה יוצא־דופן בכל־זאת. שלא כמינהגו השתמש בן־גוריון שבע פעמים במילת־הקישור ה־שנואה עליו „את״. יודעי־דבר הניחו כי הוא הספיק לקרוא הגהה מוקדמת של אגדת החרוזים שהופיעה למחרת במוסף הסיפרותי של על המישמר, פרי־עטו של אהרון (אינקובטור על הסלע) מגד ושסיפ־רה על סופו של מלך קדמון שהשמיט את ה„את״.

לטכס היה גם גיבור נוסף, שזכה בהע־רכת הגיבור הראשון. באמצע הנאום נטה אחד הקצינים שהתמנו באותו יום מתוך שורתו, ניסה לתפוס בחגורתו הלבנה, לא

* ששימש כמפקח כללי של המישטרה עד לאחרונה.

אנשים

● סגן־אלוף ישראל בר *, פרשנו הצבאי של על המישמר ומי שהיה קצין־המיבצעים של צה״ל והתיאורטיקן של „המאבק הרצוף״, נראה צועד נמרצות בצפון תל־אביב בשעת לילה מאוחרת, והסביר את סיבת הליכתו ברגל: „אני מהאנשים שהשתייכו לחיל־הרגלים (ה־אוסטרי) כשחיל־הרגלים עוד הלך ברגל.״ באותה הזדמנות הסביר בר גם את דעתו על עתיד משקיפי האו״ם בישראל: מצבם הוא כמצב היהודי שקיבל מישרה מן ה־רבנות לתקוע בשופר ברגע ביאת המשיח. הסביר אותו יהודי: המשכורת אמנם קטנה, אבל העבודה מובטחת להרבה זמן.

● שעה שעשרות תל־אביבים החלו נזכרים במוחמד נגיב לא כגנרל מצרי אלא כמתאגרף צעיר, נזכר בעל־מונית תל־אביב, יצחק מיזרחי, בצד אחר של נגיב. מיזרחי, ששימש כנהגו ומתורגמנו של שגריר תורכיה בקהיר הכיר את נגיב בקהיר, ופגש בו בשנית בארץ־ישראל (באביב 1933) בהופעות האיגרוף שלו. המצרים, שהתאכסנו במלון אספלאנד היר־בו לבקר בבארים, אולם נגיב ביכר לבלות את רוב זמנו ביריד המיזרח שהתקיים בבנייני התערוכה.

● במיכתב ששיגר שר־החוץ משה שרת לעיתונות, גילה כי צדק המלך שלמה בקובעו כי אין חדש תחת השמש. כאשר הציע שרת לפני שבועות מיספר להחליף את המונח הלועזי אינצידנט במלה העיברית „תקרית״ פנה אליו הבלשן הילל הר־שושנים, והעיר את תשומת־ליבו של השר לעובדה כי כבר לפני 11 שנים אישר ועד הלשון את הצעת הר־שושנים לקרוא לאינצידנט תקרית. אולם גם הר־שושנים לא זכה בבכורה. הקדים אותו איתמר בן־אב״י, בנו של מחדש הלשון העברית אליעזר בן־יהודה (אב״י) שהשתמש במילה „תקרית״ בעיתונו הירושלמי דואר היום.

* מאוחר יותר, גיבורה של אחת מפרשיות הריגול הגדולות והמוזרות בארץ, שבמהלכה נגזר עליו מאסר.

סאדאת שלושה שבועות אחרי המהפכה המצרית פירסם **העולם הזה**, לפני 25 שנים, תמונה של מחולליה. בקטע זה נראים מוחמד נגיב, גמאל עבד־אל־נאצר, גנאע עלי בגדאדי, אנוור אל־סאדאת, יוסף צאדיק. בניגוד לכל העיתונות הישראלית דאז, שהתייחסה אל המאורעות במצריים בזילזול, כאל עוד הפיכה ערבית קטנה, הדגיש **העולם הזה** למן הרגע הראשון שזוהי תפנית היסטורית והקדיש תשומת־לב מרובה לאישים החדשים. בגליון לפני 25 שנה תואר מחולל ההפיכה, גנרל מוחמד נגיב.

ניירות ערך. "סופר־משי" של "קודאק"

נייר ערך לדורות. כך קוראים ב"קודאק" לנייר "סופר־משי". ויש לכך סיבה טובה. תמונה שהודפסה על נייר "סופר־משי" היא בעלת משטח הנותן חדות מקסימלית והמשקף בבהירות כל פרט בצילום. תמונה זו רכה יותר, צבעיה אמינים ואינם דוהים במשך השנים. בכלל, הופעתה נאה וזוהרת יותר מכל תמונה אחרת. בחו"ל משלמים 15% יותר לתמונה המודפסת על נייר "סופר־משי" של "קודאק". בישראל אין כל תוספת במחיר. לכן, כשאתה משקיע כל כך הרבה בצילום אל תתפשר על הנייר. במיוחד כשאינו עולה לך יותר. דרוש הדפסה על נייר "סופר־משי" של "קודאק".

דרוש הדפסה
על נייר "סופר־משי" של "קודאק"
ללא תוספת במחיר.

Delta Color
דלתה קולור

CAMERAS
Kodak
FILM

טוב ש"קודאק" בתמונה

חני לבינסון אילון עיצוב:זנדהאוז־איזנשטיין צילום:קורו

לה ולי • הדיאודורנט
לאוהבים להיות יחד
משהו חדש לאוהבים להיות יחד.
דיאודורנט "לה ולי" בניחוח האהוב על שניכם.
לאחר הרחצה בסבון "לה ולי" - תנו לגופכם
את הדיאודורנט החדש. "לה ולי" ישמור על רעננות
ועל ריח נעים ואחיד בכל שעות היום.
בכל פעילות, בכל תנועה.
"לה ולי" - סבון וגם דיאודורנט
לאוהבים להיות יחד.
לה ולי
LOVELY
דיאודורנט
לה ולי
LOVELY
לה ולי
LOVELY
לה ולי
LOVELY
כ חדש מעץ הזית
אריאלי

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר •

אחת הטענות שהופרחו בשבוע ש־עבר, במהלך הסערה הציבורית שהתעוררה סביב נושא הפשע המאורגן, היתה כי כמעט בלתי אפשרי למצוא הוכחות — שתהיינה כשרות כראיות משפטיות — נגד אנשים החשודים בהשתייכות לפשע המאורגן. לפיכך, טענו המחזיקים בטיעון זה, די בהוכחות נסיבתיות כדי להרשיע את החשודים בכך, לפחות מבחינה ציבו־רית.

עד כמה מפוקפקת טענה זו ועד כמה עלול לעיתים הגורל־העיוור לכרוך אנשים חפים מפשע במסכת האשמות שקשה יהיה להם להתגונן כנגדן, נוכחתי בשבוע ש־עבר על בשרי, כאשר כמעט והפכתי קור־בן של „הוכחה נסיבתית" שכזו.

ביום השני בשבוע שעבר, בשעות ה־צהרים, יצאתי מפגישה עם הקבלן והמ־לונאי בצלאל מזרחי, בה ביקשתי לקבל ממנו את תגובותיו על ההאשמות שפור־סמו נגדו.

זמן קצר אחרי אותה פגישה מיהרתי לפגישה נוספת, שעמדה להיערך בבית־סוקולוב שברחוב קפלן בתל־אביב. נהגתי במכוניתי במורד רחוב דיזנגוף, לעבר רחוב קפלן, בו נמצא בית־העתונאים. ב־דיוק כשהגעתי למרכז הצומת דיזנגוף—אבן־גבירול—קפלן, התחלף האור ברמזור מירוק לצהוב. רפלקסיבית לחצתי ברגלי על דוושת הדלק והגברתי את מהירות המכונית.

ברגע זה בדיוק החל אדם לחצות את הכביש במעבר־החצייה שברחוב קפלן, למרות האור האדום שברמזור להולכי־רגל במעבר־חצייה זה. האיש היה שקוע בהירהוריו, לא הביט ימינה ושמאלה, חצה את הכביש מבלי להבחין במכוניתי שהת־קרבה למעבר במהירות רבה.

למזלי הספקתי להבחין באיש בעוד מו־עד. לחצתי על דוושת הבלמים. המכונית האטה מעט עד כדי שיהא סיפק בידי לעקוף את האיש שחצה את הכביש שלא כחוק ולהימנע מפגיעה בו. נשמתי לרווחה והספקתי עוד לזרוק מבעד חלון המכונית הנוסעת נזיפה בלתי מנומסת לעברו של האיש שכמעט ונדרס בגלגלי מכוניתי.

רק אז הבחנתי כי היה זה ח"כ אהוד אולמרט, שדווקא באותו יום הזדמן לתל־אביב ושהגורל זימן אותו לחצות את נתיב נסיעתי דווקא באותה שעה. ואולמרט עצמו לא זיהה אותי. רק כעבור כמה דקות, כשנפגשנו שוב במזנון בית־סוקולוב ואח־רי שגערתי בו שוב על חציית הכביש הבלתי זהירה שלו, השתומם גם הוא: „מה באמת, זה היית אתה במכונית?"

זיעה קרה מכסה אותי בכל פעם כשאני מנסה לדמיין לעצמי מה עלול היה להת־רחש לוליא הספקתי לבלום את המכונית בעוד מועד. נניח שהייתי פוגע בח"כ ולוא גם בצורה בלתי מזיקה. כל ההוכחות ה־נסיבתיות היו אז נגדי: יצאתי מפגישה עם בצלאל מזרחי; נקטתי עמדה ספקנית בפומבי בעבר ובהווה בקשר לטיב ההאש־מות והמניעים של ח"כ אולמרט בצידד המכשפות שהוא עורך; ופגעתי בו בעת שחצה לתומו מעבר חצייה. אלו הוכחות צריך עוד כדי לשכנע שהיה זה ניסיון התנקשות זדוני בח"כ האמיץ והלוחם, ש־תוכנן ברוב תיחכום על ידי אנשי „הפשע המאורגן"?

אולמרט ניצל מפגיעה ואני ניצלתי מ־גורל זה. אבל עוף השמיים כבר דאג להעביר את הקול ולהפיץ את השמועה. בטלפון האדום של גלי צה"ל, בתוכנית חגיגת־קיץ המשודרת מדי בוקר, הגיעה ידיעה שמוסרה ביקש לשדרה כחדשה טריה. היא סיפרה על כך שח"כ אהוד אולמרט ועורך העולם הזה התנגשו בתאו־נת מכוניות. לעורך החדשות של התוכ־נית, צבי רימון, עמדו סבלנותו והאתיקה העתונאית שלו כדי לא לשדר את הידיעה מבלי לבדוק תחילה את מהימנותה. אבל אני בטוח שהיא עדיין נלחשת מפה לאוזן כשמועה מבוססת.

■ ■ ■

מדי פעם אנו מופתעים לגלות עד לאן מתגלגל שמו ושמעו של העולם הזה. את ההפתעה האחרונה סיפק לנו גיליון של כתב־עת היוצא־לאור בלוס אנג'לס.

ה„מקס שטיינר ז'ורנאל", הוא שנתון היוצא מטעם חברת מוסיקת מקס שטיינר, ששמה לה למטרה להנציח את זכרו של המלחין היהודי שחי בהוליווד בשנות ה־שלושים והארבעים שלה וכתב את המו־סיקה לשורה שלימה של להיטים קולנו־עיים שהופקו שם.

בין השאר חיבר שטיינר גם את המו־סיקה לגירסה הראשונה של סרט הענקים ההוליוודי קינג־קונג. בעקבות כתבה ש־פירסם העולם הזה (2054) עם הפקתה של הגירסה החדשה של הסרט אודות הקוף הענק, התנהלה במדור מכתבים חליפת מכתבים אודות הסרט המקורי.

הקורא משה גוטליב מתל־אביב, טען במכתב שפורסם במדור (העולם הזה 2055) כי „עד כמה שזכור לי היה קינג־קונג המקורי הרבה יותר אנושי ומעורר מדמו־תו החדשה." על מכתב זה הגיב הקורא ד"ר שמואל שטרנברג מנס־ציונה במכתב (העולם הזה 2057) בו קבע „כי כיום אין עוררין על כך שאת השפעתו העצומה של הסרט קינג־קונג המקורי יש לזקוף לזכותו הבלעדית של המלחין ההוליוודי מקס שטיינר, שכתב לסרט פנטסיה מוסיקאלית. מוסיקה זו נחשבת כיום כציון לידתה של המוסיקה הדרמתית בסרטים של תחי־לת שנות השלושים. בעידן הקולנוע נח־שב שטיינר, בצדק, כמניח היסוד של הלחנת המוסיקה בסרטים ובלעדיו — שום קינג־קונג לא היה זוכה באריכות־ימים ובזכרונות כבמקרהו של הקורא גוטליב."

חליפת מכתבים זו שפורסמה מעל דפי העולם הזה תורגמה ופורסמה במלואה בכתב־העת המוקדש לשטיינר. ואולי יהיה בכך תמריץ מעודד לכותבי המכתבים ל־מערכת שיוכחו עד להיכן עשויים מכ־תביהם להתגלגל ולהיקרא.

מכתבים

איש השנה

למרות שנותר יותר מחודש עד לראש השנה, ניתן כבר לומר בביטחון של 95 אחוזים, שאיש־השנה יהיה מנחם בגין. קשה להעלות על הדעת שהשנה עוד יקרה מאורע שיעלה בחשיבותו על מה שקרה ב־17 במאי. אפילו מילחמה חדשה, תהיה, לדעתי, פחותה בהרבה בחשיבותה משינוי השילטון במדינה.

אדם קלר, תל־אביב

איש־השנה הוא ללא ספק היועץ־המיש־פטי־לממשלה, אהרון ברק. הוא האיש, שבלעדיו ידלין היה משמש כיום כנגיד בנק ישראל. הוא האיש, שלאור החלטתו התפטר יצחק רבין מתפקידו ובעיקבות זה קיבל הליכוד תחמושת למסע הבחי־רות המוצלח שלו. הוא גם האיש שיכול לשחרר אותנו מהחרפה הבודדת בכנסת והוא האיש שאולי, סוף־סוף, יציב אמות־מידה מוסריות חדשות הנוגעות לניהול עיסקיהם של אישי־ציבור נבחרים. הוא איש־השנה, לא אחר.

בנימין זלוטניק, גיבעתיים

דרכם של כל האישים במדינה, שיש להם סיכוי להיבחר כאיש־השנה, היתה דרך סלולה וקבועה ובמקרים רבים לא הם עיצבו אותה ולא הם שלטו בה ובמאורעות.

אדם אחד ויחיד, בעל תכונות חתו־ליות ובעל עין יחידה ראה את הנולד, והקדים רפואה למכה. משה דיין, האו־פורטוניסט הפוליטי, האיש ללא מעצורי המוסר ובעל הזיכרון הקצר, הוא איש־השנה היחידי הבא בחשבון, הוא סיפור ההצלחה האמיתית של השנה האחרונה.

גאולה לוי, ירושלים

מתוך נקודת ההנחה שמה שמשפיע על חיי היום־יום שלנו הוא איכות החיים במדינה, אני חושב שהתואר איש־השנה מגיע הפעם לקצין המודיעין של המיש־טרה, שמואל („סמי") נחמיאס.

רק התפטרותו השערורייתית משורות מישטרת ישראל גרמה להעלאת הנושא של הפשע המאורגן בישראל, לעלות שוב ובצורה חריפה כל־כך לתודעת הציבור. הראיונות איתו בכלי־התיקשורת, ההצעות שלו למילחמה בפשיעה, והפירסומים ה־סנסציוניים שחזינו בהם לאחרונה, כל אלה הם תוצאה של עזיבתו את שורות מישטרת ישראל.

דרור אבי־שאול, רמת־השרון

● ● ●

פצצה לכל אחד

תסריטו של אורי אבנרי בהנדון (העולם הזה 2075) על עתיד מישטרו של הליכוד ויחס היהודים בעולם ובישראל למישטר זה היה מעניין. אך לדעתי תסריט זה היה חסר. אני הייתי מוסיף את הקטע הבא:

אל־אסמר

מה שיעסיק את מישטרו של בגין במשך ארבע שנים הבאות יהיה השאלה „כיצד ללכד את העם היהודי סביבו?" היהודים ב־ישראל יודעים כי בלי העזרה האמריקאית, הכלכלית, הפוליטית ובעיקר הביטחונית, מדינת־ישראל לא תוכל להתקיים. לכן הם יתססו מלתמוך תמיכה מוחלטת במישטרו של בגין.

האמריקאים ילחצו, הם לא מעוניינים שבגלל בגין תהיינה מהפכות אנטי אמ־ריקאיות בעולם הערבי. המדינות האירו־פיות ילחצו אף הן, כי אינן מעוניינות באמברגו ערבי חדש של נפט. הלחץ הזה עשוי להגיע עד כדי אולטימטום מערבי נגד ישראל. בגין, האדם החזק, לא ייכנע. היהודים בעולם יעמדו בנקודת ניוטרל. לא יידעו מה לעשות. חלק מהם ייצא בהכרזות פומביות נגד ממשלתו של בגין. מישלחת של ראשי הקהילה היהודית תצא לישראל כדי לשכנע אותו לרכך את עמ־דתו. הם לא יצליחו.

בגין יידחף לפינה. הערבים ימשיכו לשחק את מישחק „השלום". יגבר הלחץ הפנימי על בגין. העם בישראל ידרוש ביטחון. הרבה צעירים יכריזו שהם הול־כים ל„רדת" מן הארץ „איך אפשר לח־יות באווירה כזו?" יאמרו.

ברגע האחרון יבריק רעיון פנטסטי במוחו של בגין. הוא יקרא לשר־הביטחון ולעוד כמה שרים שיבואו לפגישה דחופה אצלו בבית.

„החלטתי," יאמר להם. „אינני רוצה לכנס את הממשלה. אינני מעוניין בוויי־כוחים וגם לא בהדלפות. מחר בשעה חמש בבוקר, העולם יתעורר עם הפתעה גדולה, הוא יעמוד על קצות אצבעות רגליו. העיתונות תוציא מהדורה שנייה, הרדיו והטלוויזיה ידווחו על הניסיון הגר־עיני הראשון של מדינת־ישראל, ניסיון תת־קרקעי או בלב־ים." ומה תהיה תגובת קומץ השרים? — „פנטסטי."

כלי־התיקשורת בעולם יתקיפו את בגין כפי שהתקיפו בזמנו את צרפת, ולא מזמן את הודו. שימחת גדולה תהיה בישראל. הפגנות־תמיכה בבגין — הגיבור היהודי שילמד את הגויים כיצד לכבד את השכל היהודי.

ההתקפה על בגין תימשך אולי חודש ימים, אבל העולם ילמד איך לחיות עם עובדה זו.

סערה גדולה תקום בעולם הערבי. הפגנות, מאמרים חריפים בעיתונות. ה־שליטים הערבים יבהלו, יקראו לפיסגה ערבית דחופה. כעבור זמן קצר יחליטו לגייס מחצית ההכנסה הלאומית שלהם לקניית פצצה דומה. כמובן בשוק־השחור. ישיגו אותה מבריה"מ, סין, צרפת או אפילו הודו.

גם איראן ותורכיה ישיגו אותה. לא תהיה ביקורת עליהן. העולם יבין זאת, ואז...

את הסוף יכול כל אחד לתאר לעצמו.

פאוזי אל אסמר,
וושינגטון, ארצות־הברית

● ● ●

סטריליות הומאנית

הרשו לי להביע את הערכתי למאמרו של אורי אבנרי „יגאל, נסיך דנמרק" (העולם הזה 2077). זה אינו סתם מאמר

עיתונאי שיגרתי אלא ניתוח היסטורי־חברתי ממדרגה ראשונה שכמותו עוד לא קראתי, על היווצרותה והתפתחותה של המדינה והחברה בישראל.

לא קשה להבין את פריחתן ושקיעתן של אימפריות כרומי, ספרד או בריטניה. אבל התקשיתי מאד, בתוספת של עצב רב, להבין כיצד העם החכם ביותר בעולם הספיק להקים מדינת־מופת ולהופכה במ־הירות כה גדולה למקום שלא נעים לחיות בו, בעל שם מאד לא פופולארי בדעת־הקהל העולמית.

נקודה חשובה מאד שהעלה אבנרי ב־מאמרו עוסקת במהפכה הרוחנית שבני המייסדים התמיצו לעשות, ועם זאת להכין את המציאות הישראלית שלאחר מיל־חמת העצמאות לפתרון הבעיות החדשות שצצו.

כמי שאינו אדיש למה שמתרחש במ־דינתנו הנני מסוגל כעת להבין ביותר

(המשך בעמוד 8)

מכתבים

(המשך מעמוד 7)
קלות את הפרדוכס הכאוב הזה — שבני ארץ־ישראל, הצברים, המסוגלים למיבצעים צבאיים, טכנולוגיים ומדעיים כה מבריקים, הינם כה סטריליים ואביונים מבחינה הומאניסטית אסתטית ופוליטית. מבחינה זו הם אינם עולים על רועה־הצאן הפשוט ביותר בארץ מולדתי — בולגריה.

שמעון ברוך, פמפלונה, ספרד

מי ראה את מפ"ם?

(אגדה ארסית)

שלום ילדים חמודים. לפני הרבה זריחות והרבה שקיעות היתה פוליטיקה על־פני כדור הארץ (נכון, דני, פוליטיקה זה כמו מישחק בחול). בתוך הפוליטיקה, בפינה קטנה, עמדה מיפלגה שקראו לה מפ"ם (נכון, נחומי מיפלגה זה כמו תור לאוטובוס שכולם דוחפים וכל אחד רוצה לעלות ראשון).

השעון הלך מימין לשמאל, למטבע היו שני צדדים. לחשמל היה פלוס ומינוס וכולם חשבו שהם הכי־הכי. כל עוד היה העולם שקט וחמוד, החזיקה המיפלגה את הראש מעל למים. והשמיעה ציוצי חיים. במשך הזמן היה לה כבר קשה להחזיק את הראש, אז היא קפצה על הכתפיים של מיפ־

לגה אחרת וככה היא היתה יכולה גם לנשום וגם להסתכל על הנוף.

פיתאום קרה משהו עצוב. השעון התחיל לסגת, המטבע התהפך, החשמל נפסק והמיפלגה הגדולה, זו שהחזיקה את הקטנה, התחילה לטבוע. התחילו לצאת בועות מתוך המים. המיפלגה הקטנה התחילה להנמיך אבל אף אחד לא שם לב שהיא שוקעת, וגם היא עצמה לא הרגישה. פיתאום היא הבינה שלא־כל־כך נורא למטה. יש שקט ובקיץ, מתי שבחוץ כולם מזיעים, אפשר להרגיש בפנים לחות נעימה. (נכון, מיכל, שבמים קשה לנשום, אבל יש כאלה שלא צריכים לנשום. הם עסוקים יותר מדי במחשבה על החיים ואין להם זמן לנשום. אם הם מתים? כן, הם יכולים למות).

אמרו על המיפלגה הזאת שיש לה כמה תכונות טובות. (תכונות, עוזי, זה משהו כמו דימיונות. דימיון מפותח, למשל, הוא תכונה). במשך כל השנים היא היתה מעטה, אך מאוחדת. היא נלחמה על הרבה דברים למרות שמסביב כולם הסתתרו מאחרי מימחטות וחייכו להם מתחת לשפם. הזמן עבר, והיא התכופפה מאד. היום היא נמצאת מתחת למים אבל אי־אפשר לדעת איפה, כי אפילו בועות כבר לא רואים. אולי היא רואה שם אלמוגים, קונכיות ונוף עשיר וציבעוני ואולי טוב לה על הנשמה. אולי היא נטרפה שם במלתעות של איזה כריש, ואולי גם שם יש פוליטיקה רטובה ומלוחה. ואולי היא בשמיים?

אז אם תראו, ילדים חמודים, משהו הולך לאיבוד, בלי צבע, בלי טעם, בלי ריח ובלי עוד כל מיני דברים — תדעו, חמודים, שמצאתם את מפ"ם.

אברהם שרון, עין־השופט

● ● ●

אלוהים ציניקן

לפצצות האטום הישראליות נוספו פצצות הניטרון. כה לחי! עכשיו באמת יהיה ביטחון. זוהי פצצה המתאימה בדיוק למטרות העם — רכישת אדמה בדם ובזיעה. וזה גם מונע את הציפיה של זמן־

(המשך בעמוד 10)

זניט "12 מיני בחדר הילדים! איזה פינוק ואיזה כיף!

הילדים יכולים לצפות בטלויזיה בחדרם, מבלי להפריע לכם. וכשבאים אורחים במוצאי שבת והבן רוצה דווקא לראות "מבט ספורט" - אין כל בעיה. אתם יושבים עם האורחים בסלון, והילדים נהנים מתכנית הספורט בחדר הילדים

אם אתם רוצים להעניק לילדיכם מתנה אמיתית. מתנה שגם אתם תהנו ממנה - קנו להם טלויזיה זניט "12 מיני עם מעגל הקסמים.

זניט "12 מיני - טלויזיה משוכללת ביותר. ניידת וקלה להפעלה. ומצטיינות בקליטה טובה במיוחד.

ZENITH®

The quality goes in before the name goes on®

הטלויזיה המובילה בארצות הברית ...ובישראל

רובקס
המתנה היפה ביותר

מורלה
המטפים המעוצבים מיצירת אומנות

לימונטה
טפט חדיש נגד כתמים

קול התרבות הכבושה

„האם במשך עשר שנות כיבוש ישראלי בגדה המערבית נוצרה תרבות פלסטינית?" על שאלה זו מנסה להשיב העיתונאי דני רובינשטיין במונולוג ארוך שלו תחת הכותרת „תרבות הארץ הכבושה" שהתפרסם בעיתונכם („העולם הזה" 2081) במדור „נמר של נייר".

התאכזבתי מאד מרמת האובייקטיביות של מר רובינשטיין. תחילה הייתי רוצה לתקן לו כמה טעויות שוליות. המשוררים הערבים בישראל ידועים היטב בכל העולם הערבי כ„משוררי ההתנגדות". הם ידועים פחות כ„משוררי הארץ הכבושה", כינוי המודבק להם רק בכלי־התיקשורת של המישטרים במצרים, סוריה ועיראק. עסאן (ולא רסאן) כנפאני כתב בשנת 1965 ספר שנתן לו את התואר „משורר ההתנגדות", וממנו גזרו את הכינוי גם לשאר המשוררים הערבים בישראל.

עתה אפנה לחילוקי־הדיעות שיש לי עם דיעותיו של דני רובינשטיין. דני טוען ש„הסימבוליקה הנוצרית בולטת ביותר" בסיפרות הפלסטינים בתוך ישראל וגם בגדה המערבית. אם אומנם הפלסטינים בישראל משתמשים בהרבה „סימבוליקה נוצרית", זאת אומרת שיש סיבה לכך. סימבוליקה זו היתה נחוצה מפני שלמיעוט הערבי היו חסרות זכויות אלמנטריות ביותר של חופש־דיבור וחופש־ביטוי.

רובינשטיין חייב היה להסביר לקוראיו שעצם השימוש בסימבוליקה הנוצרית נובע ממדיניות של דיכוי לאומי, נישול קרקעות, מימשל צבאי ואפלייה גיזעית. כל ממשלות ישראל נקטו מדיניות כזו כלפי המיעוט הערבי, ולכן היה דרוש ונורמאלי להשתמש בסימבוליקה נוצרית.

אני מתפלא על דני רובינשטיין שלמד סוציולוגיה ולימודי המיזרח־התיכון על שהוא טוען כי „'תרבות השמאל' הולכת ומשתלטת על החברה הפלסטינית. כאשר אתה מגיע לחנויות ספרים בגדה המערבית וגם לבתים, אתה רואה על פי הספרים שהשמאל והקומוניזם מביאים להם את התשובות הנוחות ביותר."

מדוע הוא משתמש בביטוי „תשובות נוחות", ולא „תשובות נכונות ומדעיות"? מי שקורא ספרים שמאלניים ומי שעוסק ב'תרבות השמאל' הוא, לדעתי, אדם שהגיע לרמה גבוהה ולתודעה מתקדמת ומפותחת ביותר. רק מיעוט קטן של חנויות הספרים בגדה מוכר ספרים אלה. להיפך, יש מחסור בספרים שמאלניים, מפני שמדיניות המימשל הצבאי אוסרת הכנסת 'תרבות שמאלנית' לשטחים הכבושים. למשל, עד היום הזה מתנגד המימשל הצבאי להכנסת עיתון המפלגה הקומוניסטית „אל־איתחאד" לגדה, למרות שזהו עתון לגאלי.

■ ■ ■

רובינשטיין טוען במונולוג שלו: „אולי מוטב להעיר שאנחנו עוסקים בחלק המובחר של התרבות הזאת ולא עוסקים ברובה, שהיא סיפרות של סתם גידופים. כוונתי לסיפרות שבה היהודי תמיד נוכל ואשה היא רק זונה — ובעצם, רוב הסיפורים הנכתבים הינם בעלי אופי כזה."

כל ספרות, ערבית כאחרת, המדברת באופן שלילי או באופן גזעני על העם הישראלי או על יהדות העולם היא סיפרות אנטי־שמית, גזענית, נתעבת ופסולה. אני מודה שיש סיפרות כזו בעולם הערבי, ואני מגנה את התופעה השלילית הזאת.

אבל אסור לשכוח שיש גם סיפרות ציונית גזענית בתוך ישראל שמדברת על הערבים באופן שלילי לגמרי ובצורה גזענית. דמות הערבי בספרות העברית היא ברובה דמות שלילית וגזענית.

רובינשטיין אומר עוד במונולוג שלו, כי „אם להתייחס לגדה המערבית כערכה, הרי היא בסך־הכל פרובינציה גדולה. כפרים נידחים ושוקים בתוכם. שלושה בתי־חרושת פרימיטיביים. כדי לתת אילוסטרציה למצב בגדה, מוטב לפתוח את ספר הטלפונים ולראות את מיספר המינויים של הגדה המערבית, המייצג את רמת־ההתפתחות שלהם." כל ספר הטלפונים שיש בגדה המערבית מקביל לסדר־גודל של אזור חיוג עפולה..."

כלומר, אם המימשל הצבאי יחליט מחר להכניס טלפון וחשמל לכל בית פלסטיני, תהיה רמת ההתפתחות של הפלסטינים בגדה גדולה יותר מרמת ההתפתחות של הישראלי הממוצע. איני מבין איך רובינשטיין מרשה לעצמו להשתמש בקנה־מידה פרימיטיבי כזה של חשמל וטלפון, לבדיקת רמת התפתחותם של הפלסטינים בגדה המערבית. האם מיספר הטלפונים מעיד על התפתחות של עם? לדעתי זוהי צורה מפגרת לקבוע את רמת התפתחותו של עם החי תחת מישטר כיבוש „ליבראלי". מדוע לא נתן רובינשטיין, למשל, סטטיסטיקה על בוגרי האוניברסיטאות בקרב הפלסטינים בגדה? לפי סטאטיסטיקה כזו שפורסמה על־ידי אונסק"ו, יש יותר מ־70 אלף בוגרי אוניברסיטאות בקרב העם הפלסטיני.

איך ניתן להסביר את המיספר הגדל והולך של בעלי תארים אקדמאים בקרב בני העם הפלסטיני, ההולך ומתפתח למרות תהליכי ושיטות הדיכוי? לדעתי ניתן להסביר זאת רק בכך שרק עם חי ובעל שורשים עמוקים בתרבות מסוגל לעמוד נגד דיכוי ובתנאי כיבוש ולהמשיך בהתפתחותו עד שיאלץ את העולם להכיר בו.

■ ■ ■

בניתוחו המאלף מתעלם מר רובינשטיין, שהוא סופר „דבר" לעניינים ערביים, לחלוטין מעובדת היות העם הפלסטיני בגדה תחת מישטר כיבוש ומהשפעתו השלילית של מישטר זה על תנאי התפתחותו התרבותית. הוא רוצה לספר לנו כי תרבות פלסטינית „כמעט חדשה" צמחה תחת חסות הכיבוש „הליבראלי" הישראלי. ו־מכאן ניתן היה רק לצפות שיבוא מישהו ויציע לישראל לכבוש גם את ירדן, ערב־הסעודית וצפון תימן כדי להביא להן „תרבות חדשה" עם „כיבוש ליבראלי".

הכיבוש הישראלי בגדה וברצועת עזה וברמת־הגולן יצר שתי עובדות: שוק (ענק יחסית) למוצרים ישראליים, וכוח פרולטארי א־פוליטי. הבורגנות הישראלית מנצלת את כוח־האדם בגדה — מקפחת אותו ואינה נותנת לו שום זכויות בסיסיות. ריווחי הבורגנות מביאים תועלת לא רק לקאפיטליסטים הישראלים. הם תורמים תרומה משמעותית גם לפרולטריון הישראלי ולכלכלתה של ישראל כולה.

כל המיפלגות הציוניות הן נגד נסיגה או פשרה טריטוריאלית ונגד הקמת מדינה פלסטינית עצמאית לצד ישראל, מפני שהם מכירים היטב בשתי העובדות שהזכרתי. זאת הסיבה מדוע המפלגות הציוניות אינן דוגלות בסיסמה שגם מידבר סיני הוא חלק בלתי־נפרד מ„המולדת ההיסטורית". מפני שסיני הוא מידבר, וחוץ מהנפט שכבר נמסר למצרים אין בו אוכלוסיה גדולה, לא כוח־אדם ולא שוק.

לכן, צעיר פלסטיני המסיים את חוק לימודיו בתיכון אין לו סיכוי לקידום. הישראלים רוצים רק פועלים פלסטינים ולא אינטלקטואלים פלסטינים. הבורגנות השלטת בישראל רוצה לעשות אותנו רק פועלים.

משום כך נראה לי המונולוג של דני רובינשטיין חסר־אובייקטיביות ועטוף בשיכבה של תרבות קולוניאלית. הוא מסתכל על תרבות הפלסטינים מלמעלה, ממדרגה עליונה, כאילו הפלסטינים הם עם מפגר החי בג'ונגל לכוד בגורלו ומתעסק רק בפוליטיקה. כך קל ביותר להסביר את „התהליכים התרבותיים" שחלו כביכול בגדה המערבית.

זוהייר סאבאג, נצרת

כולם אוהבים את קארטר

העם האמריקאי אהב את קארטר ובחר בו כנשיא. המיצעד הבלתי־פוסק של נשיאים וראשי ממשלות מגיע וחוזר אל ומן הבית הלבן, ובפי כל הבשורה: „אני אוהב את קארטר." דו־הקיום בין ישראל ומצרים התחיל אף הוא בבית הלבן: גם סאדאת וגם בגין אוהבים את קארטר, וקארטר אוהב את שניהם ואת כולם.

רבין ובגין הם המופים־וחופים של שנת 1977, ובכל־זאת קארטר לא אהב את רבין ולכן רבין אינו אוהב את קארטר, והוא מאשים אותו בחתירה תחת אושיותיה וסיכוייה של ועידת ז'נבה.

רבין ופרס אינם מאשימים את בגין וארליך בהצגת תוכניות מדיניות בלתי־רציניות ובלתי־אחראיות, או בהשלטתו של מישטר כלכלי בלתי־צודק המעשיר את העשירים ומרושש את העניים — רבין מאשים את בגין בוותרנות יתירה כלפי נשיא ארצות־הברית, ושמעון פרס מאשים את ארליך בקיצוץ תקציב הביטחון. המערך רוצה להיות יותר קדוש מהברית הקדושה של בגין וארליך עם מועצת גדולי התורה והרבי מלובאביץ'.

אבל המערך אינו יכול להיות יותר קדוש מקארטר, כי האלוהים בחר בו לשלטון, ממש כאילו היה הוא מנחם בגין בכבודו ובעצמו, כדברי שירה של בית"ר: „אלוהים לשלטון בחרתנו". כי ג'ימי קארטר, הנוצרי האדוק, „שנולד מחדש", מאמין באלוהים שהוא אלוהי אברהם, יצחק יעקב ומנחם בגין, משה דיין, אבא אבן, משה שמיר, גאולה כהן ואולי, אפילו, אמנון רובינשטיין.

■ ■ ■

העם האמריקאי אוהב עתה את קארטר קצת פחות מאשר בנובמבר 1976: הכושים אוהבים אותו פחות משום שלא מילא אפילו אחת מהבטחותיו אליהם; היהודים אוהבים אותו פחות, משום שהוא אוהב קצת את הפלסטינים; העניים והפועלים אוהבים אותו פחות משום שלא החזיר להם את כספי המס שהבטיח, לא עשה מאומה להנהגתו של ביטוח רפואי ממלכתי ולא נקף אצבע לחקיקה סוציאלית שהיתה כלולה במצעו.

במערב אירופה אוהבים את ג'ימי קארטר פחות מאשר בארצות־הברית והרבה פחות מאשר במצרים, סוריה או ישראל — המערב־אירופאיים, ובעיקר ראשי ממשלות צרפת, גרמניה המערבית ובריטניה, חוששים ממנו וממדיניות־חוות־הבוטנים שלו. הם חוששים שציד־המכשפות בסיסמת „זכויות האדם" שהוא רוצה להנהיג בעולם החופשי, הוא הצד השני למטבע של ציד־המכשפות נוסח ג'ו מק־קארתי — רוברט קנדי — ריצ'ארד ניכסון, שעדיין מטיל את מוראו על העולם הלא־סוציאליסטי וגם על ארצות־הברית עצמה.

דויד ונלסון רוקפלר, ואיתם ראש המחלקה הבינלאומית של ה„צ'ייס מנהטן בנק", שר־החוץ לשעבר של ממשלת ארצות־הברית הנרי קיסינג'ר — שלושתם רפובליקאים רשומים, אוהבים מאד את ג'ימי קארטר. זו, כנראה, גם הסיבה שפרט לפגישות אין־ספור עם רבנים אורתודוכסים ועלייה־לרגל מבישה אל הרבי מלובאביץ', שמצווה את מיצוות „אף שעל" על אזרחי ישראל מבלי לעלות אליה בעצמו — היו פגישותיו היחידות של בגין עם אישים בלתי־רישמיים, הפגישות עם האחים רוקפלר וקיסינג'ר.

הרוקפלרים ושאר מנהלי חברות־הנפט אוהבים את קארטר משום שמדיניותו מייקרת את הנפט ומעשירה את חברות הנפט — מאזן־התשלומים השלילי של ארצות־הברית הוא תוצאה ישירה של אגירה בלתי־פוסקת של נפט מפחד של מילחמה אפשרית במיזרח־התיכון. את האצבע על הדק המילחמה הזו מחזיקים בגין־דיין־וייצמן ואת אפשרויותיה באו לברר אצל בגין דייוויד ונלסון רוקפלר עם הנרי קיסינג'ר: האם תתקיים? מתי? ובאיזה מחיר אפשר לבטלה או לדחותה??!

■ ■ ■

גם הסעודים, סוחרי־הנפט, אוהבים את קארטר לקוחם והוא אוהב אותם. הסנאטור היהודי, אוהב ישראל ואוהב־בגין, יעקב יעבץ, אף הציג את עצמו כ„ידידו האישי של שר־החוץ הסעודי" וגם סגן־נשיא ארצות־הברית לשעבר, נלסון רוקפלר, עשה כמוהו.

שניהם אוהבים את קארטר, אוהבים את שר־החוץ הסעודי ושונאים את הפלסטינים ואת מי שתומך בהם.

מחנה־השלום הישראלי אינו אוהב את הרוקפלרים ואת יעקב יעבץ — אך גם הוא אוהב את קארטר. היונים הישראליות, בשובך הסוציאליסטי־ציוני ומחוצה לו, שמחים ומרוצים בנשיא המצדד בבוקר ב„בית לאומי פלסטיני", בצהריים ב„יישות פלסטינית" ובסעודה הממלכתית בערב ב„שאלה הפלסטינית". הקומוניסטים הישראלים אוהבים יותר את ברז'נייב ושונאים את קארטר כשהוא רוצה זכויות־אזרח בברית־המועצות, אך הם אוהבים גם את הנשיא האמריקאי כשהוא מכריז על הצורך בנסיגה ישראלית לגבולות 1967.

קארטר אוהב מאד את מי שאוהב אותו, כי הוא אוהב את התנ"ך שבו נאמר „ואהבת לרעך כמוך" והוא, הנשיא האמריקאי, הוא רעם של כל אוהביו. הוא אוהב את בגין וסאדאת האוהבים אותו, אוהב את הרבי מלובאביץ' האוהב את בגין ובוודאי שיאהב גם את הרב קוק ואת זבולון המר האוהבים את בגין, אהובו של קארטר.

השילוש הקדוש הזה — הנשיא ג'ימי קארטר, הרבי מלובאביץ' והרבי יהודה קוק — הוא המשענת המדינית, הרוחנית והיחידה של ממשלת ישראל, בראשותו של נציב בית"ר מנחם בגין.

קארטר יושב על תקן של אלוהים, כמוהו כבגין שהאלוהים בחר בו לשילטון — אלא שאלוהיו של קארטר חשוב יותר מאלוהיו של בגין, כי אלוהי הנוצרים יש לו שליחים וקארטר הוא השליח החשוב ביותר ביניהם ואילו אלוהי היהודים יש לו רק רבנים ראשיים, ספרדים ואשכנזים, ראשון־לציון וראשון לגוש־אמונים, ראשון לגדולי התורה וראשון לחב"ד — ואילו בגין איננו רב או שליח קדוש.

כמו בתפילת האשכבה כך גם במגעיו עם הנשיא ג'ימי קארטר, צריך מנחם בגין לזכור ש„קארטר נתן וקארטר לקח" — אם מנחם בגין לא יתן לקארטר את כל מה שהוא רוצה, נפט ושלום, יקח קארטר את כל מה שהוא חפץ בו בעצמו ואז לא יהיה מי שינחם את מנחם בגין.

כולם אוהבים את קארטר, כולם, וג'ימי קארטר יותר מכולם.

אלכס מסים, ניו־יורק

הורוסקופ

הצעתך, שהועלתה ב־פורום מצומצם ונבחר נדחתה. הנימוקים ל־דחייה לא שיכנעו אותך, אך אין כל ברירה: החלטה היא החלטה, ועליך לכבד אותה. נסה למצוא דרך אחרת, או פיתרון שונה למצב. בת טלה: הוא קוסם לך, ואין כל פלא בכך. תיפסי אותו חזק.

* * *

מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך. אם לא לימדו אותך זאת ביל־דותך, מוטב שתיזכור זאת עכשיו, ותשנן זאת היטב. מלבד השינון, עליך ליישם אמת־חיים זו בכל הקשור ליחסיך עם חברך הצעיר התו־לה בך תיקוות, והמע־ריצך הערצה־עיוורת ממש. אל תתייחס אליו כאל נחות־דרגה.

* * *

משונה מאד. אתה מגלה הבנה נהדרת ל־בני אדם השבוע. גם האחת שפגשת שפכה את ליבה בפניך מהר מדי בהתייחס לזמן ה־קצר שאתם מכירים. ובמקביל אתה מגלה חוסר הבנה לנציגים הרשמיים של החוק והסדר ומוצא עצמך מסתבך איתם בדברים שהתחילו במה בכך. אל תניחי למתחרה הסמויה להפר את מנוחתך והתנהגי כרגיל. לבשי כחול.

* * *

פגישה שקיימת עם ישיש רם־מעלה ברא־שית השבוע, תיגרום לך קורת־רוח והרגשה כי אתה באמת משהו. אולי יש בזה שמץ מן האמת, אך יהיה עליך להוכיח זאת. לכן אל תהסס, ובכל מקום בו תינתן לך האפשרות, הצג את די־עותיך ללא חשש, והסבר את עמדתך. הסובבים אותך יבינו זאת. בת סרטן: חידלי ממישחק הביי־שנות. אם תמשיכי כך, תיפקע סבלנותו וייעלם. הנחיתי את המהלומה מאוחר יותר.

* * *

אומנם ממבט ראשון ניראה השבוע כשיגרתי ומשעמם. אך הוא טו־מן בחובו את תחילתן של קבלת הכרעות חשובות. בעיקר בתחום האישי. מחלה קלה שתפקוד אותך השבוע, בן אריה, תגרום לך לזעזוע קל, שיחלוף. העיקר הוא לעבוד, הרבה וטוב, ומבלי להתעייף. במישור ה־עבודה או העסקים: אל תהסס להתחנף לבוס או לממונים עליך; כולם עושים זאת, והרי בסופו של דבר זה רק יו־עיל לך. שימרי על הופעתך, וליבשי לבן.

* * *

השבוע הנך נוטה ל־הגזמות, גם בגנדרנות, ובעיקר מילולית. יש לך מזל שכוכבים מסויי־מים גורמים שתהיה ב־נוסף לכך גם חביב ומקובל על ידידיך, כו־לל בנות המין השני. אתה מקיף את עצמך בפעולות רומנטיות שו־נות כאמצעי בריחה וכנקמה על הסחבת שגורמת אותה אחת המעסיקה את מחשבותיך הרבות.

גם לך נשקפות סכנות כלשהן, אם כי חמורות פחות: במיוחד היזהר אם יש לך עסק בעבודה עם מכונות או מכשירים חדשים וחשמליים. אל תיכנס לחובות ואל תתחייב על כסף. מלבד זאת, אווירה טובה תא־פוף את בני־מזל מאז־ניים: הם ייתקלו בשו־רה שלמה של אנשים מעניינים, במיוחד במי־שור הרומנטי והיה נבון.

* * *

אל תהססי להגיד בתוקף את מה שיש אל ליבך לומר לו: בייחוד אם הוא ממ־שיך כמינהגו הנלוז. אל תהיי גם קורבן־עולה לשיגעונותיו. עסק בלתי־רגיל מושך את התעניינותך. לשווא. זה לא בשבילך, ואם תגע בו תיכווה. ביום א׳ גם לא כדאי לך לצאת או לקיים קשר טלפוני עם חו״ל. זהו יום להתבודדות ולהת־בוננות עצמית. לבשי אפור ואל תהיי מגונדרת יתר על המידה. זה יקלקל לך.

* * *

רצוי לך לשוב ולהיצמד אל ידידיך הישנים המתגעגעים לחברתך. לידם תרגיש טוב יו־תר. עליך לשכוח את חילוקי הדיעות שאירעו ביניכם לאחרונה. ידי־דיך יקנו לך ביטחון שחסר לך מאד בימים טרופים אלה. הגיע ה־זמן שתפסיק לנדוד מ־מקום עבודה אחד ל־שני. חשוב על עתידך.

* * *

בסוף השבוע ייפתחו בפנייך שעריה של אהבה חדשה — אם תדעי לנצל פגי־שה בלתי צפוייה. זה יכול להיות היום ה־גדול והמאושר של חייך. קרע בבגד יגרום לך הפסדים ומבוכה במקום ציבורי. שבוע זה מתאים לחידוש ה־מלתחה שלך. אך בלי בזבזנות, בבקשה. זו עלולה להיות קריטית לגביך. מצבך הכספי מדאיג אותך ובצדק. אולם אם תתמיד בדרכך — אתה עשוי למצוא שכר רב.

* * *

רק עוד שבוע מאומץ שכזה אבל אם את עושה את כל המצווה עלייך על־ידי ממונייך או הבוסים שלך — יבוא הפסדך (בזמן) או שכרך (ביו־קרה ובהתקדמות) אל תבזבז! עד לשבוע ה־בא אתה חייב לקמץ בהוצאות ובהחלטות. לעומת זאת, זוהי תקופה מצויינת להגות תוכ־ניות, לחשוב על דברים חדשים, לבשי חם.

* * *

יום ג׳ הוא יום של התנגשויות ובעיות כספיות. הקפד, איפוא, לא לקבל בו כל החלטה מרחיקת־לכת ולא להסתבך. בכלל, נסה לנצל את השבועיים הבאים לרי־כוז־מחדש, לעבודה שוטפת, ולחידוש קש־ריך עם האהובים עליך. בת דגים: אל תזניחי אותו. גם ל־אחרים יש בעיות. והעיקר, אל תש־כחי את הדיאטה.

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

מה עד עבור הקרינה. החיים מתים, המתים (הדוממים) ממשיכים להתקיים, אפשר להכ־ניס את המתנחלים ישר אל המוכן.

· נשאלת אומנם השאלה אם הצמחים ובעלי־החיים גם כן נחשבים לצורך משחק ציני נורא זה כ„חיים", או רק כ„תושבים עויינים?" לא אסון, בעצם, אם גם אלה כחיים ייחשבו. שכן אפשר לייצא מים ומזון לתקופת־ביניים. הרי אנו רגילים כבר מזמן לתלות כלכלית בחוץ. העיקר שיש לנו מדענים משלנו לייצור המיפלצת החדשה, כדי שלא נהיה תלויים באחרים.

ואיפה האחריות, האנושיות, הקידמה? רק אלוהים יודע. לא, הוא ציניקן.

ישעיהו־תומא שי״ק, תל־אביב

שנקרא בשם „צבר תכול־עיניים". ממש נהניתי ממנו, ואקווה שיהיה עוד המשך לסידרה „מהפכת התרבות".

רציתי רק לשאול אתכם משהו שמעניין אותי מאז ומתמיד, ובפרט עכשיו. איך זה שאני, תורכיה וכמעט כל בני מש־פחתי בלונדיים, ממש זהב, ודומים לאש־כנזים. ולפי מיטב ידיעתי יש גם הרבה אנשים בני עדות המיזרח ואפילו מבני העם הערבי שהם זהובי שיער ותכולי־עיניים?

יהודית שרון, תל־אביב

● נישואי־תערובת בין בני קבוצות אתניות שונות עשויים לגרום במרוצת ה־דורות לשינויים בסימני־הזהות החיצוניים האופייניים לאותן קבוצות.

● ● ●

של מי המישבצת הריקה?

רצוף בזה תמונה שצילמתי השבוע המראה את חזית בית מרכז מיפלגת ה־עבודה, ברחוב הירקון 110 בתל־אביב. ההדגשה היא כמובן על השלט הניצב ליד

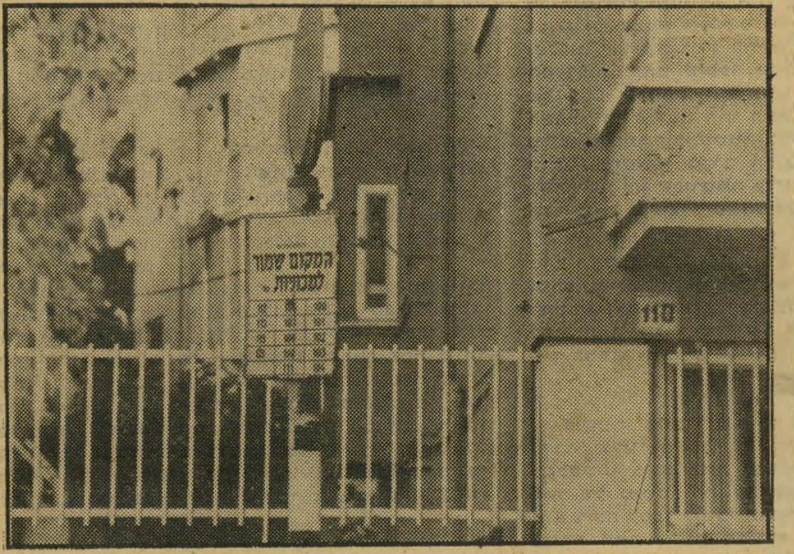

המקומות השמורים ליד בניין מרכז מיפלגת־העבודה
להעביר למצודת־זאב

הבניין, שבו שומרים עדיין מקומות ל־מכוניות שרי־הממשלה שמיספריהן מצויי־נים על־גבי השלט. שלט זה מעורר את השאלות: האם המקום עדיין באמת שמור? ואם לא, מדוע אין מעבירים את השלט למצודת־זאב?

אגב, ברצוני להפנות את תשומת־ליב־כם למישבצת הריקה המופיעה בפינת השלט בטור השמאלי של מיספרי המכו־ניות. היא היתה שמורה בוודאי למכו־ניתו של שר בלי־תיק.

אזרח חד־עין, תל־אביב

● ● ●

מה שיוציא מהבוץ

שמתי לב לעובדה שבמדור מיכתבים של העיתון תמיד מופיעים מיכתבים של אלה שהם בעלי דיעיות הנוטות שמאלה. האם זה משום שאין אתם מקבלים מכתבים מאזרחים התומכים במנחם בגין ומביעים את דעתם, או פשוט משום שאינכם רו־צים לתת פומבי לדיעות הרוב במדינה?

לדעתי, השינוי בשילטון במדינה היה חיוני מאין כמוהו. את השילטון קיבלה לידיה מנהיגות נכונה בראשותו של מנחם בגין, ולדעתי ההיסטוריה עוד תכיר ב־ערכו של השינוי הדראסטי הזה, שיוציא את מדינת־ישראל מהבוץ.

דרור שקולניק, הרצליה

● ● ●

הכל זהב

ברצוני להביע את הערכתי והוקרתי על הכישרון שניחנתם בו ועל זאת שאתם מצליחים לרתק ולמשוך אנשים רבים להימנות בין הקוראים של עיתונכם בגלל המאמרים והידיעות הרבים והמעניינים שבו. במיוחד התרשמתי לאחרונה ממאמ־רו של אורי אבנרי על מהפכת התרבות

מוטיב הפרענק בדו״ח ניב

גיליון העולם הזה 2083 עסק במיספר היבטים של מצב הפרענק בחברה היש־ראלית. כמה דפים לפני סיפור חייה של שדכנית הצמרת לתרבותיים, מצאתי את דו״ח ניב שהתייחס גם הוא לפרענק ב־מילואים ובאזרחות.

אני קורא את קובי ניב בעניין עוד מהימים שבהם טען שבגולני מלמדים פרענקים לשנוא ערבים. עכשיו הוא טוען שדור שלם של פרענקים שונא את עצמו. הניתוח החברתי ברשימתו מתבסס על מידגם מפוקפק, יחידתו במילואים, ונורה אל הכתב מן המותן בתחושה של מי שמציג לפני הקוראים אמת אכזרית. המורכבות בהצגת העובדות אינה שונה מזו המוגשת בסרט בורעקאס אופייני. האשכנזי הוא קצין, מבוסס, בעל הבנה בתהליכי משק וחברה, תרבותי, ראציונאלי. הפרענק הוא איש השירותים, שבחייו האזרחיים הוא פועל שחור עם צווארון כחול ומשכנתה אפורה. הוא נוהג בטימטום בכל הנוגע להשקעותיו הכספיות. הוא צחק על שלמה הילל וצוחק עכשיו על אבו־חצירא.

נוהגים לחלק את מרכיבי בעיית הפער העדתי בארץ למרכיבים אובייקטיביים וסובייקטיביים. „מרכיב סובייקטיבי" הוא מונח חביב להכללה גסה המטביעה באדם תו של נחיתות בשל מוצאו בילבד. אצל קובי ניב, כל הפרענקים דפוקים. אומנם לא באשמתם, אבל למי זה כבר משנה? מי שאינו דפוק הוא פרענק מתחזה, מי שאינו מתחזה הוא שתול או עלה־תאנה או פרענק הרוקד מה־יפית במרכזי הכוח של הלבנים.

מה צריך להסיק פרענק צעיר הקורא את דו״ח ניב?

שהוא נולד לכת של דפוקים? באיזה קורא לא עבר ההירהור שבעצם הלנה השדכנית האכסקלוסיבית יודעת מה היא מוכרת ופרענקטר"ש־פועל־בור־שונא־עצ־מו איננו בדיוק סחורה לשידוך „הצמרת".

בכל פעם שניב יורד אל העם הוא מביא תיאור מן החיים, נוסח „דור שלם השונא את עצמו." הרשה לי לערער,

(המשך בעמוד 14)

הקיץ הרענן...
של "קויק פרש" ו"בידקס"
QUIK FRESH
Sport
Perfume
Spray Deodorant
fresh
tender delicate
Bidex
Intim Spray
«Classic»
with Deodine
"בידקס" דיאודורנט נשי אינטימי יעיל ועדין שפותח ע"י גיניקולוגים עבור חברת "מדיליין" השוויצרית, בשלשה ריחות נפלאים: **"קלאסיק"** באריזה לבנה, **"דיסקרט"** באריזה כחולה, **"יאסמין"** באריזה וורודה.
"קויק פרש" סידרת הדיאודורנטים הידועים בטיבם וביעילותם מתוצרת חברת "מדיליין" השוויצרית, בארבעה ריחות מפתים: **"פרינטן"** באריזה כחולה **"ספורט"** באריזה וורודה **"אנטי פרספירנט"** באריזה ירוקה **"אינטרמצו"** באריזה חומה. **עיצוב חדיש. גדלים נוחים !!**
מופץ ע"י "יצהר" בע"מ. להשיג בכל בתי המרקחת והתמרוקיות.
פרסום אדמון

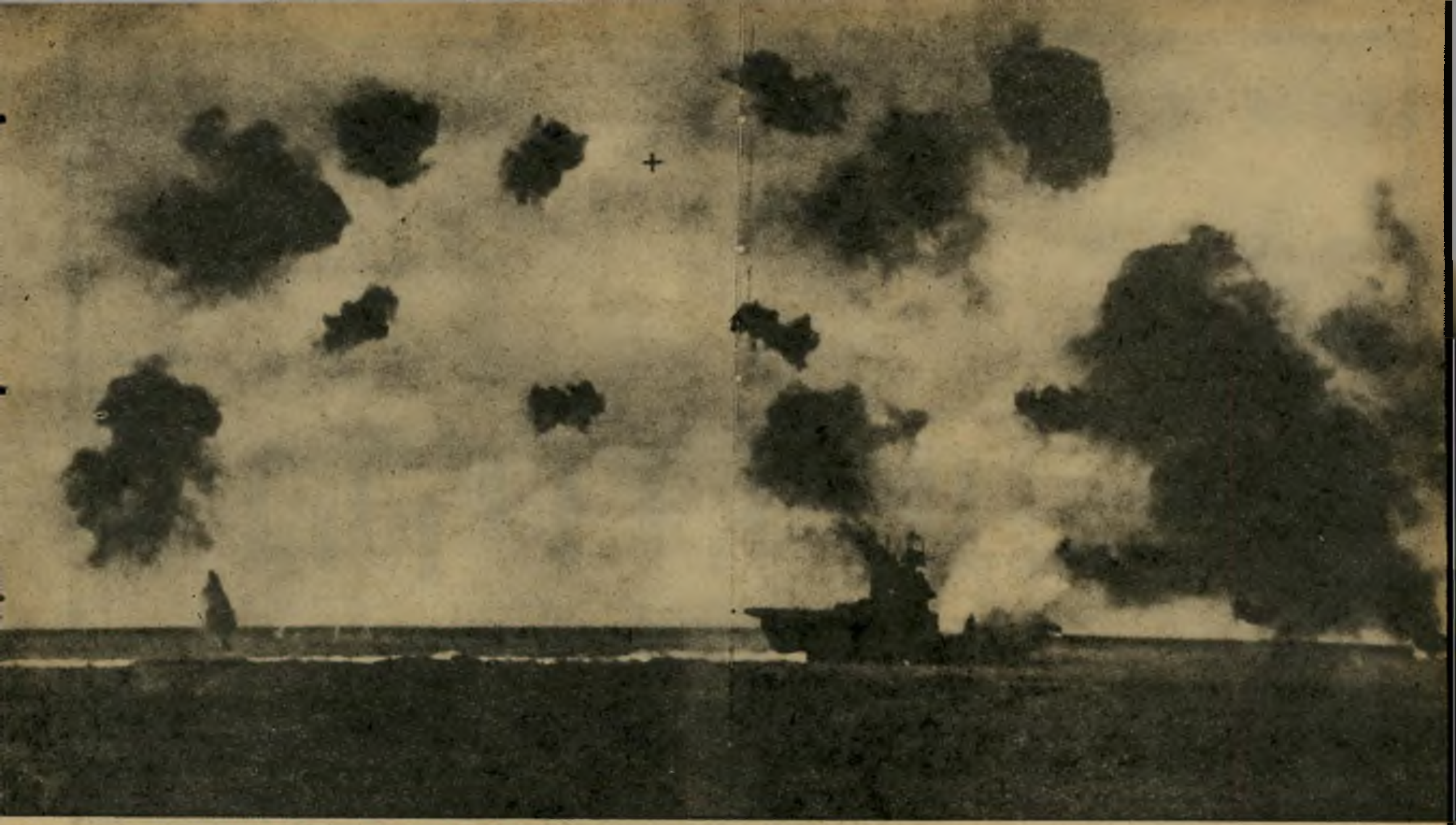

נושאת־המטוסים האמריקאית יורק־טאון נפגעת על־ידי טורפדו יפאני בקרב מידוויי (1942)

גבולות וביטחון

הערובה הממשית היחידה לחוזה־הגנה אמריקאי־ישראלי היא נוכחות פיסית של כוחות־יבשה אמריקאיים מספיקים, יחד עם אלמנט אווירי, תחת שליטה מיבצעית ישראלית

אל"ף: אין תותחים

מאת
בנימין עמידרור

כמו כל מאמריו של הפרשן הצבאי של „העולם הזה", מבטא גם זה את השקפתו האישית של הכותב, ומתפרסם כתרומה לוויכוח הציבורי.

בחלק הראשון של כתבה זו, שפורסם בשבוע שעבר, עמד בנימין עמידרור על המשמעות המעשית של חוזה־הגנה אמריקאי־ישראלי מבחינת הביטחון הצבאי. הוא טען כי אין ערך צבאי מעשי לחוזה, אם הוא סומך על כוחות אמריקאיים שהם — או ציודם — לא יוכלו להגיע לזירת־הלחימה תוך הזמן הקצר הדרוש כדי להשתתף בהכרעה הצבאית. בין השאר הזכיר את הסיפור הידוע על אודות שבע הסיבות, שביגללן לא נורו מטחי־הצדעה לקיסר האורח: „אל"ף — אין תותחים". להלן החלק השני של הכתבה.

בהניחנו כי האמריקאים אמנם יעמדו בהתחייבותם לתגבר אותנו בתוך פרק־הזמן הקצר־מאד, שבמישכו, בהימצאנו בגבולות 1949, ועל פי מודל־הכיפורים, יוכרעו תוצאות המילחמה וגורל ישראל, אחת היא (מבחינה אמריקאית) אם כוח־האדם של עוצבות התיגבור יימצאו

הצי השישי לא יגן עלינו - אלא יהיה זקוק להגנה שלנו

באופן קבוע כאן, או בבסיסים בחו"ל. שהרי כאשר מדובר בפרק־זמן של יממה, שתיים, שלוש — או אפילו שבוע ימים — משמע, שכל האנשים הללו מרותקים כולם, למשימתם זו, ואין ניתן לנצלם או להפעילם לכל מטרה אחרת שהיא. פירוש הדבר, שאין אפשרות או רשות לאמריקאים לראות אנשים אלה, גם אם יימצאו באמריקה, כשייכים לעתודה איסטרטגית כללית ובלתי־מוקצית מראש. בנסיבות אלה, ולאור העובדה שגם הובלת סוח־האדם

בילבד לאיש הגיס המתואר מצריכה רכבת־אווירית אדירת־ממדים (ככל שהיא קטנה, לעומת הרכבת הדמיונית־בגודלה, הנדרשת להטסת גייס זה, על מלוא ציודו) וזו תהיה פגיעה לכל הסכנות שהזכרנו קודם; וכן גם יידרש, ביגלל משך־ההתראה הקצר — שהוא הקובע, על פי קריטריון „המיקרה הגרוע האפשרי" — ריתוק־קבע של

חלק גדול מאד מכושר ההובלה האמריקאי (שהרי צריך להוביל את חיילי „כוח המשלוח" בבת־אחת ואין זמן לסבבים), הפיתרון ההגיוני, או הבלתי־נמנע, הוא, שלא רק הציוד, אלא אף כל האנשים יימצאו כאן בקביעות.

בנקודה זו מותר לחרוג מתחום נושאנו המוגדר ולומר, שפיתרון זה הוא היחידי הקביל והבא־בחשבון גם מנקודת־הראות הפוליטית: אין כל דרך אחרת להבטיח, שדווקא בעת סכנה קריטית, כאשר הכל תלוי (לנו) בחוט־השערה, הנמדד בקילומטרים ספורים ובשעות ספורות, אמנם יעמוד לרשותנו אותו תיגבור אמריקאי, שעליו אנו נסמכים, ושהוא לא יימנע מאתנו, ביגלל אילוצים או שיקולים חיצוניים, מכל המינים. עצם אי־נקיטת פיתרון זה תזמין הופעת והפעלת לחצים חיצוניים, במגמה לגרום עיכוב או הסחה — ודי יהיה, כאמור, שאלה יימשכו יממה או שתיים בילבד.

הימצאותם הקבועה כאן של הכוחות האמריקאים, במלוא עוצמתם התיקנית — וכיוון שמדובר בפרקי־זמן ממושכים, תגיע מצבתם ל־120,000 בערך — עדיין איננה מהווה, כשלעצמה, פיתרון מספק, אלא נחוץ להשלים כמה מרכיבים נוספים.

כדי שהכוח הזה יתפקד ביעילות — וגם על־מנת לנטרל מלכתחילה אפשרויות של „תימרון" פוליטי בהפעלתו. מן ההכרח שהוא יעמוד תחת שליטה־מיבצעית של ישראל — הן לצורכי הכנסתו לקרב והן לניהולו בתוך המילחמה.

כ„אבטחה" נוספת, נחוץ שיהיו האמריקאים ממוקמים ופרוסים, באופן קבוע, על צירי־התקפה צפויים, או ודאיים, של התקפה ערבית. כך, בקוריאה, ממוקמת הדיביזיה האמריקאית שם — שעוד מעט תוצא — בגיזרה הקריטית ביותר, בין סיאול והגבול.

תנאי אחר, מובן מאליו, יהיה שללא הסכמת ישראל

לצבא האמריקאי באירופה חסרו 68% של הטנקים ביגלל תיגבור צה"ל

ואישורה, תוכל ארצות־הברית להוציא מכאן חלק כלשהו של עוצמתה, לכל מטרה או פרק־זמן שהם.

הצי הנעלם

עד כאן כוחות־יבשה. כדי להבטיחם, וכן לשם סיועם, הישיר והעיף, מן הכרח שיימצאו בארץ גם כוחות־

אוויר הולמים. קשה לעשות חישובים מדוייקים, ולכן נאמץ את ההקצאה האמריקאית הסכמטית, של כנף (וינג) אחת לכל אוגדה; וסך־הכל, להק (גרופ) לגייס — מאה־פלוס מטוסים, סך־הכל. גם יחידות אלו חייבות להימצא בשליטה־מיבצעית של צה"ל.

יתר על כן, כל כוח אווירי אמריקאי, שייועד למיבצעים כאן, חייב להיות מושתת־יבשה —

הכוח האווירי האמריקאי שייועד למיבצעים כאן חייב להיות מושתת־קרקע ומרוחק בילבדית לזירה זו

כלומר מרותק בקביעות ובילבדית לזירה זו. הסידור הנוח, הגמיש והחסכוני יותר, של התבססות על כוחות־משימה ימיים שגרעינן נושאות־מטוסים — כמו הצי־השישי — פסול במיקרה שלנו, שכים־התיכון, ובמיוחד בתוך אגנו המיזרחי. בעת מילחמה, יהיו כוחות כאלה כה פגיעים, עד שקרוב מאד לוודאי שלקראת מצב מילחמה תוועדת הסגתם המהירה מן המלכודת־בכוח; ואם ייכנסו, יהיו כה עסוקים בהגנה עצמית, עד שתיוותר להם יכולת מצומצמת ביותר, אם בכלל, לטפל בצרות של אחרים.

כיום, בעידן טילי ים־ים, הנורים מטווחים ארוכים, מספינות זעירות, מהירות ותמריניות ביותר, ובלא שהסטי"ל המשגרת תהיה כבולה בתימרונה, לצורך ירי או התחמקות; וכאשר המטוסים חמושים בטילי אוויר־שטח חכמים, ארוכי־טווח (במונחים טאקטיים), יכול „כוח־משימה" מן הטיפוס של הצי־השישי — אשר כמותו היוו את גורם־העוצמה המרכזי במערכות האוקיינוס השקט, במילחמת־העולם השנייה, ובהם התגלמה „הנוכחות" האמריקאית הגלובלית בזירות שונות — להמשיך ולתפקד ביעילות, רק בתנאי שהוא פועל באמצעיתו של מרחב, המאפשר לפרוס סביב הנושאות מסכים ואמצעים להבטחה, ברדיוסים ארוכים דיים, לשם ניטרול האמצעים הטיליים החדישים ומשטחי־השיגור הימיים והאוויריים שלהם. עקב־אכילס הקבוע של הנושאות נשאר כשהיה — פגיעות אחדות, ואפילו פגיעה טובה אחת בנקודת־חיות, אשר לשדה־תעופה רגיל היו גורמות נזק שולי, יכולות להוציא מכלל־שימוש את הנושאת ולגרום, בנסיבות המתאימות, אובדן מטוסיה (בעיקר מפני אבדן היכולת להנחיתם). לכן, הגם שעל הנייר הצי־השישי חזק יותר מן הצי הסובייטי בים־התיכון, בגלל נושאותיו וכ־200 המטוסים שעליהן, נשקף סיכוי סביר, כי במיקרה מילחמה יוכלו הסובייטים — ולצורך זה, גם הערבים — בכמה קליעות מוצלחות, לנטרל (להטביע ממש יקשה מאד) את שתי הנושאות הקבועות של הצי־השישי, ואז יתהפך גלגל יחסי־הכוחות בבת־אחת, לרעת הכוח האמריקאי.

לכן, עוד יותר מכל חיל־אוויר אחר בזירה, תלויים קיומו ויעילותו של הצי־השישי בכך שהוא אשר ינחית מכה ראשונה־מונעת על כל עוצמת אוויר וצי המסכנת אותו — והוא, כמובן, מנוע מכך לחלוטין (לצורך מכה מונעת יעילה גם יזדקק הצי־השישי לתיגבור־מקדים ניכר ביותר, בהתחשב בעוצמות שעליהן עליו להתנפל).

אם בעת מילחמה יימצא הצי־השישי — מציאותי יותר לומר ייקלע, שלא לרצונו — לאגן־המיזרחי של הים־התיכון, יותר משיוכל לסייע לנו, נראה שיהיה תלוי בסיוע וחיפוי כוחות האוויר והים הישראליים, ולא ברור אם יהיה לנו נכס או נטל.

אין ספק בליבי, כי השיקולים המחזיקים את הצי־השישי, בהרכבו ובעוצמתו הנוכחיים, בתוך הים־התיכון ולא במיזרח האוקיינוס האטלנטי, שהוא מקומו הטבעי, אינם צבאיים, אלא פוליטיים, יוקרתיים ומוראליים. גם מותר להניח, בוודאות כמעט מוחלטת, שאם תפרוץ מילחמה במזרח־התיכון, אבל במקביל ייראו אפילו הסימנים הראשונים של הגחת העוצמה הסובייטית הימית האדירה סביב חצי־האי קולה ודרך מיצר סקגארק, מייד יישלף הצי־השישי אל מערבה מגיברלטר, וזאת גם בלא קשר

לא קורפוס אמריקאי משוריין דרוש במיקרה של נסיגה מהשטחים – אלא הפחתת הכוחות הערביים

לשאלות פגיעותו או יעילותו בתוך הים־התיכון. לאמריקאים ולנאט"ו יש מוקדם ומאוחר בסולם האינטרסים — ותמיד, כאשר יתייצבו בפני הברירה, ארצות־הברית ונאט"ו או ישראל, יעדיפו את הראשונות. והרי, הכל מקבלים, על פי ההיגיון וגם כל הנסיונות ההיסטוריים המתאימים, כי מילחמה במיזרח־התיכון עשויה להיות — או כימעט־בטוח שתהיה — מלווה גם במתיחות בין־גושית, או אף להיווצר מלכתחילה כחלק ממנה.

כנפיים קצוצות

מה שיפה ביחס לצי־השישי, בוודאי חל על הכוחות האמריקאיים באירופה. גם במיקרה שמוקד הבעייה יוגבל למיזרח־התיכון, בוודאי שיהיו מנועים מהגשת כל סיוע ישיר לישראל: בנסיבות השוררות והצפויות כעת, אין להעלות על הדעת אפשרות של הרשאת מטוסים אמריקאיים להמריא מבסיסים באירופה, כדי לתקוף מטרות ערביות, כסיוע לצה"ל (ממיגבלות הטווח התעלמנו, בהנחת קיום תידלוק באוויר). על אחת כמה וכמה כך, כאשר כימעט־בטוח הדבר, שבאותו זמן יתהווה מוקד־מתיחות נוסף, באירופה גופא.

החולמים על עוצמת־האש האווירית האגדתית של ארצות־הברית, שתופעל לטובתנו במילחמה, יכולים עוד לתלות תיקוות, שאף אם הצי־השישי וחיל־האוויר האמריקאי באירופה יכזיבו, הרי קיים עוד חיל־האוויר האיסטרטגי, עם מפציצי ב־52 שלו.

הסיכוי להכריע מילחמות כלשהן באמצעות הפצצות מקובלות מאסיביות הוא מפוקפק ביותר — בעיקר לנו: מה ייצא לנו מכך שייחרבו ערי מצריים וסוריה, אבל בינתיים יכבשו צבאותיהן את ישראל?

לאחר פרוץ המילחמה לא יינתן להפעיל מפציצים כאלה נגד הכוחות הערביים בשדה, משום שיימצאו אז בסמיכות יתרה מדי לריכוזי־אוכלוסיה ולמרכזים אחרים של ישראל. על אלה נוספת העובדה, שבפעלם במרחב שלנו — 9000 ק"מ בערך מן החוף המיזרחי של ארצות־הברית (טווח ב־52 הוא 16 אלף ק"מ) — ימצאו עצמם הברית (טווח ב־52 הוא 16 אלף ק"מ) — ימצאו עצמם ומערכות־התראה ובקרה, שכמותם לא הכירו בויאט־נאם; ויש לזכור כי מטוסי בי־52 שמורים ביותר, משום שה־460 מפציצים עתיקים אלה, שעדיין בשירות (אב־הטיפוס טס ב־1952, ייצורם נפסק ב־1962) הם המפציצים הכבדים המאויישים היחידים שבידי ארצות־הברית.

רעיונות בדבר הטלת פצצות גרעיניות אמריקאית על סבר־אסואן או דמשק הם, כמובן, חזיונות־תעתועים; ואפילו יוטלו וימיטו שם חורבן, על הגעשה בחזיתות לא יושפעו במיידיות ההכרחית.

שמא תאמר, חימוש אטומי — או פצצות־ניטרון — על הגייסות הערביים, הרי, כאמור, הם יימצאו כבר סמוך למרכזי ישראל, כך שכמה פצצות כאלה, אשר תכוונה להשמיד את הכוחות הערביים הפולשים אל גוש־דן, ימחו איתם, אחת ולתמיד, גם את כל הפרובלמות המוניציפליות והאחרות של תל־אביב ובנותיה.

נס עוצמת־האש האווירית האמריקאית לא יושיענו, איפוא, והערובה הממשית היחידה היא נוכחות פיסית קבועה של כוחות־יבשה אמריקאיים מספיקים, בצירוף אלמנט אווירי מושתת־יבשה מתאים, תחת שליטה־מיבצעית ישראלית, וכאשר בטוח הדבר וודאי, מכאן ועד

אין ערך לכוחות אמריקאיים אם לא יעמדו תחת פיקוד ישראלי לצורכי הכנסתם לקרב וניהולם בתוך המילחמה

שיחדל הצורך וייעלם סיכון האיום הערבי, שבשום פנים ונסיבות לא יוצאו הכוחות ולא תוגבל השתתפותם בהגנה על ישראל.

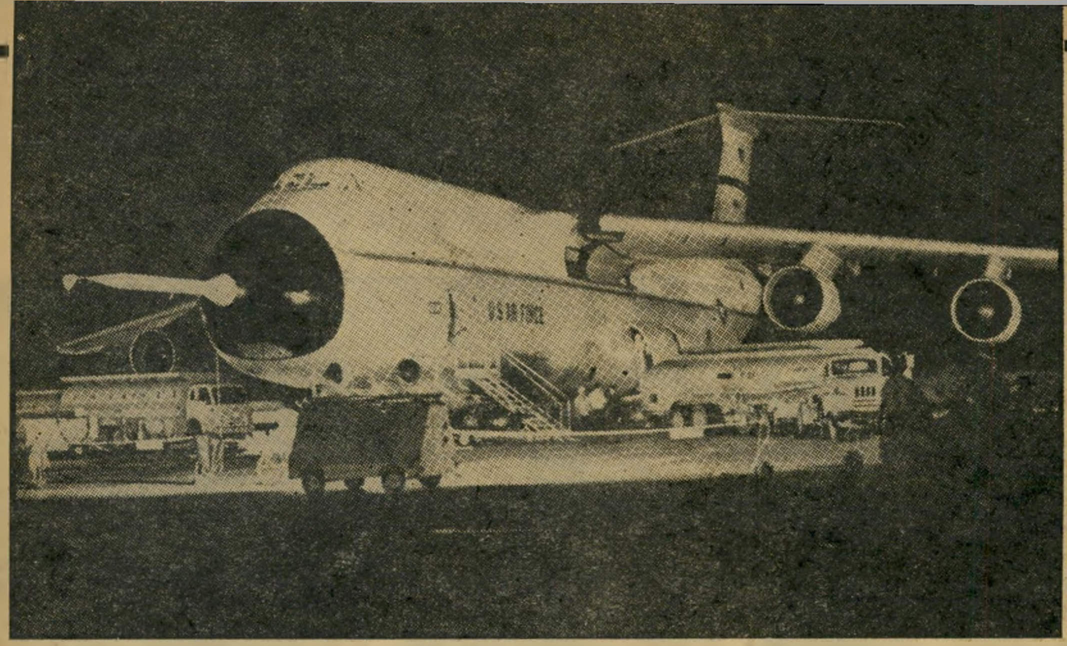

העתודה: מטוס סי־5 (גאלאקסי), היכול לשאת עד 110 טון

חיל־הנחיתה המגוחך

„סיכה בי"ת: אין תותחים" — כפי שעוד נראה, בהמשך הסידרה, הרי בהיות העוצמה הצבאית הערבית כמו שהינה, וברמות המתוכננות לה לעתיד הנראה־לעין והמתיישמות כבר כיום, לא תעמוד לביטחונה של

(המשך בעמוד 20)

האם יהיה כאן? — חי"ר משוריין של צבא ארצות־הברית בתימרונים

מכתבים

(המשך מעמוד 10)

ניב. דור שלם שונא את התווית שהדביקו לו בארץ שבה מתדמית משחרר רק המוות. אם אתה, אני והשכן מרוויחים בערך אותו דבר, אז חלוקה מעמדית זה לא עניין של סטייקיה, או של מניות בבורסה. פה קובעים הגדרת המעמד, סימלי המעמד, ואלה מתוארים על־ידי אמצעי־התיקשורת.

מי שממשיך לכרוך את המונח פרענק בכל העלוב, המכוער, הנחשל והמעוות שבחיינו, תורם את התרומה הפרטית הקטנה שלו לאוסף „המרכיבים הסלקטיביים". אם נקבל את דו"ח ניב, נצרטך לקבל גם את הסלקציה של הלגה. אחרי הכל, היא יודעת מה זה פרענק גם מבלי שיצאה למילואים.

חיים שיבי, ירושלים

● ● ●

שיטת־טיפול מפוקפקת

בעיתון הארץ פורסם על ח"כ פלאטו־שרון שתרם ממשכורתו לסייע להבאתו ארצה של „פרופ'" קרפין מפילדלפיה, כדי לטפל בילד פגוע־מוח.

כרופא־עצבים לילדים המטפל במקרים כאלה במסגרת המרכז הרפואי ביילינסון, אני מוצא מחובתי להתריע ולהזהיר מעל דפי עיתונכם שד"ר קרפין (אין הוא פרופסור) הוא נוירוכירורג במיקצועו, והוא חבר בצוות של קבוצת דומן—דלקטו מפילדלפיה ששיטותיה הטיפוליות מפוקפקות ביותר. כל המוסדות הרפואיים הרישמיים בארה"ב הסתייגו מקבוצה זו, וכן אירגון רופאי הילדים בישראל. בעצם הם עוסקים בפיסיותראפיה בלבד, אם כי בצורה אינטנסיבית.

אין שום הוכחות אובייקטיביות שטיפול זה עוזר יותר מטיפול רגיל, אבל הם גובים עשרות אלפי ל"י עבור הוראות הטיפול. מצער מאד שהם מקבלים לטיפולם היקר (שגורם להתרוששות ולהרס כלכלי של משפחות רבות) גם ילדים הסובלים ממחלות חשוכות־מרפא כגון מחלות ניוונית, וגורמים להורים מוכי־גורל תיקוות־שווא.

מזה כמה שנים באה קבוצה זו לישראל מדי שלושה חודשים תחת חסות התנועה הקיבוצית, והם גורפים מיליוני לירות ממישפחות אומללות המוכנות לכל קורבן בתיקווה לעזור לילדם פגוע־המוח, אפילו אם אין שום סיכוי לעזרה.

עבודתם בישראל בידיעתו של משרד הבריאות, שהקציב לכך מטבע זר, היא לדעתי שערורייה ציבורית, והגיע הזמן לחשוף את הפרשה ולמנוע סחיטת כספים מאנשים אומללים.

ד"ר פנחס לרמן,
מנהל המירפאה הנוירופדיאטרית ומכון אא"ג, המרכז הרפואי ביילינסון, פ"ת

● ● ●

תנו לרדת מהארץ!

אני ממשיך בשביתת־הרעב שלי, שהיא שביתת מחאה נגד מדיניותו של מישרד־הביטחון אשר מזה חצי שנה מסרב להרשותנו לנטוש את הארץ יחד עם הורי החולים, המושפלים והמדוכאים. אסור לי לצאת את הארץ אפילו כתייר פשוט כדי לנסוע ולגייס עזרה מחברים בחו"ל, למרות שהורי מוכנים להישאר כבני־ערובה עד שובי.

משפחתנו הולכת ונהרסת. לאמי אין עבודה. אבי עבד בחודש האחרון כשוטף־כלים. אני בן 22 וכבר חולה־רוח כמעט. אי־אפשר להיאבק יום ולילה. אינני יודע מה יהיה הלאה. ביום ראשון הבא אני מתייצב לקורס מ"כים בצה"ל. כל בקשותי לוותר על שליחתי לקורס — משום שאני אדם הרוצה בכל מחיר לנטוש את הארץ ואין אני מתאים להיות מפקד בצה"ל — לא נענו.

החלטתי להתחיל בשביתת־רעב ולהמשיכה בצה"ל עד בית־הסוהר ואפילו עד המוות. אם חס־וחלילה יקרה משהו, כל האחריות נופלת על שר־הביטחון, עזר וייצמן, אשר דחה את כל פניותינו אל הממונה על העתודה האקדמאית.

יורי נאפוק, חיפה

T.14
פרסום ר״ב יעקבסון

הנדון:

סאינט מנחם בא במקום יצחק הקדוש

מסע הצלב

דבר אחד ניתן לאמר בזכותו של מנחם בגין: הוא מעדיף את הגלוי על פני הנסתר. הוא עושה לאור היום את אשר עשו קודמיו במחשכים.

לעומת זאת לוקה בגין בחיסרון אחר: הוא אוהב לעטוף גם דברים לא־כל־כך נעימים במליצות יפות.

ופרשת הגדר הטובה תוכיח.

■ ■ ■

השבוע הסיר ראש־הממשלה את הלוט מעל אחד המיבצעים הסודיים והממושכים ביותר של ראש־הממשלה הקודם — ההתערבות הישראלית בלבנון.

עד כה אסור היה להזכיר אף ברמז כי ישראל מעניקה לכוחות הנוצריים בדרום־לבנון סיוע צבאי. מותר היה לדבר רק על „עזרה הומאניטרית".

בהודעות הרשמיות השיקריות הצטיירה הגדר הטובה כמקום־מיפגש ידידותי, שבו מעניקים עזרה רפואית לחולים, מים לצמאים וסיגריות לידידי־ישראל.

עתה גילה מנחם בגין כי הגדר הטובה היא מקום־מעבר לאספקת סיוע וכי בהעדר סיוע זה היו הכוחות האלה מתקפלים מזמן.

ראש־הממשלה לא הסתפק בכך. הוא תיאר את ההתערבות הזאת כמעשה אנושי גדול, המציל את הנוצרים בלבנון ממיבצע מחריד של רצח־עם. נתקבל הרושם כי מדינת היהודים, ששכה רבים מאזרחיה הם ניצולי אושוויץ, מפעילה את כוחה הצבאי המבורך כדי למנוע אושוויץ שניה על אדמת לבנון. היא חוסכת מן הנוצרים שם את הגורל המר שנפל בחלקם של היהודים באירופה הנאצית.

בשיא התלהבותו פנה מנחם בגין בדברי־תוכחה נרגשים אל אירופה הנוצרית, ובעיקר אל צרפת. הוא תבע מהן לחוש לעזרת הנוצרים הנצורים בדרום־לבנון, כפי שעושה ישראל. האפיפיור אורבאן, שקרא בנובמבר 1095 לנוצרים באירופה לצאת למסע־צלב לשיחרור הקבר הקדוש מעול הכופרים, לא דיבר בלהט רב יותר.

הבה נבדוק את טיבו האמיתי של מסע־צלב זה, שפתח בו יצחק הקדוש, ושממשיך בו עתה סאינט מנחם.

■ ■ ■

בעולם לא נתקבלה הודעתו של בגין כגילויי מרעיש.

זה מכבר היה זה סוד גלוי כי צה"ל פועל בלבנון. עיתוני העולם פירסמו על כך ידיעות אין־ספור.

כאשר היתה מילחמת־האזרחים נטושה בכל רחבי לבנון, דיווחו העיתונים בחו"ל על המצור שהטיל חיל־הים הישראלי על החוף שהיה נתון בידי „השמאל המוסלמי" (כפי שהרגילים לקרוא לקואליציה של כוחות מוסלמיים, קבוצות נוצריות שמאליות, ואש"ף). מנהיגיהם של הנוצרים הכריזו בפה מלא שבידיהם נשק ישראלי. מדי פעם דווח בעיתוני העולם על פעולות של חיל־האוויר וכוחות־היבשה של צה"ל, לטובת „הימין הנוצרי" (הקואליציה היריבה, שכללה בעיקר את העדות הנוצריות השמרניות ומנהיגים מוסלמיים ימניים).

ישראל לא היתה המדינה היחידה שהתערבה במילחמת־האזרחים. כל מי שיש לו אינטרסים במרחב שלנו התבוסס בבוץ הזה של דם ודמעות, כדי להפיק רווחים ככל שניתן. ישראל פעלה תוך שיתוף־פעולה אמיץ עם ארצות־הברית וסוריה, שתמכו אף הן בנוצרים. מדינות אחרות תמכו באש"ף ובמוסלמים.

את המחיר שילמו, כמובן, תושבי לבנון — לבנונים ופלסטינים; מוסלמים ונוצרים ודרוזים.

■ ■ ■

עצם התופעה של התערבות מדינות זרות במילחמות־אזרחים מקומיות עתיקה, כמובן, כתולדות האנושות עצמה.

כאשר אח רוצח אח, והשינאה אוכלת כל חלקה טובה, יימצא תמיד מי שיקרא לאוייב הזר לבוא ולעזור לו נגד אחיו. ותמיד יש מדינות שכנות או רחוקות המוכנות לדוג במים העכורים של מילחמה כזאת.

ההיסטוריה היהודית מכירה כמה דוגמות כאלה, בימי הבית הראשון ובימי הבית השני. צאצאי החשמונאים שקראו לרומאים לבוא ארצה ולהתערב בסיכסוכים ביניהם. מילחמת שלושים השנים, שהפכה מיבצע נורא של רצח־עם והשמדת־ארץ, בהשתתפותן העליזה של כל המדינות השכנות, החלה כמילחמת־אחים גרמנית. ומי — מיפאן עד ארצות־הברית — לא השתתף בשימחה במילחמת־האזרחים הרוסית, אחרי המהפכה הבולשביקית?

התופעה היא ישנה־נושנה. היא מתעטפת תמיד בדיבורים רמים על צדק ואמת, חובה אנושית ויראת־שמיים. והיא מהווה תמיד את אחד הגילויים הציניים ביותר של פוליטיקה אכזרית.

■ ■ ■

איזה אינטרס ישראלי עמד לנגד עיניו של יצחק הקדוש, כאשר החליט לצאת למסע־הצלב הראשון בלבנון?

קרוב לוודאי שהמניע העיקרי היה לשמור על תיאום הדוק עם ארצות־הברית, שבני־חסותה בלבנון יזמו את המילחמה מלכתחילה, כדי למנוע את התגברות הכוחות השמאליים בארץ הארזים.

המניע השני — והבולט ביותר — היה לערוך בלבנון חזרה על מיבצע „ספטמבר השחור" בירדן, כדי לחסל את אש"ף ואת אירגוני הפידאיון.

האם היה זה מן החכמה? אפשר להטיל ספק חמור

כפריים בלבנון: מה יקרה להם?

בכך, ועשיתי זאת, בשעתו באוזני יצחק רבין. הימין הנוצרי פתח את שערי הלבנון לפני הסורים. כדי לדכא את הפלסטינים ואת המוסלמים המקומיים, שיעבדו הנוצרים את ארצם לסורים לצמיתות. רק כסיל יאמין כי הסורים יפנו אי־פעם ארץ זו, שבה הם רואים חלק ממולדתם ההיסטורית, סוריה־רבתי.

ישראל רצתה להרחיק את הזאב הפלסטיני מגבולה, ובמקומו בא האריה הסורי.

כך נסתיימה מילחמת־האחים במרבית לבנון. ארץ־הארזים הפכה שטח־חסות סורי. האזהרה התנ"כית — „מצפון תיפתח הרעה!" — שוב הפכה אקטואלית.

■ ■ ■

המניעים שהביאו את יצחק רבין לפתוח במסע־צלב השני, זה המתנהל עתה בדרום לבנון, מפוקפקים עוד יותר.

קשה לדעת איזה אינטרס ישראלי הוא משרת.

מומחי־ביטחון רבים בישראל האמינו כי יש לפחות יתרון אחד ב„סוריזציה" של לבנון. תחת מימשל סורי, אין פעולות פידאיון. בקו הישראלי־סורי בגולן אין פעולות־גרילה. אילו תפס הצבא הסורי את הצד הלבנוני של הגבול עם ישראל היה מבטיח, בלי כל ספק, רגיעה שוטפת בגבול זה.

אולם ממשלת ישראל הסתבכה בסבך של פיטפוטים בלתי־מחושבים על „קו אדום", ושוב לא יכלה להניח לסורים להגיע אל הגבול. נדמה לי שהגורם היחידי שמנע זאת היה גורם של יוקרה. אילו חזרה בה הממשלה מסיסמותיה, היה הדבר נראה ככישלון, כנסיגה, כסימן של חולשה.

כך נוצר חלל ריק בין הגבול ובין הצבא הסורי — שטח־הפקר שבו מתנהלת עתה מילחמת־האחים־זוטא.

ישראל תומכת בכפרים הנוצריים באיזור זה. הסורים תומכים בכוחות הפלסטיניים, השנואים עליהם, כדי לבלום את צה"ל.

■ ■ ■

דברי מנחם בגין מגלים את הממדים האמיתיים של ההתערבות הישראלית באיזור זה.

אם להשתמש בשפה גסה, הכוח הנוצרי המקומי הפועל כאן הוא מכשיר ישראלי, כשם ש„הצבא הרוסי" של הגנרל ולאסוב היה מכשיר גרמני, או כשם שהצבא הפולני של הגנרל אנדרס היה מכשיר בריטי.

הסיוע הארטילרי הוא ישראלי. וטוב שמנחם בגין גילה זאת עתה בפה מלא, תחת להתמיד בניסיון האווילי של קודמיו להסוות עובדות בולטות אלה.

■ ■ ■

מהו האינטרס הישראלי במילחמה זעירה זו, המתנהלת על גבולה?

יכולות להיות לכך כמה גירסות שונות, ידידותיות ועוינות. למשל:

- הכוחות ה„לבנוניים" מעסיקים את הפידאיון הפלסטיניים הנמצאים בשטח, וכך הם מונעים בעדם מלפעול נגד ישראל. אך את המטרה הזאת היה משרת הצבא הסורי ביתר יעילות, לולא נעצר על „הקו האדום" בעיקבות אולטימטום ישראלי.
- זוהי קנוניה ישראלית להרחבת גבולות המדינה בצפון, חלק מן המזימה ההיסטורית של היהודים להרחיב את מדינתם עד לנהר הליטאני. בכך מאמינים, כמובן, רוב הערבים. הם מסתמכים על המפה שהגישה ההסתדרות הציונית לוועידת־השלום ב־1919, שלפיה היה הגבול בין סוריה ובין ארץ־ישראל צריך לעבור ליד צידון.
- זהו ניסיון של ישראל לשפר את עמדותיה כלפי סוריה, לקראת המילחמה הבאה, הבלתי־נמנעת. לא מכבר סיפר לי מנהיג פלסטיני, שעימו נפגשתי באירופה, כי לדעת הסורים מבקש צה"ל ליצור לעצמו בשטח זה בסיס לזינוק לעבר דמשק, תוך עקיפת קווי־ההגנה הסוריים בגולן.

אני מפקפק מאד בכל הגירסות האלה. לדעתי פתחה הממשלה הקודמת במסע־הצלב השני בדרום לבנון ללא מחשבה רבה, ללא יעדים ברורים, כימעט מתוך אינרציה. היא נגררה לתוך הרפתקה זו כשם שהאמריקאים נגררו לתוך ההרפתקה של ויאט־נאם. האידיאולוגיה נמצאה רק תוך כדי מעשה. „הגדר הטובה" היא תחבולה של יחסי־ציבור, ואתר־תיירות מוצלח.

אך חוששני שהרבה דם ודמעות נשפכים במובלעות אומללות אלה בלי מטרה מוגדרת כלשהי. גברים ונשים נהרגים, ילדים נקברים תחת ההריסות של בתים מופגזים משני הצדדים, כפרים הופכים לעיי־מפולת — וכל זה בלא תכלית נראית לעין.

■ ■ ■

למיבצע זה עלולה להיות תוצאה טראגית.

למסעי־הצלב המקוריים היו תוצאות רבות. אך ייתכן כי התוצאה העיקרית היתה חיסול האוכלוסיה הנוצרית במרחב.

כאשר הגיעו נושאי־הצלב מאירופה, נמנה רוב האוכלוסיה בארץ־הקודש ובלבנון עם העדות הנוצריות. השילטונות המוסלמיים היו סובלניים ביותר, והנוצרים המקומיים חיו את חייהם בשלווה.

אך המילחמות בין מדינות־הצלבנים ובין שכניהן, שנמשכו כ־200 שנה, גרמו להתלהטות הקנאות המוסלמית הרדומה. כאשר קפץ אחרון הצלבנים מן המזח של עכו, בשנת 1291, נותרה האוכלוסיה הנוצרית המקומית ללא מגן. היא נאלצה לעבור לאיסלאם, התבוללה בתרבות השלטת, ורק שרידים עלובים ממנה נותרו בימינו. הנוצרים הלוחמים עתה בדרום־לבנון לצד ישראל נימנים עם שרידים אלה.

לשמע דבריו הרמים של מנחם בגין, על התפקיד הנאצל שממלאה ישראל בהגנה על הנוצרים, מבצבצות תמונות היסטוריות אלה.

מה יקרה לנוצרים בכפרי המובלעת אחרי גמר מסע־הצלב הזה?

ברור לכל בר־דעת כי ההתערבות הישראלית תסתיים, ביום מן הימים.

מה יקרה אז לבני הכפרים, שיהיו מוכתמים בכתם שיתוף־הפעולה עם ישראל, ושהערבים רואים בהם עתה קוויזלינגים ישראליים, בוגדים, משרתי־האוייב?

האם תוכל ישראל להגן עליהם?

זוהי שאלה אכזרית, ואני חושש שגם התשובה תהיה אכזרית.

מאת אורי אבנרי

לאנשים הנכונים!
777 הברנדי הלאומי שהוא בינלאומי.

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

מנחם בגין פוצץ שנית את מלון „המלך דויד" כדי לקבור את סיירוס ואנס

■ 15 העיתונאים שהתלוו לשר־החוץ האמריקאי **סיירוס ואנס** במסעו במרחב, השתעממו בעת שהותם בעיר הסעודית, טאיף. הם ישבו בחדר־העיתונאים שבבית המלון שבו שוכנו, והחליטו לערוך ביניהם תחרות היתולית על כתיבת הכותרת הטובה ביותר על השיחות של השר. בפרס ראשון זכה עיתונאי אמריקאי, שכתב כתבה שנושאה: „ראש ממשלת ישראל מנחם בגין מפוצץ שנית את מלון המלך דויד בירושלים, אחרי שהשיחות עם ואנס עלו על שירטון."

■ ראש־הממשלה לשעבר, **גולדה מאיר**, ביקרה בבניין הכנסת ונכנסה בטעות לישיבה של סיעת הליכוד. גולדה הנבוכה עמדה לסגור את הדלת, אולם ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, הזמין אותה להיכנס פנימה. הגיבה גולדה שהיתה מבולבלת: „אין כמוך," אך מיד הוסיפה: „וטוב שאין כמוך!"

■ בישיבת ועדת־השרים לענייני שכר דנו בנושא עדין ומסובך. כשהגיע תורו של שר־התעשייה, המיסחר והתיירות **יגאל הורוביץ**, לשאת את דברו, אמר: „למען האמת, הייתי מעדיף לדבר על נושא נעים יותר." התפרץ לדבריו שר־האוצר **שימחה ארליך**: „כשהקימו את הממשלה, בא אלי שוטר עם אקדח והכריח אותי להיות שר. מי הכריח אותך?"

■ שר־האוצר, שימחה ארליך, ערך סיור במיפעלים באיזור חיפה. במיוחד התעכב השר, שהוא בעל מיפעל לאופטיקה, במיפעל מתחרה למיפעלו שלו.

■ כאשר נשאל ארליך מה בדיוק יהיה תפקידו של **יצחק מודעי**, התעלם משמו וענה: „אה... אתם מתכוונים לשר האנרגי?"

■ שר־החוץ לשעבר **יגאל אלון** מבלה את מרבית זמנו בבית־החרושת לאלקטרוניקה שבקיבוצו גינוסר. שם הוא עובד כרתך.

■ ואילו הח"כ המפ"מי לשעבר, **דב זכין**, עובד כגרז'ניק במוסך קיבוצו, להבות־הבשן.

■ עורך מעריב, **שלום רוזנפלד**, ביקר באחד הימים במיזנון הכנסת, ופגש בח"כ ד"ש **שמואל תמיר**, דקות ספורות לפני שזה נכנס לשאת נאום במליאה. שאלו רוזנפלד: „נו, איך המרגש?" השיב תמיר: „אתה יודע איך זה, אני מרגיש כמו לפני לידה." דוברת מישרד־הבריאות, **דבורה גנני**, שילדה לפני זמן קצר את בתה **כרמל**, התערבה בשיחה: „אם היית עובר לידה, לא היית עושה השוואות כאלה!"

■ ח"כ **עקיבא נוף** ואשתו, העיתונאית **מירה**, ערכו בביתם ערב שירה־בציבור, בליווי שני אקורדיוניסטים. כוכבי הערב היו הזמר **צביקה פיק**, ומנהיג ד"ש, הפרופסור **ייגאל ידין**, שישב על הריצפה והוכיח בקיאות מפתיעה בשירי מיצעד־הפיזמונים.

■ שר־החוץ **משה דיין**, ערך ארוחת־צהריים לכבוד שגריר ארגנטינה היוצא. המלצרים הגישו את המנה הראשונה, אולם משום־מה פסחו על שר־החוץ. אורחי הסעודה, ביניהם שר־הבריאות **אליעזר שוסטק**, המתינו עד שתוגש המנה לדיין, אולם כשזו בוששה מלהגיע, הפציר בהם דיין לא לחכות לו. האורחים המתינו זמן נוסף, אך המנה הראשונה לא הגיעה. לבסוף אמר להם דיין: „מכיוון שאני הגנרל היחידי פה, אני נותן לכם פקודה לאכול."

■ מנכ"ל אתא, **עמוס בן־גוריון**, סעד עם בני מישפחתו במיסעדה תל־אביבית. ישב מולו הצייר **שימעון אבישר**, שהגיע ארצה אחרי העדרות ממושכת. אבישר, שראה בפעם הראשונה בחייו שטר בן חמש מאות לירות, הנושא את דיוקן אביו של עמוס, **דויד בן־גוריון**, קרא לעברו: „אתה תשלם בעד הארוחה הזו באבי אביך!"

■ ח"כ **יהודה בן־מאיר** סיפר באחת מישיבות המפד"ל כי היה לו ויכוח בוועדה המסדרת של הכנסת על מקומות הקואליציה והאופוזיציה באולם המליאה. בין היתר סיפר כי בכל הפרלמנטים בעולם מקובל שכאשר השילטון מתחלף, מתחלפים גם המקומות. קטע אותו **רפאל בן־נתן**, מוותיקי המיפלגה, המכונה „**שרגא נצר** של המפד"ל": „לא נכון, בן־מאיר — אצלנו בווילנא, בוועד הקהילה, זה לא היה ככה."

דויד קוליץ

מנהל העסקים לשעבר של שר־הביטחון עזר וייצמן, בחברת הנשק „אלול", הגיע לחתונתו של שאול מייזליש בחברת מזכירתו דנה. קוליץ שהוא בעל רקע דתי, לא הביא עמו כיפה הסתפק בכיסוי ראשו בממחטה ואמר: „עזר לא יכול היה להגיע ושלח אותי במקומו." לעומת זאת היתה בחתונה נוכחות מלאה של שלושת שרי המפד"ל יוסף בורג, זבולון המר והארון אבו־חצירה, שהתפנו מתפקידיהם.

אילנה גור

זכתה בכבוד גדול כאשר פיסלה, „אשה מול הרוח", הוצב מול חוף־הים בגינת לונדון שברחוב הירקון בתל־אביב. בטכס הסרת הלוט השתתף ראש עיריית תל־אביב שלמה להט. בבוקר הצבתו של הפסל קפץ למקום הפסל מנשה קדישמן (משמאל) וחילק לאילנה מחמאות רבות. לאחר הטכס התקיימה לכבודה של אילנה מסיבה על גג ביתו של בעל הגלריה הוראס רכטר. אחת האורחות במסיבה היתה הקוסמטיקאית ליזיקה שגיא (עם אילנה למעלה). מי שנעדר מהמסיבה היה ירון לונדון, שלפני חודשים ספורים סיפר לצופי תוכניתו „עלי כותרת" שאיש לא שמע מעולם על פסלת בשם אילנה גור. שני פסלי ענק נוספים של אילנה, החיה בארצות־הברית, מוצבים האחד ברחבת הכניסה לאוניברסיטת חיפה, השני ב„יד ושם". פסל אחר שלה נרכש על־ידי מוזיאון גוגנהיים בניו־יורק.

אנשים

■ איך נולד השיר חיילים אלמונים, שהיה הימנון אצ"ל, ולאחר מכן הימנון לח"י? השבוע סיפר זאת הילד **קוק**, שהיה בשנות ה־30' חבר מיפקדת אצ"ל. ב־1931 השתתף קוק, יחד עם **אברהם** („יאיר") **שטרן**, בקורס סגנים (ראשי־מחלקות) של האירגון הצבאי הלאומי. לקראת סיום הקורס חיברו השניים תוכנית לנשף־הסיום. למען נשף זה חיבר יאיר את השיר. את המנגינה כתבה חברתו של יאיר, **רוני**, שהיתה לאחר מכן לאשתו (ואמו של שדרן־הטלוויזיה **יאיר שטרן**, שנולד אחרי רצח אביו).

■ אגב, לדברי קוק ניהלו השניים ויכוח על שורה אחת בשיר, האומרת „חלומנו — למות בעד ארצנו." קוק טען כלפי יאיר שחייל אמנם מוכן למות בעד ארצו, אך אינו חולם על כך. יאיר השיב לו: „אתה לא מבין בשירה."

■ מי שהיה נשיא בית־המישפט העליון ויצא לגימלאות, **יצחק אולשן**, איבד את בנו־יחידו, **יורם**, במלחמת יום־הכיפורים. **רחל אולשן**, אלמנתו של יורם ואם שתי בנותיו, נישאה השבוע מחדש לאיש־העסקים הירושלמי **ברוך קירשביין**, שהיה חברו הטוב של בעלה. אורחי־הכבוד בחתונה היו יצחק אולשן ואשתו **סימי**.

■ הזמר **אבי טולדנו** והמלחין **אלדד שרים** הוזמנו להופיע בכנס בינלאומי של עיתונאים, שהתקיים באיסטנבול. באחד הערבים נלקחו על־ידי מארחיהם לבלות במועדון־לילה מפורסם בעיר. הם אכלו שתו ונהנו מהתוכנית האמנותית עד שלפתע קם אחד האורחים ופתח ביריות על אורח שישב לידו בשולחן. אלדד ואבי מצאו עצמם שוכבים שעה ארוכה מתחת לאחד השולחנות, כשהם רועדים מפחד. קציר־הדמים באותו קרב־יריות הסתכם בחמישה הרוגים ובעשרה פצועים קשה. הזמר והמלחין יצאו ללא שריטה.

■ הזמרת **יפה ירקוני** הפכה סבתא בפעם השניה. בתה האמצעית, **תמי** ילדה בן, ושמו בישראל **אמנון**. תמי נשואה לסטודנט לרפואה **אליאב צרפתי**, ובתם הבכורה **שלומית** היא בת שנה ושלושה חודשים.

■ העיתונאית **תמר מרוז** החליטה להצטרף אל החבר שלה, השוהה בארצות־הברית. היא סידרה לה תפקיד של שליחה מטעם הסוכנות היהודית בארצות־הברית, ובשבוע הבא היא עתידה לעזוב את עיתונה, הארץ, ולהתחיל בעבודתה החדשה מעבר לים.

■ העיתונאי **גידעון קוץ**, המעורה היטב בבוהמה הירושלמית, כתב ספר בשם סיפורי טעמון, שאת עמודיו מאכלסים תושבים רבים של קפה פופולארי זה. לרגל הוצאת הספר ערך גידעון מסיבה בקפה טעמון, אלא שהמקום היה צר מלהכיל את כל גיבורי הספר, שבאו לחגוג, והמסיבה עברה לגלריה הקטנה. אחד מריגעי השיא של המסיבה היה כאשר הגיע למקום האדון **מרדכי קופ**, איש גוש־אמונים ובעל קפה טעמון, שכימעט כל יושביו נמנים עם חוגי השמאל הקיצוני. מפיק הטלוויזיה **דן בירון** נתן אות־פתיחה עם האקורדיאון שלו, וקופ נישא על כפיים, כשבמשך שעה ארוכה רוקדים לקוחותיו ריקודים חסידיים והוא מזמר בקול רם.

■ ביום שלישי בלילה הגיש העיתונאי **אהרון בכר** מיבזק ידיעות בגלי צה"ל כשעמד להחזיר את השידור לקריין **קובי מידן** התבלבל ואמר: „אני מחזיר את השידור לידי **קובי ניב**." מאוחר יותר הסביר כי לפני שהגיש את המיבזק היה עסוק בקריאת מדורו הסאטירי של ניב בהעולם הזה.

■ שגריר ישראל בקופנהגן, **יצחק בן־ארי**, החליט ללמוד מן הדנים: בצנעה ויתר על שימוש במכונית־השרד שלו, וולבו 244 והוא רוכב על אופניו מביתו לבנין השגרירות. הן מטעמי ביטחון והן מטעמי צנעה לא פורסם מתי חל היום בשבוע בו רוכב השגריר על אופניו ואימתי הוא מגיע לשגרירות במכוניתו. אולם המכירים את השגריר טוענים כי לאחרונה השתפרה גיזרתו תודות לאופניים.

דניאל בלוך

היושב־ראש הארצי של איגוד העיתונאים, הגיע לחתונתו של כתב „הצופה" שאול מייזליש בחברת רעייתו האמריקאית פיליס, שהיא מורה לחינוך מיוחד במקצועה. בלוך שוחח עם השר לשעבר גד יעקובי ועם עוזר שר המישפטים לשעבר חיליק גוטמן, אשר ייצגו את האופוזיציה, ולאחר מכן התבונן מהצד באנשי המפד"ל שחגגו בשירה ובריקודים ואמר: „הדתיים האלה יודעים לעשות שמח."

הם אומרים

איך התחמק זאב ז'בוטינסקי מגזירת הפסקת־העישון ★ ואיך נכנס כסף לחשבון הסגור של לאה רבין

איך נשבר ראש בית"ר

עורכו לשעבר של הצהרון מעריב, אריה („צ'יק") דיסנצ'יק, חושף בפרקי זכרונותיו האישיים, פרק ממסכת היחסים האישיים בין ראש בית"ר, זאב ז'בוטינסקי, לאשתו אנה מרקובנה, הלוא היא יוהנה ז'בוטינסקי. מספר דיסנצ'יק:

הגב' ז'בוטינסקי עשתה מאמצים ניכרים לשכנע את בעלה שייגמל מעישון. אז עוד לא חדרה ההכרה כי העישון גורם לסרטן — אך ז'בוטינסקי סבל במיתרי הקול, וגברת ז'בוטינסקי טענה, כי העישון גורם לכך ומפריע לפעילותו כנואם.

זאב ז'בוטינסקי הציע עיסקה: הוא יפסיק לעשן בשני תנאים: ראשית, שרעייתו תשוחח אתו בבית בעברית, וכך תלמד את הלשון העברית. ושנית, שתבטיח לו שלא תעשה בבית עבודות הקשורות במאמץ פיסי. למרות שנגרם לו סבל רב — הפסיק זאב ז'בוטינסקי לעשן; והשיחות בבית התנהלו בעברית. בלשונו הרהוטה ובסבלנות לאין־גבול היה ז'בוטינסקי מתקן את העברית שבפי רעייתו.

לאחר שבוע או עשרה ימים מיום עשיית ה„הסכם" חזרנו לבית ז'בוטינסקי לארוחת צהריים מוקדם מהרגיל, והפתענו את גברת ז'בוטינסקי עומדת על סולם גבוה ותולה את הווילונות בחדר־האוכל.

זו הפרת הסכם, טען ז'בוטינסקי בתקיפות ובהדגשה. „האם את יכולה להסביר את מעשיך?" גברת ז'בוטינסקי היתה נבוכה, שהרי „נתפסה על חם". היא התבלבלה, ובמקום לענות בעברית — ניסתה לשכך את זעמו של ז'בוטינסקי בשיחה רוסית קולחת.

זאב ז'בוטינסקי עזר לאשתו לרדת מהסולם, וכשעמדה על שתי רגליה על הרצפה — אמר לה בחיכה רבה: „גברתי, הפרת את ההסכם והוא איננו קיים עוד." ובפנותו אלי אמר: „לוו אברמוביץ, יואיל לתת לי סיגריה".

הוא עישן את הסיגריה בהנאה מרובה, ועיסקת החליפין של העברית והעישון נתחסלה.

(מעריב)

טעות בגביית המחאה

חשבון הדולארים שהחזיקה לאה רבין בבנק בוושינגטון, שחשיפתו גרמה להתפטרותו של ראש הממשלה יצחק רבין, היה למעשה כבר סגור בעת שכתב הארץ בוושינגטון, דן מרגלית, הפקיד בו סכום של 50 דולאר על מנת לוודא כי חשבון כזה אומנם קיים. ללאה רבין היה אומנם חשבון נוסף פעיל, בניישונאל בנק אוף וושינגטון, אולם אילו היתה פקידת הבנק עירנית דיה כדי לומר לדן מרגלית בשעתו כי החשבון בו הוא מבקש להפקיד את 50 הדולארים נסגר כבר, ייתכן שהפרשה לא היתה נחשפת לעולם. על כך סיפר השבוע דן מרגלית עצמו:

עברו כמה ימים (אחרי פירסום הפרשה) ומנהל הבנק טילפן אלי. בדיבור נינוח, איטי, כיאה למי שעוסק במקצוע השמרן ביותר בעולם, פתח בהערה כי הפקדתי 50 דולארים בחשבון „של אחד מלקוחותינו כשעה שכבר היה סגור." פרצתי בצחוק, הערתי לו כי הוא מגזים במתן שירותיו הבנקאיים ללקוחות. לאה רבין כבר הספיקה להודות שיש לה חשבון בבנק האמריקאי. „החשבון סגור" השיב הבנקאי. אך אני בשלי: אם הכנסתי המחאה לחשבון סגור הרי בוודאי לא גביתם אותה והיא בידכם. התוכל להציגה בפני? הוא הבטיח לבדוק. כעבור כחצי־שעה התנצל: „אכן, מר מרגלית בטעות גבינו את ההמחאה מן הבנק שלך. החשבון של רבין אומנם סגור, אבל טעינו והפעלנו אותו. מה עלינו לעשות עכשיו?"

השבתי לו כי הטענה שהחשבון של רבין היה סגור בשעת ההפקדה נראית לי כניסיון ליצור אליבי־בדיעבד. לדעתי חייבת משפחת רבין להחזיר לי את 50 הדולאר, אך לא אזום פנייה כנידון. כעבור זמן־מה קיבלתי מן הבנקאי את הסכום שהופקד.

בינתיים התגלו לי עוד עובדות מאלפות. באחד הלילות הגיעו לוואשינגטון כמה פקידים ישראליים, שבדקו את חשבונות רבין בירושלים. „אתה יודע שהכנסת את כספך לחשבון שהיה סגור?" תהה אחד הישראלים, „אילו הבנק בוואשינגטון נהג בזהירות — צריך היה לסרב לקבל ממך את ההמחאה". רק אז התחוור לי עד כמה היה „הסיפור" קרוב להיקטל, עד כמה יד המקרה מילאה בו תפקיד מרכזי לצד המקורות האלמוניים והטיפול העיתונאי: למשפחת רבין היו בבנק שני חשבונות, אולם לא העליתי אפשרות זאת על הדעת. בביקורה בוואשינגטון סגרה לאה רבין אחד משני החשבונות. כשבאתי כעבור כמה ימים לבנק, הופנתה המחאתי אל החשבון שנסגר. אילו היה הבנק מעודכן, היה צריך, „לדחות" את ההמחאה שלי תוך ציון כי אין חשבון כזה. מאחר שלא חשדתי כי למשפחת רבין שני חשבונות במטבע זר בוואשינגטון — לא הייתי מבקש כלל מן הפקידה לעשות בירור חוזר אם יש בבנק עוד חשבון על שמו של ראש־הממשלה. הייתי קורע את ההמחאה ומסתלק מן הבנק, וככל הנראה לא הייתי משגר ל„הארץ" את הידיעה שגררה את התפטרות ראש־הממשלה.

(הארץ)

דיסנצ'יק

מרגלית

השואה בנימוק ביטחוני

לוי אשכול המנוח הוא שטבע את המושג „נעבעכדיגר שמשון", כלומר שמשון המסכן, שלצרכי הסברה בחו"ל יש להציגו לא כגיבור אלא כחסר־אונים. ראש־הממשלה הנוכחי, מנחם בגין, מרבה להציג את היהודים — והישראלים — כשמשונים מסכנים, לצורך השגת מטרותיו המדיניות. העיתונאי דניאל בלוך קובע: „זה לא משכנע."

„הנימוקים המוסריים וההיסטוריים של בגין אינם מוצאים אוזן קשבת אצל האמריקאים, אולי בגלל עודף הדרמטיזציה האופייני לראש־הממשלה. הגיע הזמן שבגין ישתחרר מהנטיה האורטורית שלו לגייס לכל עניין את זכר השואה והנאצים, שכן עודף שימוש בהן מפחית את אמינות הטיעון הישראלי הבסיסי.

„אני מאמין, כי לא מעט ישראלים חשים שלא בנוח בעת העלאת השואה כנימוק בטחוני אקטואלי, משום שברור לכל ישראלי שגדל בארץ ושירת בכוחות־הביטחון וממלא את חובותיו הממלכתיים והלאומיים, כי בשום מקרה ובשום צורה לא תיתכן שואה כלפי עם ישראל וארצו, בין אם בגבולות 1967 ובין בכל גבול אחר. כוחה של ישראל להגן על חיי תושביה בכל מקרה ובכל אתר, גם אם הוא מרוחק אלפי מלין מגבולה, ואין צורך בהוכחות נוספות.

„הסכנה היחידה של שואה, היא זו המרחפת על פני כל יושבי תבל בשל נשק האימה הגרעיני, ונשק זה אינו יודע גבולות בני־הגנה או היסטוריים או על פי המשפט הבינלאומי. על כן, העלאת השואה והנאציזם בנאום שלאחר סעודת הערב, כשעל השולחן מונחים קפה, תופינים ו,יין הנשיא', רק הופך את העניין לבלתי־רציני."

(דבר)

פסוקי השבוע

● **ח"כ מרדכי וירשובסקי (ד"ש):** „פוליטיקאי לא ישר יהיה מוכן למכור את אמו עבור השררה. פוליטיקאי ישר רק יחכיר אותה ל־49 שנה."

● **שר האוצר שמחה ארליך:** „אנחנו רק בני אדם, נתקן שגיאות ונעשה שגיאות חדשות."

● **שר המסחר, התעשיה והתיירות, יגאל הורוביץ:** „התגיגה נגמרה. יותר אין לנו כסף."

● **שר הביטחון עזר וייצמן:** „גם גוף יוצא מהכלל כמו צה"ל זקוק להתעמלות."

● **מנכ"ל משרד ראש־הממשלה, אליהו בן־אלישר:** „אני רואה בתנועת החרות מן שמורת־טבע של האידיאולוגיה."

● **העיתונאי עוזי בנז'מן:** „שיטת הממשל של בגין — ,הסתר כפי יכולתך'."

● **נציב מס־הכנסה, אליעזר שילוני:** „אין טעם לפנות למשטרה ולהתלונן על איומים."

● **העיתונאי נפתלי קראום:** „הפשע המאורגן הקים ועדה לבדוק אם יש משטרה בישראל."

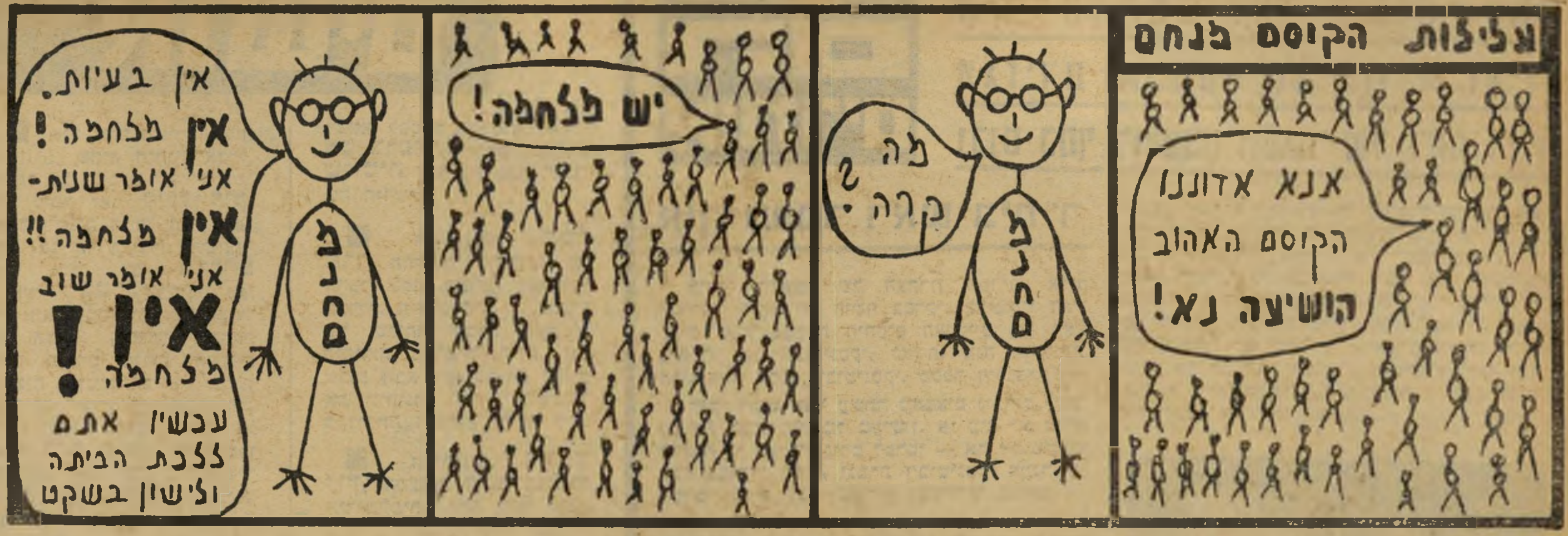

כך נסביר השואה לילדים

במיסגרת מדורנו החינוכי השבועי נביא הפעם עצות מועילות להורים, המתקשים באכיפת מישמעת על ילדיהם. עצות אלה הן במיסגרת הסיגנון החדש בחינוך, המבקש לשלב לקחים היסטוריים של עם עתיק עם בעיות היסטריות של ילד חדש.

הנה, איפוא, כמה שיטות לפיצוח ילד המתקשה לסיים את ארוחותיו, ב־שיטת „השואה המתמדת":

לילד קטן, שאינו רוצה לאכול את דייסתו, מומלץ בהחלט לספר את הסיפור על הנאצים והיהודים. „פעם אחת, לפני הרבה שנים, היו נאצים רעים והיו יהודים טובים. והנאצים הרעים עשו ליהודים שואה, שו־אה, הנה, תגיד יחד איתי — שו־אההההה". ואז, כשהילד אומר „שו־אההה" ופותח את פיו לרווחה, ניתן בקלות יחסית לדחוף את כפית הדייסה הדשנה אל תוך לועו. אחרי כמה וכמה „שואות" יסיים הילד לאכול את דייסתו, להנאת כל בני־המישפחה.

לעיתים קורה שהילד אינו רוצה משום־מה, לשתות חלב. במיקרה כזה רצוי להביא ולהעמיד לפני הילד את התמונה המפורסמת של הילד היהודי הבודד המרים את ידיו מפחד הקלגסים. „אתה רואה את הילד הזה שמרים ידיים ונכנע?" יש לומר לילד סרבן־החלב, „אתה יודע למה הוא נכנע ולא נלחם? כי הוא לא גיבור, נכון. ולמה הוא לא גיבור? כי הוא לא שתה את החלב. אם היה שותה את החלב, היה גיבור ולא היה מרים ידיים." מיד ישתכנע הילד לשתות את החלב עד תום.

כשהילד אינו רוצה לגמור את המנה שלו, כדאי מאד לספר לו סיפור היסטורי קצר, עם לקחים מיידיים. „אתה יודע שכשאני הייתי בגילך, מתו שישה מיליון יהודים. כן, כן, שישה מיליון יהודים מתו. שישה מיליון יהודים מתו, כי הם לא אכלו מספיק. אם לא תאכל מספיק — גם אתה תמות!" כל ילד בר־דעת יעדיף לסיים את הארוחה במנה, מאשר לסיים אותה במוות.

כשהילד אינו רוצה לחסל את הבננה, אפשר לחסל את הבעייה בקלות. אומרים לילד בעדינות „אם לא תחסל את הבננה, יבואו הנאצים הרעים ויחסלו אותך," ומיד תעלם הבננה כלא־היתה אל תוך קיבתו.

מיבחנים שנעשו בילדים מוכיחים כי שיטה זו יעילה מכל שיטה אחרת, כגון שיטת השוטר או ההודים, ונוסף על כך שברה החינוכי־לאומי בצידה, והיא מומלצת על־ידי מישרד החינוך.

תוצאות תחרות הפרסים

אלה תוצאות הפרסים בתחרות השלמת הסיסמה „לא נכיר באש"ף גם אם..." על-פי החלטת ועדת-השרים לפרסים, טקסים ו-סמלים:

בפרס הראשון — טיסה לוועידת ז'נווה הלוך וחזור — זכה מר עמי זקוף-זקופשטיין, עבור ה-סיסמה:

לא נכיר באש"ף גם אם יהפוך מאש"ף הטובח לאש"ף ה-מיטבח!

במקום השני — טיול אווירי לפיסגת מצדה — זכתה גברת רוני בת-ציון (פישלזון) עבור ה-סיסמה:

לא נכיר באש"ף גם אם ימות ולא יסף!

בפרס השלישי — כרטיס כבוד למיצעד ה-30 — זכה מר ישראל ארצי-כולה-שלנו עבור הסיסמה:

לא נכיר באש"ף גם אם ימות העולם, גם אם יישרף הים, גם אם הדגים יעלו על העצים, גם אם הזונות יתחתנו!

בפרס עידוד — פגישת-עידוד עם ראש-הממשלה — זכה מר ציון במישפט-תיפדה (פדלון) עבור הסיסמה:

לא נכיר באש"ף גם אם יישק לנו בתחת!

מאפיה על באמת

אם חשבתי, עד עכשיו, שכל עניין ה־„מאפיה" הוא המצאה של חבר־כנסת רודף־פירסום ועיתונאי רדוף־הצלחה, הרי באו ביום שישי האדונים הנכבדים אורי זוהר וחיים טופול, והעמידו אותי על תמימותי.

שכן, ביום השישי פירסמו השניים הללו מודעה גדולה ב„מעריב", תחת הכותרת הזועקת והמזעיקה „שפיכות דמים", ובה הם „מוחים בחריפות" נגד זה ש„אנשים ללא סמכות מישטרתית או שיפוטית מעיזים לקחת את החוק לידיהם," קובעים שיש בכך „הרס האשיות של חברה דמוקרטית ושפויה," פונים לממשלה לפעול ל„שמירת זכויות־האזרח, כבודו וחופש־הפרט," קוראים לכלי־התיקשורת לזכור שהמדובר ב־„אנשים חיים, בעלי מישפחות," ובאים על החתום:

חיים טופול אורי זוהר
חברים של גנדי 10.6

חברים של גנדי, זה כל העניין.

יכלו לפרסם מודעת תמיכה בחברם הנ"ל בנוסח הקצר „גם אנחנו חברים של גנדי," אבל לא. בשם חברותם הקדושה הלכו ו־גייסו ממילונם הפוליטי את כל המילים היפות, והקדימו אותם להצהרה הפשוטה והברורה הזאת, שהם חברים של גנדי.

וללחץ הציבורי הזה, המאיים, תוך שי־מוש מובהק בפירסומם הרב, ובניצול זול ומושחת של ערכים יפים, אין לי מילה אחרת מאשר „מאפיה".

כן, „מאפיה". בפירוש כך.

במשך השנים התרחשו בארץ דברים קצת יותר חמורים וקשים ממיקרהו הפרטי של החבר גנדי. גם קרה שעיתונאים וחברי־כנסת חרצו דינם של אנשים ללא הצדקה. אבל האנשים הללו הם לא חברים או שותפים של זוהר את טופול. לכן לא שמענו אז את קול השניים, המתריע מפני הרס הדמוקרטיה. לכן לא שמענו אז את זעקתם על הפגיעה בזכויות־האזרח ובחו־פש־הפרט.

רק עכשיו, כשמדובר בחבר שלהם — שאינו חסר לא כסף, לא רכוש, לא פירסום ולא אמצעי־הגנה — נחרדו לפתע מריבצם, זה מסמי־התפילין שלו וזה מכירכוריו ב־רחבי־תבל, ויצאו בקריאה להצלת הדמו־קרטיה והחרות.

כי מי שאינו חבר שלהם, או שהינו מחוסר אמצעי־הגנה, איננו בגדר של „אנ־שים חיים, בעלי מישפחות." האחרים הם, כנראה, חיות מסריחות, שאינן ראויות ל־תגובתם הנאצלת של שני בדרני־הצמרת.

יש כאן עניין פשוט של יד־צמרת רוחצת יד־צמרת. לא דמוקרטיה ולא חופש, אלא „מאפיה" של אצילים.

כך בפירוש — „מאפיה".

LIBERALIS HYPO-CRITIS ZIONISTUM

ציוני מתון מצוי

(הארץ־ישראלי המצוייץ)

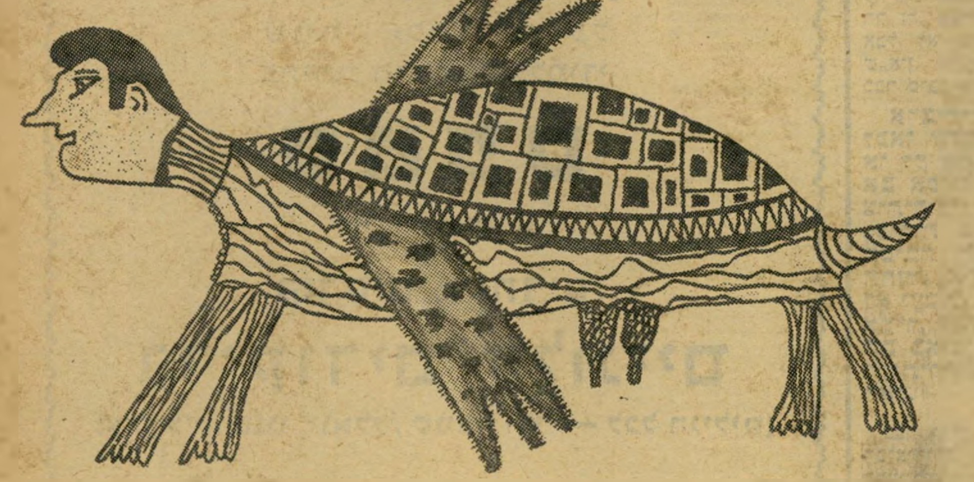

מדור הזואולוגיה שלנו יעסוק הפעם בחיה נחמדה ומוזרה המקננת בחלקים שונים של ארצנו, הלא היא ציוני מתון מצוי, ממשפחת ה־Liberalis Hypocritis Zionistum, והידועה גם בשמה העממי הארץ־ישראלי המצוייץ.

חוקרי הארכיאולוגיה של הזואולוגיה מציינים, כי צורתה המשונה מאוד של החיה, הנראית כמין יצור אגדתי עתיק, התפתחה במהירות מדהימה במשך כמה עשרות שנים בלבד. החיה המסובכת, שכאילו הודבקה טלאים־טלאים מחלקי חיות שונות ומשונות, התפתחה לצורה זאת מתוך יכולת הסתגלות פלאית למצבים פנימיים וחיצוניים סותרים. צורתה הסופית הנוכחית מאפשרת לה, על כן, תיפקוד כלשהו בכל מצב שהוא, תוך שהיא מסוגלת לנסות לשאוף, ואף לבצע, כמה וכמה דברים בעת ובעונה אחת.

ישנם חוקרים מודרניים הטוענים כי מורכבותה הצורנית של החיה מעידה על מורכבות שאיפותיה, כשכל חלק בגופה מיועד למלא שאיפה אחרת ושונה לחלוטין משאיפתו, או יכולתו התיפקודית, של כל חלק אחר.

נשאלת, על כן, השאלה מה רוצה החיה. למה שואף, בעצם, ציוני מתון מצוי? בדיקות מעבדתיות, שטחיות, שנערכו בתנאי שדה מבוקרים, מעלות כי החיה שואפת לחיות במדינה (לפי סדר הא׳־ב׳) אירופאית, בעלת ייחוד, דמוקראטית, חדשה, חזקה, חילונית, יהודית, ליבראלית, מזרח־תיכונית, מסורתית, מתונה, מתקדמת, עתיקה, ציונית, שואפת שלום, שומרת חוק, שפויה, תרבותית; וזאת בבדיקה ראשונית בלבד.

איך עושים מדינה כזאת?

לצורך תשובה לשאלה הזאת מוטב שנקרא לחיה ונשמע מה היא אומרת, נבדוק את תרבותה, נבחן את כתביה, ואז נראה כיצד עונה היא על השאלה, הלכאורה קשה, הזאת.

זאת, אכן, עשו חוקרי המעבדה במשך שעות ארוכות של תצפיות והקלטות. ואנו מביאים כאן, ברשותם האדיבה, את הסטנוגרמה הכמעט מלאה שנערכה על ידם:

„אנחנו חיים במאה העשרים. זאת נקודת ההתחלה. במאה העשרים, ולא בימי הביניים. אנחנו אנשים מתקדמים. זאת הגדרתנו. אנשים מתקדמים, ולא ריאקציונרים חשוכים. אנחנו ציונים, ודאי שאנחנו ציונים. בזה אין ספק. אנחנו גם יהודים, יהודים מודרניים, יהודים ברוחנו, יהודים אמיתיים, לא כמו היהודים הדתיים. מזה צריך להבין שפה צריכה להיות מדינה מתקדמת, עם ציונות שפויה. פה גם צריכה להיות מדינה יהודית, כי בשביל זה אנחנו כאן. אבל היהדות צריכה גם היא להתקדם, להיות מתונה ושפויה. זאת אומרת שכאן תהיה מדינה חילונית. כי בסך הכל היהדות היא דת מערבית, היא חלק מתרבות המערב. אנחנו לכן אירופאים. ואנחנו חייבים להיות אירופאים בכל דבר. חוץ אולי מהלבוש, ששם יותר קר ופה יותר חם. אבל בנימוס, בניקיון ובתרבות צריכה להיות כאן מדינה אירופאית. ציונות בשבילנו זה תחיית העם היהודי בארצו, אבל התחיה לא צריכה להביא לדחיה. אנחנו צריכים להיות מדינה בעלת ייחוד בכל דבר. כי אנחנו אור לגויים. ואנחנו חייבים להיות אור לגויים בכל דבר, אפילו באירופאיות שלנו אנחנו צריכים להיות מיוחדים. אנחנו עם חדש, אבל זה מה שטוב — אנחנו צריכים לנצל את החדש לצורך החידוש. לעם חדש יש מה להגיד לעולם. כן, פה חייבת להיות מדינה יהודית. אבל יהדות זה לא דת בלבד, זה הרבה דברים אחרים. אבל אם הרבנים יצעדו עם הזמן ויעשו את היהדות למשהו אחר, למשהו שהוא היהדות האמיתית, אז אפשר יהיה לחיות במדינה יהודית, מבלי שהיהדות תפריע לקידמה. כי מדינה מתקדמת אין בה מקום לדת. צריך לשמור על החוק. חוק זה דבר קדוש. בגלל זה צריך לשנות את חוקי ההלכה, כדי שהמדינה תוכל להתקדם. בלי זה נהיה מדינה מפגרת, אסייאתית, נחשלת. וכמובן שצריך שיהיה לנו צבא חזק, מדינה חזקה, מדינה שיכולה להתריע ולהרתיע. כי בלי חוזק צבאי ובלי חוסן מדיני לא נוכל למסור לעולם את בשורתנו, ולא משנה כמה טובה היא תהיה. ככה גם נוכל להביא לאיזור הנחשל שלנו, המזרח־התיכון, את הקידמה והרווחה. כי בסופו של דבר אנחנו הרי מדינה מזרח־תיכונית. זה מבחינה גיאוגרפית, אבל מבחינה תרבותית אנחנו אירופאים. השאיפה לשלום היא עמוד האש שלאורו אנחנו הולכים. בגלל זה המדינה צריכה להיות דמוקראטית, אבל לא אנארכיסטית. שתוכל להתקיים פה לאומיות ציונית־יהודית, בצורתה החילונית המתקדמת, אבל שלא תהיה פה לאומנות חשוכה וקומוניסטית, שכל מטרתה הרס הדמוקראטיה, שהיא ערך יהודי בעל ערך עליון. וכעם עתיק בארץ עתיקה, אנחנו צריכים לדעת זאת. זוהי מדינה עתיקה, ואנחנו חייבים להתייחס אליה בכבוד ובנימוס. נימוס זה הדבר החשוב שיביא לכך שתהיה פה מדינה שוויונית. כי שוויון זה לא רק ערך, שיוויון זה יהדות, שוויון זה ציונות, שוויון זה נימוס. בלי נימוס לא יהיה כאן שוויון. מדינה יהודית פירושה שוויון. שוויון לכל, זה פירושה של מדינה יהודית. כי אחרת היינו יכולים להיות מדינה ערבית. אז אם רוצים שתהיה פה מדינה יהודית אמיתית, צריך להיות שוויון ושלום. וגם דמוקראטיה. כי זה המהות של מדינה יהודית. זה הייחוד של מדינה יהודית, שהיא יהודית ונותנת שוויון ללא־יהודים גם כן. וזה מה שיעשה את המדינה למדינה חילונית. אנחנו נילחם על הדברים האלה בכל כוחנו, גם אם זה יהיה נגד החוק. כי פה חייבת להיות מדינה שומרת חוק, ואם היא לא תהיה כזאת נילחם נגד החוק הזה, כי הוא מוציא אותה אל מחוץ לחוק. ציונות פירושה הוא שארץ ישראל שייכת לעם ישראל ולהיפך. גם עם ישראל שייך לארצו. אבל אנחנו צריכים להיות מתונים ולא לוותר בשום אופן על ארץ ישראל. זוהי מהות הקידמה של המדינה היהודית החילונית. להיות עם חופשי בארצנו. להיות יהודים בביתנו, ולא להיות גויים בנכר. אין טעם שנקים פה עוד מדינה אחת, עוד מדינה נורמאלית, עוד מדינה רגילה, עוד מדינה אירופאית. אנחנו נקים פה משהו אחר — מדינה נורמאלית, רגילה, אירופאית. מדינה בעלת ייחוד משלה. מדינה יהודית, שאף אחד לא ירגיש שהיא כזאת ושתהיה המרכז הרוחני לעם היהודי כולו. מדינה יהודית שוויונית. מדינה יהודית חילונית. מדינה יהודית דמוקראטית. מדינה ציונית שפויה. מדינה עשירה בתרבותה האירופאית, שואפת לשלום עם הערבים, וחזקה. אם לסכם, אז צריכה לקום פה המסורת העתיקה של החידוש שתיצור כאן, יש מאין, מדינה יהודית חילונית, מדינה מיוחדת, אירופאית, אבל הרבה יותר מנומסת, מדינה לאומית־ציונית, אבל הרבה יותר מתקדמת, מדינה שואפת שלום, אבל הרבה יותר חזקה מהערבים, מדינה חזקה, אבל הרבה יותר מתונה, בקיצור, פה צריכה לקום מדינה נורמאלית בעלת־יחוד. זה גם מה שרוב האנשים בארץ רוצים, רק הם לא יודעים מה שהם רוצים. זאת הציונות. שאנשים יידעו מה שהם רוצים, ושגם יגשימו את זה. אחרת זו עלולה להיות מדינה יהודית, שאיננה, חס וחלילה, חילונית, אלא מפגרת. ולא בשביל זה באנו לכאן. אנחנו באנו לכאן בשביל כל מה שאמרתי, ועוד הרבה יותר מזה. זה מה שיפה אצלנו. אבל אסור שזה מה שיהיה מכוער אצלנו. מדינה יהודית אמרתי כבר? נו, אז אני חושב שעכשיו כבר ברור למה אני שואף, לא?”

לא.

אל"ף: אין תותחים

(המשך מעמוד 13)
ישראל, בשובה לגבולות 1949, גם תוספת קורפוס משוריין אמריקאי שלם — ולצורך זה, אפילו תוספת של קורפוס יהודי. אבל לא נגיע כלל לסיבה בי"ת, מפני ש„אין תותחים", פשוטו כמשמעו, היא כבר סיבה אל"ף:

ארצות־הברית לא תוכל לשלוח לכאן שלוש דיביזיות משוריינות, או רק שתיים, ואני מפקפק ביותר אם אפילו דיביזיה אחת, או מחצית־דיביזיה (שהם, בנסיבותינו, „כוחות סימליים" כימעט), מפני הסיבה הפשוטה: כיום ובעתיד החזוי, אין עומדים לרשותה וגם לא יעמדו, כוחות־יבשה, או כוחות־אוויר, שתוכל להפרישם ולהקצותם באופן קבוע, או אפילו רק בדרגת־קדימות עליונה, להגנת ישראל.

כבר קודם עמדנו על העובדה, שבמערב־אירופה רק לרשות צבאות גרמניה־המערבית וצרפת כוחות מילואים כאלה, העשויים להגדיל את עוצמתם, בעת מילחמה, באורח משמעותי ותוך פרק־הזמן הקצר ההכרחי. צבאות־הקבע של בריטניה וארצות־הברית לא יגדלו כימעט: הכוחות שתוכל אמריקה להטיל למערכה בתחילתה, הם הכוחות שיימצאו בשדה גם בסיומה.

אם נאמין לנתונים שונים שהופיעו בפירסומים זרים אחרי מילחמת יום־הכיפורים — כמו, דו"חות המכון ללימודים אסטרטגיים בלונדון — הרי כבר במילחמה האחרונה הפעיל צה"ל כוחות, שבערכם הכמותי הכולל עלו על „סדר־הכוחות" המירבי, שחוזים המתכננים האמריקאיים לצבאם באירופה, גם לאחר שיגדל בשלוש אוגדות־התיגבור המיועדות. במילים אחרות, צה"ל — לפי הנתונים הנזכרים, כאמור — העמיד ב־1973 מול צבאות־ערב עוצמת־יבשה עדיפה על זו שמתעתדת ארצות־הברית להעמיד, בזירתה הראשית ובמאמץ הגלובלי העיקרי שלה, מול ברית־המועצות! אכן, התואר „הדדי" בחוזה־ההגנה הנהגה (או הנחלם) מתחיל ללבוש משמעות מעשית!

על פי הנתונים שהזכרתי, הרי מותר להניח כי בעתיד יוכל צה"ל להציב, אפילו באחת מחזיתותיו, עוצמת־יבשה, שתהיה גדולה וחזקה מזו, שמקיימים האמריקאיים דרך־קבע בגרמניה.

ולא בכדי: העוצמה הערבית האפשרית, שצה"ל אמור להיות נכון להתמודד עימה בכל אחת משתי החזיתות העיקריות, בוודאי שלא תיפול, לפחות כמותית, מן העוצמה שתפעיל ברית־וורשה, בכל גיזרה בעלת רוחב מוחלט דומה, בהתקפה על נאט"ו. אם נוסיף כי גם בממד האווירי

המארינס נוחתים בלבנון, 1958
עברו הימים ההם

ומהם כוחות אלה? כיום מצויות בגרמניה חמש דיביזיות אמריקאיות. למיקרה מילחמה, מתוכננת העברתן לגרמניה של עוד שלוש דיביזיות, הנמצאות כעת ב„יבשת" (אצל האמריקאים, „הקונטיננט" הוא ארצות־הברית) — שתיים ממוכנות ואחת משוריינת. ציודן של אלה כבר מאוחסן בגרמניה. לרשות ארה"ב כוחות נוספים, של צבא־היבשה וכן מארינס — אבל גם את יתרת הגלובוס, שמחוץ לגרמניה, צריך להחזיק ולאבטח. קיימים בארצות־הברית כוחות נוספים, של עתודות ו„מישמר" לאומי". אבל אלה נועדו בעיקר להשלים ולתגבר את המיסגרות הסדירות הקיימות, ואינם מתוכננים — ודומני, גם אינם מצויידים ומאומנים — לפעול במיסגרות שלמות, מעבר לים. על כל פנים, מילבד כוחות־האוויר שבמילואים

במיקרה של מילחמה לא יוכל הצי השישי לטפל בצרות של אחרים

וכן השלמות ותיגבורים, גיוסם והכנתם לקרב של כוחות־עתודה אלה באופן מושלם ויעיל הם סיפור ממושך. התיכנון האמריקאי אינו לוקח אותם בחשבון ללחימה באירופה — בוודאי לא על פי התחזית, שהמילחמה תפרוץ באופן מפתיע ובהתראה קצרה־ביחס.

לגבינו, נודעת משמעות רק למה שתוכל ארצות־הברית להניע לטובתנו תוך שעתיים, לא תוך שבוע או חודש. לכן, עתודות בלתי־מגוייסות אלה כאילו אינן קיימות.

זירתנו „אירופית" כבר עתה ומכל הבחינות, הרי יובן כי משלוח 1800 המארינס האורגניים של הצי־הששי „לתגבר" מישהו, או לעשות סדר באחת מארצות המיזרח־התיכון, הריהו כיום אקט מגוחך.

אין ציוד לכוחות

כדי להמחיש את מיגבלות עוצמת־היבשה האמריקאית אזכיר, שמזה כמה חודשים נזכרת בעיתונות וחוזרת ידיעה, שלאור התעצמות האיום הסובייטי על צפון־גרמניה, תעביר לשם ארצות־הברית, עד סוף 1977, „כוחות" נוספים (מאז המילחמה העולמית מצויים שם מילבד גרמנים, רק כוחות של בריטניה וארצות בנלוכס). כוחות נוראים אלה מונים, כמסתברת, חטיבת־שריון אחת (1).

צבא־היבשה (ה„ארמי") של ארצות־הברית מונה, סך־הכל, כ־800 אלף איש. לרשותו, כעת במיסגרות אוגדתיות אורגניות ואחרות, שווה־ערך של כ־18 אוגדות. אם אמנם יצליחו רפורמות מתוכננות, בוודאי יוכלו להפיק מאותו מצבור של כוח־אדם כמה אוגדות נוספות, כי השומן אצלם עצום וכבד — כימעט כמו אצלנו. אולם מה שיוכלו להפיק, לא יספיק לצרכים: מולם עומדות כ־170 אוגדות מיזרחיות (הגם שנראה כי רק שליש מהן מלאות, ואת השאר צריכים להשלים, כדי מחצית או שני־שלישים, במילואים — אלא שיש לברית־המועצות מילואים כמה שתרצה). בגרמניה ממוקמות חמש אוגדות קבועות ועוד כוחות קטנים, כ־200 אלף איש סך־הכל.

כדי לגייס דיביזיה נוספת אחת, שנועדת לשירות מעבר לים — הסוג, לעניין כמות כוח־האדם, לא משנה — נדרשים, לפי הסטנדרטים האמריקאיים, 71 אלף

(המשך בעמוד 46)

שרון גולן
שמחה להודיע על
פתיחת ההרשמה ללמודי
סטפס
(הרשמה מגיל 7)
קורסים מיוחדים
בריקודים סלוניים
(צ'ה־צ'ה, טנגו, וואלס, סמבה וכו' — לכל הגילים)
*
פרטים נוספים בטל. 03-483754
הלמודים מתחילים ב־1 בספטמבר

מילצ'ן מתכנן סרטים ב־18 מיליון דולר

ארנון מילצ'ן, איש העסקים הבינלאומי בן ה־33, והמפיק של הסרטים „מגע המדוזה" ו„שימחה שחורה", מתכנן עתה סרטים נוספים ב־18 מיליון דולר השנה, עם הפקות של סרטים בסכום כפול בשנה הקרובה. על כך מוסר השבועון האמריקני „הוליווד רפורטר".

מילצ'ן הודיע רל רכישת שני תסריטים, שנכתבו בידי ג'פרי בלום, שאותם יפיק השנה בשותפות עם אליוט קסטנר. כל אחד משניהם יופק בהשקעה של 4 עד 5 מיליון דולר, והצוות ייקבע בחודש הקרוב.

מילצ'ן חותם על חוזה הפצה של סרט, שהפיק עתה בצרפת, ואשר יוצג בפאריס

מפיק מילצ'ן ואשתו
גם תסריטים

ב־1 בספטמבר. הסרט הופק בשותפות עם „אקשן פילם", ומככבים בו מישל פיקולי, ז'אן יאן, מילאנז'ו ז'וברט וז'אן קלוד בריאולי. מילצ'ן סיים הפקת ארבעה סרטים במחצית השנה האחרונה, אולם הם טרם הוצגו לקהל.

מילצ'ן, אזרח ישראלי, מחזיק ב־30 חברות ב־17 ארצות, העוסקות במחקר ובפיתוח של כימיה, פלסטיקה ופרמצבטיקה. בדעתו להפיק סרטים במשך שלוש שנים, ואחר־כך לבדוק את הרעיון שנית. הוא הקדיש את חודש אוגוסט לכתיבת התסריט לסרט „מגע המדוזה", יחד עם ג'ק ברילי.

הבורסה

השגעון הגדול

כמויות הכסף שחור והלבן, הזורמות לבורסה, מזימות כל תחזיות. הבורסה עצמה ממשיכה להיות מכשיר בידי הבנקים הגדולים, ואינה יכולה למלא את תפקידה כמו באמריקה.

כל המאמצים של הבנקים להחזיר את הבורסה לימים הטובים, כאשר הם קבעו את השערים, עולים בתוהו. הזרם הגואה של כסף פשוט משתק את הבורסה, והפיתרון הלא־רצוי הוא בסגירתה מפני המיסחר במשתנים, תחת להפוך את הבורסה למכשיר יעיל, היכול לקלוט כל היצע ומכירה, הנהלת הבורסה והבנקים מתאמצים בכוח להחניק את זרמי הכספים, הבאים אליה.

כל מי ששעה לעצות מדור זה עשה כסף רב. למרות קיצוץ הסובסידיות הציע המדור להמתין ולא לעבור לצמודים, עד הגשת התקציב והתחלת עליות המדד, ובינתיים להחזיק במניות. הגאות בבורסה היא מלאכותית, והמתיחות הצפוייה בוודאות בגבולות, ביגלל כישלון המשא־והמתן לשלום, תגרום למשבר בבורסה. אך בינתיים היא משתוללת, כאשר גם הצמודים הם השקעה טובה ובטוחה, וכדאי לקנותם בעוד שבועשבועיים. המשקיע הנבון יקנה צמודים, וחלק מכספו ישקיע במניות.

מי שקנה לפני חודש את המניות המומלצות כמו „טפחות", „סהר", „קרור", „אוניקו", לא התחרט. מניות אלה טרם אמרו את המילה האחרונה שלהן.

לגבי „טפחות" יש מאבק עז על רכישת הבנק, ובבעלי־המניות הקטנים רק ירוויחו מכך. הבנק צבר רווחים עצומים, ויצטרך לחלקם השנה. הבנק ידוע בחלוקת הרווחים שלו, וכל הקונה את מניותיו לא יצטער.

מניות „סלר" תמשכנה לטפס. „ירדן" השלימה את העיסקה של רכישת חבילת מניות ב„סהר", ועתה צפוייה עיסקה גדולה נוספת.

חברת „קירור" תחלק בקרוב הטבות לבעלי המניות, ושערי מניותיה עולים בגלל המצאת הממתיק המלאכותי, המייוצר בידי „יפאורה".

„כלל השקעות" צברה רווחים גדולים, ואם „כלל" לא תקנה את „טפחות" (סביר כי לאו), תצטרך „כלל השקעות" לחלק חלק מרווחים אלה.

„באבא" הושכר

למרות הידיעות על השפל בענף המיסעדות, מתרחשים דברים שונים דווקא בתל־אביב. בעלי הבר „ג'יי־ג'יי" שברחוב ירמיהו מול קולנוע „פאר", קובי יזראלביץ' ובוקי שיינגרטן, לקחו בשכירות את המיסעדה „באבא", וכבר ערכו בה שיפוצים. הם מבטיחים גם שיפור ברמת המזון במיסעדה, שהיא אחת הבודדות בתל־אביב, הפתוחות עד השעות הקטנות של הלילה.

בעלי הקפה־מיסעדה „ניו־יורק" שברח' דיזנגוף, מישפחת פרנקל, רכשו את חנות ספרים הסמוכה „מסדה", והפכו אותה למיסעדה אינטימית בעלת שתי קומות, שאותה פתחו בארוחה חגיגית לנכי צה"ל. מחיר הרכישה והשיפוצים עלה על 600 אלף לירות.

תמיר קיבל אחוזים מרוווחי מודול בטון

מי שהיה מנכ"ל חברת „אזורים" הכושלת, יהודה תמיר, מראשי ד"ש ומועמד לתפקיד מנכ"ל מישרד השיכון, הצליח לצבור ב„אזורים" הפסדים של 80 מיליון לירות בניהולו הכושל. עתה התגלה כי תמיר יודע לנהל היטב את עסקיו הפרטיים, כפי שהוכח לפני שהודח מניהולו השערורייתי של „החברה לבניית הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים".

התברר כי תמיר קיבל אחוזים קבועים מרווחי מיפעל „מודול בטון", השייך לקבוצת „כלל". תמיר היה בעבר מראשי מישרד־השיכון ובעל קשרים טובים במישרד. נראה כי קשרים אלה סייעו ל„מודול בטון" בהשגת הזמנות ממישרד־השיכון, ותמיר קיבל, חוץ ממשכורתו כמנכ"ל „אזורים", גם אחוזים מרווחי „מודול בטון".

איך לאכול אבטיח עם סוכר?

מכירות „אגרסקו" בסקנדינביה יגיעו בשנת 1977—1978 ל־15 מיליון דולר, הודות למישלוחי המיטענים באוויר, באמצעות „קאל", והודות לשיטת שיווק חדישה של קונסיגנציה מודרכת.

המכירות בארצות אלה גדלות בחמישים אחוזים מדי שנה, ואין גבול לקצב הגידול, המוגבל בכמויות שישראל מקציבה לארצות אלה.

מנכ"ל החברה בסקנדינביה הוא מרדכי כהן, מקודם עובד בתעשיה האווירית,

מנהל כהן
לחנך את הסקנדינבים לאכול

שעבד ב„אגרסקו" בתפקידים אחרים. מרכז החברה באירופה הוא בפאריס, ושם נמצאת מערכת־מחשבים, המחוברת לכל הסניפים, המווסתת את המישלוחים. המרכז נקבע בפאריס כיוון שעד כה היה אמצעי־ההובלה העיקרי דרך נמל מרסיי. עתה גדל חלקה של גרמניה, בגלל ההובלה באוויר.

סקנדינביה צורכת בעיקר פילפלים, המובלים במשאיות מקלן, לשם הם מגיעים באוויר. מקלן לקופנהגן אורכת ההובלה 12 שעות. סקנדינביה קלטה השנה 2000 טון פילפל, לעומת 850 אשתקד, וניתן היה לשווק כמויות ניכרות. ההובלה באוויר לאירופה מאפשרת למסור למשווק פרי טרי, היכול לעמוד בדוכנים כמה ימים. קודם לכן הגיע הירק או הפרי במצב כימעט בשל, והמשווק היה צריך לזרוק חלק שלא נמכר. קיצור משך ההובלה מאפשר הארכת משך עמידת הירק או הפרי בדוכני המכירה.

המתחרה ב„אגרסקו" בפילפלים היא קליפורניה. המתחרה בעגבניות היא מרוקו והאיים הקנריים. שיווק העגבניות רק החל השנה, והיה מוצלח ביותר.

הבעייה העיקרית לגבי הצרכנים בסקנדינביה היא שהירק והפרי מהווה עבורם בעיקר קישוט, ואין הם מקדישים חשיבות לטעם. עגבניה, פילפל או כרוב סיני, שהוא להיט ישראלי, משמשים לקישוט הצלחת עם הכריכים הסקנדינביים הידועים, כאשר לרוב אין אוכלים אותם.

לגבי פירות, למשל, השוודי יקנה אבטיח לבן בשוויון־נפש, כיוון שהוא רגיל להוסיף סוכר לכל פרי. יתרונות הפרי והירק הישראלי הם בטעמם, וכהן מתכונן עתה לפתוח במסע לחינוך 21 מיליון הצרכנים בסקנדינביה לרכוש ירקות ופירות לפי הטעם.

„אגרסקו" החלה לשווק מוצרי בשר תוצרת „הוד־לבן", בעיקר חזה מעושן. משלמים מחיר של 4200 דולר לטון, ומכך יש להוריד הובלה של 220 דולר. למרות מחיר זה אין עניין למועצת הלול הישראלית לשווק עודפי עופות לחו"ל.

הבעייה העיקרית בשיווק מוצרי הבשר היא תחרות בין היצרנים הישראליים. מיפעל כמו „הוד חפר" ניסה לייצא בעצמו לצרפת, וגרם להורדת מחירים, תוך תחרות עם „אגרסקו". הורדת המחירים הביאה את ארצות השוק להטלת מכס־מגן על יבוא עופות מישראל.

שוק חדש, שנפתח השנה, הוא לפרחים. עד כה אסרה דנמרק על. יבוא פרחים, ועתה נפתחה לייבוא. הפרחים הישראליים מקבלים בסקנדינביה מחירים טובים מאד, כאשר הצריכה לנפש של פרחים בדנמרק היא הגבוהה בעולם. לדעת כהן ניתן בקלות למכור כאן פרחים ב־10 מיליון דולר, בעיקר ורדים וצפורן ענפית.

נגד מי נלחמת

ן [illegible]?

רשות־ניירות־הערך פנתה בתלונה למישטרה נגד המשקיע יעקב לווינקוף, על שהזמין כמויות גדולות של מניות „בית הרכב" ובכך יצר ביקוש שלא ניתן היה לספקו. המישטרה זכרה את המיקרה של מישהו, שזייף פקודות־קניה, כדי ליצור ביקש מלאכותי למניה. היא מיהרה לעצור את לווינקוף, מבלי שיש לה מושג במה המדובר.

התלונה של רשות־ניירות־הערך באה

מנהל טאוב
נגד החלש

אחרי תלונות רבות של לווינקוף אל הנהלת הבורסה, שר־המישפטים ורשות־ניירות־הערך, נגד מנחלי חברת „בית־הרכב"· לווינקוף מייצג קבוצה שרכשה כרבע ממניות „בית־הרכב". הוא טען כי מאזני החברה אינם מספרים למשקיעים מה נעשה בהכנסות החברה, וביקש חקירה בדרכי ניהול החברה.

„בית הרכב" נשלטת בידי מישפחת מאיר, מבעלי ההשפעה במשק.

התוצאה היתה ברורה: הרשות לניירות־ערך, תחת למלא את תפקידה ולהגן על בעלי־המניות הקטנים של „בית הרכב", לחייב את מנהלי החברה לדווח במפורט על מהלך עסקיהם, הגישה תלונה נגד מי שהעז לדרוש הסברים אלה.

קנה סיטרואן עכשיו

אספקה מיידית
תנאי תשלום מיוחדים

היום יותר מתמיד סיטרואן היא הקניה הטובה ביותר

עכשיו שרות בידיים טובות

בששת החודשים האחרונים הכשירו מומחי סיטרואן מצרפת 17 מוסכי שרות בכל רחבי הארץ, והעניקו להם את התואר "מוסך מוסמך" לטיפול במכוניות "סיטרואן" בכל הדגמים.

אספקה מיידית

דגמי: DYANE 6, LN פרטית/מסחרית GS Special GS club פרטית/סטיישן למסירה מיידית. קנה היום – סע היום.

תנאי תשלום מיוחדים

50% בלבד במזומן והיתרה ב-12 תשלומים חודשיים שווים, בריבית בנקאית.

פנה לסוכנות סיטרואן הקרובה למקום מגוריך לנסיעת מבחן מלאת חוויות מהיתרונות הטכניים הבלעדיים למכוניות סיטרואן.

אל תמתין לעלית המחירים הצפויה בקרוב.

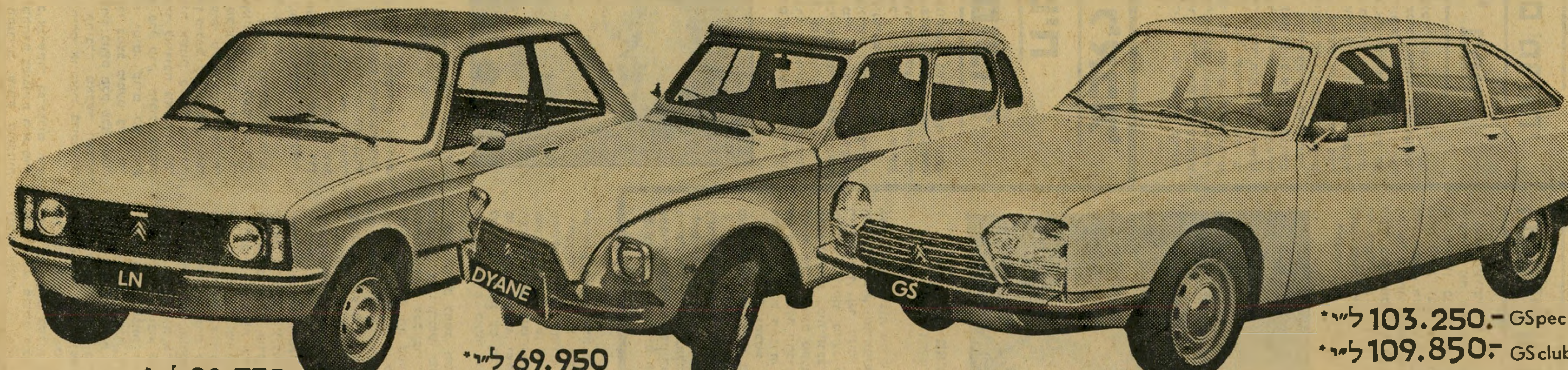

GSpecial -.103.250 ל"י*
GS club -.109.850 ל"י*
תוספת תיבת הילוכים "C-Matic" 6500 ל"י

69.950 ל"י*
תוספת מצמד צנטריפוגלי 1.325 ל"י

-.82.750 ל"י*
*לא כולל מ.ע.מ.

דוד לובינסקי בע"מ, **תל-אביב:** רח' שונצינו 16, טל. 33214-6.
ירושלים: רח' הס 3, טל. 222666, 228888

דוד לובינסקי בע"מ
מפיץ סיטרואן בישראל.

סוכנויות: תל-אביב: ב.ג. מוסכים ומפיצים בע"מ, רח' חרוץ 12, טל. 03-31339;
חיפה: רכב הצפון בע"מ, שד' בן גוריון 8 טל. 04-538228
באר-שבע: אשוב הנגב, דרך חברון 3, טל. 057-77021.

חסינות או חזירות?

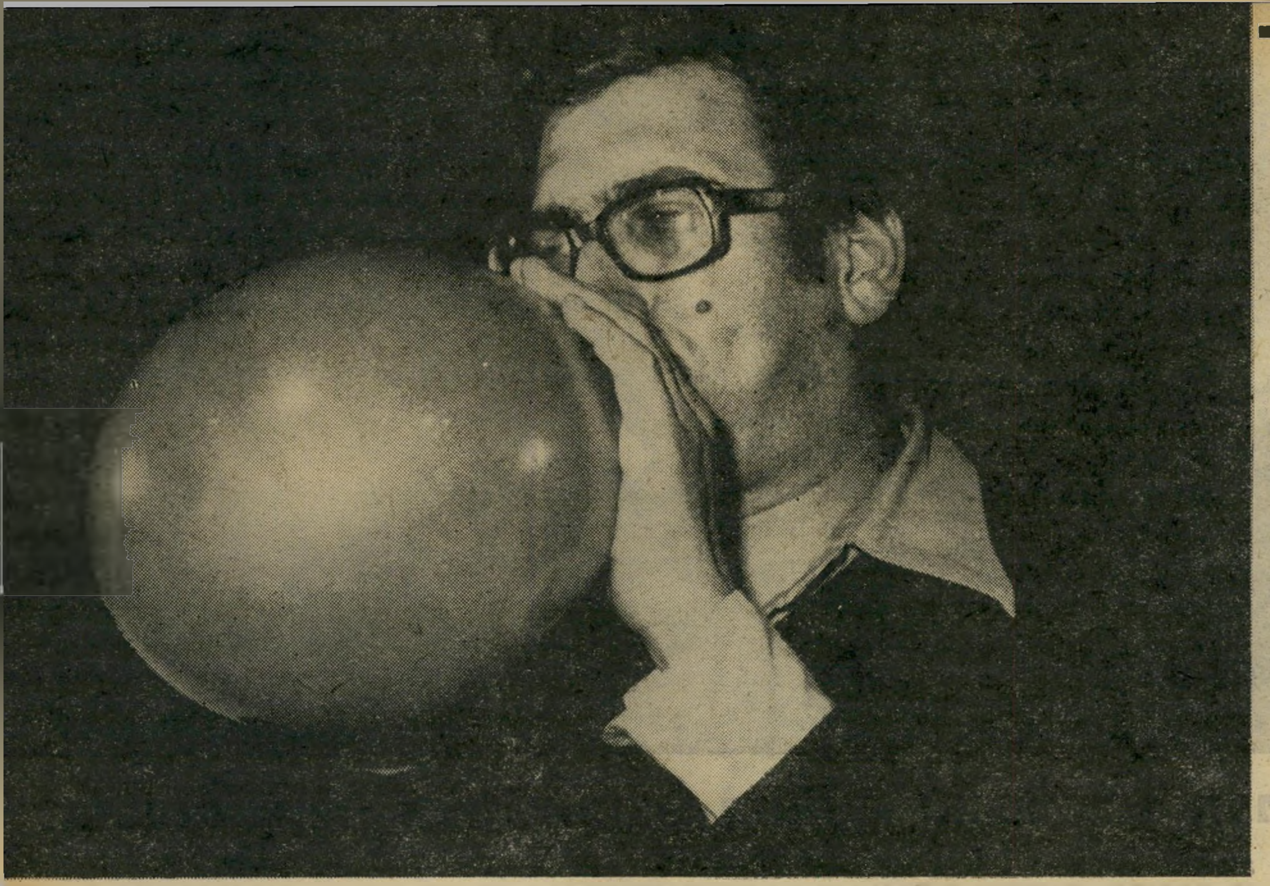

בשבועיים האחרונים נערכה במדינה הצגה מפחידה מאד.

חבר־כנסת אחד, שני שדרני־טלוויזיה וקומץ עיתונאים זרקו את המדינה כולה לתוך קלחת של היסטריה. מיפלצת „הפשע המאורגן" אורבת לנו מאחרי כל פינה, מתחת לכל מיטה. כל כתבה בעיתון, כל תוכנית רדיו וטלוויזיה הביאה לנו גילויים נוראים חדשים. ההאשמות עפו לכל עבר. ציידי־הפשע האמיצים חדרו לכל פינה. למרבה הצער לא הובאו לפני הציבור שום הוכחות להאשמות.

אפשר היה לפטור תופעה זו כתרגיל ציני של כמה רודפי־פירסומת, ולהמתין עד

מאת

אורי אבנרי

עבור זעם, לולא היתה לפסטיבל הזה משמעות כה מבהילה.

כי הנה הוכח שניתן, באמצעים פשוטים, כימעט פרימיטיביים, לשגע את המדינה כולה. ניתן לפברק תחושה כללית של פחד, ליצור אווירה של לינץ'. ניתן להביא לכך שאנשים נבונים־לכאורה ישכחו את יסודות מדינת־החוק וזכויות־האדם, בהסתערותם על האוייב הנוראי.

עכשיו זה „הפשע המאורגן". מחר זה יכול להיות „המאפיה השמאלנית", או „הבוגדים", או „סוכני פתח", או „המחבלים בנמלים", או כל מיעוט לאומי או דתי או פוליטי.

אני מניח שרוב השותפים למישחק־השבוע לא ידעו את אשר הם עושים. הם נגררו לעניין מתוך חוסר־מחשבה, התלהבות ריגעית וחוסר־נסיון. הדרך לגיהינום רצופה בכוונות טובות.

בתקופתו של ג'ו מק־קארתי נוכחנו לדעת כי די בפוליטיקאי חסר־מצפון אחד, המנפנף בכמה עמודים ריקים של נייר והמכריז „הנה רשימת הבוגדים בצמרת המדינה!" — כדי שמדינה בת 200 מיליון נפש תרד מן הפסים. ראינו איך הזין אדגאר ג'י הובר את העיתונות במשך שנים בסיפורים דימיוניים על „המאפיה" ו„סינדיקאט הפשע", כדי לכונן לעצמו מעמד של דיקטטור מישטרתי בעל אמצעים מיפלצתיים.

כדי למנוע תופעות כאלה בארץ, הבה ננסה להחזיר לנושא זה מידה של שפיות ומחשבה רציונלית. הבה נבדוק מושגי־יסוד של מדינת־חוק, זכויות־אדם ודמוקרטיה, בכל הנוגע למילחמה בפשע.

להגן על הגאנגסטר

הפושע פוגע בזכויות־האדם ובשלום־הציבור. לכן יש לרדוף אותו עד חורמה. אך רדיפה זו חייבת להיעשות במיסגרת החוק.

לשון אחרת: במדינת־חוק דמוקרטית נהנה הפושע מאותן זכויות־האדם כמו קורבנו.

הייתכן? — ישאל האזרח הנרעש. האם תהיינה לגאנגסטר אותן הזכויות כמו לאזרח שהוא מאיים עליו?

התשובה היא: אכן כך. כי הגאנגסטר אינו גאנגסטר, אלא אחרי שהשופט קבע שהוא גאנגסטר. עד לאותו רגע, יש לו כל זכויות־האזרח. רק פסק־דין של שופט מוסמך יכול לשלול ממנו זכויות אלה.

כלל זה לא נקבע למען הגאנגסטר. הוא נקבע דווקא למען האנשים ההגונים. שהרי אם ייקבע כי יש סוג של אזרחים שאין להם זכויות־אדם — אנשים החשודים כגאנגסטרים, למשל — מי יקבע מי חשוד? מי יקבע אילו קבוצות־אדם תהיינה משוללות־זכויות?

הנה הגבול הדק בין מדינת־חוק ובין דמוקרטיה עממית.

כלל גדול הוא: מי שלוחם למען חופש־הביטוי, נקרא בדרך כלל להגן קודם כל על חופש־הביטוי של אנשים השנואים עליו — אנשים בעלי דיעות נתעבות, אנשי „השוליים המטורפים" הפוליטיים, הפורנוגרפים למיניהם. אם תישלל מ א ל ה זכות־הדיבור, נפתח הפתח לעריצות. אחרי שנסתם פיהם של החורגים, ייסתם פיהם של אנשים בעלי דיעות מקובלות יותר, המרגיזים את השילטון.

מי שמבטא את דעת הרוב, אינו זקוק להגנת החוק. רק בעלי דיעות בלתי־פופולריות זקוקים להגנה זו. זהו קו־ההגנה הראשון במילחמה על חרותו של הציבור כולו.

הוא הדין לגבי החשודים בפשע. הם, יותר מכל ציבור אחר, זקוקים להגנת החוק. זה נשמע כפאראדוכס — החשודים בהפרת־החוק זקוקים להגנת החוק — אך זוהי המציאות. שהרי אם תיפגענה זכויות־האדם שלהם — ואחרי כל פשע סנסציוני יימצא רוב מבהיל שיסכים לכך! — מתחילה המפולת.

משום־כך עשה בית־המישפט העליון של ארצות־הברית, בדור האחרון, מאמצים כבירים להגן על זכויותיהם של חשודים־בפשע. הוא שיחרור בסיטונות פושעים מועדים, מפני שבמהלך חקירתם נפגעו זכויות־האדם. ההגנה על זכויותיו של החשוד־בפשע הפכה, במידה רבה, אבן־הבוחן לדמוקרטיה אמיתית.

בדמוקרטיה עממית הכלל הוא: „מוטב שיסבלו תשעה חפים־מפשע, ובילבד שלא יימלט פושע אחד!" במדינת־חוק הכלל הוא הפוך: „מוטב שיימלטו תישעה פושעים מן העונש הראוי להם, ובילבד שלא ייפגע אדם אחד על לא עוול בכפו."

רק השופט מוסמך!

רק בית־המישפט מוסמך לקבוע אם פלוני ביצע פשע, או לאו.

הבאת חשוד לפני השופט, שיקבע אם הוא אשם או לא, היא משימה המוטלת, בדרך כלל, על מוסדות השיטור, החקירה והתביעה של המדינה. אך מוסדות אלה עלולים לסבול מחוסר־אמצעים, מחוסר־כישרון, ולעיתים גם מחוסר־טוהר־המידות.

לכן יש בחברה המודרנית תהליך מקביל־לכאורה, באמצעות כלי־התיקשורת. העיתונות חושפת פושעים. היא חוקרת ומפרסמת את מימצאיה.

גם זהו תהליך המביא לבית־המישפט. כי העיתונאי חשוף לתביעת דיבה, פלילית ואזרחית.

אדם הנפגע על־ידו על לא עוול בכפו, יפנה לבית־המישפט. בבית־המישפט חייב העיתונאי להוכיח שהוא כתב אמת. דינו כתובע במישפט פלילי, כי חובת־ההוכחה היא עליו. אם לא יצליח העיתונאי במשימה זו, הוא עלול להינזק קשה, בייחוד אם לא יצליח לשכנע את השופט שפעל בתום־לב. החוק הישראלי — החוק המפורסם „לאיסור לשון הרע" — הוא מן הדראקוניים בעולם.

העיתונאי, היוצא לגלות מנגנון של פשיעה, מקבל על עצמו סיכון חמור. אם הוא עושה זאת במלוא האחריות, בעיניים פקוחות, אחרי חקירה קפדנית ומקיפה, הוא ראוי לכל הכבוד. הוא דומה לחייל החושף את עצמו לאש האוייב, כדי להגן על מולדתו.

הנחת־היסוד היא שבבית־המישפט יש שוויון בין פרקליט־המדינה לבין החשוד־בפשע, או בין העיתונאי ולבין האזרח התובע אותו לדין על הוצאת־דיבה. כל צד מביא את הוכחותיו לפני השופט, והשופט הוא המכריע.

אם מופר השוויון לטובת צד זה או אחר, יש לתקן את המצב. כך הצעתי לכנסת, בשעתו, להקים מנגנון של „הגנה כללית" שיעמוד לרשות הנאשמים, במקביל למנגנון „התביעה הכללית" הפועלת נגדו. הצעתי להרחיב את הגנת „תום־הלב" העומדת לעיתונאים במישפטי דיבה, כדי לאפשר להם למלא את תפקידם כראוי. הצעתי עשרות פעמים לבצע מודרניזציה יסודית במישטרה, כדי להכשירה להתמודדות עם הפשע המתוחכם, המתרחב והולך.

כל זה נועד לחזק את מדינת־החוק, ולמנוע הפקרות מכל צד שהוא.

אך הנה קמה במדינה תופעה, ההופכת את מדינת־החוק לחוקא־ותיטלולא.

התופעה ששמה אהוד אולמרט, ח"כ.

טריבונל עממי

אהוד אולמרט התפרסם בכנסת הקודמת, כאשר הציג עצמו כלוחם מיספר אחד בפשע. אומנם, גילוייו הרעשניים של אז הניבו פירות צנועים מאוד,

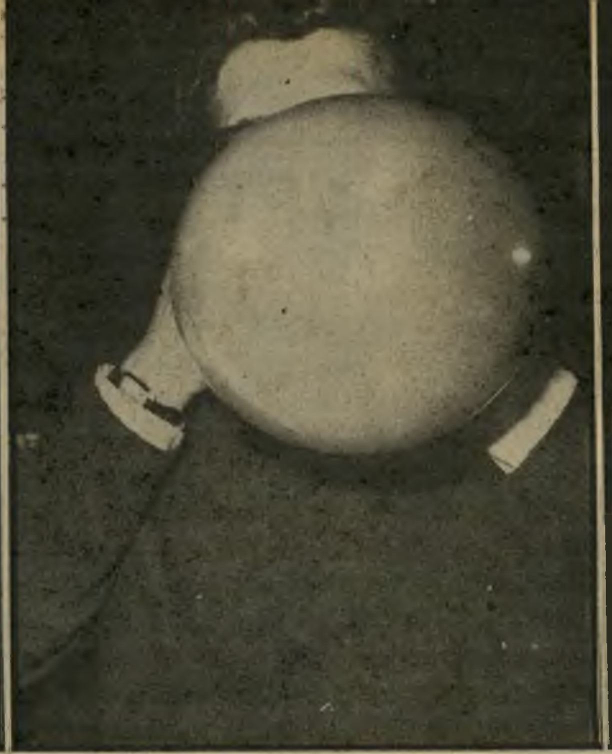

ח"כ אולמרט: האם יתפוצץ הבאלון כאשר לא תעמוד לו החסינות?

אך הם השיגו את מטרתם. כאשר הורכבה רשימת הליכוד לכנסת הנוכחית, היה ברור כי ח"כ אולמרט הוא פרלמנטר חשוב ונכס לסיעה — למרות שלא עשה בכנסת דבר מלבד הרעש הזה. הוא נראה כמועד סביר לתפקיד סגן־שר, לפחות.

אך בינתיים לא קיבל שום מינוי, והוא היה זקוק להתבלטות נוספת.

אולמרט שמע כי העיתון הארץ עומד לפרסם סידרת־מאמרים על הפשע המאורגן, שאחד מגיבוריה יהיה הקבלן בצלאל מיזרחי. הח"כ הצעיר הזדרז, כינס מסיבת־עיתונאים רעשנית והקדים את הארץ ביום. הוא הטיח האשמות כבדות לא רק במיזרחי, אלא גם בידידו, האלוף (מיל.) רחבעם זאבי, המכונה גנדי.

על פי סידור מוקדם נתנה הטלוויזיה המונופוליסטית לאולמרט פירסומת חסרת תקדים, שאין חזקה ממנה. הח"כ הוזמן למהדורת מבט, הושב במושב השמור בדרך כלל לשדרני־הטלוויזיה ולשרי־ממשלה, ונתבקש על־ידי חיים יבין להגיד בשידור חי כל אשר בליבו, בלי הסתייגות או מיגבלה.

קשה להבין מה גרם לו לחיים יבין לעשות סידור זה.

נראה כי נתפס לרצון להפוך גם את הטלוויזיה למוסד החושף פשעים, אף כי אין לה כל ניסיון ואמצעים לכך. הוא סבר, כנראה, כי אולמרט נהנה מחסינות פרלמנטרית בלתי־מוגבלת, וכי חסינות זו תדבק גם באנשי־הטלוויזיה, שהעמידו לרשותו את האקרן. בדיברי־הקישור הוסיף יבין על דברי אולמרט כהנה וכהנה.

אולמרט דיבר ככל העולה על רוחו, באוזני מאות אלפים. הוא המטיר סביבו האשמות נגד אנשים מזוהים, ובעיקר נגד בצלאל מיזרחי וגנדי. הוא השמיע קיטעי־הקלטה מובחרים, עילעל בניירות כקטיגור בבית־המשפט. אך הוא לא המציא אף הוכחה אחת לדבריו.

באולפן אחר הושבו, באותו זמן, מיזרחי וגנדי, ונתבעו להשיב בו־במקום על מטר זה של האשמות. המצלמה הראתה אותם כפושעים מועדים שנתפסו בקלקלתם, ללא יכולת להשיב מול פני ההסתערות המזהירה.

הכל דמה להפליא לטריבונל עממי במישטרים מסויימים. הנאשמים לא הוצאו מייד להורג, אך לא היה צורך בכך. בעיני מאות אלפים הם היו כבר מחוסלים.

מה ששיכנע את הצופים יותר מכל היה אומץ־ליבו של הח"כ הממושקף. הוא הכריז חד־משמעית, בטלוויזיה ובמסיבת־העיתונאים, כי לא יתחבא מאחרי החסינות שלו. הוא אחראי לכל מילה, ומוכן להישפט על כך. הוא מוכן „להסיר את החסינות".

מאות אלפים שמעו הצהרה זו.

„למען מילוי תפקידו"

עתה כבר ברור כי לגבי אולמרט היתה זאת הצגה ריקה מתוכן. הוא לא חלם להישפט על שום דבר.

אולמרט האמין — כחברי־כנסת רבים אחרים — שהוא נהנה מחסינות טוטאלית שאי־אפשר כלל להסיר אותה. זוהי החסינות הנובעת מהסעיף 1 של חוק חסינות, האומר כי חבר־כנסת „לא יישא באחריות פלילית או אזרחית, ויהיה חסין בפני כל פעולה מישפטית... בשל הבעת דעה בעל־פה או בכתב, או בשל מעשה שעשה — בכנסת או מחוצה לה — אם היו... הבעת־הדעה או המעשה במילוי תפקידו, או למען מילוי תפקידו, כחבר־הכנסת."

לכן יכול היה להבטיח, לדעתו, בנקל לציבור המטומטם כי הוא יהיה מוכן „להסיר את חסינותו". נוהל כזה אינו קיים כלל. ולפי ה־סעיף 1, החסינות היא מוחלטת. היא חלה גם על כל מי שמפרסם את דבריו של ח"כ „למען מילוי תפקידו".

יש להבין את מלוא המשמעות של הדבר.

אם חל סעיף זה על כל מה שאומר חבר־כנסת, פירוש הדבר כי ניתן ל־120 בני־אדם את הזכות להשמיץ כל איש עלי אדמות, להעליל כל עלילה, לפרסם כל דבר־שיפלות, מבלי לשאת בעונש. יותר מזה, ניתן לכל כלי־תיקשורת לחזור על הדברים, מבלי לעמוד לדין ומבלי שיהיו חייבים להוכיח שמץ מן הדברים. החל בחבר־הכנסת שמואל פלאטו־שרון וכלה בחבר־הכנסת צ'ארלי ביטון, ניתן בידי 120 מופלאים אלה נשק קטלני לרצח־אופי, ושכל אזרחי המדינה יעמדו מולו חסרי־ישע.

לפני שאמשיך בניתוח, עלי להעיר כאן הערה אישית:

בשנת 1965 חוקקה הכנסת החמישית את חוק לשון הרע. הוא היה מכוון בגלוי, ובלא הסוואה, נגד העולם הזה. יוזמיו ביקשו לסתום בעזרתו את פי העיתון, ולמנוע בעדו לנהל מערכות נגד השילטון.

מייד לאחר־מכן התייצבתי בראש רשימת מועמדים לבחירות לכנסת השישית. אחת הסיסמות של מערכת־הבחירות שלי היתה „חסינות לדוברי־אמת". כרזת־התעמולה של הרשימה אמרה „לכנסת או לבית־הסוהר". אמרתי כי בחירתי לכנסת תסכל את מגמת חוק לשון הרע לחסל את העיתונות החופשית והלוחמת.

אולם מעולם לא עלה בדעתי להשתמש בחסינות הפרלמנטרית כדי להטיח האשמות באזרחים. המגמה הבילעדית היתה להשתמש בחסינות זו, במיקרה הצורך, כדי לנהל מערכות נגד השילטון — וגם זאת רק אם ינסה השילטון להשתמש בחוק כדי לדכא ביקורת זו.

ואכן — במשך שמונה שנות כהונתי בכנסת, שבהן כיהנתי בו־זמנית גם כעורך „העולם הזה", לא השתמשתי אף פעם אחת בחסינות כדי להטיח האשמות — אמיתיות או כוזבות — באזרחים. אף פעם אחת לא העלינו בבית־המישפט את הטענה כי דברי „העולם הזה" מחוסנים, מכיוון שנכתבו בידי העורך, שהוא חסין. הוגשו נגדנו תביעות, והתדיינו בבתי־מישפטים, מבלי להעלות אף פעם אחת טענה זו.

יותר מזה, כדי למנוע אף את הרושם שאנחנו מתחבאים מאחרי החסינות שלי, נמנעתי לא־פעם מלחתום על מאמרים, שהיו מכוונים נגד אנשים. כך, למשל, כאשר יצאנו במסע־הגילויים הגדול נגד שוד העתיקות של משה דיין, הטלנו על דן בן־אמוץ לנהל את המסע ולחתום על המאמרים, כדי שתהיה לדיין האפשרות המלאה לתבוע אותנו לדין. קיווינו לכך. כך נהגנו לגבי „פרשת אלישבע", ומאות מאמרי־גילויים אחרים.

אילו נהגתי אחרת, הייתי בז לי עצמי ולעיתון, והייתי מבזה את הכנסת ואת המיקצוע העיתונאי.

אין חסינות!

אם סבר אולמרט כי יוכל להתחבא מאחרי החסינות, בעודו מעמיד פנים של אביר אמיץ־לב, הוא טעה.

קרה דבר שהוא לא ציפה לו: גנדי הגיש נגדו תביעה אזרחית על הוצאת לשון־הרע, ותבע ממנו שני מיליון לירות.

איני יודע אם הושפע גנדי מן הדברים שכתבתי במחזור הנדון בגיליון האחרון של העולם הזה, ושבהם ניסיתי להוכיח כי ניתן לתבוע חבר־כנסת לדין אזרחי על הוצאת־דיבה. אם כן, טוב הדבר.

לדעתי, אין יסוד לטענה כי על דבריו של אולמרט חלה החסינות המוחלטת של סעיף 1. הטוענים כך טועים, וביכלל זה גם המישפטנים שהופיעו בכלי־התיקשורת.

אני טוען כי הטחת האשמות באנשים פרטיים אינה יכולה בשום פנים להיחשב כפעולה „במילוי תפקידו או למען מילוי תפקידו" של חבר־כנסת.

כך, למשל, אומר סעיף 38 של תקנון הכנסת, המסדיר את נוהל השאילתות: „שאילתה לא תכיל — (1) פירסום כל שם או גילוי דברים שפירסומם אינו הכרחי להבנת השאלה; (2) ויכוח, חריצת מישפט, כינוי או ביטוי מעליב..."

סייג זה בא במפורש כדי למנוע מחבר־כנסת לנצל את חסינות פעילותו לשם השמצת אנשים פרטיים. לעיתים קרובות מסרב יו"ר הכנסת לקבל שאילתה, הכוללת השמצה אישית כזאת.

יתר על כן, כאשר מנסה חבר־כנסת להגניב השמצה כזאת לתוך נאומו, מעל דוכן הכנסת, מפסיק אותו יו"ר הישיבה ותובע ממנו להימנע מכך, תוך ציון שהאזרח המדובר אינו יכול להתגונן.

נשאלת השאלה: האם מותר ל־ח"כ לעשות מחוץ לכנסת, „למען מילוי תפקידו" — דבר שבפירוש אסור לך לעשות בתוך הכנסת, „במילוי תפקידו"?

תשובה חיובית לשאלה זו היתה יוצרת מצב אבסורדי, וקוראת דרור להפקרות מוחלטת מצד הח"כים — כפי שאכן קרה במיקרה הנדון.

הערת ביניים

עלי להעיר כאן הערת־ביניים, שאיש לא העיר אותה משום־מה, אף כי הדבר ממש זועק לשמיים.

האיסור להזכיר את שמותיהם של אנשים בהקשר להאשמות, שלא הובאו לבית המישפט, צריך היה להיות ברור לאהוד אולמרט יותר מאשר לכל אדם אחר במדינה.

כי במיסגרת אחד ממיבצעי הפירסומת שלו בכנסת הקודמת, היה זה ח"כ אולמרט שהגיש הצעת־חוק לאיסור פירסום שמותיהם של חשודים, בטרם הוגש נגדם כתב־אישום כדין בבית־המישפט.

כמה דמעות של התחסדות שפך אז אולמרט על גורלם המר של חשודים, שהושמצו לפני שהובאו לדין! כמה מיליוני מילים שפך, מעל לכל במה ותחת כל עץ רענן, כדי לגנות את כלי־התיקשורת המזכירים את שמותיהם של חשודים ועצורים, שאינם יכולים להתגונן!

והנה בא אולמרט — אותו אולמרט — וזורק סביבו שמותיהם של אנשים שונים, שהוא מחשיד אותם במעשים נתעבים.

איני יודע אם תיתכן דוגמה חותכת יותר לציניות של אדם. ואיני יודע אם יש דוגמה בולטת יותר לאדישותם של כלי־התיקשורת, שלא הזכירו השבוע דבר זה אף במילה אחת!

סעיף 38 בתקנות הכנסת: מה פסול?

38. שאילתה לא תכיל —

(1) פירסום כל שם או גילוי דברים שפירסומם אינו הכרחי להבנת השאלה;

(2) ויכוח, חריצת משפט, כינוי או ביטוי מעליב;

(3) בקשה לחוות דעה או לפתרון שאלה משפ־טית מופשטת, או למתן תשובה על הצעה

שאילתה פסולה

התנגדתי להצעתו של אולמרט בעניין איסור פירסום שמותיהם של חשודים, מכיוון שאני משוכנע שאיסור כזה יפגע קודם כל בעצורים ובחשודים עצמם, וי־פקיר אותם לשרירות־ליבם של שוטרים. אך בעוד שהעיתון אחראי למעשיו, גם כשהוא מפרסם את שמו של חשוד, תובע לעצמו אולמרט חסינות גמורה, כאשר הוא מכתים את שמותיהם של אנשים, הנחשדים על־ידו, תוך ניצול החסי־נות שיש לו, לדעתו.

לדעתי, אין לו חסינות כזאת. החסינות של הסעיף 1 לא תעמוד לו למטרה זו.

פלילי ואזרחי

אני סבור כי שופט, שישקול את הדברים, יסכים עם הפירוש שלי, ויקבע כי הטחת האשמות אישיות א י נ ה סלולה בתפקידו של ח״כ. במילא לא יוכל הח״כ ליהנות מן החסינות הטוטאלית הנובעת מן הסעיף 1.

ואולם ח״כ אולמרט היה בטוח כי הדב־רים כלל לא יגיעו לפני השופט. וזאת מסיבה פשוטה: מילבד החסינות של ה־סעיף 1, עומדת לחבר־כנסת גם החסינות של הסעיף 4 באותו חוק.

סעיף 4, בניגוד לסעיף 1, אינו מעניק חסינות מוחלטת. הוא קובע:

„חבר־כנסת לא יובא לדין פלילי בשל אשמה על עבירה שנעברה בזמן היותו חבר־כנסת... אלא לאחר שניטלה ממנו החסינות לגבי ההאשמה הנדונה. חבר־הכנסת שניטלה ממנו החסינות... דינו... כדין כל אדם.”

במיקרה כזה יכול רק היועץ המישפטי לממשלה לבקש את הסרת־החסינות, ועדת הכנסת היא שצריכה לאשר את הבקשה, ומליאת־הכנסת צריכה להחליט על כך בהצבעה.

אולמרט היה, כנראה, בטוח כי היועץ המישפטי לא ינקוט פרו־צדורה מסובכת ונדירה זו, ועל כן היה בטוח כי העניינים כלל לא יגיעו לבית־המישפט.

נדמה לי שהוא לא שם לב לפרט חשוב אחד בסעיף 4. מדובר שם על „דין פ ל י ל י” בילבד. אין הוא אומר דבר על דין א ז ר ח י.

עמדתי על כך במאמרי בשבוע שעבר, וטענתי כי ניתן לתבוע לדין חבר־כנסת במישפט אזרחי, על פיצויים בגין דיבה. לשם כך אין צורך בהסרת החסינות. ה־יועץ המישפטי אינו צריך להתערב. שום החלטה של הכנסת אינה דרושה.

לפרוצדורה זו יש מעלה גדולה אחת: היא מניחה בידי חברי־הכנסת, ובידיו בילבד, את האפ־שרות לטעון שעל דבריו חלה חסינות.

האזרח, הרואה עצמו מושמץ על־ידי חבר־כנסת, יגיש נגדו מישפט אזרחי, כמו נגד כל אזרח אחר. מישפט אזרחי זה יתנהל בדרך הרגילה, אלא אם כן ח ב ר־ה כ נ ס ת ע צ מ ו יבוא לבית־המישפט ויטען כי אי־אפשר לתבוע ממנו את הפי־צוי, כיוון ש ד ב ר י ו, המשמשים עילה למישפט־הדיבה, היו חסינים על פי סעיף 1, מכיוון שנאמרו „למען מילוי תפקידו”. אם יעשה זאת, יצטרך השופט להחליט בסוגיה זו.

ואמרתי בשבוע שעבר, ואני חוזר ואומר השבוע: אם יקום חבר־הכנסת אולמרט בבית־המישפט ויטען כי אמר את אשר אמר על גנדי, מיזרחי וכו׳ במיסגרת החסינות שלו, הוא יגזור על עצמו מוות פוליטי ומוסרי.

אחרי מה שהצהיר בטלוויזיה וב־מסיבת־העיתונאים, על כך שלא יתחבא מאחרי החסינות, תהיה הודעה כזאת הודאה פומבית בכך שהוא שקרן ורמאי, רברבן ופחדן.

עצת היועץ

אולמרט יודע זאת היטב, ועל כן ניסה להתחמק מן הצורך הזה.

כאשר הגיש גנדי את תביעתו, צריך היה אולמרט להודיע בטלוויזיה: לא אט־ען בבית־המישפט שיש לי חסינות. זאת היתה התגובה הפשוטה, ההגונה, הנובעת מדבריו הקודמים.

תחת זאת השמיע תגובה מחו־כמת: הוא יפנה ליועץ המישפטי, כדי שזה יתן לו הנחייה.

באותה מידה של הצדקה יכול היה לומר: אשאל את היועץ המישפטי אם מותר לי לגנוב או לרמות.

אולי קיווה אולמרט שהיועץ המישפטי יגיד לו שאין הוא צריך להישפט. אך היועץ המישפטי נתן לו, כמובן, את ה־תשובה הסבירה, המתבקשת מאליה: רק השופט צריך לקבוע הלכה לגבי החסינות.

בלית ברירה הצהיר אולמרט כי הוא „יקבל את החלטת השופט”.

זוהי הצהרה מטופשת. כל אזרח במדי־נה חייב לקבל את החלטת השופט. אין זה מעשה שבהתנדבות.

אבל יש בכל זאת עוקץ נסתר בהודעה זו. כי מה פירושה של „קבלת החלטתו של השופט” במיקרה זה?

השופט כלל לא יביע את דעתו על עניין החסינות, א ל א א ם כ ן א ו ל מ ר ט ע צ מ ו יעלה נקודה זו.

מהודעת אולמרט מתקבל הרושם כי הוא אכן מתכוון — בעצמו או באמצעות פרק־ליטו — להעלות טענה זו בבית־המישפט, בניגוד מפורש למה שהצהיר באוזני מיל־יון איש בשיחתו עם חיים יבין.

אור אדום בטלוויזיה

אי־אפשר שלא להגיב, בהקשר זה, על התנהגותה המוזרה — ואם להשת־מש בלשון המעטה — של הטלוויזיה.

כאשר הגיש גנדי את תביעתו, לא קידמה הטלוויזיה את הדבר בברכה, כי־אפשרות שהעניינים יובאו סוף־סוף להכ־רעה מישפטית.

להיפך, הטלוויזיה הביאה אל האקרן מישפטן כלשהו, שאמר כי הגשת התביעה היא „תרגיל מוצלח”, מכיוון שאולמרט נהנה מחסינות. כלומר: גנדי לא הגיש את התביעה כדי להביא להכרעה מיש־פטית, אלא כדי להחיל על הפרשה את העיקרון של „סוב יודיצה”, כך שאי־אפשר יהיה עוד לדבר עליה. חיים יבין, שאינו ידוע כמישפטן, הצטרף לקביעה זו, תוך רמז בולט וחד־משמעי שאכן זוהי מגמתו של גנדי.

אותו מישפטן ידע, כמובן, ש־עצם השמעת דיעה זו היא ביזיון חמור של בית־המישפט, ופגיעה קשה ביותר בזכותו של אדם ל־מישפט בלא משוא־פנים. אני מק־ווה שידע גם כי קביעתו לגבי ה־חסינות רחוקה מלעמוד על רגליים מוצקות, כפי שניסיתי להוכיח ל־מעלה.

הופעתו של מישפטן זה היתה שערו־ריה מישפטית, המשך המגמה להפוך את הטלוויזיה לטריבונל עממי. אך כל פעולת הטלוויזיה בפרשה זו היא שערו־ריה ציבורית, המעוררת למחשבה חדשה על עצם אחריותה (או חוסר־אחריותה) של הטלוויזיה ככלי־תיקשורת מונופוליס־טי.

הטלוויזיה אינה דומה לעיתון.

קודם כל, מפני שהיא מגיעה למיליון צופים, השומעים כל מילה במהדורת־החדשות — בניגוד לעיתון, המגיע לחוג מצומצם הרבה יותר, ושקוראיו אינם קור־אים כל מילה.

שנית, כשעיתון אחד כותב גירסה אחת, יכול עיתון שני לפרסם גירסה נגדית. יש תחרות. כימעט כל אזרח ימצא אכסניה לתגובתו. אך מי יכול להתחרות בטלוויזיה המונופוליסטית? איזו הכחשה יכולה להפריך טענה שהטלוויזיה הפריחה, באופן חזותי ושמיעתי, במאות ואלפי בתים?

שלישית, בכל עיתון יש מדור של מיכת־בים למערכת. מי שמותקף יכול לפרסם שם את גירסתו וכל עיתון הגון (ורוב עיתוני ישראל, אם כי לא כולם, הם כאלה) יפרסם את המיכתב. בטלוויזיה אין מדור כזה, אין אפשרות של תגובה, אין הכח־שות, אין התנצלויות.

רביעית, כל עיתון חשוף לתביעת־דיבה. מעמדה של הטלוויזיה, כגוף ממלכ־תי, הוא שונה. עד כה לא הצליח איש לזכות בתביעת־דיבה נגדה, ואחריותה של הטלוויזיה על פי חוק לשון הרע עדיין לא עמדה במיבחן מישפטי.

כאשר הטלוויזיה מתחבאת מ־אחרי חסינותו של חבר־הכנסת — האמיתית או המדומה — היא מו־סיפה חטא על פשע. כאשר היא עורכת מיבצע־פירסומת כביר, כדי לתת תפוצה מירבית להאשמות של חבר־כנסת הנהנה (לדעתה) מחסינות מוחלטת — הרי זה דבר חמור שבעתיים.

במוקדם או במאוחר לא יהיה מנוס מבדיקה יסודית של מעמדה של הטלוויזיה כולה, מבחינה מוסדית, מוסרית, מישפ־טית, ציבורית ועיתונאית.

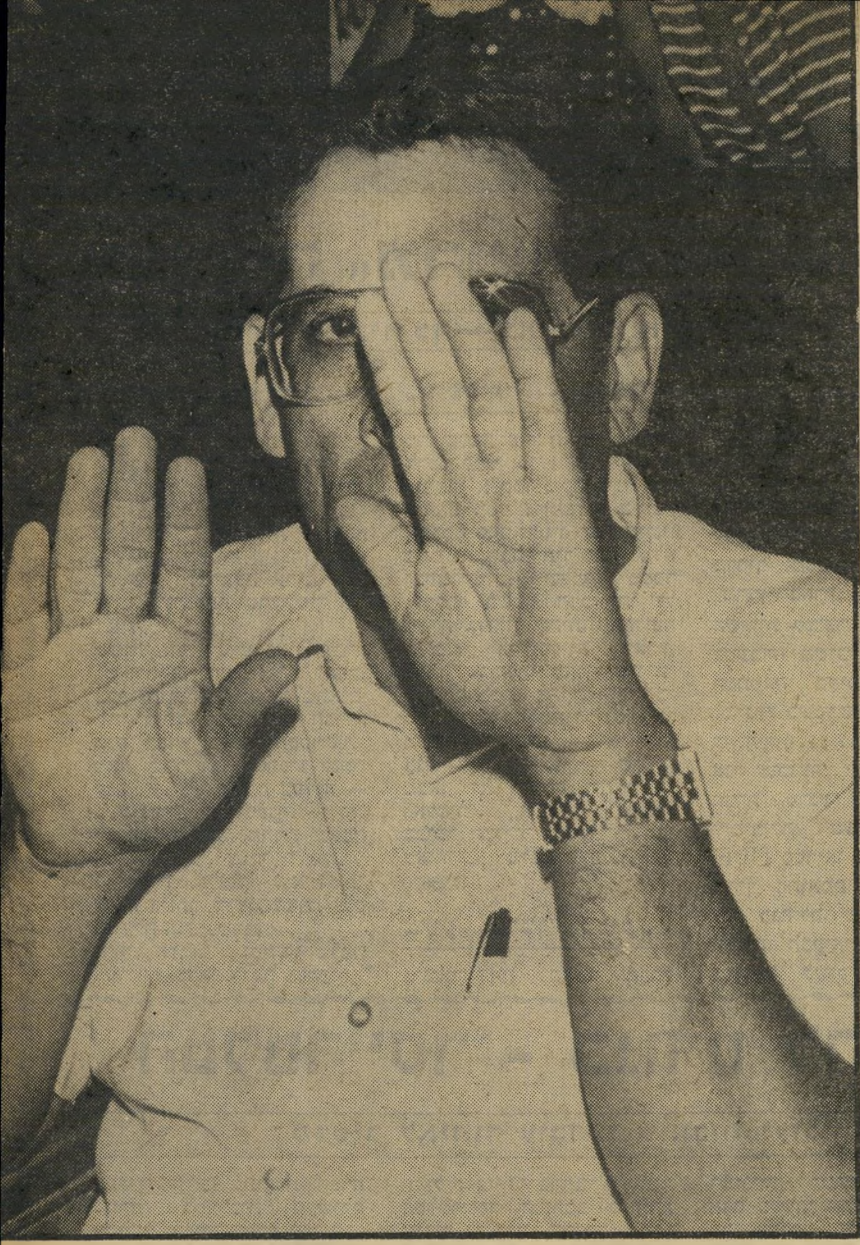

גנדי: האם הוא יכול להתגונן?

לי נראה כי פרשה זו מדליקה נורה אדומה ליד האקרן.

עצת אחיתופל

מכל הבחינות האלה, שונה לחלוטין מצבו של הארץ.

בניגוד להתנהגותו הפחדנית של אול־מרט, וההתנהגות המוזרה של הטלוויזיה, הלך הארץ בדרך ישרה.

הוא פירסם האשמות חד־משמעיות, ו־הוא עשה זאת על אחריותו. ניתן היה לתבוע אותו על כך לדין, והדבר אכן נעשה.

הארץ, עורכיו וכתביו, נושאים באחריות אזרחית ופלילית לפירסומיהם. הם קיבלו על עצמם סיכון חמור ביותר בפרסמם את הסידרה, הכוללת שמות מפורשים והאשמות מפורשות.

רק בית־המישפט יוכל לקבוע אם אכן היו בידי הארץ ראיות קבילות ומספיקות לביסוס האשמות האלה — ואין איש יכול או צריך להביע על כך דיעה מראש.

רק דבר אחד אסור להארץ לעשות: להתחבא מאחרי החסינות של הח״כ.

ושמעתי שיש מי שמייעצים לעיתון לנ־קוט שיטה זו, לטעון כי כל מה שפורסם על־ידו כבר נאמר על־ידי ח״כ אולמרט, וכי על־כן חסינותו (האמיתית או המדו־מה) של אולמרט חלה גם על פירסום זה של הארץ.

אני מקווה מאד שהעיתון לא ייתפס לעצת־אחיתופל זו. כי דרך זו היתה מהווה התחמקות בולטת, ומכתימה את מעמדה של העיתו־נות החופשית כולה. אני משוכנע כי הדבר לא יקרה.

אסור לאיש לעשות דבר שימנע את בירור הפרשה כולה, בצורה היסודית וה־פומבית ביותר, בבית־המישפט. חובתם של המאשימים, אחרי שניצלו את כלי־התיקשורת להפצה מירבית של האשמו־תיהם, היא להוכיח את הדברים בבית־המישפט. זכותם של המואשמים היא לנ־סות להוכיח את חפותם.

מניעת מיבחן זה תפגע ביסודות מדינת החוק. היא תפתח פתח להפקרות מק־קארתיסטית, שלא יהיה לה גבול. הפקרות זו תביא בסופו של דבר בהכרח לדיכוי חופש־העיתונות וההתחרות הפרלמנטרית.

מה חשוב ומה לא

לסיום, הערה עקרונית:

לא הבעתי במאמר זה אף ברמז את דעתי על ההאשמות שפורסמו.

כי דיעה זו כלל אינה חשובה לגבי ניתוח הדברים.

הדברים שנאמרו כאן על זכויות־האדם, על מיגבלות החסינות הפרלמנטרית, על חובת העיתונות ועל הצורך להביא את הדברים להכרעה מישפטית בלי משוא־פנים — נכונים באותה המידה אם גנדי הוא מלך הגאנגסטרים או אלוף חף־מפשע, אם בצלאל מיזרחי הוא ראש הפשע ה־מאורגן או קבלן תמים. בשני המיקרים יש להם בדיוק אותן הזכויות — לתבוע את מאשימיהם לדין ולנסות להוכיח בבית־המישפט שההאשמות אינן נכונות.

זוהי הזכות שהאנגלים קוראים לה „זכו־תו של כל אדם ליומו בבית־המישפט.”

יחסי האישי לאלוף רחבעם זאבי כלל אינו רלוונטי לוויכוח זה. בשנות כהונתי בכנסת התקפתי אותו פעמים רבות, וב־חריפות מירבית, על מעשים והתבטאויות שנגדו את השקפתי ושפסלתי אותם מכל וכל. הגשתי לפחות תריסר שאילתות על פעילותו כאלוף־פיקוד. במיקרה אחד תבעתי חקירה של פעולה צבאית מסויי־מת שיוחסה לו, והגעתי עד לוועדת־החוץ־והביטחון ולרמטכ״ל חיים בר־לב.

את בצלאל מיזרחי איני מכיר אישית.

הדבר אינו חשוב לעניין.

מה שעומד כאן לדיון אינו גורלם האישי של שני אלה, או חבריהם. עומדים כאן למיבחן יסודות החב־רה הדמוקרטית, וזכותו של כל אדם — אהוד או שנוא, צדיק או שפל מכל שפל — ליהנות מזכויות־אדם שאינן ניתנות לעירעור.

מדור למתרחש בשווקים
בעריכת בני קארו,
ת.ד. — 29726
טל. 03-241530, תל-אביב

מערכות „מרנץ" המבוקשות והנמכרות ביותר בארץ

„אם זה לא היה כך — לא הייתי אומר זאת" — אומר שלמה צפדיה, בעליה של חברת „אלמור"

הכותרת נשמעת יומרנית ביותר, כדי לבדוק אמיתותם של דברים אלה נפגשתי עם מר שלמה צפדיה, בעליה של חברת „אלמור", החברה היחידה המייצגת את חברת „סופרסקופ" שבבעלות חברת „מרנץ", כאשר קונצרן ענקי זה שייך לארבעה אחים יהודיים, למשפחת טושינסקי שבארה"ב.

בשנת 1976 הגיע נציג חברת „סופרסקופ" באירופה לארץ, כדי לתור אחר מייצג מתאים, בדק וקיים מגעים עם חברות ענק בארץ בשטח הסטריאו. מצא, חקר ובדק והגיע למסקנה: א. מר שלמה צפדיה — בעל נסיון וידע בענף.
ב. הצוות אותו מחזיק שלמה הינו מקצועי, צעיר ודינמי.
ג. חברת „אלמור" היא המתאימה ביותר לייצוג חברת ענק כגדולה של „מרנץ".
מיהי „אלמור" ומיהו שלמה צפדיה? כדאי לדעת ולהכיר.

„שיפשוף" — במכירות

מר שלמה צפדיה (38) שהחל דרכו לפני כ־17 שנה כסוכן למוצרי אלקטרוניקה הינו איש עסקים ממולח ומצליח ביותר, המבסס את יחסיו עם קונייניו בהגינות רבה, תוך אמון מלא ובחברותיות. שלמה מספר „גדלתי בשטח המכירות של חברה גדולה שהיתה החלוצה בייבוא הטלוויזיות לארץ, לאחר שרכשתי נסיון וידע בענף, החלטתי להקים את חברת „אלמור". למה דווקא א„ל־מור" — אשתי — אלוירה, בני — ירון, ואני — שלמה, מכאן לא רחוקה הדרך ל„אלמור". „אלמור" נמצאת בכיכר המדינה בת"א, רח' ה' באייר 52, טלפונים 455938 — 455620.

מדוע „מרנץ" מבוקש?

בינואר 1977, כאשר חברת „אלמור" החלה לייצג את „מרנץ" בארץ. מייד החלה בפעולה הדינמית בשיווק ושירות — ע"י צוות מקצועי וצעיר עם רכב צמוד וידע עצום בשטח הסטריאו, המבקר, מדריך ומסביר לכל סוחרי „מרנץ" בארץ.

השירות למוצרי „מרנץ" ניתן במעבדה משוכללת ומודרנית, המתמחה בטיפול במערכות „מרנץ" כשברשותה מלאי חלקי חילוף גדול למערכותיה.

אני שוכנעתי לחלוטין שכיום חברת „מרנץ" שהיא הגדולה והמובילה בעולם במוצרי Hi-Fi סטריאו ביתיים מיצגת בדרך התואמת ביותר חברת ענק בגודלה. ע"י אדם, צוות וחברה, הבקיאים והמעודכנים במקביל לשוק העולמי של „מרנץ" ובעולם הסטריאו בכלל.

כיום, כל אדם, כל כיס וכל דורש למערכות סטריאו, יכול

מר שלמה צפדיה

לרכוש וליהנות מציודם המושלם של מוצרי „מרנץ" ללא מאמץ כספי ניכר וזאת בזכות הרחבת קשת המוצרים ה־("Rang") שעשה שלמה צפדיה. ובכוונה שלמה איחד את כל מוצרי „מרנץ", כך שביכולתך לרכוש מכלול מוצרי „מרנץ" שבהם: רסיבר, מגבר, רמקול, פטיפון ורשמקול, הכל מתוצרת „מרנץ", וכאשר כל פריט ופריט הינו מהתוצרת המעולה ביותר הקיימת כיום בענף הסטריאו.

כדאי לציין כי קיימת מחלקה לעולים חדשים ופטורי מס, היכולים לרכוש את הציוד במטבע זר ואף בלירות ישראליות.

לידיעתכם 3 שנים אחריות, כולל חלקי חילוף על כל ציוד „מרנץ" הנמכר בישראל, הכל כדרכו של שלמה צפדיה, מהימן, חברותי ומצליח אם תשאלו לדעתי.

הטלטרייסר - כגורם להפיכה בייצור

מכשיר לאיתור עובדים שהוכיח יעילותו ברחבי העולם

מכשיר חדש מתוצרת חברת „נירה" למערכות תקשורת בהולנד משווק בארץ ע"י חברה ישראלית הנושאת אותו שם („נירה" תקשורת פונקציונלית) תוך פיקוח צמוד של היצרנים מהולנד. המכשיר המשמש לאיתור עובדים, מביא להגברת פריון העבודה, חיסכון עצום בחשבון הטלפון, תיקון תקלות מהיר, חסכון ע"י הקטנת הפסדי מכירה כתוצאה מאי מציאת האדם המבוקש, באופן כללי, שינוי עצום בתפוקה ויעילות עבודת המפעל.

המכשיר האלחוטי הנקרא „טלטרייסר" מופעל זה שנים אחדות באירופה ובעולם כולו. במפעלים, בתי חולים, בתי־מלון, מסעדות, בתי דפוס, מוסכים או לכל מטרה מתאימה אחרת הוכיח יעילות ומצליח ביותר ברחבי העולם.

הטלטרייסר המורכב מיחידת שידור (לצורך ההסבר „מרכזייה") ומיחידות קליטה אחדות אינו דורש הפעלה מיוחדת או כל עובד נוסף. המכשיר מוצב על שולחן הטלפנית (גודלו כגודל מכונת כתיבה) ומתופעל בידיה. המקלטים לעומת זאת מחולקים בין נושאי התפקידים הנדרשים לכך ומוכנס לכיס החולצה. (קטן מקופסת סיגריות). גודל המקלט הזעיר 47 מ"מX84 מ"מ ומשקלו 66 ג"ר מופעל במתח — 2,5 v, לעומתו, המקלט הסטנדרטי משקלו, 100 ג"ר, בעל טוות קליטה של 2—3 ק"מ, אף הוא מופעל במתח של — 2,5 v, כל מקלט ומקלט נושא קוד קריאה המתורגם למיספר ומסומן עליו.

המזכירה המעוניינת להשיג אדם כלשהו מחייגת את מיספר המקלט שברשותו, הלז מקבל את השדר באמצעות נורית מהבהבת ו„בליפים" בהתאם לסוג ההודעה.

לדוגמא: כל 4 שניות „בליף" — מסמל, שצילצלו אליו דרך הטלפון, ה„בליפים" יפסקו רק לאחר שיגש למכשיר הטלפון הקרוב ויחייג את קידומת המרכזייה המתאמת אוטומטית בינו לבין האדם שטילפן אליו (מקרה זה נכון במידה והמכשיר מחובר למרכזייה האוטומטית).

שני „בליפים" — על נושא המכשיר להתקשר עם המרכזיה.

שלושה „בליפים" — קבל הודעה דרך המקלט שברשותך.

ולבסוף, במידה ונושא המכשיר לא נמצא במקום עבודתו, הרי שהאדם המחפש יקבל זימזום. אות הוא שנושא המכשיר לא נמצא. הטלטרייסר מגוון בפעולות שונות ונוספות, ומן הנמנע מלתאר במילים את יכולתו העצומה ויעילותו בשיפור תנאי העבודה.

ומה לגבי השירות? החברה המשווקת „נירה" מתחייבת חוזית לשרות בכל הארץ בתוך פרק זמן של 24 שעות לכל אורך חיי המערכת (טל' מח' השירות — 706192) במשך שנה ראשונה תינתן אחריות חינם ולאחר מכן יינתן השירות לפי הסכמים מראש.

אכן, תקופה חדשה פתח בפנינו ה„טלטרייסר" לאיתור עובדים המשמש לאיתור עובדים ניידים, ללא הפרעה במהלך העבודה התקין, ומייעל ביותר את עבודות המשרד והמפעל כולו.

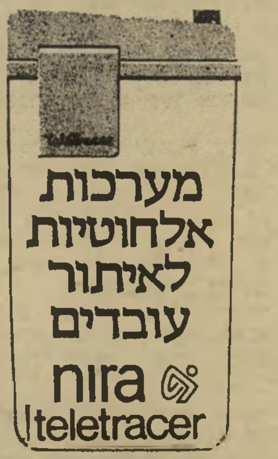

מידע זה הועבר לידי ע"י מר פפרמן יששכר, מנהל חברת „נירה" לתיקשורת פונקציונלית רח' הרב מימון — 48, ב"ב, טל. 706191.

נו, זה מצליח!

זכורה לכם, הכתבה על מלון גרנד ביץ'? ובכן הדים בעטיה, קיבלתי מקוראים רבים וכולם מציינים, לטובה ובהנאה רבה, ערבי בידור שהעבירו במקום. נתבקשתי לציין, שהמעטתי בתיאור היופי הנשקף מרומי הגרדנ־ביץ' ועל אדיבורסת של המלצרים במקום.

לדעתי, כל המוסיף גורע. פשוט מאוד אמליץ שוב על ערבי־הגרנד ביי־קיו שבגג מלון גרנד־ביץ'. ואציין שהמחירים תואמים לכל כיס, והבילוי ברמה אירופאית גבוהה.

„בוהמה" - לא רק לסנובים

מוטי וטוביה מ„בוהמה" החליטו „לא לוותר... על הרמה"

עשרות ומאות הבוטיקים שצצו בשנים האחרונות כפטריות אחר הגשם, הצליחו אמנם להקים רעש רב! אך הם לא הצליחו• לטשטש כמה עובדות יסוד נכונות ויציבות. אחת העובדות הקיימת למן ראשית שנות השבעים, הינה בוטיק „בוהמה", מראשוני הבוטיקים לבגדים בארץ.

בבוטיק „בוהמה" פגשתי בשני בעליו, מוטי רוטמן וטוביה וייץ, שניהם צעירים כבני 28, תושבי גבעתיים. מספר לנו מוטי: „כאשר פתחתי את בוטיק „בוהמה" היה הוא בין 4 הבוטיקים הראשונים בארץ, ובתור שכזה דאג מוטי לשמור על איכות גבוהה של הבגדים.

מוטי החל לנשום אופנה עוד בבית הוריו. ולא פלא שהדבר הרציני הראשון שעשה לאחר שיחרורו מהצבא היה פתיחת הבוטיק. לקוחותיו נשארים מאד לויאלים ומגיעים אף ממקומות רחוקים, אך לא רק לקוחות, גם כמה מיצרני הג'ינסים אינם נרתעים מלשאול או לקבל עצה ממוטי בנושאי בדים.

למוטי יש מספיק סיבות טובות להסביר את הצלחתו. ואולם אני התרשמתי במיוחד משתיים מהם. האחת — קצר ופשוט — בקנותך בגד בבוטיק „בוהמה" אתה זוכה אוטומטית לשרות תיקונים לבגד לכל אורך חייו, וזאת, חינם אין כסף. בתחילה חשבתי שזה טריק שמטרתו לשמור על אטרקטיביות, אך מהר מאד גיליתי שכך נוהג מוטי כלפי לקוחותיו, ואכן שירות התיקונים הזה ניתן ברצון לכל־קונה חינם.

הסיבה השניה להצלחתו של בוטיק „בוהמה" נעוצה באיכות הבד. מוטי סיפר לנו שלטיב הבד יש משמעות מרכזית לאורך החיים של המכנסיים, לכן מעדיף מוטי לרכוש בגדים מסוגי הבד הטובים ביותר. הלקוח כמובן מרגיש מהר מאוד, שהוא קיבל מוצר איכות, ולכן יחזור לבוטיק „בוהמה" פעמים נוספות. עזר כנגדו, משמשת ליילה, אשתו של מוטי, זו הספיקה גם להיכלל בין המועמדות הסופיות לתחרות מלכת המים לפני מיספר שנים. אך היא העדיפה להישאר נאמנה למוטי ול„בוהמה" והיא ממשיכה לשרת את הלקוחות בחן רב. „כשעובדים קשה וברצינות מגיעים לתוצאות מעין אלה", מסכם מוטי, „ירושה לא קיבלתי" .....

אם לא די לכם במה שהפתיע אתכם מוטי עד כה, הרי שמובאת לידיעתכם, הפתעת העונה של „בוהמה" — „מיבצע רולטה" חזר שוב.

להתראות ב„בוהמה", רח' כצנלסון 113, גבעתיים.

דרגסטור

שילוב נהדר של פרפומריה, תכשיטים, תכשירים לגבר ובגדי יבוא אקסלוסיביים, מצאתי בדרגסטור שבכיכר המדינה, ה' באייר 38.

אייבי, בעל הרעיון ייבא אותו מאירופה לפני כ־3 שנים עם עלותו לארץ וממחיש במקום, את הטיפול האירופאי המעולה, ללקוח. לדוגמא: בהכנסך למקום תיתקבל ע"י יפהפיה העונה לשם ברנדט באדיבות מרובה, היא תייעץ לך ולבת לוויתך כיצד לטפח את הופעתכם.

לה, באיזה תכשירי איפור עליה להשתמש, בהתאמה לסוג העור, ומזג האויר. לך, תכשירים התואמים לגבר. (ברנדט היא יועצת יופי מלונדון).

ניתן לציין שהבשמים הם מחברות המפורסמות בעולם כולו וחלקו אף לא ניתן להשיג במקומות אחרים בארץ, לדוגמא: Guerlian, Ted-Lapidus, Jean-Patou.

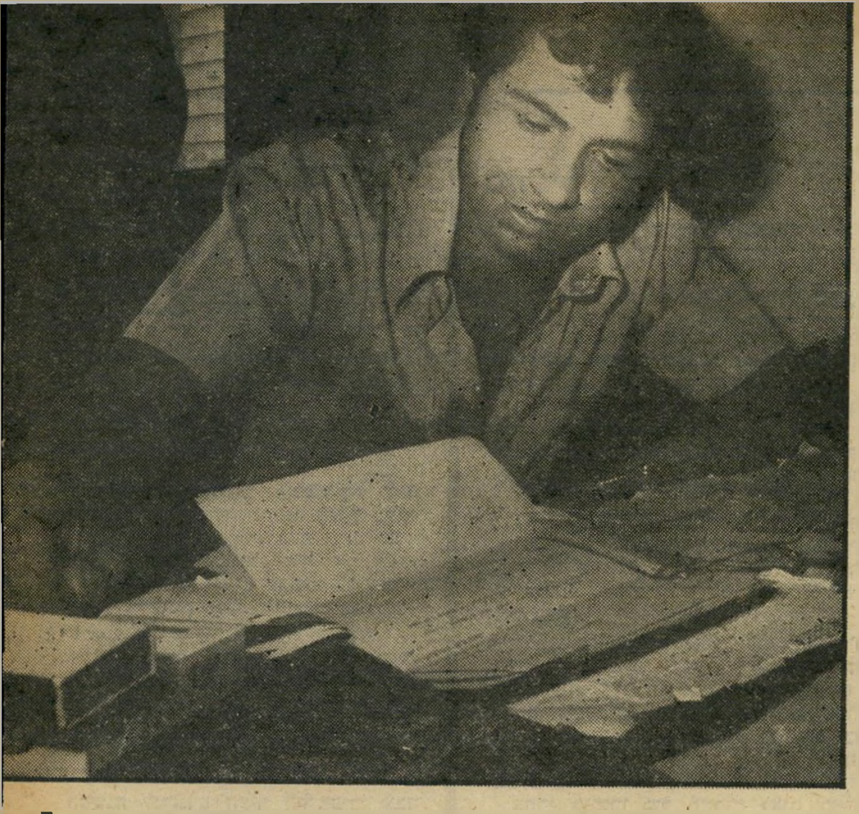

קבלן מתחיל מרעננה סבל מעיכוב תוכנית־בנייה שלו - וגילה תכסיס מחוכם שבעזרתו ניתן לשתק את הבנייה בארץ

מדי בוקר רוכש אבנר פרידמן את כל העיתונות היומית המופיעה בישראל. הוא פוסח על עמודי החדשות, אינו קורא

סעיף 149 לחוק התיכנון והבנייה תשכ״ה.
סעיף זה מחייב את העיריות והמועצות המקומיות, המאשרות חריגות־בנייה ושי־

הנקמה המתוקה של אבנר פרידמן

את מדורי הספורט ולא מתעניין אפילו בסיפורי הפלילים. כל מה שמעניין אותו הן המודעות שמפרסמות בעתונים העיריות והמועצות־המקומיות. רק אותן הוא מחפש, בשבע עיניים, כדי לא להחמיץ אף אחת.

אחר־כך הוא מתיישב ליד שולחן־הכתיבה שלו ומתחיל לכתוב מכתבי־התנגדות. לא אחד ולא שניים. עשרות מכתבים כאלה. המוני מכתבי־התנגדות הנשלחים לכל פינות הארץ.

אם מישהו מבקש לסגור את המירפסת בדירתו בנס־ציונה, כדי להקים חדר־ילדים למשפחתו שהתרחבה — אבנר פרידמן מתנגד. אם מישהו רוצה לבנות פרגולה בדירת־הגג שרכש בנתניה — אבנר פרידמן מתנגד. אם משפחת עולים מבקשת להוסיף חדר לדירתה שבשיכון העולים בצפת — אבנר פרידמן מתנגד. הוא מתנגד לכל ניסיון לשנות מבנה קיים או לאשר חריגת בנייה איזו שהיא.

אלפי אנשים ברחבי הארץ שבקשותיהם לאישור הוספת חדרים או הרחבת דירותיהם מתעכבות או נדחות, אינם יודעים שמי שאשם בכך אינו אלא אבנר פרידמן בן ה־26, סטודנט באוניברסיטת תל־אביב וקבלן מתחיל מרעננה. הוא הוא האיש המצליח בעזרת כמה מילים שהוא מעלה על הכתב לעצור כימעט את כל תנופת־הבנייה בארץ.

לא שיש לו משהו מיוחד נגד זה שאנשים ירחיבו את דירותיהם או יוסיפו קומה לבתיהם. הוא אפילו אינו מכיר את האנשים שהוא מתנגד לתוכניות הבנייה שלהם. אבל אצלו זה פרינציפ. הוא הפך למתנגד מקצועי. וכל זה משום שהשכנה שלו ברעננה אהבת להשתזף עירומה על גג ביתה.

הזמנה למרר את החיים

לפני כשנה רכש אבנר מגרש ברעננה. לפי תוכנית־המיתאר העירונית ניתן היה לבנות על המיגרש בניין בן שלוש קומות, צר וארוך. הוועדה המקומית לתיכנון ובנייה ברעננה, ביקשה לבנות את הבית בצורה שונה נאה יותר. הם רצו שהבית יהיה בן חמש קומות, אבל צר בבסיסו. היתה זו יוזמתם של ראש־המועצה המקומית ברעננה, בנימין וולפוביץ׳ והמהנדס יצחק נווה, שביקשו כי על המיגרש ייבנה בית מודרני שדייריו יהנו מכרי־דשא.

אבנר פרידמן הגיש למועצה תוכנית מפורטת שאושרה במהירות. הוא התכונן לגשת לבנות על המגרש, להתחיל בכך את הקאריירה שלו כקבלן־בניין עצמאי. אלא שאז התעורר מיכשול בלתי צפוי בדמות נויים בבנייה בניגוד לתוכניות־המיתאר העירוניות, לפרסם ברבים את החלטתם זו. בפירסום חייבות העיריות להזמין את כל מי שיש לו התנגדות לשינוי שהוצע להגיש את התנגדותו המנומקת לוועדה המקומית לתיכנון ובנייה.

הוועדה דנה בהתנגדויות המוגשות, באם ישנן כאלה, ומחליטה אם לקבלן או לדחותן. במקרה שההתנגדות נדחית, שמורה למתנגד הזכות לערער על ההחלטה בפני ועדת־הבנייה המחוזית, דבר המעכב את מתן ההחלטה הסופית בעוד מיספר שבועות או חדשים.

רק אנשים מעטים מטריחים את עצמם לקרוא מודעות סטנדרטיות וצנועות אלה המתפרסמות בעיתונות. מרבית המודעות אינן מזמינות כל התנגדות שהיא, מה עוד שהמפרסמים דואגים לפרסמן בעיתונים בעלי תפוצה נמוכה, כשהן קבורות בים של מודעות מסחריות אחרות.

אבל דווקא המודעה שפירסמה מועצת רעננה, בה הזמינה מתנגדים לתוכנית־הבנייה של אבנר פרידמן, הולידה התנגדות. היא באה מצד שכנים בבית השוכן ליד המגרש שרכש אבנר.

„הם טענו שהבית שאקים ישנה את ציביון האיזור,״ מספר אבנר, „זהו הנימוק מקובל ביותר והפחות מחייב במקרים כאלה. אני בהחלט מבין שקיימים מקרים רבים בהם מתנגדים דיירים להקמת בית בצורה מסויימת בשכנותם בתום־לב גמור ואפילו בצדק. אבל במקרה שלי ההתנגדות היתה ביגלל נימוקים שבינ־יהם לבין טובת־הכלל לא היה ולא כלום. כשבירדתי מי יזם את ההתנגדות, הסתבר לי שזאת היתה אחת השכנות, שרצתה להשתזף עירומה על הגג שבקומה הרביעית בביתה. היא חששה שאם אבנה בשכנותה בית של חמש קומות לא תוכל להוסיף ולהינות בצורה חופשית מקרני־השמש.

„באופן אישי הנימוק שלה דווקא שיכנע אותי,״ מוסיף אבנר ומספר, „אבל מה שקרה אחר־כך היה כבר יותר מדי.״

הוועדה המקומית אומנם דחתה את התנגדות השכנים, אך אלה הגישו ערעור לוועדה המחוזית. העיכוב באישור הבנייה גם לאבנר פרידמן נזק כספי רב. בניגוד לקבלנים אחרים, המתחילים בבנייה וממתינים לאישור, הוא התעקש שלא להתחיל בכל פעולת בנייה לפני שיהיה בידו אישור חוקי מושלם. אלא שעד שקיבל את האישור הנכסף, מהוועדה המחוזית אשר דחתה את התנגדות הדיירים, חלפה יותר מחצי שנה.

העיכוב העלה את חמתו של אבנר. „נגרם לי נזק לא מבוטל,״ טען. „התברר לי שקיימת פה מעין פירצה בחוקי־הבנייה המאפשרות לכל מי שרוצה בכך למרר את חיי שכנו ולגרום לו נזקים ועוגמת־נפש ולא משנה אם מדובר בקבלן עשיר הרוצה להרוויח אחוזי־בנייה או במשפחה מרובת־ילדים הרוצה להרחיב את דירתה כדי שיהיה מקום להשכיב את הילדים לישון.״

התנגדות בכל הארץ

פרידמן החליט להעלות את הענין על סדר־היום הציבורי. הוא עשה זאת בדרך מקורית.

הוא החל להפציץ את כל העיריות והמועצות־המקומיות בכתבי־התנגדות, על כל מודעה שפירסמו בדבר כוונה לבנות בצורה חריגה או שונה מתוכנית־המיתאר. שמו הפך מוכר לכל ועדות התיכנון והבנייה ברחבי הארץ. אבל כל הוועדות היו חסרות־אונים לפעול נגדו. הן היו חייבות, על פי החוק, לדון בכתבי־ההתנגדות שלו.

כל כתבי־ההתנגדות של אבנר נדחו, כמובן, אבל אז הוא יכול היה להגיש ערעורים על הדחיה, דבר שהיה גורם לעיכוב האישורים לבנייה בעוד מיספר חודשים, עד שוועדות־הבנייה המחוזיות ידחו את התנגדויותיו.

היתה זו הנקמה הפרטית שלו בביורוקרטיה שגרמה לו סבל כה רב.

„התחלתי לעקוב בקפדנות אחרי העיתונות ואחרי הפירסומים אודות שינויים מהסוג הזה,״ הוא מספר, „והתנגדתי לכולם. על כל פירסום כזה, ולא משנה אם היה באילת, טבריה או תל־אביב. הגבתי במהירות ובמיסגרת החוק. שלחתי מאות מיכתבים לוועדות מקומיות בכל רחבי הארץ. הבעתי בהם את התנגדותי הנמרצת לשינויים המתפרסמים, ונימקתי את התנגדותי בכך, שהשינוי יגרום לפגיעה בציביון האיזור. בכך גרמתי לדחיה ניכרת במאות מקרים של בנייה מסוגים שונים: החל מסגירת מירפסת וכלה בבניית רבי־קומות.״

את המיכתבים שלח אבנר, במכוון, על גבי פיסות־נייר חסרות תואר או הדר, בכתב־יד מרושל ומזלזל, מבלי להתעניין כלל למי נגרם בכך נזק. „רציתי להראות לכל נבחרי הציבור במועצות־המקומיות, שאפשר לשבש את פעולותיהם בקלות. למעשה לא רציתי לפגוע באזרחים, וטרחתי לציין בסופו של כל מיכתב, שהנפגע יכול להתקשר אלי, ואז, אחרי שאסביר לו את מאבקי, אבטל את ההתנגדות.

„השארתי את מיספר הטלפון שלי בכל המקומות שאליהם שלחתי מכתבי־התנגדות ואף ציינתי במכתבי הרבים, שאם על ידי התנגדותי, נגרם למישהו — באופן בלתי חוקי — נזק כלשהו, יש לראות את התנגדותי כמבוטלת. הגיעו אלי אמנם פניות רבות מכל קצווי הארץ, בהן בקשות נוגעות ללב של אישים שנקלעו לקשיים עקב התי־

(המשך בעמוד 28)

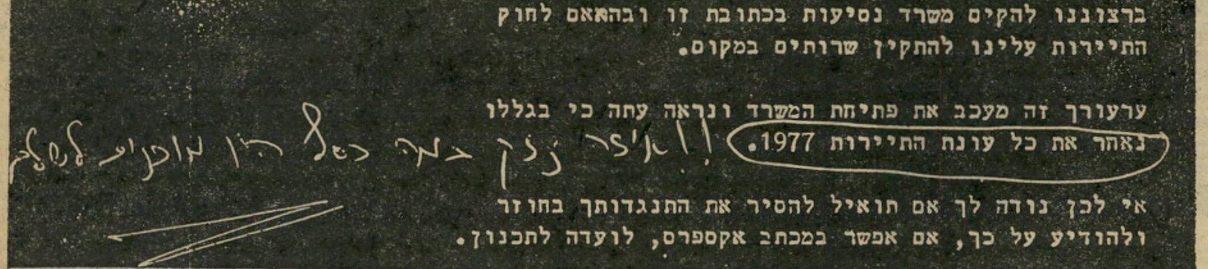
ברצוננו להקים משרד נסיעות בכתובת זו ובהתאם לחוק התיירות עלינו להתקין שרותים במקום.

ערעורך זה מעכב את פתיחת המשרד ונראה עתה כי בגללו נאחר את כל עונת התיירות 1977.

אי לכך נודה לך אם תואיל להסיר את התנגדותך בחוזר ולהודיע על כך, אם אפשר במכתב אקספרס, לועדה לתכנון.

תחנונים קטע ממיכתב־תחנונים שקיבל אבנר פרידמן מתמר צלנר בחיפה, אחרי שמיכתב ההתנגדות שלו מנע ממנה את פתיחת משרד־הנסיעות שתיכננה. בכתב־ידו רשם אבנר על גבי המכתב כי מתקבל על הדעת שבעלי משרד־הנסיעות היו מוכנים לשלם כסף כדי שלא יחמיצו את פתיחת מישרדם — רמז לאפשרויות הסחיטה הפתוחות לפני נוכלים.

הנקמה המתוקה

(המשך מעמוד 27)

נגדותי. נעניתי לכל הפניות, וביטלתי את התנגדותי."

פירושים שונים לחוק

"באופן תיאורטי," טוען אבנר פרידמן, "הנזקים שנגרמו עד היום הם כעין וכאפס לעומת הנזקים שאני עוד יכול לגרום. אני רק מתאר לעצמי מה יקרה, אם על כל החלטה של ועדה מקומית שמבטלת את התנגדותי, אגיש ערעור לוועדה המחוזית לתיכנון ולבנייה. אני עצמי כמובן לא אצטרך להופיע שם, רק אשלח פתקה קטנה בדואר, הרי אפילו לא צריך לשלם אגרה עבור זה. תהליך הבנייה יתעכב — במקרה הטוב — לעוד חצי שנה, עד שהוועדה הנכבדה תתכנס ותדון בערעור שלי. זו אחת האפשרויות שאני שוקל להמשך המאבק בביורוקרטיה. אם אעשה את הצעד הזה, ייגרם למשק נזק של עשרות מיליוני לירות נוספות תוך חודשים ספורים."

אלמלא גרמה לנזק כה רב, היתה הנקמה הפרטית של אבנר פרידמן יכולה להיות משעשעת למדי. מסתבר כי אחרי שלמדו להכיר את המתנגד הטרדן, נתנו פקידי המועצות־המקומיות פירושים שונים לחוק.

המשנה למהנדס העיר תל־אביב, אבן־זהר, השיב לאבנר פרידמן לאחת מפניותיו: "הנני להודיעך כי כל אדם רשאי להגיש התנגדות, אולם עליו לנמק את התנגדותו." לצילה שמואלפלד, מנהלת המדור לביקורת התוכניות בעיריית תל־אביב, יש כנראה אינפורמציה מדוייקת למדי על עסקיו של פרידמן, שכן היא כתבה לו במילים אלה: "הנני להודיעך כי התנגדותך אינה מוצדקת כי לפי החוק אין לך ענין בנכסים הנדונים." מזכיר הוועדה בגליל־המזרחי, מר תחאוחו, תמה אף הוא: "אינני מבין מה לך ולציביון הסביבה? רק במידה ויש לך ענין ישיר בנושא בעלות על החלקה השכנה, מלבד ציביון הסביבה, נתייחס למכתבך."

מהנדס העיר רמת־גן היה החלטי עוד יותר. "אין לך עניין בנכסים בהם מדובר," קבע הפקיד בפסקנות, "אי לכך החליטה הוועדה להתעלם מהתנגדויותיך, משום שהן עלולות לגרום נזק ואין להן מעמד." עיריית בת־ים פנתה ליועצה המישפטי לנוכח הטרדן, ותשובתה: "עקב הודעת היועץ־המישפטי של העירייה לוועדה, לא דנה זו בהתנגדותך." בלוד, מצא כפי הנראה מהנדס העיר את הדרך המתאימה ביותר לטפל בנודניק המיקצועי, ציווה על אבנר פרידמן: "נא להסיר את התנגדותך, ולהודיעני על כך בכתב, בציון הפרטים האישיים שלך, שם, תעודת זהות, כתובת מלאה."

כסף תמורת הסכמה

"אם לא יהיה טיפול מהיר לתיקון חוק התיכנון והבנייה," טוען אבנר פרידמן, "תימשך הביורוקרטיה האיומה בנרשאי הבנייה. אבל זה לא הכל. אני מתאר לעצמי שיכול לקום יום אחד איזה מופרע או חולה רוח, שיתחיל, בדיוק כמוני, לשגר מכתבי התנגדות, אבל הוא לא יבטל את ההתנגדות שלו, אלא יילך עימם הלאה לוועדה המחוזית, ויגרום לעיכוב רציני, שיביא לנזק בלתי ניתן לתיקון."

סכנה זו איננה החמורה ביותר, כפי שמתגלה משיחזור תלאותיו של פרידמן עצמו. "בשלב מסויים, כשאני עוד הייתי במאבק על החלקה שלי ברעננה עם השכנה המישתזפת," הוא נזכר. "הייתי מוכן לשלם לה סכום כסף די רציני כדי שתסיר את התנגדותה, או לפחות שלא תערער בפני הוועדה המחוזית. אני מתאר לעצמי שקבלנים גדולים ממני בהרבה, חשופים ללחצים כספיים אדירים.

"זה הרי יכול להפוך לענף הכנסה מצויין של אנשי הפשע וסחטנים למיניהם: מתנגדים לבנייה בנימוק טיפשי, ואחר כך סוחטים כסף מהקורבן כדי להסיר את ההתנגדות או כדי לא לערער על ביטולה. צריך לזכור שמדובר בעיסקות גדולות של עשרות מיליונים של לירות. לכל התהליך הזה, למרבה הפרדוקס, יש גיבוי מלא בצורת חוק טיפשי, שכבר מזמן היו צריכים לבטל או לעדכן אותו."

ואם לא יעשו זאת מהר, ימשיך אבנר פרידמן לשלוח מכתבי־התנגדות ולעכב את פיתוח הארץ.

במדינה

העם

תרגיל אופייני

להחלטת הממשלה אין תוכן — אך יש לה כוונה

היה זה תרגיל אופייני של מנחם בגין. העיתוי, הכוונה והתוכן — כולם העידו בבירור על זהות בעל־הדבר.

העיתוי: למחרת סיום מסעו של שר־החוץ האמריקאי במרחב.

הכוונה: להצהיר שוב חד־משמעית על כוונת ישראל לספח את הגדה ורצועת־עזה.

התוכן: אפסי.

עיתוי וכוונה. אחרי שיחותיו עם הנשיא ג'ימי קארטר בוושינגטון, החליט בגין על הענקת מעמד של קבע לשלושת היישובים "הבלתי־חוקיים" של גוש־אמונים בגדה.

הדבר בא לפייס את אנשי האמונים ולהצהיר קבל עם ועדה: לא יתרנו על ההתנחלות בכל השטחים "המשוחררים". אמנם, מטעמים תכסיסיים עלינו להשהות את ההתנחלות זמן־מה. אך בינתיים בא צעד הפגנתי זה להוכיח כי לא נסוגנו מכוונתנו.

אחרי ביקורו של סיירוס ואנס בארץ החליט בגין להודיע, בשם הממשלה, על השוואת התנאים הסוציאליים ביהודה, בשומרון וברצועת־עזה לתנאים הקיימים בישראל.

הדבר בא לפייס את שוחרי־הסיפוח בישראל, שהעלו ממשלה זו לשילטון. נאמר להם: אמנם אי־אפשר לבצע את הסיפוח מייד, מטעמים תכסיסיים. צריכים לחכות לשעת־כושר, כגון פיצוץ ועידת־ז'נבה. אך בינתיים בא הצעד ההפגנתי להוכיח כי הכוונה עומדת.

בלי ביטוח. מבחינת התוכן, היה זה צעד כימעט אפסי. לא היה צורך בשום הצהרה כדי לשפר, למשל, את האישפוז הרפואי בגדה, או כדי לשכלל את רשת־הכבישים.

הצעד המכריע הדרוש לשם השוואת התנאים הוא הרחבת הביטוח הלאומי לשטחים המוחזקים. זהו פרוייקט־ענק, שהיה עולה מאות מיליוני לירות בשנה. אילו בוצע, היה מחולל מהפכה חברתית אמיתית בשטחים המוחזקים. הענקת ביטוח־זיקנה, ביטוח אבטלה, ביטוח־בריאות מלא, קיצבות־ילדים וכו' היתה משנה את אופי האוכלוסיה שם.

על כך אין הממשלה חולמת, כמובן. היא רצתה להשיג רק אפקט תעמולתי מסויים, מבלי לשלם עבורו מחיר יקר.

שקועים בדפרסיה. האמריקאים לא הגיבו על הצעד. לפי כל הסימנים, הם שקועים בדפרסיה. כי מסעו של ואנס הסתיים בכישלון מוחלט, שניתן אך בקושי להסוותו.

ואנס בא למכור רעיון: אש"ף יקבל את ההחלטה 242 ויכיר איכשהו בישראל, ואז ישותף בוועידת־ז'נבה. אש"ף מוכן לכך, בתנאי שיהיה בטוח לחלוטין מראש כי התהליך יוביל, בסופו של דבר, להקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה. ממשלת בגין השיבה בלאו מוחלט. לשם טישטוש הכישלון הוחלט על שיחות בין שר־החוץ האמריקאי ובין שרי־החוץ של הצדדים — בנפרד — בעת כינוס עצרת־האו"ם בוושינגטון. אך זה קורה ממילא כימעט בכל שנה.

בסופו של דבר יצטרך קארטר להחליט: להפעיל לחץ על ישראל, או לא. אולם בניגוד למנחם בגין, אין קארטר אוהב לקבל החלטות, בייחוד אם הדבר כרוך בסיכון.

הממשלה

המיבחן הראשון

האם יתעשרו השרים מן ההחלטות שהם יקבלו בשם הממשלה?

המיבחן המוסרי הראשון של ממשלת־הליכוד הוא המשך ישיר למיבחן המוסרי האחרון של ממשלת־המערך: עיסקיהם של חברי־הממשלה.

השבוע פירסמה ועדת השופט אשר, שנתמנתה על־ידי הממשלה, את מסקנותיה לגבי הבעייה העיקרית הרובצת על השרים החדשים: ניגוד־האינטרסים בין עיסקיהם הפרטיים ובין תפקידם הציבורי.

למי להעביר? מסקנות הוועדה היו צעד גדול קדימה, לעומת המצב הקיים. כי עד כה לא היו קיימים שום כללים. שום חוק לא הגביל את עיסוקיהם הפרטיים של השרים, שיכלו לנצל את כהונתם הממלכתית כדי להתעשר באופן פרטי. ניסיונו של אורי אבנרי להביא בשעתו לחקיקת חוק בעניין זה נידחה בכנסת על־ידי המערך, תוך הימנעות גח"ל.

אולם גם מסקנות ועדת־אשר היו רחוקות מלהיות מספקות. בין השאר:

● קבעה הוועדה שאסור לשר להעביר את עסקיו הפרטיים לאשתו (כפי שעשה אריק שרון), אך מותר לו להעביר אותם לבניו (כפי שעשה יגאל הורביץ), אם עבדו במיפעל קודם־לכן.

● החליטה הוועדה כי שר חייב להעביר את רכושו לידי נאמנות, כדי שלא ייהנה מן הרווחים השוטפים העלולים לנבוע מפעילות הממשלה. אולם הוועדה לא קבעה שהשר יצטרך לשלם, בקבלו בחזרה את הרכוש בתום כהונתו, עבור תוספת הערך של הרכוש אם תוספת זו באה בעיקבות פעולות הממשלה או מישרדו.

● תבעה הוועדה שהשרים יגישו הצהרת־הון בראשית כהונתם, אך לא קבעה שעליהם לחדש את ההצהרות מדי שנה, עד גמר תקופה מסויימת אחרי פרישתם.

לא פחות. למרות האופי המינימלי של ההצעות, הן גרמו זעזוע בקרב חברי הממשלה החדשה.

כמה מחבריה הדליפו לעיתונות כי ההצעות פסולות בעיניהם מכל וכל, וכי אסור ביכלל לקבוע כללים ברורים. לדעתם, יש להניח לממשלה עצמה לקבוע מדי פעם הנחיות. כלומר: השרים בעלי־הרכוש יקבעו בעצמם כיצד לנהוג ברכושם.

ממשלה זו מורכבת ברובם מבעלי־הון. רובם עשו את ההון ביושר, והוא פרי עמלם. יוצא מכלל זה משה דיין, שעשה לפחות חלק מן ההון שלו באמצעות שוד עתיקות, השייכות למדינה.

כך או כך — החלטת הממשלה בעניין זה, הנוגעת לחבריה אישית, תקבע במידה רבה את דמותה המוסרית עוד בראשית צעדיה. כל החלטה שתהיה פחות מאישור מלוא המסקנות המינימליות של ועדת־אשר תוכיח כי המהפכה שחלה במישור הפוליטי לא גררה אחריה מהפכה במישור טוהר־המידות.

הכנסת

ההתנצלות שלא נאמרה

הפירסומאי שהוצג כמי שהגה את רעיון האיש הבודד לכנסת — מכחיש מכל־וכל

"מי הגה את רעיון הליכתו של סמי פלאטו־שרון לכנסת?" נשאל ז'אק בן־אודיס על־ידי המנחה. "אריה גלבלום," ענה בן־אודיס ללא היסוס. היה זה בעת ראיון שערך ירון לונדון, מנחה עלי כותרת, עם יועצו־לשעבר של חבר־הכנסת העומד במרכזה של סערה ציבורית זה חודשים ארוכים. לונדון המופתע פלט באופן ספונטאני: "וזה האיש שמתיימר ללמדנו הילכות מוסר?"

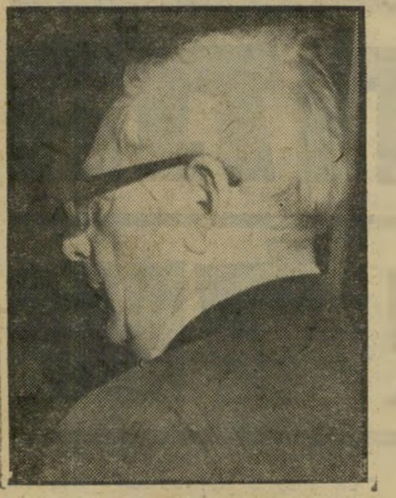

פירסומאי גלבלום
"נגד ההסגרה!"

ההפתעה היתה טיבעית, שכן ברשימה הארוכה של עוזריו, יועציו הגלויים והסמויים, אנשי יחסי־הציבור וידידיו של האיש הבודד שהצליח להדהים את הארץ כולה כשזכה בשני מנדטים בכנסת, לא

עיתון אמריקאי טוען: ישראל מספקת סיוע גרעיני

האם נכנסה ישראל שוב להרפתקה מדינית מטורפת שתוצאותיה עלולות להיות הרות־אסון?

התשובה שבפי העתון האמריקאי החשוב בוסטון גלוב, אחד מששת העתונים החשובים של ארצות־הברית, החלטית ופסקנית: כן.

בשבוע שעבר פירסם הבוסטון גלוב רשימה מאת כתבו ויליאם ביצ'ר, על אודות יכולתה של דרום־אפריקה לפתח פצצה גרעינית. בין השאר טוען ביצ'ר בכתבתו:

● בידי ארצות־הברית, ברית־המועצות, סין, בריטניה וצרפת, נמצאת כמות גדולה של נשק גרעיני. לישראל, כך מאמינים, יש תריסר פצצות גרעיניות, אבל היא

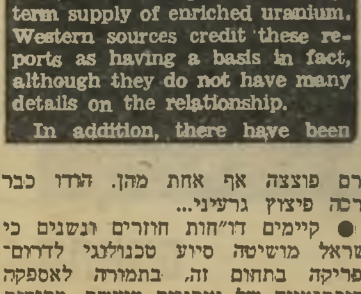

grade uranium.

There have been persistent reports that Israel has been providing technical assistance in this field, in exchange for a long-term supply of enriched uranium. Western sources credit these reports as having a basis in fact, although they do not have many details on the relationship.

In addition, there have been

טרם פוצצה אף אחת מהן. הודו כבר ערכה פיצוץ גרעיני...

● קיימים דו"חות חוזרים ונשנים כי ישראל מושיטה סיוע טכנולוגי לדרום־אפריקה בתחום זה, בתמורה לאספקה ארוכת־טווח של אורניום מועשר. מקורות מערביים מעריכים דיווחים אלה כבעלי בסיס עובדתי, למרות שאין בידיהם פרטים רבים.

גילוי סנסציוני זה, שעל־פיו קיים מעין הסכם חליפין בין ישראל לדרום־אפריקה, שלפיו מספקת ישראל לדרום־אפריקה ידע טכנולוגי גרעיני תמורת האורניום הדרוש לייצור פצצות גרעיניות, נחשף בעיצומה

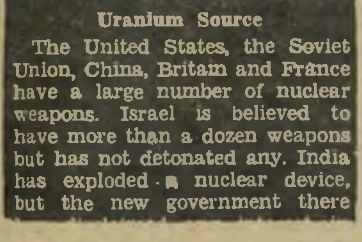

small, exclusive nuclear club.

Uranium Source

The United States, the Soviet Union, China, Britain and France have a large number of nuclear weapons. Israel is believed to have more than a dozen weapons but has not detonated any. India has exploded a nuclear device, but the new government there

של סערה דיפלומטית בינלאומית העומדת להתרגש נוכח הידיעות כי דרום־אפריקה עומדת לבצע את הניסוי הגרעיני הראשון שלה.

האשמה הראשונה בדבר כוונותיה של דרום־אפריקה בתחום זה הושמעה לראשונה על־ידי הסובייטים. מקורות במערב מעריכים כי לוויני־הריגול של ברית־המועצות הם שסיפקו את המידע על ההכנות לפיצוץ הגרעיני של דרום־אפריקה, מידע ששירותי הביון של ארצות־הברית לא היו מודעים וערים לו.

בעיקבות הגילוי, שתפס כותרות ראשיות בעיתוני העולם, הובעה ההערכה

פצועה על הכביש
שילדת־הפלדה גררה

פצועה מוכנסת לאמבולנס
איש לא העז לגעת

הוזכר שמו של גלבום עד לאותו רגע.

הפובליציסט מאכסודוס. אריה גלבלום, העומד כיום בראש מישרד ל־פירסום וליחסי־ציבור, מוכר לרבים כעיתונאי וככותב מאמרים עוד מהתקופה שבה כיהן כחבר מערכת היומון הארץ בשנים שלפני קום המדינה ולאחר־מכן. הוא בוגר אוניברסיטת ביירות, שהתפרסם כשהיה העיתונאי היחידי שהצטרף למסע רב־התלאות של אוניית־המעפילים אכסודוס (יציאת אירופה) ב־1947. פירסם רשימות על בעיות עלייה ועדות, בין השאר על העולים ממרוקו שהגיעו בתחילת שנות החמישים, והוא ידוע כמי שטבע את המונח „ישראל השנייה” בלכסיקון ה־עיברי. עד היום נוהג גלבלום להביע את דיעותיו בשאלות אקטואליות מעל דפי העיתונות היומית.

אלא שגלבלום עצמו הכחיש את דיברי בן־אודיס למחרת התוכנית בטלוויזיה. ל־טענתו סולפו העובדות, או שלא הובנו כראוי. „לא היה לי כל קשר עם מסע הבחירות של פלאטו־שרון,” טען. „הקשר שלי איתו היה בתקופה שלפני הבחירות.” בנוסף הסביר גלבלום שאין הוא רואה כל פגם מוסרי בעצם הצגת מועמדותו של פלאטו־שרון לבחירות. „אם יש משהו לא מוסרי, אז זה דווקא במי שהצביע עבור שרון, ולא בזה שהוא רץ לכנסת. אם פושע מועד יציג את מועמדותו לא יהיה בזה כל פסול, לדעתי. הפגם יהיה רק באלה שיבחרו בו.”

אך לעצם העניין הסביר: „כאשר נעצר פלאטו־שרון בגלל בקשת ההסגרה, נפגשתי איתו, שוחחנו ארוכות והשתכנעתי שאני נגד ההסגרה. בירררתי עם עורך־דין, ו־נודע לי עד כמה נוקשה החוק הצרפתי בעניין זה. שם, בצרפת, יכול אדם לשבת משך שנים במעצר לפני המישפט, באמתלה של חקירה. אחר־כך יכול להסתבר שאין כלל מקום למישפט. פלאטו־שרון לא היה מעולם אזרח צרפתי. פרשת אבו־דאוד הוכיחה, לדעתי, שאין הדדיות בהסכם ה־הסגרה עם צרפת.”

להחליף באבו־דאוד. „כשנתפס אבו־דאוד בצרפת, העליתי אני את הרעיון שפלאטו יכריז על נכונותו להסגיר את עצמו לצרפת בתמורה להסגרת אותו איש אש״ף לידי ישראל. מובן שהכוונה היתה רק לתרגיל דמאגוגי־טאקטי,” הסביר גלבלום. „לא הקמתי מדינה כדי שיעשו לי פיפי על הראש. צרפת הפרה את אמנת ההסגרה, ולא צריך היה לטשטש זאת,” סיכם. אלא שבנושא המועמדות לכנסת לא היתה דעתו נוחה.

„אמרתי לפלאטו,” סיפר, „שיפעל קודם לטיהור שמו ורק אחר־כך ירוץ לכנסת. קודם היה עליו לא להיות חשוד, ואת תוכניותיו הפרלמנטריות יכול היה וגם צריך, לדעתי, לדחות לעוד ארבע שנים.”

גלבלום ציין שבבחירות לא עבד עבור פלאטו־שרון גם בגלל העובדה שלא האמין בסיכוייו להיבחר, וגם בגלל שעבד עבור מיפלגה אחרת — ל״ע.

הוא פנה, לדבריו, לעורכי התוכנית עלי כותרת והובטח לו שבשידור הקרוב, בתחילת שבוע זה, יאמר המנחה ירון לונדון כמה מילות התנצלות על אי־ההבנה ויעמיד את העובדות על דיוקן.

אלא שלונדון, כדרכו בעת האחרונה, העדיף להתעלם מאותה התנצלות ולא הזכיר את הנושא אף במילה אחת.

לדרום־אפריקה

כי ניסוי גרעיני שיבוצע בידי ממשלת פרטוריה עלול לגרום שורה של תקריות דיפלומטיות וכלכליות באפריקה ומחוצה לה.

מייד עם פירסום הידיעה בעתון האמריק־אי בדבר הנשק הגרעיני המצוי, כביכול, ב־ידי דרום־אפריקה, החלו עיתוני העולם מפרסמים את כל המידע שנאסף בידיהם ב־שנים האחרונות בדבר תוכניות הגרעין של מדינה זו. העיתון הבריטי אובזרוור טען השבוע, כי דרום־אפריקה וגרמניה המע־רבית משתפות פעולה בחשאי בפרוייקטים שונים הנוגעים לביטחונן, כולל מחקר גרעיני.

לטענת האובזרוור מבוסס המידע שבידיו על מיסמכים שנגנבו בשעתו משגרירות דרום־אפריקה בבון, המצביעים על קשרים אלה. טענות מסוג זה נשמעו כבר בעבר. בין השאר האשימו בעבר עיתונים גר־מניים את ממשלת בון בשיתוף פעולה ובסיוע לדרום־אפריקה במחקר הגרעיני שלה.

אולם הידיעה של הבוסטון גלוב סיבכה לראשונה גם את שמה של ישראל בציר המשולש הבלתי־קדוש. קשה לשער מה יהיה הנזק הבינלאומי שייגרם לישראל, לא רק באפריקה, אם יסתבר שהידיעה בבוסטון גלוב אומנם נכונה. אולם גם מבלי שיינתן אישור לידיעה, עצם פיר־סומה — כשתוכנה לא הוכחש עדיין בידי שום גורם ישראלי — יש בו כבר לגרום נזק לתדמיתה של ישראל.

אם בעבר טענו מנהיגים ישראלים כי הפיתוח הגרעיני דרוש לישראל לשם הגנה על קיומה — הנה עתה עלול להיווצר רושם שונה ומסוכן, שיש בו להחמיר עוד יותר את בידודה של ישראל בקהילת העמים. זהו הרושם שישראל משתמשת בידע הגרעיני שבידה כדי ל־סייע באחד התחומים העדינים והרגישים ביותר למדינה גזענית, המנודה ומוחרמת על־ידי משפחת העמים.

תאונות

אשה מתחת למכונית

הפצועה שכבה 20 דקות על הכביש עד בוא האמבולנס — והמישטרה הגיעה כעבור שעתיים וחצי

זעקות מקפיאות בקעו מתחת לגחונה של מכונית הסובארו הלבנה שנעצרה במרכז הצומת. לעיני העוברים־והשבים שהזדמנו באותה שעת־צהריים של יום שישי לצומת הרחובות הסואן דיינס — שדרות בן־גוריון בתל־אביב ניגלה מחזה מחריד. מתחת ל־גחון המכונית שכבה אשה, לכודה בשילדת המכונית וגופה מכוסה כולו דם.

הכל קרה במהירות הבזק. מכונית ה־סובארו פגעה באשה, שמאוחר יותר זוה־תה כפינוקה כ״ץ מבני־ברק, בעת שחצתה את מעבר־החצייה. פינוקה נפלה על ה־כביש. המכונית המשיכה לנסוע עוד מיספר מטרים כשהיא עולה על האשה וגוררת אותה עימה על הכביש. במרכז הצומת נעצרה המכונית, הנהגת המבוהלת זינקה החוצה כמוכת־הלם וברחה מהמקום. לרגע קפאו כולם. המחזה האימים ניראה כמו נלקח מסרט־זוועה.

אך צעקות הכאב של האשה החזירו כמה מהגברים לעשתונותיהם, והם זינקו אל הכביש. מישהו ניסה להפעיל את מנוע המכונית, להסיעה לאחור ולחלץ את האשה. אך צעקותיה גברו עוד יותר. מי־שהו רץ מייד אל הטלפון שבקיוסק ה־סמוך והזעיק אמבולנס וניידת־מישטרה.

כעבור כמה דקות, שלאשה הפצועה נ־ראו ודאי כנצח, הרימו הגברים בכוחות משותפים את המכונית והעבירוה לאחור. על הכביש נותרה מוטלת האשה השסועה. דם זרם מהחורים הגדולים שחתכה שילדת הפלדה בגופה, ידה האחת היתה מעוותת, פניה שחורים וכל גופה מעוך. היא היתה בהכרה מלאה וייבבה בקול. לא הרחק ממנה היה מוטל סל־הקניות שלה. מתוכו נזל חלב, ומיצרכי המזון התפזרו סביב.

עשרות עוברים־ושבים התבוננו במתר־חש מן המידרכות סביב וחששו לגשת. אחדים ניסו להרים את הפצועה ולהכניסה למכונית מיסחרית שנהגה התנדב לנסוע לבית החולים איכילוב הסמוך, אלא שכל תזוזה גרמה לה כאב חד. מישהו נזכר בשעורי היסוד בעזרה ראשונה ששיננו לו בבית־הספר, וצעק: „אסור להזיז או־תה! לא לגעת!” ואכן, איש לא העז לגעת.

האמבולנס התעכב. חלפו כעשר דקות, ופינוקה כ״ץ עדיין שכבה על ה־אספלט הלוהט וייבבה בקול קורע־לב. בגדיה היו קרועים ועורה נחרך מהחום. קצין צה״ל גילה יוזמה וסוכך עליה בסדין מפני קרני השמש. „חציתי באור ירוק,” מילמלה ללא־הרף. אותה שעה ישבה ה־נהגת בקיוסק חיים שמול מקום ההתרח־שות, והתייפחה בהיסטריה.

בעל הקיוסק ניסה להרגיעה והישקה או־תה במשקה קר. „היה לי אור ירוק!” צעקה. חלפו דקות רבות אך כל סימן לאמבולנס או לניידת־מישטרה לא נראה בשטח, למרות שתחנת־המישטרה הקרובה נמצאת ברחוב דיזנגוף, במרחק דקות אח־דות ממקום האירוע.

כ־20 דקות אחרי התאונה נשמעה סוף־סוף יבבת סירנה. האמבולנס הואיל להגיע. עשרות העדים למתרחש נשמו לרווחה. ידיהם המיקצועיות של האחים הרחמנים העלו את האישה בזריזות לאלונקה ומכנה אל האמבולנס, שזינק לעבר בית־החולים איכילוב. מצבה של האשה הוגדר שם כ־קשה. המישטרה עדיין לא הגיעה. מישהו טרח וצילצל שוב למוקד. „ניידת בדרך,” ענו לו.

השעה היתה כבר שלוש אחר־הצהריים, יותר משעה אחרי התאונה. התנועה המ־שיכה לזרום ותוך כך טושטשו כל הסי־מנים שיכלו להעיד על נסיבות התאונה. גם נהג האוטובוס שהיה עד־ראייה ויכול היה למסור על מצב הרמזור ברגע התאונה הסתלק. עשרות עדי־ראייה למיקרה מקרב העוברים והשבים, שהמתינו על־מנת למסור את עדותם — התייאשו והלכו לדרכם.

לפתע הופיעה במקום מכונית פורד אסקורט מישטרתית. קצין־מישטרה בכיר הציץ במתרחש בסקרנות לרגע, והמשיך לדרכו.

רק שעה וחצי אחרי המיקרה הופיע שוטר רכוב על קטנוע. הוא הביט סביב, שאל לפרטים, הציץ בכתם־הדם שעל ה־כביש וחזר אל קטנועו. „אני רק שוטר סיור, לא חוקר ולא בוחן תאונות,” התנצל, כשנשאל מדוע אינו גובה עדויות. „נשלחתי רק לוודא שאכן אירעה כאן תאונה” הסביר השוטר, סמל־ראשון שלום טל.

יותר משעתיים וחצי אחרי התאונה הגי־עה למקום ניידת. איש מעדי־הראייה כבר לא נמצא במקום. לא נותר להם אלא לר־שום את עדותה של הנהגת הדורסנית, ש־בינתיים כבר הספיק מי שהספיק לתדרך אותה באשר לגירסה הרצויה שעליה למסור.

וידיו של הצעיר מכפר־ירוחם שהתפרסם כמאהב של שלי וינטרס

„כוכבת־הקולנוע האמריקאית שלי וינטרס מנהלת רומן עם הזמר הישראלי שימעון אדר!" הידיעה שפורסמה במדורי־הרכילות של עיתוני איטליה, היכתה בתדהמה את מושבת הבידור בישראל. כאן זכרו את אדר (26) כצעירביישן ונבוך, שניסה את מזלו במיצעדי־הפיזמונים בארץ, ללא הצלחה. אך מי שמכיר את הצעיר השאפתן מכפר־ירוחם ידע, שזהו רק צעד ראשון בדרך שהיתווה לעצמו.

אדר עזב את הארץ לפני שנתיים, אחרי שהגיע למסקנה שבישראל אין לו עתיד. „רצתי אחרי אמרגנים, אבל אף אחד לא היה מוכן לקחת אותי לידיים. היום, כשאני נמצא בביקור בארץ, הם פונים אלי ומבקשים שאפתח להם דלתות בעולם־הבידור האיטלקי. פיתאום כולם חברים שלי," אומר שימעון אדר בשמץ של מרירות, „אני לא מתייחס לחברים שבאים אלי כשאני מצליח, כשאני עומד בזכות עצמי. אנשים שהיפנו לי את הגב רוצים לפתע את חברתי, אבל אני לא מתכוון לעשות לאף אחד חיים קלים."

לעומת זאת נראה, שדווקא הצלחתו באה לו די בקלות. הכתובת שחיכתה לו ברומא היתה זו של כוכבת הקולנוע האיטלקי עליזה אדר, אחותו הגדולה, הנשואה לעיתונאי ידוע באיטליה, וילי מולכו.

מספר שימעון אדר:

בשבוע הראשון לא עשיתי שום דבר,

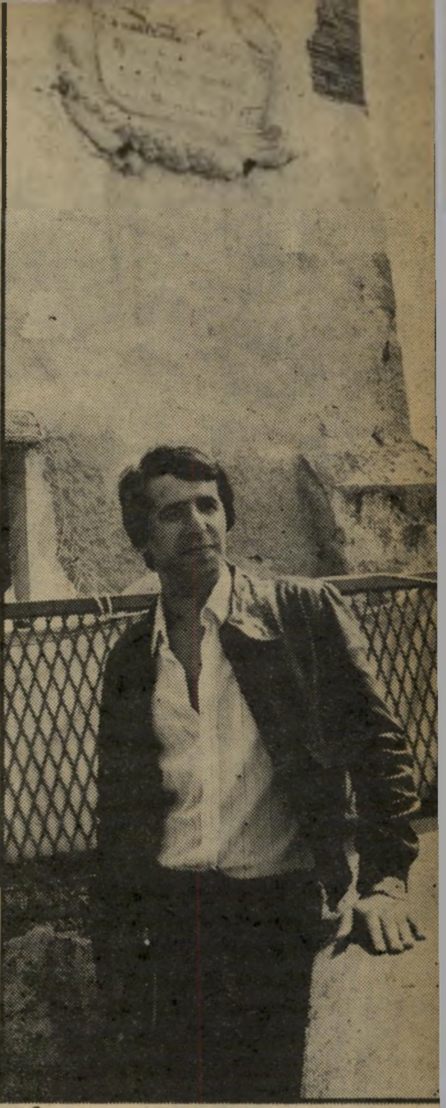

„אלה שמקנאים בי מרכלים שהצלחתי בגלל רומאן ע

quelle di una macelleria vicina. Non si tratta di un nuovo orario estivo ma dell'inaugurazione di un nuovo negozio. Gli spettatori del teatro, all'inizio sembravano meravigliati e sono proprietario invitava tutti ad entrare, neanche le signore in abito lungo hanno esitato ad assaggiare pane e porchetta offerta per l'occasione. **Femi Benussi** era tra queste. A un certo punto si è messa anche ad aiutare **Alberto Galiati** a «servire» gli occasionali clienti. «Tutto questo accade solo questa sera — ha messo poi in chiaro il proprietario — ma da domani diventa un negozio normale». L'appello era rivolto a tutti, compresi gli ospiti illustri come **Magda Konopka** e i conti **Morawski**.

Stretta di mano dopo la paura

Vuoi vedere che questa volta Shelley si è innamorata davvero? Il partner sarebbe un giovane cantante israeliano che ha presentato nel Castello «Sheldon» all'Olgiata i suoi «Israel-sing» tra cui «Gold Jerusalem». La simpatia tra **Shimon Adar** e **Shelley Winters** è «scoppiata» subito anche se all'inizio il cantante era rimasto un po' perplesso visto il gusto dell'orrore dell'attrice che è a Roma per interpretare la parte della «saponificatrice» Leonarda Cianciulli. Solo dopo aver ricevuto una «pacca alla romana» sulla spalla da parte di Shelley Shimon è riuscito a sciogliersi e a farsi fotografare addirittura con la mano nella mano.

הרומן של אדר עם וינטרס בטור־הרכילות ע

הכל למען הקאריירה

לא הכרתי את השפה, הסתובבתי ברחובות כדי להכיר את העיר ולאט־לאט יצרתי לי חוג מכרים גם בזכות שאני ישראלי וכמובן בגלל שאני אחיה של עליזה אדר, שהיא מאד פופולרית שם בלי עין הרע. עליזה התחילה להפעיל את הקשרים שלה, להכיר לי את כל המי ומי בעולם הבידור ובעלה עזר לי להאריך בכל פעם את הוויזה ולקבל רישיון־עבודה.

החומר שהבאתי אתי מישראל לא הזיז לאף אחד. עד שעליזה פנתה לידיד שלה, הזמר המלחין סרג'יו אנדריגו ששמע אותי, חיבר בשבילי שני שירים והתחיל להריץ אותם ברדיו. התחילו להתעניין בעיתונים מיהו האח הצעיר של עליזה אדר, שהגיע מישראל. התחלתי להיות מוזמן לאירועים, ולמזלי — בכל מקום שהגעתי צילמו אותי.

אחרי חודשים אחדים, הבהנתי שבעצם צלמי־העיתונות הם שקובעים איזה תמונות יתפרסמו בטורי־הרכילות ובשבועוני־הבידור. התיידדתי עם הצלמים הנכונים, וחוג המכרים שלי התחיל להתרחב בצורה לא־נורמאלית.

המיפנה הגדול בקאריירה שלי היה לפני חודשים אחדים, כשקיבלתי הזמנה למסיבה בביתו של הבמאי־המפיק האמריקאי, דניס שלדון. הגעתי לשם עם זמר איטלקי שהוא כיום פופולרי מאד באיטליה, מאסימו ראניירי, וכשהגענו לשם נדהמתי

לראות מי היו שאר האורחים. היו שם אלן דלון, אורסולה אנדרס, ג׳וליאנו ג׳מה, ג׳רי לואיס, שלי וינטרס, ז׳אן־פול בלמונדו, בקיצור, כל המי־ומי שנמצאו אז ברומא היו שם.

ראניירי הכיר לי אחדים מהאורחים, ו־כשנודע להם שאני אחיה של עליזה אדר מישראל ושאני זמר, ביקשו ממני לעלות לבמה ולשיר כמה שירים. אמרתי לעצמי, שימעון, זה הצא׳נס שלך להכיר את כל הכוכבים האלה. לא עשיתי הרבה חשבון, עליתי לבמה ושרתי להם את ירושלים של זהב, עושה שלום במרומיו ושיר אחד ב־איטלקית.

תקרית ★ של חזירים

ההפתעה חיכתה לי כשירדתי מה־במה. לפתע נגשה אלי שלי וינטרס, חיבקה אותי וסיפרה שהיא אוהבת מאד את ישראל, ואפילו ביקרה בה כשהסריטה את הסרט יהלומים. היא הזמינה אותי להצטרף אליה ולספר לה על הארץ, וצלמי־העיתו־נות, שהיו במסיבה, קפצו על המציאה ו־התחילו לצלם אותנו מכל הכיוונים.

הרגשתי מאד לא־נוח, אבל שלי הרגיעה אותי ואמרה לי: ,שימעון, אל תשים לב.׳ היא המשיכה לספר לי על חייה עם בעלה־לשעבר, השחקן האיטלקי ויטוריו גאסמן, והוסיפה שלדעתה הגברים האיטלקים חמי־מזג ושהגברים הישראליים מאד אמיצים.

במהלך שיחתנו ניגש אלינו מפיק־הטלוויזיה פרנקו קריסטלי, בעלה־לשעבר של השחקנית קלאודיה קארדינלה, והזמין אותי ואת שלי להופיע ביחד בתוכנית ה־טלוויזיה שהוא מפיק.

הסכמנו להופיע, ושידור התוכנית רק הגביר את השמועות והרכילויות על היח־סים בינינו. כששאלו אותה עלי, היא רק חייכה, אמרה שאני נחמד ואילו אני שתקתי ולא אמרתי שום דבר.

אחרי התוכנית עברתי להתגורר אצלה במלון, ובאמצעותה נפתחו בפני הרבה דל־תות באופן אוטומטי. לכל האירועים, שהיא היתה מוזמנת אליהם, התלוויתי אליה.

שלי הכירה לי מפיקי־קולנוע, עיתונאים, כוכבים, נתנה לי מתנות עד שהתחלתי להרגיש לא־נעים. אחרי הכל היא יכולה

...ם שתי שחקניות קשישות..."

כתובת טובה

אחותו של שימעון, כוכבת הקולנוע האיטלקי עליזה אדר, הגיעה לאיטליה לפני כעשר שנים והצליחה בזכות עצמה. עליזה, המשמשת מאז כתובת לכל הישראלים המגיעים לרומא, החליטה לעזור לאחיה בן ה־26 ולהפעיל למענו את כל הקשרים בעולם השעשועים העומדים לרשותה.

sono troppe» ...
visto presentare un'enorme torta con sop
un palcoscenico di zucchero e ha chiamato
aiuto la giovane moglie in modo da spegna
con un soffio solo, mentre **Carletto Loffre**
alla chitarra, si esibiva in una canzone rom
na tutta in onore del «piccoletto».

עם הזמר

הפופולארי מאד באיטליה מאסימו ראניירי, אשר הכניס את שימעון אדר למסיבות החברה הגבוהה ברומא. (משמאל) עם הגיס העיתונאי וילי מולכו, שהשיג לשימעון אישורי עבודה ופתר את בעיות הוויזה.

להיות אמא שלי, ולא רציתי שיתקבל רושם שאני נער־שעשועים. מצד שני זה הוסיף מאד ליחסי־הציבור שלי. כשבאתי איתה למקומות הכי יפים עם האנשים הכי חשו־בים. זה תרם לי המון.

החלטתי שאם אשים לב לכל מה ש־אנשים מדברים, אני עלול לפספס את ה־צ׳אנס שיש לי. לא היה קשה להבחין ש־הרבה גברים חיפשו את קירבתה וקינאו בי.

באחד הערבים היינו מוזמנים למיסעדת־היוקרה פלאביה טאברנה, שהיא הכי מפו־ארת ברומא. ביחד איתנו ישבו רוברט ואגנר וריטה טאשינגהם. כששאל אותי המלצר מה אני מזמין, אמרתי לו שאני יהודי ולא אוכל בשר־חזיר. שלי נישקה אותי ואמרה שגם היא יהודיה ולא אוכלת חזיר. שנינו הזמנו דגים, ולמחרת קראנו על התקרית הזאת בעיתונים. ככה זה ב־רומא. בכל מקום חשוב יש תמיד עיתונאים וצלמים.

לאחר שהיינו ביחד שלושה וחצי שבו־עות, הודיעה לי שלי שהיא חייבת לח־זור לארצות־הברית ביגלל התחייבויות קו־דמות, והציעה לי להצטרף אליה. הפיתוי

(המשך בעמוד 32)

ל עיתון־טלוויזיה איטלקי

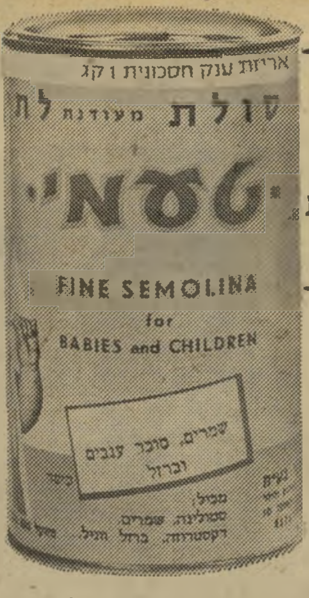

בקנותך
את הענק
של טעמי
אינך משלמת
עבור חלק זה

הענק
של
טעמי
חוסך לך
40%

אם יקרה! חברת "טעמיקו" באה לקראתך ומגישה לך את מזון הילדים המובחר "טעמי". באריזת ענק חסכונית. המכילה קילוגרם שלם של סולת מעודנות לתינוק-"טעמי".
בנוסף ליתרון הכמותי. את חוסכת לא פחות מ-10 ל"י ועוד 5 אגורות ומשלמת 16.20 ל"י בלבד. במקום 26.25 ל"י.
גם מעדן השוקולד של "טעמי". "גדלי" תוכלי להשיגו באריזת ענק של 850 גרם. במחיר של 16.75 ל"י בלבד. במקום 24.65 ל"י. בצד שיפורים אלה. ממשיך "טעמי" לפנק את ילדך במבחר מוצריו - "טעמי" • אורז טחון נמס. "טעמי" • תירס מייל. "טעמי" • תוטעמי מגרן לילדים. (בטעם תות שדה).

הקניה הטובה ביותר 1977

ילד בריא עם מזון "טעמי"

רמקולי KEF
קובעים יותר מכל מרכיב אחר, את איכות המערכת
מפרטים טכניים: „מלוס", ארלוזורוב 15 ת"א. טל. 03—221751

מועדון חברים
EL-MACHO
סמטת מזל שור 9, יפו העתיקה, טל. 826524
מודיע על קבלת
60 חברים חדשים
פרטים והרשמה:
בכל ערב (פרט ליום א') בין השעות 21.00—23:00 אצל צביקה. במועדון.

מלון בלווי-פאלאס בברן שבשווייץ
מציע לתושבי ישראל תיירות בסיגנון חדש

מלון בלווי־פאלאס בברן שבשווייץ, הנהיג השנה שיטת תיור חדשה — ומיוחדת לישראלים: השיטה מבוססת על שהיה בת חמישה ימים במלון (לינה וארוחת־בוקר), כאשר המלון משמש בסיס לטיולים בסביבה.
מנהל המלון, יוסט שמיד, תיכנן 5 מסלולי־טיולים, כאשר כל אחד מהם הוא בתוואי אחר. המסלול מתוכנן כך שהיציאה נעשית כל בוקר מהמלון, ואליו חוזרים בכל ערב.
מסלול הטיול, אשר כל אורח מבצע בכוחות עצמו (ברכב שכור או ברכבת) מתמשך על־פני יום שלם, וכולל בתוכו את אתרי הנוף הנודעים בעולם אשר שווייץ משופעת בהם.
מחירי השהיה במלון — מיוחדים לאורחים מישראל, ואינם מכבידים את התקציב שבלאו־הכי אינו גבוה, בשיטת טיול מיוחדת זאת. פרטים נוספים בסוכנויות הנסיעות, במשרדי סוויסאיר ואצל פקיד הקבלה במלון בלווי־פאלאס.

מלכת המים 77 תהיה אורחת המלון במשך שבוע

בני וינקלר בגלריה „עמית"

אמני באר־שבע, ערכו פלישה לתל־אביב. ההזדמנות, פתיחת תערוכה של חברם בני וינקלר בגלריה „עמית" בתל־אביב.
למעשה היתה זו, „פתיחה כפולה", גם של הגלריה וגם של התערוכה. הגלריה היא של עמוס ואראלה שולברג (סגנית ראש מועצה מקומית רמת־השרון) אשר החליטו שהגיע הזמן להגשים חלום ישן והוא פתיחת הגלריה.
לחנוכת הגלריה בחרו השולברגים בעבודותיו של בני וינקלר.
וינקלר היושב בעומר ליד באר־שבע מפסל במתכת, במשך שנים הפך למבוקש מאוד בארצות הברית, ועתה מדי שנה הוא נובלה שם מספר חודשים בשנה.
כדי להפגין סולידריות „נגבית" הגיעו מהנגב ה„אסים", הפסלת חוה מחותן, הצייר גבי בן ז'אנו והארכיטקט־אמן, יהושע שבח, שבנה יחד עם וינקלר את בית־הכנסת של נבטים, שתוכנן כשיחזור של בית כנסת קוצ'יני אוטנטי בהודו.

לנשף בחירת
נסיכת הים התיכון
אשר ייערך ב־27.8.77 באשקלון
על שפת הבריכה של
מלון „גני שולמית"
ולנשף בחירת
נסיכת ים כינרת
אשר ייערך ב־3.9.77 בטבריה
ב„חוף השקט"
תגענה המועמדות
באוטובוסים
הממוזגים
של חברת
אגד
כי הנסיעה באוטובוס
של „אגד"
בטוחה יותר מכל אמצעי
תחבורה אחר על הכביש.

דרוש
נהג/מורה דרך
לשותפות על רכב
תיירות
לכתוב: ת.ד. 568 ת"א. עבור שותף.

הזמן כבר עכשיו
מקום למודעות בגליון
ראש השנה הענק של
העולם הזה
שיופיע ב־6.9.77

למען הקאריירה

(המשך מעמוד 31)
היה גדול, אבל מצד שני ראיתי שבאיטליה מתחיל ללכת לי קלף משוגע במיצעדי הפיזמונים ובחיי־החברה, והחלטתי שזה לא הזמן לעזוב. השארתי לי את הקשר עם שלי, וכעבור ימים אחדים התקשרתי לשחקנית אחרת, אורסולה אנדרס, שהכרתי במועדון־הלילה ג'קי או, כשביליתי עם שלי. אורסולה היתה באותו ערב לבד. הזמנתי אותה לריקוד, תוך כדי הריקוד התחלנו לשוחח והיא הזמינה אותי לבקר בביתה. לא יכולתי ללכת מפני שהייתי עם שלי, אבל קבעתי להתקשר איתה כששלי תחזור לארצות־הברית.

ללון אצל אורסולה

כשצילצלתי אליה ,הופתעתי מהשאלה שלה: ,נו, שלי כבר לא ברומא?' היא קראה על הרומן שלי בעיתונים, אבל מאוחר יותר הבנתי שכוכבות־הקולנוע אוהבות לנהל רומנים עם חברים של כוכבות אחרות. כי אם אני טוב בשביל שלי וינטרס, סימן שאני טוב גם בשבילה.
אורסולה אנדרס גרה מחוץ לרומא בדירה גולה, עם שומר ועם סוכנת־בית ועוזרת. הבית שלה מלא בעלי־חיים, כלבים, שפנים, סוסים וכל מיני חיות־בית אחרות. אכלנו ארוחת־ערב לאור נרות, והיא הפתיעה אותי שוב, כששמה על הפטיפון את התקליטון שלי. קמנו לרקוד, והיא לא הפסיקה לשאול אותי על ישראל. היא לא הבינה איך אני נשאר אדיש למראה הבגד הסכסי שהיא לבשה. האשה הזאת שופעת מיניות בצורה בלתי־רגילה, למרות שהיא כבר בת 40 פלוס.
מהון להון נשארתי ללון אצלה, ולמחרת בבוקר הציעה שנרכב קצת על הסוסים שלה בחורשה שמסביב לביתה. אחרי ארוחת־צהריים הייתי מוכרח לעזוב לפגישות שקבעתי ברומא. אורסולה נשארה בבית. היא לא אוהבת לצאת מהטירה שלה, וכמתחשק לה לבלות היא מארגנת אצלה בבית מסיבות שמסתיימות בהשתוללות בסיגנון הדולצ'ה ויטה.
לפני שעזבתי החלטנו שלא כדאי לנו להיראות בפומבי. לא רציתי שבכל יום ידביקו לי רומן חדש, ולא רציתי גם להרגיז את שלי. פחדתי שידביקו לי תדמית של ג'יגולו שיוצא עם כוכבות מתבגרות. אני לא יודע איך, אבל למחרת הופיעה תמונה שלנו באחד העיתונים כשאנחנו רוכבים על הסוס, ואז למדתי שישנם כמה צלמים זריזים שמחכים באופן קבוע ליד הבית שלה, כדי לתפוס דברים כאלה.
ידעתי שדברים כאלה רק יתרמו לקידום הקאריירה שלי, ועובדה שאחרי זה הוזמנתי להופיע בעוד תוכנית טלוויזיה והיה גם קידום במכירת התקליט.

„מקנאים בי"

בתקופה הקצרה שהייתי באיטליה הבנתי שאלה הם הכללים של עולם־הבידור הבין־לאומי. זה לא ישראל, שכולם רצים ומתביישים. כאן אני חייב להיות בכותרות כל הזמן, כי בכל יום נולד כוכב חדש ואתה חייב לדאוג לכך שיידעו שאתה קיים, וכשיש לי רומנים וסיפורים עסיסיים זה רק עוזר לי להגיע מהר יותר לטורי־הרכילות החשובים ולפירסום שהייתי צריך.
היום, כשאני נכנס למסיבות ברומא, יכולים לשבת שם קליברים בין־לאומיים, אבל עיתונאים לא ישימו עליהם. אותי הם ישר מצלמים, כי אני בשבילם אטרקציה.
אני מכיר גם את הצד האכזר של השו־ביזנס, ולא משלה את עצמי שהחיים היפים יימשכו לנצח. את כל הרעש שהיה סביבי ניצלתי כדי לבסס את הקאריירה שלי כזמר, ולהגדיל את הכנסותי. היום אני חי שם ברמה גבוהה. יש לי מכונית־ספורט מדגם פורשה, דירה יפה בלב רומא והעיקר, אין לי דאגות כלכליות.
נכון, אני יודע שאלה שמקנאים בי מרכלים שהצלחתי בזכות זה שהיה לי רומן עם שתי שחקניות קשישות. אבל אני לא מתבייש בזה. כדי להצליח בעולם־השעשועים צריך אומנם כישרון, אבל בעיקר צריכים הרבה מזל, ואם המזל שיחק לי בכיוון הזה, מי אני שאזלזל במיקריות?
אגיד לך את האמת, כשמצליחים ונעשים מפורסמים, כבר לא מעניין אף אחד איך עליתי לצמרת. היום כוכבניות צעירות כבר מתגאות בזה, שהן יוצאות אתי. מה אני אגיד? ככה זה בחיים. צריכים לקבל הכל באהבה."

ספרים

ספר של שחקן

מהסיפור על הדודה מרסל והכלבים המחוברים — יצא ספר־ביכורים

עד עכשיו הוא היה ידוע בתור יפה/ שחקן ובעלה של הזמרת ירדנה ארזי. אלא שעמוס טל־שיר (27), מסתבר, הוא קצת יותר משלושת הדברים שפירסמו אותו בעולם הבידור הישראלי.

מאז התחתן עם ירדנה שורבב שמו לא אחת אל מדורי הרכילות. אירועים סנסציוניים רדפו זה אחרי זה בבית מישפחת טל־שיר הצעירה, אך עמוס ישב לו בדירתו שבנאות־אפקה, הסתגר מפני ה־עולם ולא הגיב.

גם כיום הוא עדיין יושב שם, ואינו מוכן לומר דבר וחצי דבר על המתרחש בינו לבין ירדנה, מניח לעיתונאים לעשות כרצונם ונוהג כאילו כל הנכתב על אודו־תיו אינו מעניינו.

המעט שניתן להציל מפיו הוא כי הוא ואשתו חיים בנפרד אך חולקים יחד את דירתם המשותפת. כיצד בדיוק הם מנה־לים את חייהם באותה דירה, אין הוא מוכן לספר. כשהוא נשאל אם הוא מתכוון להתגרש, הוא משיב בשאלה: „האם ה־תשובה לכאן או לכאן תחייב אותי?" וסותם ואינו מוכן לפרש מילה וחצי מילה בנושא.

ספר במיסתרים. לעומת זאת מוכן עמוס טל־שיר לומר הכל על ספר ביכו־ריו, כמו כלבים מחוברים, שיצא לאור בימים אלה. הוא עצמו עדיין לא התאושש מן העובדה שכתב ספר שיצא לאור וש־זכה בהערכה מצד אנשים שאת דעתם הוא מעריך. רבים ממכריו לא ידעו כלל שהוא כותב ספר במיסתרים.

לפני ארבע שנים התיישב עמוס־טל־שיר ליד שולחן־הכתיבה בביתו והחל כותב סיפור קצר על דודה מרסל ועל הכלבים המחוברים שביניהם היתה מנסה להפריד בעזרת דלי מים. הוא לא ידע לאיזה כיוון תחביל אותו הכתיבה. עד אז, כך הוא מעיד על עצמו, לא כתב יותר ממה שביקשה ממנו המורה, אך תמיד חשב שהגיע לו ציון גבוה יותר ממה שקיבל על חיבוריו.

פריצת המעגל. עמוס טל־שיר מדייק באופן כמעט מתימטי במילים שבהן הוא משתמש. דומה כי אינו מבזבז מיליו לריק, ולכל מילה ומישפט יש כתובת. איך נולד סיפרו הראשון? הוא מספר: „לא חשב־תי שאני כותב ספר כשישבתי, לפני ארבע שנים, ליד השולחן והתחלתי לכתוב. לא הכרחתי את עצמי, לא קבעתי לעצמי מישמעת כתיבה, ודי נהניתי. הרגשתי שקיים בי מין דיאלוג פנימי עם עצמי, המצדיק העלאה על הנייר. ובכלל, כש־כתבתי את הדבר הזה ושעכשיו נקרא ספר, לא היו לי בעיות איסטרטגיות של מיבנה. את הספר כתבתי בכתב־יד לתוך ארבע מחברות, ולא באופן סינכרוני. גמרתי את הכתיבה תוך ארבעה חודשים. אחר־כך שיכתבתי את הספר, הגהתי אותו, זנחתי אותו, וזילזלתי בעצמי שאני לא מוכן להודות כי מה שכתבתי שווה יותר מאשר הרגע שבו כתבתי אותו.

„הספר התחיל כסיפור על כלבים מחו־ברים, ואחר־כך כתבתי איך אני מספר את הסיפור למישהו, ואחר־כך איך אותו מישהו מתייחס למה שאני מספר לו. אז נוצרה בעייה של פריצת המעגל האינ־טימי שלי עם הספר. קראתי קטעים מתוכו לאשתי, מסרתי את כתב־היד לאחותי. שתיהן היו הראשונות שאמרו את המילה ,ספר'.

„אמרתי: ככה? צילצלתי לסופר יורם קניוק (ועד היום אינני יודע למה צילצלתי דווקא אליו, כי אני מכיר הרבה אנשים שהייתי רוצה לקרב אותם אלי בעזרת צילצול טלפון ואינני עושה זאת), ואמרתי לו: ,יש לי כתב־יד ואני רוצה שתגיד לי באיזו מידה אתה רואה את זה כספר.'

„למחרת בבוקר הוא צילצל אלי ואמר: ,אתה כתבת ספר.' עוד באותו יום הוא נפגש עם מישהו בסיפריית־פועלים והראה לו את כתב־היד."

כתב־היד הגיע לידיו של המשורר נתן יונתן, הממונה על ההוצאה לאור של סידרת ספרים בעריכתו. הוא צילצל אל עמוס והודיע לו כי ככל שהדבר תלוי בו

(המשך בעמוד 36)

צה"ל: יהודיה רפורמית אינה יהודיה דתית

בת הרב הרפורמי מירושלים תובעת שיחרור מצה"ל מטעמים דתיים - אך תביעתה נדחתה

תופעת־שיחרור בן־חורין
אפלייה בין הסוגים

את הפגנת־המחאה הראשונה נגד הסעיף המגביל גיוסן של בנות דתיות לצה"ל, כפי שהוא בא לידי ביטוי בהסכם הקואליציוני, ערכה נערה אלמו־נית. מול אדישותן של בנות־גילה חייבות הגיוס החליטה אריאלה בן־חורין* (19) למחות על מה שניראה לה כעוול משווע, כלפיה וכלפי בנות אחרות מסוגה.

הרעיון על דרך המחאה בא לה מחברת־הכנסת שולמית אלוני, שגייסה לטובת העניין את עורך־הדין הירושלמי אורי הופרט. ביחד ניסחו השניים תצהיר שהיה אמור להעמיד במיבחן עקרוני את שאלת גיוס הבנות לצה"ל.

סיכוי למצוא אברך

בתצהיר שעליו חתמה אריאלה במישרדו של עורך־הדין הופרט, ל־אחר שהוזהרה כחוק, היא פירטה את ה־נימוקים שעל־פיהם צריכים שילטונות הצבא לפוטרה מחובת הגיוס. היא מסבירה שם: „... אני בת ישראל ויהודיה כהלכה. בהתאם לחוקי המדינה אני כפופה בכל הנוגע למעמדי האישי ולהגדרתי בחוק מירשם האוכלוסין לבתי־הדין הרבניים הכפופים לרבנות הראשית.

„הרבנים, שהינם עובדי־מדינה ומקבלים שכרם ממשלם־המיסים ואשר מרותם עלי נכפתה מכוח החוק, קבעו כי אל לה לבת ישראל לשרת בצה"ל וכי זה אסור, בחינת ,ייהרג ואל יעבור'.

„ההסכם הקואליציוני אף הוא קובע, כי למען צניעותן של בנות ישראל זכותן להצהיר כי אין הן רוצות לשרת בצה"ל מטעמים של דת/או מצפון ו/או שמירת מסורת ישראל ומינהגיה.

„אי לזאת," ממשיכה אריאלה בתצהירה, „אני מצהירה בזה שגיוסי יהיה בו משום פגיעה בשמי הטוב, אפלייתי לרעה ל־עומת בנות טהורות וזכות הנחשבות מוס־ריות יותר בכך שאינן משרתות בצה"ל, וכי לא זו בלבד שתקופחנה שנתיים מחיי בכך שאצטרך לשרת לפי פקודה ובלא שכר, אלא אף יקטנו סיכויי למצוא חתן, אברך מתאים המחפש בת ישראל כשרה, תמה וטהורה..."

אריאלה באה ממישפחה המשתייכת ל־זרם הדתי הרפורמי ואחיה, טוביה בן־חורין (41) הוסמך כרב רפורמי אחרי שסיים את לימודיו בבית המידרש לרבנים של היהדות המתקדמת בסינסינאטי, אר־צות־הברית.

האח כיהן כרב בקהילות שונות ב־ארצות־הברית, וכיום הוא נחשב כמנהיגה הרוחני של קהילת „אמת ורווחה" ברמת־גן. אביה של אריאלה, הסופר והעיתונאי הוותיק שלום בן־חורין (64), הוא בוגר אוניברסיטת מינכן בפילוסופיה ומדעי ה־דת, חבר הוועד הבין־דתי שכתב את הספרים חמישים שנות ציונות ונקם, אף הוא מפעילי היהדות הרפורמית בירושלים.

אריאלה ציינה עובדות אלה בתצהירה, שבו נאמר עוד: „לאור האמור לעיל, ולנוכח העובדה שביתי הוא בית מסורתי ומקפידים בו לשמור על מינהגי חג ו־מועד כמצויין בהסכם הקואליציוני, ואכי־לת מזון כשר, הנני מצהירה בזאת כי כל עוד החוק והנוהג מאפשרים לפטור בנות מטעמים של מצפון ומסורת ושמירת מסורת — זכותי להשתחרר מהשירות הנ"ל."

הקצין סירב להתייחס

את התצהיר התכוונה אריאלה ל־הגיש למפקד לישכת הגיוס ביום התייצבותה לשירות, לפני שלושה שבו־עות. היא הסבירה: „צריך להבין שהצעד שלי לא בא כדי להתחמק מהשירות. רציתי לשרת בצבא, ולא רציתי שישחררו אותי. הצעד כוון רק להדגיש את הסי־בוכים שיגרמו לי בשל המוסר הכפול שאצטרך לעמוד בו אם אגוייס. אין כל נימוק שלפיו ניתן להבין שיחרורן של בנות אחרות. לכל היותר הייתי מוכנה להבין אילו היו בנות חרדיות מופנות לשירות לאומי בבתי־חולים ומוסדות־סעד. כל עוד אין חובה כזו חלה עליהן, זוהי השתמטות במסווה של מצפון ודת.

„מה שמרגיז הוא שאם למרות התצהיר אגוייס לצבא, זה יוכיח שבישראל יש כמה סוגי מסורת. יש מסורת שמשחררת את שומריה משירות צבאי, בעוד שסוג אחר של מסורת ישראל אינו פוטר מחובת גיוס. ההסכם הקואליציוני יצר אפלייה בין סוגי בנות, וזה מה שחרה לי."

אלא שצה"ל סבר אחרת. ביום גיוסה סירבו בלישכת הגיוס לאפשר לאריאלה לשוחח עם מפקד הבסיס. היא חויילה יחד עם כל בנות מחזורה; קצין לישכת הגיוס לקח ממנה את התצהיר והבהיר: התצהיר ייגנז בתיק האישי שלך, איש לא יגע בו ולא יראה אותו. אם את רוצה להמשיך את מילחמתך מתוך הצבא — בבקשה."

מהבחינה המישפטית עברו בכך שיל־טונות הצבא על החוק. הסביר עורך־הדין הופרט: „לפי השקפתי המישפטית היה התצהיר צריך לשחרר את אריאלה מצה"ל. התנהגות שילטונות הגיוס בפרשה נותנת בסיס לתביעה מישפטית בבג"ץ נגד צה"ל. ואם בית־המישפט הגבוה לצדק יכריע, מה שלכאורה נראה סביר — שהיא זכאית להשתחרר, זה יוכיח שההסכם ה־קואליציוני הרס את כל המיבנה של גיוס בנות לצה"ל ופרץ פירצה חמורה בחוק הגיוס."

גם עורך־הדין מדגיש את הצד העקרוני שבהגשת התצהיר: „רצינו להראות את האבסורד שבהצהרות שניתנות על־ידי בנות דתיות. באנו ואמרנו: בבקשה, בחורה זו היא מבית מסורתי, יש לשחררה. למעשה, כל בחורה יכולה להצהיר שהיא מבית מסורתי ולא יהיה בכך שקר. ה־אבסורד הוצג. כעת נותרה האפשרות להמשך המאבק המישפטי."

נראה ששילטונות צה"ל יועמדו במבוכה אם וכאשר תוגש עתירה בשם אריאלה לבג"ץ.

אלא שעתירה כזו לא תוגש בשלב זה. עורך־הדין זקוק לייפוי־כוח מצד אריאלה להמשך המאבק המישפטי, ואילו היא אינה מתכוונת לפי שעה להמשיך במאבק.

* הראיון והצילומים של אריאלה נעשו לפני גיוסה לצה"ל.

פרקליט הופרט
הצעד העקרוני

טלוויזיה

פלאטו־שרון — תרגיל ביחסי־ציבור?

אכן, **שמואל פלאטו שרון** באמת הגיע לטלוויזיה. בינתיים רק מאחרי־הקלעים, בשיחות חצי־פרטיות וחצי מודלפות.

שרון הציע למנכ״ל הטלוויזיה לממן שידורים לעולים חדשים, שישודרו כמהדורת־חדשות בשעה מאוחרת, באידיש, באנגלית וברוסית. רשות־השידור, מצידה, טוענת שהיא פתוחה לכל הצעה — אם יש עימה מימון. בינתיים עוד אין.

פלאטו־שרון אמנם מבטיח לממן חלק מן המיבצע, אבל את השאר הוא מטיל על שיכמם של אחרים, כגון שר־הקליטה **דויד לוי**, שאולי עדיין אינו יודע על העניין כולו, ובוודאי עוד אינו יודע מה גודל ההוצאה הכספית הכרוכה בעניין, משום שהטלוויזיה לא ערכה עד כה תחשיב.

התשובות הרישמיות של הטלוויזיה בפרשה הן בנוסח של: „הרעיון מעניין, אבל צריך להקים בשבילו מערכת נפרדת.״ „שרון חייב לנו תשובות יותר קונקרטיות.״ בינתם העניין אינו מצוי בשלב של דיונים מעשיים. כי הכל מתחיל ונגמר — בכסף.

סקרים סלקטיביים

רשות־השידור חייבת בבדיקת דעת־קהל, והיא אכן עושה זאת באמצעות סקרים שוטפים מעת לעת על נושאים שונים. השאלות נקבעות על־ידי המחלקות השונות בטלוויזיה, כאשר יש התלבטות ביחס לתוכנית זו או אחרת. ממונים על הסקרים הפרופסור אליהוא כץ, מן המכון לקומוניקציה באוניברסיטה העברית, והפרופסור לואי גוטמן, מן המכון למחקר חברתי שימושי.

יש תמיד אנשים שאינם מאמינים לסטטיסטיקות, ואם הם מאמינים לתשובות הרי שהם מפקפקים בשאלות, ואם לא זה ולא זה — הרי הם מפקפקים בדיווחים המתפרסמים בעיתונות על הסקרים, ואולי מוטב כך.

על כל פנים, בישיבת הוועד המנהל, שהתקיימה בשבוע שעבר, יצא קיצפו של **יצחק מאיר** על הדובר **משה עמירב** בקשר לסקרים. מאיר טען שקרא בעתון דבר פירסום על הסקר שנערך על עלי כותרת, ושהפירסום היה סלקטיבי ומסולף.

עמירם טען כי הפרשנות שלוותה לפירסום תוצאות הסקר היתה של העיתונאי ולא שלו־עצמו. הסקרים נערכים לצורכי עבודה בתוך הרשות. את תוצאותיהם של חלק מן הסקרים, שיש בהם עניין ציבורי, או שהם יכולים לעזור ביחסי־הציבור של רשות־השידור — מפרסם הדובר בעיתונים. עמירב הדגיש כי בשום מיקרה לא יצא בעבר סקר חלקי או סלקטיבי. בכל פירסום ניתן הסקר במלואו.

רק לא בשבת. אחד הסקרים, שתוצאותיו לא ניתנו לפירסום, אך מסקנותיו ברורות, הוא זה שנערך באחרונה ביחס לתוכניתו הניסיונית של **דויד אבידן** — מולטיוויזיה. הסקר היה אחד הגורמים להעברת המישדר מערב־שבת לערב יום־חול. טרם הוחלט להגדיר את המישדר כתוכנית סידרתית קבועה. הוא עדיין מוגדר כניסיוני. בינתיים נעשו בו שינויים שונים לניסיון, ומצפים שהשינויים יהיו לטובה.

מסתבר שערב־שבת הוא ערב רגיש. צופה הטלוויזיה מוכן בערב זה פחות מאשר בכל ערב אחר (אם בכלל) לקבל תוכניות לא־שיגרתיות. תוכניתו של אבידן אינה כזאת. מנהל הטלוויזיה, **ארנון צוקרמן**, אף העיר בספקנות שאילו היו משדרים את ניקוי ראש בערב שבת — ודאי היתה התוכנית נעלמת מן המסך אחרי חודש.

זמן על המסך. אלא, שסקרים שעורכת הטלוויזיה — הם עניין לעצמו. וסקרים שעורך דויד אבידן על עצמו הם דבר אחר: מסתבר שאבידן טרח ובדק את כמות הדקות שהוא נמצא על המסך בתוכניתו. לאחר ביקורות ותלונות שהתפרסמו נגדו, ושטענו כי היא מצוי שם עת רבה מדי. התוצאות, לפי בדיקת אבידן: אין הוא תופס יותר זמן־מסך מכל מנחה אחר בטלוויזיה. הוא פשוט הרבה יותר דומיננטי.

במולטיוויזיה הקרובה (יום ב׳ 22/8, 22.50): מונולוג קצר של אבידן עצמו, על פער־התרבות כביכול שבין תל־אביב לבין מקומות כדימונה או קריית־שמונה; תצהירים קצרים; שיחה עם דוגמנית־עירום לציירים; יצירה מוסיקלאית חדישה החדשה של **יוסי מר־חיים** ובניצוחו, שחוברה במיוחד למולטיוויזיה; דיון על החיים לאחר תאונה בהשתתפות הפרופסור **שבח וייס** והאדריסל **אלישע גת**; המשורר־מנכ״ל **אורי ברנשטיין** יקרא שיר; שני מורים ליוגה, **מיכאל גפן** **וקאתרין דה־סגונזאק**, ידברו וידגימו יוגה, ויוגה בשיטה יהודית; ולבסוף: המדור הסטאטיסטי, תחזית מזג־האוויר המבטיח הפתעות.

רדיו

חגיגת־קיץ עם טלפון אדום

בגלי צה״ל חוגגים, בימים אלה, מלאת חודש למהפכת ה„רדיו הפתוח״ שלהם. במשך שלוש שעות הם משדרים מדי בוקר מיבזקי ידיעות בצירוף מוסיקה, כאשר הידיעות הולכות ומתעבות לקראת הצהריים, ולא פעם מקדימים בגלי־צה״ל את שידורי־ישראל.

העיתונאי **צבי רימון**, העורך והמגיש את יומן־החדשות החדשני הזה, עושה עבודה שהוגדרה תחילה כבלתי־אפשרית.

עורך רימון
האבא שמאחרי ההריון

ללא מערכת־חדשות של ממש, עם עוזרת־הפקה אחת וקו־טלפון אחד, אך עם מנגנון מגוון של קשרים סמויים בשטח — זורמות הידיעות בכל זאת, הרבה ומהר. הוא מנצל עד תום את שירותי הטלפרינטרים מסוכנויות־הידיעות, קורא ידיעות ישר אל תוך המיקרופון בעוד הן מתקבלות, לפעמים תירגום בו־במקום, והעיקר — מנצל את צבא־המאזינים עצמו.

לעזרתו עומד רעיון הטלפון האדום — שמוגדר על־ידיו כהצלחה מסחררת. מאזינים מצלצלים, מוסרים ידיעות. כל ידיעה משודרת מזכה את בעליה במאה לירות. בדרך זאת דיווחו בגלי־צה״ל על הפיצוץ בשוק הכרמל שבע דקות אחרי הפיצוץ עצמו (ארבעה טלפונים בזה אחר־זה, הראשון זכה בכסף, והאחרים בתודה) גם על הפיצוץ בסופרמרקט בנווה־אביבים דיווחו דקות ספורות לאחר שאירע — נער, תושב המקום, טילפן והודיע. דובר המישטרה, שאליו התקשרו מגלי־צה״ל לוודא את אמיתות הידיעה, היה המום כשנוכח לדעת ששם כבר יודעים.

חצי הריון. אומנם, בתחילה לא הובן ייחודו של הטלפון האדום. רבים צילצלו וביקשו להתחכם. סיפרו בדיחות, הזמינו שירים, ניסו למתוח את אנשי התחנה. אך רימון עשה לעצמו כלל — שלא לשדר ידיעה קודם שבדק אותה. לא תמיד זה קל, שכן העיקרון בחגיגת־קיץ הוא המהירות, לכן עליו לפתח שיטות־בדיקה מהירות ומקוריות.

כך, למשל, צילצל אדם והודיע שהוא דייג בנמל תל־אביב, ושמצא חבית, ובתוכה קלף ישן המכיל פרטים על אוצר אגדתי. הוא נשאל אם הודיע למישטרה, נתבקש לקחת מונית ולהגיע מייד לתחנה.

ספורט טוטו
טוטו
א 1 2
השבוע
משחקי הליגות האנגליות
מינימום הפרס הראשון
350.000 ל״י
(כולל העברה)
*
מינימום כלל הפרסים
550.000 ל״י
(כולל העברה)
*
יום ה׳ — המועד האחרון
למסירת הטפסים
עשה לך מנהג קבוע —
מלא טוטו בכל שבוע!
המועצה להסדר ההימורים בספורט

ציפעץ
רהיטים להרכבה עצמית
הקניה הטובה ביותר 1977
1.000 מטר
תצוגה
מרהיבה
1977
* שולחן אורן להרכבה עצמית
4 + 1.20x0.60
כסאות אורן 1.150.— ל״י
* מזנון לצביעה עצמית
2.4 x 1.9 2.731.— ל״י
* מזנון בצבע לבן להרכבה
4.150.— ל״י
* כורסא להרכבה מעץ אורן +
ריפוד קורדרוי 790.— ל״י
* ארון קיר 4 דלתות להרכבה
ולצביעה + קנטים פורניר
(ולא פלסטיק מתקלף)
2.780.— ל״י
המחירים אינם כוללים מ.ע.מ.
חניה ומיזוג אוויר במקום.
ציפעץ
ת״א הרצל 125
פנת הפטיש 4
טל. 821795

עד שלבסוף נשבר והודה במתיחה.

או — עוזר המרכזן בבית כור בתל־אביב — שטילפן והודיע כי בזה הרגע עומד אדם על גג הבניין ומפזר שטרות של 100 לירות. איך בודקים? מספרים את הסיפור **לאלי ישראלי**, המשדר מוסיקה אותה שעה. אלי מספר שהתקבל סיפור כזה וכזה, ומבקש מכל מי ששטר של 100 לירות נפל על ראשו — שיטלפן לתחנה. מייד הוצפו בקריאות טלפוניות של אנשים ששטרות כסף חגים על ראשם, וההגזמה הזימה את המתיחה.

יש מאזינים המבקשים לנצל את הטלפון האדום לבעיותיהם האישיות. כגון אותה נערה, שביקשה להודיע כי באותו ערב היא מתכוונת להיכנס להריון. צבי רימון הסביר לה שאינו נהג לשדר חצי ידיעה. אם תספר את שם האב המאושר — ישדר. היא לא סיפרה.

לפעמים, כשאין חדשות, והרי לא תמיד יש, משדרים גם בדיחות — אם הן קצרות ומוצלחות. כאלה של איש אחד, שטילפן והבטיח שיש לו בדיחה בת שורה אחת: סקוטי אחד התחפש לביסקוויט ומרוב קמצנות אכל את עצמו.

מהר וחזק. מסתבר שאנשים מוכנים לעזור לרדיו, ונכונות זו לא נוצלה עד כה. רימון מציין כי היענות המאזינים היא מדהימה. הוא ציפה שהרעיון יתפוס, אך לא כל־כך מהר ולא כל־כך חזק.

עניין רגיש אחר הוא מערכת־היחסים של מערכת החדשות הצעירה בגלי־צה״ל עם שידורי ישראל. פשוט אין יחסים, או שעדיין מוקדם לדבר על כך. גלי־צה״ל מוכיחים כי מערכת העובדת ללא סטנדרטים, בגמישות מלאה, יכולה לנצל את מלוא הפוטנציאל של מכשיר הרדיו, שעיקרו במיידיות שלו — ובשידורי־ישראל לא תמיד נהנים מהשוואת התוצאות.

לקראת שידור

טלוויזיה

● סרט שאסור להחמיץ: סירטו של הבמאי הגרמני פריץ לאנג, שנמלט מגרמניה הנאצית ועבר להוליווד, שם יצר ב־1936 את אתה חי רק פעם אחת, אחד מסרטיו המעניינים ביותר. סיפורו של אסיר משוחרר (הנרי פונדה) המנסה לשקם את חייו, אך החברה אינה מוכנה לשכוח את עברו. הסרט משקף את המורשת האכספרסיוניסטית של הקולנוע הגרמני בשנות ה־20, שלעתים רחוקות זוכים לחזות בה בסינמטקים, ולעתים עוד יותר רחוקות — בטלוויזיה.

● שלוש תוכניות בחטיבה הערבית: **מגירות** (17/8, 18.32), התוכנית לענייני תרבות שמפיק אנטון שמאס, מוקדשת הפעם למוזיאונים. סיורים במוזיאון טיקוטין לאמנות יפאנית בחיפה, ובמוזיאון ישראל.

ביום ה׳ (18/83, 18.32) סרט לאוהבי סיפורי־רוחות, תפיסה על־חושית ודברים כאלה: **צייד הרוחות**, במיסגרת הסידרה רוחות רפאים, על אדם המתיימר לעסוק בכוחות שמעל לטבע וברוחות, והטוען שיש להתייחס לכך כאל מדע.

מייד לאחר־מכן (18.55) המישדר **יש לי שאלה.** סידרה העונה על שאלות הצופים בעניינים שונים. הפעם: בענייני מדיניות, חינוך ועובדים.

לכל התוכניות מתלווה תירגום עברי.

רדיו

● חמש דקות של רדיו יכולות להיות הרבה מאד זמן. זאת מוכיחה לאחרונה אלנה צור, העורכת את סידרת התוכניות בנות חמש הדקות, **שיחה חפשית.** התוכנית משודרת מדי יום ביומו (בימי חול) ברשת א׳, בשעה 12.53 (שידור ראשון), וברשת ב׳ בשעה 10.55 (בשידור שני).

שמות האנשים המשתתפים ונושאי השיחות נשמעים מסקרנים, בזה אחר זה. ביום ד׳ (רשת א׳) ישוחח פרופסור ששון סומך על שמות חברות, מיפעלים ומוסדות, וברשת ב׳ תשוחח הפסלת לאה מג׳ארו־מינץ על העץ הבודד, ממידבר סיני ועד לעיר העתיקה בירושלים. ביום ה׳ ברשת א׳, פרופסור שניאורסון ליפסון על מהפכה טכנולוגית בתעשייה, וברשת ב׳ הפרופסור מיכאל הרסגור על קני־המידה להערכת אדם גדול. כדאי לעקוב אחר הסידרה, ואולי ישדרו פעם לקט.

● דוקטור דוד רודי הוא פסיכולוג שרכש לו כת־מעריצים ואויבים גם יחד, בשל שיטות־טיפול לא־שיגרתיות ודיעות מאותו הסוג. מארח אותו דודו ויזר בשעת שידור (רשבת ב׳, שבת 20/8, 15.05).

תיבת פנדורה

מאת שוש אביגל

מזל טוב!

יש אופוזיציה!

במשך כשנתיים דחפה המדינה את מחלקת־החדשות של הטלוויזיה קדימה: בתמריצים, בתיקצובים, עד שהתקדמו שם באמת. כיום דוחפת מחלקת־החדשות של הטלוויזיה את המדינה.

לפעמים יוצר הדבר מצבים אבסורדיים ממש. האילוצים של הטלוויזיה הופכים לאילוצים של המדינה. כמו למשל, האילוץ של זמן־שידור. לטלוויזיה יש כחמש שעות בילבד לשידורים בעברית. בתוך מיטת־סדום זו, נתונה מהדורת־חדשות מורחבת בשעה 21.00, ומהדורה מקוצרת ומסכמת סמוך לחצות.

אם קורים דברים באולפן תוך כדי המהדורה המורחבת, הם חוזרים ומשודרים בקיצור בחצות — התקרית הופכת עובדה. לחדשות. וכל זאת בטוות של לא יותר משלוש שעות. אילו חלפו, למשל, שש שעות בין שידור לשידור, היתה ניתנת הזדמנות לדברים שיקרו, בינתיים, גם מחוץ לאולפן. וכך היתה הטלוויזיה משדרת בחצות על דברים שהולדתם בתוך האולפן אך צמיחתם מחוצה לו.

כי באחרונה קורים הרבה מאד דברים בתוך האולפן. קצת רבים מדי. לפעמים נדמה שלא קורה שום דבר במדינה במשך יום שלם עד **מבט לחדשות.** עוצרים את המדינה עד למהדורה. מביימים את המדיניות לפי שעות־השידור. אחרי שזה קרה, באולפן, יש גם לרדיו ולעיתונות על מה לדווח, והטלוויזיה שבה ומסכמת בנחת את עצמה, וסוף־סוף יש חדשות, לאחר שכולם התאפקו יום שלם.

אשליית עימות. עד ערב־שבת האחרון (12/8), למשל, לא ידעו בארץ שמסעו של סיירוס ואנס במרחב נכשל. היה צורך בכתבה מסכמת בטלוויזיה, שבה הביאו זה בצד זה את דבריו של מנחם בגין, את עיתונות־החוץ ואת הקולות שנשמעו ממדינות־ערב, כדי להבין דבר שבעולם כולו היה מובן כבר באמצע השבוע.

עד ליל־השבת האחרון גם לא ידעתי שיש לנו אופוזיציה. החל בליל־שבת — יש לנו כזאת, לפחות ויזואלית — הטלוויזיה עשתה אותה.

האופוזיציה הישראלית החדשה נולדה באיחור של שלושה חודשים, בשיטת שני האולפנים המקבילים (האחד בירושלים והאחר בתל־אביב), שהחלה לפרוח על ברכי פרשת „הפשע המאורגן”, בערב זכור־היטב של עימות בין חבר־הכנסת אהוד אולמרט מצד אחד, לבין בצלאל מיזרחי והאלוף (מיל.) רחבעם זאבי מצד שני.

מה שהיה טוב לשני הצדדים ההם — נתגלה כטוב גם למשה דיין וליגאל אלון. באמצעות חיתוכים המצליבים תמונות משני האולפנים, נוצרה אשלייה של עימות בין שר־החוץ־לשעבר לבין שר־החוץ־בהווה. אלא שהעימות נשאר בתחום העריכה הטלוויזיונית. למעשה, יגאל אלון לא נשמע כאופוזיציה לדיין, על כל פנים, לא יותר מאשר באותם ימים לא רחוקים שבהם אחזו בכרטיסי־חבר של אותה המיפלגה. אך המצלמה ניסתה לשדר אחרת. היא עקבה בסקרנות אחר תגובותיו של דיין שהאזין בדריכות (בירושלים) לדברי אלון (מתל־אביב). שריר לא זע בפניו של דיין. הוא אפילו לא חייך, למרות שברור היה שהמצלמה מצפה לחיוך הזה. האיש היה פשוט מרוכז מאד, הקשיב, רשם, עשה את עבודתו. אלון, מצידו, אמר את כל הדברים הצפויים מראש — גם הוא עשה את עבודתו. לא רק עימות נעדר כאן. גם ניגוד בין הדברים לא היה, שכן השניים דיברו על דברים שונים, ולא טרחו כלל להתווכח. כך, למשל, דיין לא הגיב על ביטוי מטופש חדש שהמציא אלון, ואף חזר עליו פעמיים: „שארית הבעייה הפלסטינית”. דיין (ואף לא המראיין) לא ניסו לתהות לאן נעלמה לפתע שארית הפליטה האחרת של הבעייה.

עובדה חדשה. אבל התוצאה הסופית, שיכולה היתה להתקבל בעיניו של הצופה בטלוויזיה, היתה של „פייט” פוליטי. לאור האסוציאציות הבלתי־נמנעות משיטת השידור הזאת עם מאורע אולמרט־מיזרחי־זאבי. אפשר היה להפעיל דימיון פרוע ביחס לכל מה שיכול היה לקרות חס־וחלילה (ולא קרה), אילו הושיבו את שני הצדדים באותו אולפן ובאותה עיר. היה מתח. היה שידור דרמאתי.

שיטת השידור הזאת מגוונת את מהדורת־החדשות מפעם לפעם. אך כשמשתמשים בה באינפלציה כזאת, היא יוצרת עובדה חדשה בשטח, עובדה שאיננה קיימת, אלא בתוך הטלוויזיה וביגלל הטלוויזיה, עובדה שניתן לכנותה: „יחסים טלוויזיוניים”. ובתוך מערכת היחסים הללו והקשרה המסויים מאד, נולדה סוף־סוף האופוזיציה המיוחלת, בניתוח קיסרי.

בשיטה כזאת אפשר לשנות את העולם. אפילו לכנס את ועידת־ז׳נבה מבלי לכנס אותה ממש. קצת מאמץ טכני, שעות לוויין, העברות ישירות ועקיפות של שידורים ממדינות המרחב — והמיפגש ההיסטורי יתרחש — על מסך הטלוויזיה הישראלית. בחצות הוא כבר יהפוך עובדה.

התמימים

יש אנשים, שכששואלים אותם שאלות בטלוויזיה הם בכלל לא מבינים מה רוצים מהם. הם פשוט כל־כך נחמדים, ולא עשו רעה לאיש, ויש להם כל־כך הרבה כוונות טובות, שלא ברור מה פיתאום מתנפל עליהם איזה כתב נמרץ, שואל שאלות ועוד מצפה לקבל תשובות.

זוהר (עם כיפה וציציות)*

אלוהים, עד הסוף

אחד מאלה הוא ראש־הממשלה, מנחם בגין, והאהר הוא אחד מן השמות שהוזכרו בפרשת הפשע המאורגן — רחמים אהרוני.

יסלח לי ראש־הממשלה על סמיכות השמות, אך לסמיכות הפרשיות אחראית מהדורת מבט של יום ד׳ (10/8). שני מדורים הפכו לעניין של קבע במבט לאחרונה: המדור של ראיון־הערב עם ראש־הממשלה, השש תמיד להתראיין, והמצליח תמיד לומר רק מה שברצונו לומר — אף לא מילה אחת יותר; וראיון הערב עם מישהו מפרשיות הפשע. במדור הפשע תופסת הטלוויזיה טרמפ קבוע על המאמר האחרון בסידרתו הבעייתית של העיתונאי אבי ולנטין בעתון הארץ באותו בוקר.

ביום ד׳ שאלו את בגין שאלות קשות על עימות או הסכמה עם ארצות־הברית. הוא ענה בקיצור שזאת „שאלה פילוסופית עמוקה,” וניראה כמי שמאמין שסיים להשיב על השאלה. כשהגיעו לסוגיית השלום לבשו פניו ארשת של תום שכולה אומרת: אנחנו? אנחנו ילדים טובים! לא נעשה בעיות! אם לא ירצו אותנו בדרך זאת — ננסה אחרת. הכל למען שלום־בית.

לרגע אפשר היה לשכוח כי לא בשלום־בית מדובר, ושמזכיר־המדינה ואנס איננו יועץ לבעיות נישואין.

אבל התום של בגין היה עוד שום־דבר לעומת התמימות של רחמים אהרוני, מי שעלה על הכוונת של מדור „הפשע־המאורגן” באותו ערב. אהרוני התמים כלל לא הבין למה נטפלים אליו, הוא איש פשוט, מבין רק בעיסקי־בשר, יש לו אשה וילדים, הוא גם לא מבין איך הגיע לטלוויזיה ומה פיתאום.

מי אמר שאי־אפשר להפיק דראמה מקורית בטלוויזיה במהירות, ובתקציבים קטנים? מי אמר שאין שחקני טלוויזיה? כל מה שצריך זה להצמיד את מחלקת הדראמה — למחלקת החדשות.

שלוש פעמים על

אורי זוהר בשבוע

שלוש פעמים נתקלתי השבוע באורי זוהר. הייתי זקוקה לפעם השלישית כדי להתחיל להאמין כי אכן הניגודים המתרוצצים באיש הזה (לפי דיווחם של אמצעי־התקשורת) עושים איש אחד, מעניין, מלא סתירות, אבל שלם.

הפעם הראשונה היתה ברדיו. בגלי־צה״ל, כל יום ג׳ בלילה (00.05), יש לאורי זוהר שעתיים של אורי זוהר — עם טלפונים ועם מאזינים. (ציפורי לילה) עד לפני כמה חודשים הוא דיבר הרבה על אהבה. מזה כמה חודשים הוא מדבר כימעט אך ורק על הגילוי שבדת ובקיום המיצוות.

בזמן האחרון התחיל להופיע לעבודה עם כיפה וציציות, אבל ברדיו לא רואים. באחרונה גם עבר מווידויים אישיים להטפה. בליל ג׳ האחרון, למשל, ניסה לשכנע מאזין כי אפשר להתחיל בקיום מיצווה אחת בילבד, וזה כבר משנה את החיים כולם. אותו רגע זה נשמע לי לא־רציני ואפילו לא־מיקצועי — בקריטריונים מיסיונריים.

הפעם השנייה היתה בטלוויזיה. בערב־שבת האחרון שידרו את אורי זוהר כקטע הבידור השבועי, בסוף מהדורת החדשות (צולם ביום חול). ולפעמים משדרים שם קצת תיאטרון — השבוע חשבו שהם עוברים לתחום הבידור הקל, גם בחרו בבדרן שהצלחתו מובטחת מראש.

אבל אורי זוהר התכוון ברצינות. כאן גם ראו שגם ברדיו התכוון ברצינות. עם ציציות וכיפה ואוזניות על האוזניים דיבר עם המאזינים שלו בגלי־צה״ל, הטלוויזיה הראתה כל זאת — ולא הניחה לדברים לדבר בשם עצמם. מי שערך את הכתבה על אורי זוהר עשה הכל כדי שאורי זוהר לא יתקבל כאדם שאפשר להתייחס אליו ברצינות. שירבבו קטעי מיזמוטים מסרטו החדש הצילו את המציל, בצירוף דיברי־הסבר שאמרו כי אלה עיסקיו „בימים אלה ושל התעוררות דתית.”

הטלוויזיה חרצה מראש מישפט על אורי זוהר: פעם בדרן, תמיד בדרן. אין להאמין לו, כי לא מאמינים לבדרנים. חיים גיל, שהכין את הכתבה על אורי זוהר — כנראה אינו יודע להאזין, וגם אינו מנסה.

אורי זוהר עצמו ניסה להסביר שזה קצת אחרת. שאמנם כבדרן תמיד ירצה, להגיע אל קהל ולהתחלק עימו בדברים שאדם אחר אולי היה שומרם לעצמו. ושבדרן גם הוא מתעניין לפעמים בדברים רציניים, כמו למשל בפוליטיקה, או בדת. אבל זה לא עזר לו. המצלמה צילמה אותו מראש בחיוך, וקשה היה לדעת למי להאמין — לחיוכה של המצלמה או לרצינותו של המצולם.

ואז באה הפגישה השלישית: קטנוע עקף את מכוניתי בצורה מסוכנת ועיקשת כשעליו רוכב איש מתולתל, חובש כיפה, לבוש גופיה שממנה מבצבצות בקפידה ציציות של טלית, ומכנסיים קצרים. מי שעוקף בצורה כזאת, חייב לסמוך על אלוהים — עד הסוף.

* בקבורת הצטעצעים של אייבי נתן. (ראה עמודים 39־38).

(המשך מעמוד 33)

כתב עמוס ספר שייצא לאור.

מעבודה לעבודה. מה עבר במוהו של השחקן הצעיר כשקיבל את הבשורה, משאת־נפשם של סופרים מתחילים כה רבים? „הכל התרחש באופן מאד לא רומנטי,” הוא מתוודה. „לא חיכיתי חודשים ארוכים לתשובתה של ההוצאה. קיבלתי תשובה תוך כמה ימים, והעניינים התחילו לרוץ. אז התחלתי להתבונן בעצמי, אספתי זיכרונות והתחלתי לסדר הכל בראש. מובן שכמו כל בן־אדם קטנוני הייתי מאד שמח, ויחד עם זאת הרגשתי אחריות מסויימת כלפי עצמי, כיוון שכל מה שקרה — קרה בקצב שלא אני הכתבתי. הייתי בן־אדם שתמיד ידע שיש לו מה להציע, והנה פיתאום בא מישהו ולקח. כל השנים התייחסתי לעצמי בהערכה הנכונה, הייתי מודע לכוח שפועל

סופר טל־שיר
„קצב שלא הכתבתי”

בי, אבל לא יכולתי לדרוש מאף אחד להתייחס אלי כך. כשהוחלט להוציא את הספר לאור אמרתי לעצמי להתרכז ולא לאבד אנרגיה על כל מיני דברים שוליים. הבנתי שדווקא בגלל ההצלחה אני צריך להיות מאד ביקורתי כלפי עצמי ולא להתמסמס אל תוך חגיגת אגו, למרות הפיתוי.”

ומה הלאה? עמוס איננו מפרט. הוא שותק שתיקה ארוכה, ובסופה אומר: „כמו שלא דיברתי על הספר עד שהוחלט להוציאו לאור, אני מסרב לדבר על מה שיהיה הלאה. אני עובד באמנות, זו העבודה שלי. גמרתי עבודה אחת, ואני הולך כעת לקראת עבודה אחרת.”

אך יחד עם זאת הוא משתתף עתה בפרוייקט של התיאטרון הקאמרי לשחקנים מיקצועיים צעירים. הפרוייקט יארך חודשים אחדים ובראשו עומד הבמאי חנן שניר. במיסגרת הפרוייקט, הנקרא „סטודיו”, ילמדו השחקנים תחת שרביטם של מורים ידועים ומאוחר יותר, בסיום, יעלו הצגה. עמוס גם איננו מדיר רגליו משטח הקולנוע. עד עתה עבד בחברת־סרטים כעוזר־במאי וכתחקירן לסרטים תעודיים, אך יש לו תוכניות עצמאיות משלו בתחום הקולנוע. אולם, כפי שהוא מעיד על עצמו, הוא אינו מדבר עד שאינו רואה את המוצר המוגמר לנגד עיניו.

חופים

סכנות בחופי הכרך

בפסק־דינו בסיכסוך המצילים גילה השופט כי עיסוקם בהשכרת סירות מנוגד לחוק ומסכן את המתרחצים

בשבוע שעבר, כאשר אלפי מתרחצים בילו את השעות הלוהטות בשיכשוך נעים בחוף ימה של תל־אביב, הביע שופט־השלום בתל־אביב שאול אלוני את דעתו על המתרחש בחופים אלה.

דעתו של השופט בקשר לצו־מניעה שביקש המציל הוותיק שמאי („טופסי”)

התביעה מבקשת מבית־המישפט להחזיר את השקלים שנגנבו מחפירות הכותל לסוחר־העתיקות שאצלו הם נתפסו

הסכם מוזר

עובד בראון רפי בראון, עובד בכיר במוזיאון ישראל, הקשור בקישרי־עבודה עם סוחר־העתיקות הפרטי יואב ששון, שאצלו התגלו השקלים הגנובים של הכותל.

כל עתיקה המצויה באוספים הפרטיים או אצל הסוחרים, חשודה כבלתי־חוקית. למרות זאת, ובגלל הדוגמה של משה דיין, לא עושה המימסד דבר נגד המיסחר בעתיקות, שהוא עסק של מאות מיליוני לירות לשנה ומשמש צינור להברחת מטבע זר לחו״ל.

ענף זה של הפשע המוגן — מוגן היטב. לפני חודשים אחדים הגיע אקצה פרנק לאוטנברג, מראשי המגבית היהודית באמריקה, וביקש מראש עיריית ירושלים טדי קולק כי יסייע לו לרכוש מטבע נדירה הקרויה בר־כוכבא. קולק היפנה אותו לאוצר הראשי של המוזיאון, יעקב משורר, וזה הפגישו עם סוחר מבית־לחם שמכר לו את המטבע ב־44 אלף דולר.

תלונה במישטרה

טדי קולק ומשורר חוברים בעיסקה בלתי־חוקית של הוצאת מטבע נדירה מישראל. משורר רוכש זה שנים רבות מטבעות ועתיקות עבור קולק, דיין ואחרים. הוא קיבל שכר קבוע מראובן הכט, בעל ממגורות דגון בחיפה, על שסייע לו ברכישת אוסף מטבעות ועתיקות. הכט הוא מראשי מוזיאון ישראל וחבר הנהלתו. משורר מכר לגדולי סוחרי המטבעות בלונדון ובשווייץ מטבעות רבים של ישראל במאות אלפי לירות. רוכשי המטבעות — חברת ספינס בלונדון ובנק לואי בשווייץ אישרו כי קנו ממנו מטבעות רבים, מן האיש המופקד על אוצרות מוזיאון ישראל.

כאשר נודעו, לפני חצי שנה, עיסוקיו של משורר ורעו רפי בראון, מראשי עובדי המוזיאון הקשור בקישרי־מיסחר עם סוחרי עתיקות בירושלים, פנה איש העתיקות דני פינקוס והגיש תזכיר מפורט לוועדת החינוך של הכנסת. פינקוס היה שנים רבות קצין־מישטרה, הוא מומחה בינלאומי בהערכת עתיקות ומציאת זיופים ומזה שנים הוא בעל אוסף עתיקות מרשים. הוא הצביע בתזכירו על המיקרים הרבים שבהם עובדי מוזיאון ישראל, אגף העתיקות או מוזיאונים אחרים סוחרים בעתיקות, והציע כי חוק העתיקות ישונה וייאסר על עובד מוסדות אלה לסחור בעתיקות או לייעץ לרוכשים ממי לרכוש.

ועדת החינוך עדיין לא סיימה את הדיון, אולם אגף העתיקות פעל במהירות: הוא הגיש תלונה למישטרה על כך שפינקוס רשם כביכול ברשימות המלאי של הגלריה שלו ארון־קבורה קדום בגודל לא־נכון.

גניבות ממוזיאונים

לפני חודשים אחדים התנהל בירושלים מישפטו של אדם שנאשם בגניבת מטמון שקלים מחפירות הכותל. במהלך המישפט התברר כי השקלים הגיעו לסוחר־העתיקות הידוע יואב ששון, ועימו בפרשה נקשר גם בנו של רפי בראון ממוזיאון ישראל, העובד עם ששון, אשר ביקש למנוע הגשת תלונה למישטרה. במישפט התגלה כי הפרופסור ייגאל ידין עצמו התערב אצל שר־החינוך במהלך החקירה. השר ביקש מהמישטרה טיפול מיוחד בנושא, וזו הפקידה את העניין בידי קצין שהשתדל למנוע שהחקירה תגיע לשמות ידועים.

יואב ששון, שרכש רכוש גנוב ולא הועמד לדין על כך עד היום, גילה בעדותו כי אינו רושם רשימות מלאי כפי שדורש החוק. הוא סיפר כי הוא קשור באופן הדוק עם רפי בראון ועושה עבורו עבודות פרטיות, וכן כי בראון מתקן עבורו עתיקות במעבדות מוזיאון ישראל. הדברים המרשיעים מופיעים בפרוטוקול בית־המישפט, אך איש לא הועמד לדין עד כה.

בימים אלה הסתבר כי נערך הסכם שערורייתי בין התביעה במישפט לבין יואב ששון קונה השקלים הגנובים. ב־4 בספטמבר תתברר לפני השופט יעקב בזק בירושלים בקשתם של יואב ששון ופרקליטו, עורך־הדין ואספן־העתיקות ארנולד שפאר, להחזיר את השקלים הגנובים לששון. הארכיאולוג מאיר בן־דב, האחראי על הפירות הכותל שמהן נגנבו השקלים, יופיע אף הוא ויתבע את החזרת הסחורה הגנובה לבעליה: המישלחת הארכיאולוגית.

שודדי הארכיאולוגיה פועלים בחופשיות כה רבה, עד שהחלו גונבים ישר ממוזיאונים. הארכיאולוג דן ברק זיהה לפני חודשיים אצל סוחר פרטי כלי־זכוכית שהוא חפר בעצמו בנהריה לפני שנים, והאמורים להימצא במוזיאון רוקפלר. הוא מיהר למוזיאון, וגילה כי האוסף כולו נגנב.

ארכיאולוגים טוענים כי אין אלה הפריטים היחידים החסרים במוזיאון רוקפלר ובאגף העתיקות. כאשר המדינה מתאמצת להחזיר שקלים גנובים לסוחר שקנה אותם בניגוד לחוק, למה תתאמץ המישטרה לגלות גניבות נוספות?

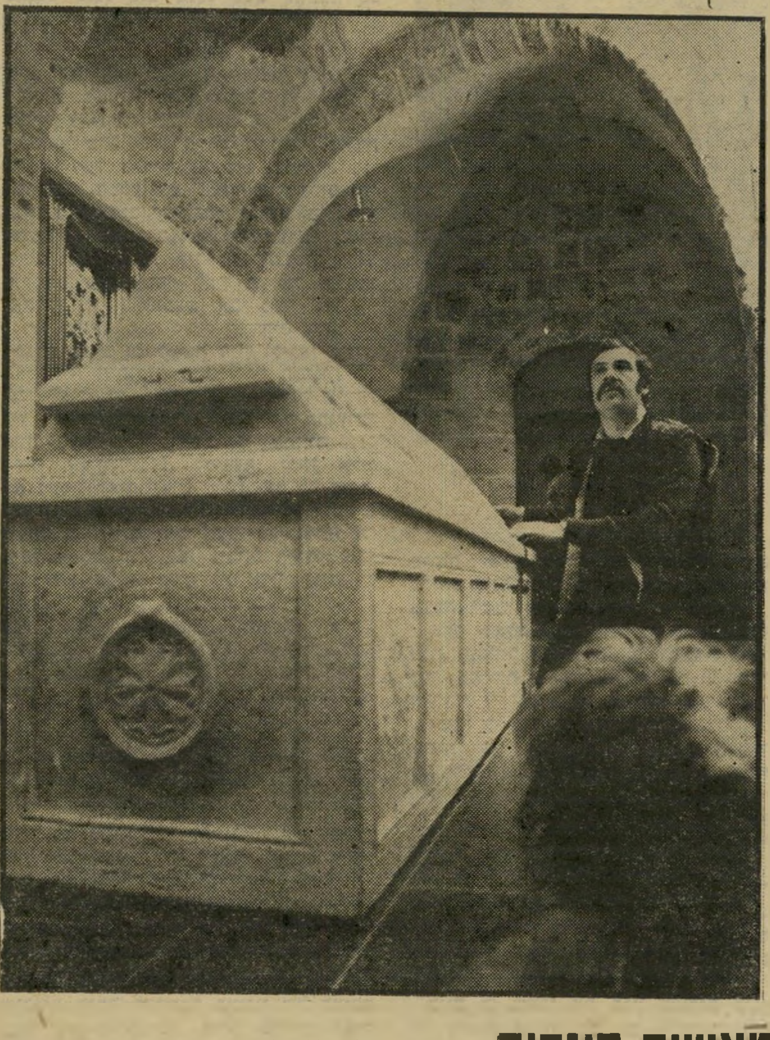

מאשים פינקוס סוחר־העתיקות דני פינקוס, שביקש מוועדת־החינוך של הכנסת לאסור על עובדי מוזיאונים ואגף העתיקות לעסוק בעתיקות באופן פרטי, והואשם על־ידיו ברישום לא־נכון של סרקופאג (בתמונה).

אחד מגדולי העיתונים בארצות־הברית יפרסם סידרת־גילויים על עיסקי העתיקות של משה דיין

בוזז העבר

לפני זמן־מה הופיע בהוצאת המיל־טון בלונדון ספר עב־כרס. הספר הוא בוזזי העבר, ומחברו הוא קארל מאייר, לשעבר כתבו־הלונדוני של הוושינגטון פוסט. הספר עוסק בבוזזי אוצרות ה־עתיקות והאמנות ברחבי העולם, ועליו הת־בססה סידרת סירטי הטלוויזיה של הבי־בי־סי על שודדי העתיקות שהוקרנה גם בישראל.

הספר כולל תיאורים מרתקים של עתי־קות ואוצרות־אמנות שנשדדו ונגנבו, כולל שמות השודדים. המפתח שבסוף הספר מכיל שמות רבים וביניהם, באות ד׳, מו־פיע השם דיין.

דיין מוזכר בתוך תיאור של ישראל הצעירה, העוסקת בחיפוש אחר עברה ה־חדשות.״

עד כאן סיפרו של קרל מאייר. בעוד שבועיים תתפרסם בשבועון האמריקאי נשיונאל אינקוואייר כתבת־ענק על מכי־רות העתיקות של דיין וחבריו לצמרת השילטון בישראל. הכתבה היא פרי מחקר ממושך של דונה רוזנטאל, שהסתייעה ב־כתבות שפורסמו בהעולם הזה. רוזנטאל גילתה לפחות שלושה מקומות למימכר עתיקות בניו־יורק המוכרים עתיקות של דיין וחתימתו עליהן. המקומות האלה הם:

● המרכז לתרבות אמריקה ישראל, ש־בו עובדת מאירה גרא, ובו עתיקות מ־אוסף משה דיין שנמכרו על־ידו למרכז זה.

● חנותו של הארמני דיקראן קאלא־

חתימת דיין תצלום פכית מתקופת המלכים, שהיתה של משה דיין ונמכרה לאספן אמריקאי ידוע שרכש כמה עשרות כמוה מדיין באמ־צעות סוחר־עתיקות ירושלמי. האספן תרם את האוסף כולו למוזיאון היהודי של ניו־יורק.

C. Dikran Kelekian

ANCIENT ARTS

667 MADISON AVENUE
(AT 61ST STREET)
NEW YORK, N. Y. 10021

TELEPHONE
PLAZA 2-5263

כרטיס הביקור זהו כרטיס־הביקור של הארמני קאלאקיאן בניו־יורק, המוכר עתיקות נושאות חתימה של משה דיין. הוא נחשב כאחד מגדולי סוחרי העתיקות באמריקה, ומחזיק באוסף גדול שרכש משה דיין.

קיאן, בקומה העשירית של בית במדיסון־אווניו בניו־יורק, שם ראיתי במו־עיני עתי־קות רבות הנושאות את חתימתו של משה דיין והמוצעות למכירה במחיר גבוה ב־יותר.

● חנויות למימכר עתיקות בלוס־אנ־ג׳לס, שאף מפרסמות במודעות כי הן מוכרות עתיקות של משה דיין. מודעות כאלה הגיש בשעתו דן בן־אמוץ בתלונתו נגד משה דיין, שנדחתה על־ידי היועץ־המישפטי־לממשלה מאיר שמגר. בידי ה־שבועון האמריקאי תצלומים של חפצי עתיקות באוספו של דיין, עם זיהוי של ארכיאולוגים כי הם נשדדו מבית־הקברות טמון באדמה. וכך כותב קרל מאייר על משה דיין: „גורל משה דיין הוא המ־פורסם שבין הקצינים ציידי־העתיקות. הוא נפצע קשה בשנת 1968, כאשר התמוטטות של אדמה עליו בשעה שחפר באתר שברה את צלעותיו ואת עצמותיו. כמה שנים לאחר־מכן הכניסו התחביב שלו לצרות כאשר עורך־דין תל־אביבי האשימו בחפירת עתיקות ללא רשיון. היועץ המישפטי לממשלת ישראל חקר את ההאשמות, ופסק כי דיין לא עבר על החוק בכך שמכר לעיתים עתיקות כדי לממן רכישות

הספר המגלה שער סיפרו של קרל מאייר, **בוזזי העבר**, המוקדש כולו לשו־דדי עתיקות ואמנות. הספר מקדיש מקום לפעילותו הארכיאולוגית של משה דיין.

באזור, מדיר־אל־בלח, ומחפירות בן־שמן.

מקום נוסף שבו אוסף של כלים רבים של משה דיין גיליתי בנסיעתי האחרונה לחו״ל. המדובר באוסף ג׳יי אייזנשטדט ב־ניו־יורק, הכולל אוסף פכיות־חרס מתקופת המלכים. אייזנשטדט רכש מדיין את ה־פכיות במחיר של 250 דולר האחת, באמ־צעות סוחר־העתיקות הירושלמי שעיה צדוק. על הפכית נראית בבירור חתימתו של משה דיין (ראה תמונה).

האוסף, אגב, נתרם בימים אלה למו־זיאון היהודי של ניו־יורק ובקרוב יוכל כל אחד, כולל היועץ־המישפטי־לשעבר מאיר שמגר, לראות את העתיקות שמכר דיין בניגוד לחוק. אין אלה מכירות ה־עתיקות היחידות של דיין, ולא כל מכי־רותיו נעשו, כדברי שמגר, כדי לממן רכישות חדשות של עתיקות.

כאשר התגרש משה דיין מאשתו רות, היה עליו לממתן רכישת דירה עבורה ועוד הוצאות שונות. הוא מכר חלק מ־אוסף המטבעות העתיקות שלו, בסכום של 800 אלף לירות. היו שלושה מסייעים למכירת האוסף: שעיה צדוק, יעקב משורר ומונג׳אן (זה האחרון הוא סוחר־עתיקות ידוע ברובע הארמני בעיר העתיקה. ה־שני הוא האוצר הראשי של מוזיאון יש־ראל וגם סוחר ראשי של מטבעות). כאשר תפורסם הכתבה בעיתון האמריקאי הנ־פוץ, לא יוכל שר־החוץ לטעון כי איש לא האשימו במיסחר בעתיקות. האם יתבע את העיתון, או ישתוק גם הפעם?

■ **יגאל לביב**

קנצפולסקי, המנהל עסק קטן להשכרת חסקות בחוף הילטון בתל־אביב, ושבו דרש שעיריית תל־אביב לא תפריע לו לנהל את עיסקו ולפגוע ברכושו, כפי שאיימו פקידי העירייה.

„בהקשר למצילים,״ אמר השופט אלוני בפסק־דינו, „נתגלתה במהלך הדיון עובדה תמוהה ביותר. התברר כי המצילים, המ־שמשים שכיריה של עיריית תל־אביב, הם עצמם מנהלים בחוף עסק של השכרת סירות, שמדרך הטבע מתחרה בעיסקם של בני הזוג קנצפולסקי.

„זוהי עובדה תמוהה כשלעצמה, מה עוד שיש בכך עבירה על החוק להסדרת מקו־מות רחצה (מצילים, סדרנים, פקחים ומג־גישי עזרה ראשונה) משנת 1965, האומר: ׳לא יעסוק מציל, הן בתמורה והן שלא בתמורה, במקום־רחצה מוכרז בהשכרת סירות הצלה, בלימוד התעמלות ולימוד שחייה.׳״

עצימת עיניים. „אליבא דעיריית תל־אביב עצמה,״ המשיך השופט, „החוף ה־נדון הוא בבחינת חוף־רחצה מוכרז. הכי־צד קרה הדבר, שהכול עוצמים עיניים נוכח הפרת־חוק גלויה על־ידי עובדי צי־בור?״

וכאן הגיע השופט אלוני לעיקר דבריו על רמת הבטיחות בחופי תל־אביב. „לבד מעצם הפרת החוק,״ קבע, „יש בעיסוקם של המצילים כדי סיכון המתרחצים, שכן יש להניח שעיסוקם זה גוזל לפחות חלק ניכר מן הזמן המיועד למילוי תפקידם כמצילים.

„זאת ועוד. למצילים סמכויות חוקיות לגבי הנעשה על החוף. קיים חשש רציני, שמתוך השמירה על האינטרס העיסקי שלהם יפעילו סמכויותיהם מתוך שרירות. כנגד כל מי שהוא בר־תחרות להם... באו־תו הקשר אוסיף עוד, כי גם עיסקם של המצילים מתנהל ללא רישיון (רק לפני ארבעה חודשים הפך עסק השכרה סירות לעסק הטעון רישיון). אך כנגדם לא העלתה טענה זו, מן הסתם כהמשך לקשר הש־

(המשך בעמוד 41)

הילדים השתתפו בקבורה העליזה שערך אייבי נתן לצעצועי־המילחמה

מוות לצעצועים

היה זה ללא ספק אחד מטכסי הקבורה העליזים והמשעשעים ביותר שידעה תל־אביב. את הורדת הארון אל הקבר ליוו צלילי מוסיקה של תזמורת־קצב, שניגנה כמעט על פי הבור. וכאשר כוסה הקבר והתמלא עפר, פרצו המלווים בתרועות־גיל ופתחו בריקודים מסביב לבור.

נערות בשמלות שקופות לבנות, כשזרי פרחים לראשיהן, חוללו כשהן אחוזות בידי גברים חבושי צלינדרים שחורים מבהיקים. גם אלה שלא רקדו נסחפו בקצב המנגינות הרעשניות וכמעט נכנסו לאקסטזה. ומי שלא ראה את שמחת הקבורה הזו, לא ראה שמחה אמיתית מימיו.

זה היה השיא למבצע החדש של ספן־השלום אייבי נתן.

עד שיתגשם חזון הנביא והחרבות יכותתו לאיתים והחניתות למזמרות, החליט אייבי שמוטב לחסל את החרבות והחניתות גם מבלי לחולל בהם מטמורפוזה. הוא הגיע למסקנה שכדי לעצור את מירוץ החימוש והזיון, יש להרוג את כלי־הנשק כשהם עוד קטנים, מתוך תקווה שילד שלא ישלוף אקדח ולא ישחק בטנק או בתותח לא ידע מה לעשות בכלי־משחית אלה גם לכשיגדל.

אייבי החל מטיף בתחנת־הרדיו הפרטית שלו, קול־השלום, להשמדת צעצועי־המילחמה. כושר השיכנוע שלו עבד על הילדים יותר מאשר על המבוגרים. אלה באמת היו מוכנים להקריב את צעצועי־המילחמה הפרטיים שלהם, לנפצם על מיזבח מיוחד שהוקם לצורך זה במיסעדת תל־אביב הקטנה.

ואם היה חסר עוד ממד היתולי למעמד הפאתטי, סיפק אותו הסניף הישראלי של „התנועה הבינלאומית לסרבני־מילחמה.” אלה טרחו והדפיסו כרוז־מחאה מיוחד ובאו להפגין עמו בהלוויית הצעצועים של אייבי. „אצלנו השמדת צעצועי־מילחמה אינגה בהבל־פה ובהפגנה חד־פעמית,” ... רוחו של היושב־ראש המנוח. „וזה היה אולי עוד צעד קטן אחד בכיוון השלום.”

כמה ילדים עזבו את המקום כשדמעות בעיניהם. הם לא יכלו לסלוח לעצמם על שלא הצליחו לסחוב איזה צעצוע־מילחמה קטן מתוך הקבר.

שוד ושבר! ילדה מנתצת בפטיש טנק־צעצוע כשיוזם המיבצע, אייבי נתן (למטה) צוהל ומקוננת חיננית (למעלה) מתייפחת.

הקבר הפתוח לצעצועי־המילחמה, המנותצים והשלמים, ניכרה בגן־העצמאות בתל־אביב, סביב לקבר, שבתוכו הונח ארון־המתים, הצטופפו המוני סקרנים וגם ילדים שצפו בעינים כלות בצעצועים שירדו לטמיון.

★ „ממש פשע מאורגן”

יום השישי האחרון נועד למסע ההלווייה לכל שברי צעצועי־המילחמה. כדי שיהיה מה לקבור רכש אייבי בכספו כמות לא מבוטלת של צעצועי־מילחמה נוספים מפלסטיק. וכדי שלא יאמרו כי נטל את המשחקים רק מילדי היהודים, הרחיק עד עזה, שם קנה גם כן צעצועי־מילחמה, ביניהם כאלה שנותרו עוד מתקופת המצרים.

ומי שרצה לכלות את חמתו במילחמה ובכל הכרוך בה, יכול היה לעשות זאת חינם אין כסף בעזרת הפטישים שהעמיד אייבי לרשותו כדי לנפץ בהם טנקים, מטוסים, רובים ואקדחים.

פה ושם נכמרו רחמיהם של הילדים על הצעצועים הנוצצים, שחלקם עוד היו באריזותיהם המקוריות, והם העלימו בהסתר כמה מהם כדי להצילם ממוות. את האחרים פיצה יצר ההרס על צער אובדן הצעצועים הנחשקים.

נכון שההמונים לא זרמו למאורע באותן כמויות שאייבי ציפה להם. אבל גם אלה שהגיעו להלוויה הספיקו כדי להפכה להפנינג אמיתי. מלבד הילדים והסקרנים, היו שם גם מספר לא מבוטל של מבוגרים שלקחו את הטכס בכל הרצינות כאקט סמלי של מחאה והפגנה. אלה ליוו את העגלה־הרתומה־לסוס ואת המשאית, עליהם הונחו ארון־המתים והאמבטיה הצבעונית, שהכילו את שברי צעצועי־המילחמה.

מסע ההלווייה הססגוני בראשו צעד אייבי עצמו, לבוש חליפת אבל לבנה וחבוש צלינדר שחור, עשה כיברת־דרך עד לבור הקבר שנכרה, על פי אישור מיוחד מעיריית תל־אביב, בליבו של גן־העצמאות. שם, בעומק של כמה מטרים — כדי שלא יתחשק לאף ילד לבוא בלילה ולחפור אחר שרידי צעצועים — נקברו בקול ששון וצהלה שברי הפלסטיק והעץ שהלהיבו פעם את דמיונם המיליטריסטי של ילדי תל־אביב.

חמה אינגה בהבל־פה ובהפגנה חד־פעמית,” מחו „זה מעשינו היומיומי. זה עניין רציני ולא מישחק־ילדים.”

למלווים האבלים עצמם, שחלק מהם השתתפו בטכס כמחווה של ידידות לאייבי, לא נותר אלא להתבדח על הקבר הטרי והרענן.

„יש לי שאלה,” אמר הפסל יגאל תומרקין, שהגיע להלוויה רכוב על אופניו: „האם פרוטזה זה גם כן צעצוע מילחמה?”

ואילו ליצן־הבוהמה, ראובן צליק, פסק את פסוקו: „להשמיד צעצועים זה פשע. כיוון שההשמדה הזאת היתה מאורגנת, הרי שזה ממש פשע מאורגן.”

אבל גם הציניקאים לא יכלו לפגוע בשמחתו של אייבי נתן על הקבורה המוצלחת. חצי תריסר צוותי טלוויזיה מכל רחבי העולם כיסו את הטכס. דיווחים אודותיו שודרו לעיני מיליונים בכל רחבי תבל. „גם המסע הארוך ביותר מתחלי בצעד קטן אחד,” ציטט אייבי מתוך אימ־

פסיכיאטר ישראלי מגיב על מיבצע קבורת צעצועי־המילחמה:

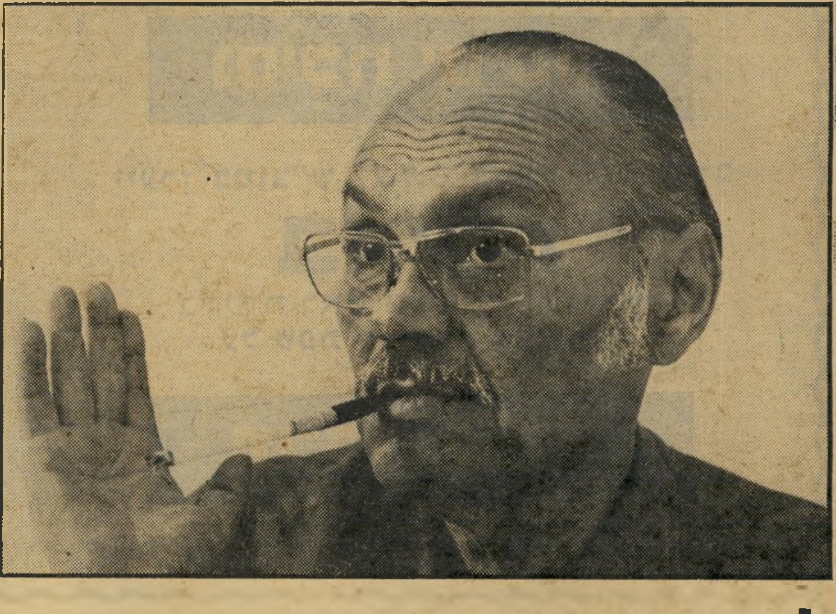

תחליף לגבריות

בעיקבות המבצע של אייבי נתן פנה „העולם הזה" אל הפסיכיאטר ד"ר ברל ליסטינגרט, עולה חדש מארגנטינה, שהתפרסם כמרפא בשיטת ההיפנוזה וכמתנגד לשיטת הריפוי הפסיכואנליטי, המתנהל באמצעות שיחות. בראיון שנערך עימו הסביר הרופא את הגורמים וההשפעות של תעשיית צעצועי המילחמה.

● **למה בכלל קונים לילדים צעצועי־מילחמה?**

אני חושב שזה עניין של ההורים. באופן מיוחד של האבא. ראיתי הרבה אבות שקונים צעצועים לילדים ומתחילים לשחק עם זה בעצמם. זה לא בגלל שהם רוצים להרוג אנשים, זה בגלל הבעיות האישיות שלהם. אם אני הולך לעשות מילחמה עם הערבים, זה לא בגלל שאני שונא אותם. אני עומד מול מישהו שאני בכלל לא מכיר. אני לא יודע אם יש לו אבא או אמא, אם יש לו ילדים, אם הוא יכול להרגיש אהבה או שנאה. בגלל החינוך שלי אני צריך להרוג אותו אפילו שאני מרגיש גיעל־נפש. ואם אנחנו הולכים מספיק עמוק, תמיד מופיע משהו מיני. חוסר גבריות. אבא שלא מרגיש את עצמו גבר חושב שאם יתן לילד דברים של גבריות הוא יעשה ממנו גבר. אבל הוא מרוויח מזה רק שהילד נעשה תוקפני, ולא גבר.

זה לא יעשה אותו גבר. גבר הוא יהיה רק בתוך הזהות שלו כגבר. זהות לא קונים בצעצועים. זה אותו הדבר כמו שקונים לילדה בובות. זה לא אומר שאם אני אתן לה בובה, למחרת היא תהיה אשה. היא יכולה לשחק עם בובות ולמחרת, בגלל בעיות בין אבא לאמא, כמו למשל אמא שהלטנית, היא תרצה לקבל את הדמות של האבא. בשבילה להיות אשה זה להיית כמו האמא. אותו הדבר עם הילד, שמקבל דמות נשית אם הוא שונא את אבא שלו. ילדים מחפשים להיות כמו מישהו. ילד יהיה תמיד כמו הדמות הכי יפה בעיניו.

● **אם כך, מדוע למרות העובדה שצעצועי־המילחמה ממלאים פונקציות שונות אצל ילדים ומבוגרים כאחד, גם אם הן שליליות, באו אנשים רבים לשבור את הצעצועים?**

זה כאילו סובלימציה. זה גם לשבור משלו, אבל בצורה טובה. הפעולה של השבירה גורמת סיפוק. באופן סימבולי הוא שובר מה שהוא לא יכול לשבור באמת. האבא אולי שובר את הראש של אשתו. הילד שובר את האבא והאמא שלו. הוא לא הורג את הערבי, או את הגרמני או הפולני. הוא לא מכיר אותם. הוא מכיר רק את האבא והאמא שלו או את האחות שלו, ורוצה להרוג אותם. התירוץ הוא לשים להם תחפושת, ואז כאילו הרגתי ערבי, אינדיאני או חיה, אבל חס־וחלילה לא את אבא או אמא שלי.

● **האם אתה חושב שהאנשים באמת מעוניינים בשלום?**

כל אחד אומר אני אוהב שלום, ובתוך המילה שלנם עושים את הכל ההיפך. כל אחד אומר אני לא אוהב להתווכח, אבל מחפשים כל מיני תירוצים כדי להתווכח. כל מדינה קונה נשק כדי שיהיה שלום. זה התירוץ. אבל מה יעשו עם הנשק? צריכים להשתמש בו. החיילים לא יודעים שהם קורבן של אינטרסים של אנשים שעושים עסק ובגללם הם צריכים מילחמות. לפני אלפי שנים, עשו מלחמות בגלל צורך באדמה, היום המילחמות זה עסק.

כמה אנשים היו נשארים בלי עבודה אם היו מפסיקים את המילחמות? מה היו עושים כל הקצינים של הצבא? כל אחד יודע שמטוס אחד עולה מיליונים. אם היו משתמשים בכל המאמצים והכסף שמוציאים על המילחמה כדי לעשות את החיים של האנשים יותר קלים, ולספק להם את הצרכים האלמנטריים וללמד אותם ליהנות מהכל, ללמד אותם לחיות בתוך אהבה, מי היה רוצה לעשות מילחמות? מי שאין לו כוח נפשי כדי לחיות בשלום עם עצמו, צריך תירוצים כדי לרוקן את כל המתח שיש לו — ובשם השלום הוא עושה מילחמה.

● **איך יוכלו האנשים להיות שווים אם יש כל־כך הרבה אנשים שאפתנים ורכושנים?**

הכל מתחיל עם הילדים. מתי מתחילה האמביציה? אם יש להורים שניים־שלושה ילדים והם מעדיפים אחד. נגיד שקונים לאחד יותר דברים כי הוא יותר חלש והוא צריך יותר. ההורים גורמים את האמביציה. הילד לא יודע אם הוא צריך או לא, הוא רק יודע שלאח שלו קנו ולו לא קנו. הוא לא חושב על מה שיש לו כבר, אלא על מה שנותנים לו. אם יש לו יותר ממה שיש לאח שלו, זה טיבעי בשבילו. בגלל שהוא יותר גדול יש לו יותר. אבל אם קונים לאח שלו ולו לא קונים, זה אפלייה ואז זה גורם לאמביציה. „אני אגרום שלי יהיה כמו לאחי." זה כמו הילדים שמקבלים תמיד את הבגדים מהאחים הגדולים. אף פעם לא נותנים להם משהו חדש. לא נותנים להם הזדמנות להוכיח את הטעם שלהם. אם ילד בטוח שלא עושים אפלייה, אין לו אמביציה. הוא יכול פיתאום לחשוב שיש לו המון, ואפילו להתחלק עם אחרים.

ילד ✶ לא נולד גאון

● **לפי התיאוריה שלך, אפשר לחנך את כולם לנורמליזציה. האם אינך חושב שזה מסוכן? איך היו כל האמנים יוצרים בלי התסביכים שלהם?**

אם אני אמן, ואני מוכיח שבתוך העבודה של הידיים שלי או במוסיקה שלי אני יכול לתת הנאה לאחרים, אין בעייה. אמן לא חייב להיות אדם מתוסבך. יש כאן גם עניין של כישרון מלידה ושל חינוך. בטהובן נולד במישפחת מוסיקאים.

● **יש אנשים שאבא שלהם היה סנדלר ונעשו אמנים?**

הכל עניין של אהבה. אם אני רופא ואני אוהב את העבודה שלי, אני מוסר את האהבה והסיפוק במקצוע שלי לבן שלי. הבן שלי צריך זהות. הוא צריך להיות כמו מישהו. אז למה לא להיות כמו אבא, אם לאבא טוב? אבל אם אני אכריח את הבן שלי להיות רופא, הוא אף פעם לא יהיה רופא. הרבה אנשים עושים דברים שהם לא רוצים לעשות רק כדי לא להיות כמו אבא או אמא.

● **מה דעתך על הבחורה מבוסטון שיש לה מנת המישכל הגבוהה ביותר בעולם בגלל החינוך שקיבלה?**

צריך לשאול אותה איך היא מרגישה בתוך הגאונות שלה. העניין הוא לדבר איתה, לא עם אבא שלה. ברור שאבא שלה גאה. בשבילו היא כל הדברים שהוא לא הצליח להשגי.

● **איי קיו זה לא עניין של גנים?**

בשום אופן לא. זה כמו הסיפור שסיפרו פעם על קבוצה של מדענים שרצו להפוך ילדה לגאון. בגיל חמש היא כבר ידעה סינית ומוסיקה. פיתאום בא עיתונאי לעשות עליה כתבה, וככה נוצר קשר נפשי ביניהם. היא התחילה להרגיש אהבה. היא אף פעם לא הרגישה את זה. היא היתה מבוגרת, אבל פיתאום רצתה להיות ילדה עם כל מה שמגיע לילדה. הוא קנה לה צמר־גפן מסוכר ולקח איתה ללונה־פארק. היא חזרה לחיים האמיתיים שלה. היא לא נולדה גאון. עשו ממנה גאון. יש מיספר מסויים של תאים במוח. תלוי אם מנצלים את כולם, ובאיזה גיל. בזמני, למשל, התחילו ללמוד רק מגיל שמונה. היום מתחילים בגיל חמש.

אפשר לראות שהכל פשוט. רק האנשים סיבכו את הכל. לכל דבר שרואים בעולם יש סיבה. אני, באופן אישי, לא חושב שהאקט הסימבולי של ניפוץ הצעצועים יעזור. למחרת יקנו לילדים עוד פעם צעצועי־מילחמה. כשתיגמר כל הצרמוניה ויחזרו הביתה, הם יעשו עוד פעם מילחמה עם ההורים וביניהם לבין עצמם.

כל זה עניין של ההורים אם הם מתנהגים באהבה ובתשומת לב, הילדים אפילו לא יחשבו על צעצועי מילחמה. הם ירצו לאהוב. הם ירצו צעצועים קונסטרוקטיביים, לא דסטרוקטיביים.

מלכת המים 77

אני נהנה כפליים עם Smile

סיגריות

Smile פחות ניקוטין-יותר טעם!

טקס בחירת

נסיכת הים התיכון

ייערך במוצ"ש 27.8.77, בשעה 9.00 בערב

באשקלון

על שפת הבריכה של מלון

גני שולמית

ינחה ✶ ישעשע ✶ יצחיק ✶ יבדר דודו טופז

טקס בחירת

נסיכת ים סוף

ייערך במוצ"ש 3.9.77, בשעה 9.00 בערב

באילת

בחסות ראש העיריה מר גדי כץ

על שפת הבריכה של מלון

מלכת שבא

ינחה ✶ ישעשע ✶ יצחיק ✶ יבדר מני פאר

טקס בחירת

נסיכת ים כנרת

ייערך ביום שלישי 30.8.77, בשעה 9.00 בערב

בטבריה

בחסות ראש העיריה מר משה צחר

על הגג המפואר של

החוף השקט

ינחה ✶ ישעשע ✶ יצחיק ✶ יבדר מני פאר

אשקלון • אילת • טבריה

בתוכנית האמנותית תוכנית בינלאומית

✶ נועם קניאל

לאחר הצלחתו המדהימה באירופה

✶ לוליטה פונזה

סולנית להקת ה„פלטרס" מארה"ב

✶ אבי טולדנו

לאחר סיבוב הופעות מוצלח בחו"ל

טקס בחירת מלכת המים 1977 ייערך ביום שלישי

20.9.77 ב„היכל־התרבות" בתל־אביב ב־8.30 בערב

בתוכנית האמנותית:

נועם קניאל ✶ לוליטה פונזה ✶ מני פאר

להקת „תנועטרון" בהדרכת דורית שימרון בקטעים מתוכניתה החדשה

אמן אורח

יהורם גאון

בשירים מתוך תוכניתו החדשה „גאון 77"

הגרלות ענק של מערכות תכשירי טיפול בשיער של חברת „וולה"

הפקה: תיאטרון פסגות בשיתוף מירי זכרוני — רפי זכרוני

(המשך מעמוד 37)
תיקה המאפשר המשך עיסקם הבלתי־חוקי של המצילים.״

לבד מחשיפת קשר השתיקה של עיסקי ההשכרה הבלתי־חוקיים של המצילים, ה־מתנהלים זה יותר משנות דור בחופי תל־אביב, הורה השופט אלוני גם להביא את פסק־דינו לידיעת ראש עיריית תל־אביב שלמה („צ׳יצ׳״) להט, בתיקווה שאולי הוא יצליח לשכך את הסערה שפרצה כתוצאה מתחרות השכרת הסירות בין טופסי הזו־תיק לבין המצילים, שמרביתם עיד תלו בו עיניים מעריצות כאשר הדריך אותם בקורס־המצילים שעברו תחת השגחתו.

דרכי חיים

לחפש בעור

איש „חבורת האש״ לשעבר מצא את עצמו באמנות אינדיאנית

בין אצבעותיו של הגבר המוצק היתה נעוצה סכין חדה. הוא פעל בזריזות ויעי־

עדקי דחה את הצעתם בטענה שאין לו מושג בעבודת עור. „הבעיה היתה שאף פעם לא הערכתי מספיק את כישורי ה־טבעיים.״ אבל אחרי שיכנועים רבים הצ־טרף לבסוף כשותף בחנות.

העבודה הראשונה שפירסמה את שמו כמומחה בעבודת־עור היתה זוג מכנסי־עור. מספר עדקי. „יום אחד נכנסה לחנות בחורה ושאלה אם אנחנו מייצרים גם מכ־נסיים של עור. גזוזי כך חשה לעזרתי ואמרה לי בעברית: „תגיד לה שכן״ לא הבנתי מה קורה, אך מיד התחלתי לק־חת את מידותיה. כעבור שלושה ימים היא באה לקחת את המכנסיים. להתלה־בותה לא היה גבול. זה היה קרש־הקפיצה שלי לתעשיית בגדי־העור. ובמיוחד נודע שמם של „המכנסונים הלוהטים״ שיצרתי ונחטפו על־ידי הדוגמניות של ווג.״

מאוחר יותר פתח יצחק עדקי חנות משלו בשדרה הראשונה בניו־יורק. הוא נאלץ לסגור אותה עד מהרה בגלל מחסור בכסף. בתקופה זו פגש בניו־יורק צעירה הולנדית שהגיעה לשם במסגרת להקת־מחול בינלאומית. זמן קצר אחר־כך היא עזבה את מולדתה ומשפחתה ונישאה ל־

יצחק עדקי ויצירה
העור המתעורר

לות, בשמץ של אלימות. אצבעותיו לא הותירו כל ספק לגבי בקיאותו במלאכה. ריח חריף של עור התפשט בכל החדר. מסביב על הריצפה היו פזורות רצועות עור בצבע אדום.

סכין־החיתוך, התער ורצועות־העור הם כלי־העבודה של יצחק עדקי, הטוען כי הוא האיש הלבן הראשון המצייר בעור. מלבדו עושים זאת רק אינדיאנים וכושים.

החיים הרחיקו את יצחק עדקי מהאמ־נות. הוא התחיל ליצור רק לפני 10 שנים. בגיל 41 נטש את מולדתו, ניתק מעברו ויצא לנסות את מזלו בארצות־הברית. כמי שנמנה עם מקימי חבורת־האש הנודעת, שניסתה להנציח את הווי „מסביב לגבור־רה״ של הפלמ״ח, לא היה הדבר קל עבורו. במי מלחמת־העצמאות נימנה עם יחידת ה„רזרבה״ שעסקה בליווי־השיירות. מאוחר יותר הצטרף לגדוד השישי של הפלמ״ח אשר במסגרתו הוקמה חבורת האש.

עדקי נאלץ לנטוש את הקאריירה הצב־אית בגלל מצוקת הוריו. שנים מספר קודם לכן היה עליו להפסיק את לימודיו ב־בצלאל ולתמוך במשפחה.

הוא נמנה עם משפחה ירושלמית עתי־קה, שאבותיה עשו את דרכם ברגל לארץ מתימן. הנער החולמני שאהב לצייר נאלץ לוותר על קאריירה אמנותית. „מזה אי־אפשר לחיות,״ טענה משפחתו.

את דרכו בארצות־הברית החל כמרקיד בלהקת מחול, שהוקמה במסגרת החברה־הישראלית־לתיירות. הלהקה התמקמה ב־ניו־יורק, הופיעה בקביעות בקפה סברה. יום אחד הגיעו לשם שמוליק וג׳וזי קראוס. הם חיפשו שותף לחנות־העורות שהקימו לפני עשר שנים בגריניץ׳ וילג׳.

יצחק. כעבור שנה נולדה בתם.

עדקי מצא את עצמו לפתע בעל משפחה ומחוסר כל מקור הכנסה. הוא החליט לחזור לארץ. החברים הרבים שרכש במס־גרת שירותו הצבאי לא נטשו אותו בעת מצוקתו. מי שיצק מים על ידיו של הפסל יצחק דנציגר ומאז התחזקה זיקתו לאמנות מצא את עצמו לפתע כפרעל פשוט במפעל האשלג. באותה תקופה התוודע אל מנשקה קדישמן, שעבד כטרקטוריסט.

העבודה הפיזית הקשה לא הפריעה ל־עדקי, אבל בגלל קשיים משפחתיים ומ־צוקה כלכלית נאלץ להעתיק את מגוריו למרכז הארץ. בתקופה זו החל לעסוק באבן כמעצב קירות ומשפץ מיבנים עתי־קים. בעיקר התפרסם בעקבות בניית מו־זיאון העתיקות הפרטי בחצר ביתו של משה דיין בצהלה.

לפני שנה אסף יצחק בשנית את מיטל־טליו השאיר את אשתו וילדתו בארץ והחליט לנדוד שוב. הפעם החליט לחזור לעיסקי העור אך בצורה שונה, תוך הגש־מת חלום הילדות: לצייר בעור.

„זהו שילוב אדיאלי בין המופשט למו־חשי,״ מסביר עדקי את אמנותו „שילוב בין עבודת־ידיים מוחשית של חיתוך ו־רציעה לבין דברים שברוח.״ לצורך זה הוא מנצל את הידע שרכש בסוגי העור ובעבודה בעור.

„אני מודע לעובדה שאומנותי זרה ל־אנשים,״ הוא אומר בחיוך סלחני, כמי שמורגל בכשלונות. אך רוחו איתנה והוא מוכן לנסות שנית. „אני מקווה שאומנותי תמצא את דרכה אל ליבו של הצופה ה־רגיש. אך הישגי הגדול בעיני היא העובדה שבערוב ימי מצאתי את עצמי.״

מלכת המים 77
מטעם העולם הזה

בחסות

מנכ״ל „דירות גינדי״
אברהם גינדי

תכשירי שיער
WELLA
מלכות המים יודעות כיצד לזכות בשיער מטופח. הן משתמשות בתכשירי השיער של „וולה״ וזוכות לתו־צאות יוצאות מהכלל. (ראו תמונות בעמוד הבא).

בגדי ים וחוף
GOTTEX
„גוטקס״, יצואן מס׳ 1 של בגדי־ים וחוף. חברת „גוטקס״ מייצאת לעשרות ארצות בעולם הרחב את בגדי־הים והחוף שמתכננת הגב׳ לאה גוטליב. בגדי־הים והחוף של „גוטקס״ גם למלכות המים.

Gali גלי

הקיץ בא לי בסנדלי גלי
סנדלים תנכיים וקבקבים
לנשים, לגברים, לנערים ולילדים

יצרני אופנה אומנותית
מי שהיתה מועמדת להיות מורה לציור, ניצה שוחט, הפכה את אומנותה לתיכנון אופנה. לכן ב„אנה בלי״ כל שימלה הינה יצירת אומנות ואין שימלה אחת דומה לאחותה — כי אם יצירה בפני עצמה. שמלות „אנה בלי״ למלכות.

ארקיע arkia
תעופת פנים
המשתתפות בטקס בחירת „נסיכת ים סוף״ באילת תגענה במטוסי „ארקיע״, כי חופש באילת מתחיל ב„ארקיע״.

מרכז ללימודי נהיגה
(לכל סוגי הרכב)
בהנהלת אמנון
בית כלל־רח׳ דרויאנוב 5, ת״א
טל: 03-295261
מרכז ללימודי נהיגה
שיטת לימוד חדשה המביאה לחסכון ב־מיספר השיעורים, הוכיחה עצמה במיספר התלמידים הגדול שעבר המיבחן הראשון.

חברת התעופה
OLYMPIC AIRWAYS
לכל מקום יפה בעולם מגיעים מטוסי חברת „אולימפיק״. גם „מלכת המים 1977״ תטוס ב„אולימפיק״ לאתונה ומשם לרודוס וחזרה.

המועמדות הסופיות

יפה כהן: הסנדלר הולך יחף

היא אוהבת להתנסות בחוויות ואף פעם איננה מצפה לשום דבר, לכן איננה מתאכזבת. יפה כהן: גוף חטוב, עיניים ירוקות, שיער בצבע דבש ושפתיים בשרניות. הופעה מרשימה.

היא לא כל כך מתלהבת מהרעיון שיופייה יעמוד במבחן, כי לדעתה הוא כבר עבר אותו. מאז שהיא קטנה אומרים לה כל הזמן שהיא יפה והיא יודעת. ליפה, שהוריה הם ממוצא רומני, יש עוד שתי אחיות והן שלושתן ביחד נחשבות לאחיות היפות ביותר בקריית אליעזר שליד חיפה, מקום מגוריהן.

היא עולה לכיתה השמינית בבית־הספר התיכון, לאביה יש בית־מלאכה לנעליים, אך בת הסנדלר הולכת יחפה כי אביה מייצר נעליים לנשים מבוגרות.

כמו כל בחורה בגילה היא אוהבת הכי בעולם לבלות, כשהים תופס את המקום הראשון בסידרת הבילויים וכשהיא מופיעה על החוף, לבושה בביקיני קטנטן של גוטקס, מזדקרות אוזניהם של כל הזאבים בחוף, מה גם שכרגע אין לה חבר. היא מבלה במיסגרת של חברה סגורה, המקיימת מסיבות פרטיות לחבריה בלבד, הולכת ביחד לסרטים, לתיאטרון ובמיוחד לטיולים.

יפה משוגעת על נופי הצפון, יכולה לשוטט ימים שלמים ברמת הגולן, במטולה או לבלות יממה בחורשת טל כשהיא ניזונה מסנדוויצ'ים, מים ואוויר צלול.

בעתיד היא מתכוונת להמשיך את לימודיה בכתה י"ג במגמה למזכירות משפטיות. אין לה כל תוכניות לחדור לעולם הזוהר, שאינו מושך אותה לדבריה כלל וכלל. אילמלא ג'ימי, הספר שלה, שממש שיכנע אותה חזור ושכנע כי היא מתאימה לתחרות מלכת המים, לא היתה מעלה בדעתה להשתתף בתחרות. ומאחר וכבר הגיעה, והתקבלה כמועמדת, היא מקווה להצליח.

רותי שיטרית: תנו לה ג'ז

האב של רותי שטרית המתולתלת בעלת העיניים הירוקות, הוא פקח בעיריית חיפה, אבל היא מספרת שהוא בהחלט לא מפקח עליה מי יודע מה. היא בת זקונים למשפחה בת 6 ילדים וזוכה בשל־כך לכל התפנוקים בעולם.

בבגד ים של גוטקס, נראית רותי כנימפה שיצאה מהים. ואכן את מרבית זמנה היא מבלה בין גליו לחיפו וליד ביתה שבטירת הכרמל. כשהיא לא נמצאת בים, שם יושבים החבר'ה שלה, היא רוקדת ג'ז כי הריקוד הוא אהבתה הגדולה באמת של רותי. היא רקדנית סולנית בלהקה מקומית בטירת הכרמל ולומדת ג'ז בבית רוטשילד בחיפה, כדי לשפר את עצמה. כי כשתהייה גדולה היא רוצה להיות מורה לריקוד וכמובן להקים להקה מקצועית כמו ג'ז פלוס ז"ל.

היא דינאמית מאוד ואוהבת מוסיקת פופ. וכמה שיותר רועמת כן לאוזניה ינעם. הלהקה האהובה עליה היא פינק פלוייד ויש לה בבית אוסף רציני של כל תקליטי הלהקה, ללא יוצא מהכלל.

היא מסתדרת יוצא מהכלל עם אבא ואמא שלה, ואחרי שהספר האישי שלה ג'יימי המליץ עליה לתחרות מלכת המים באה הביתה נרגשת וסיפרה לאבא ואמא. שאיחלו לה בהצלחה ועודדו אותה לקראת התחרות. רותי מקווה שהתחרות תפתח בפניה את דלתות עולם האופנה, כי רותי ירוקת העיניים מעוניינת בדוגמנות כבאלטרנטיבה שנייה לריקוד.

בין ריקוד לריקוד היא לומדת לבחינות בגרות בבית־ספר אקסטרני וקוראת ספרים. הסופר האהוב עליה הוא הארולד רובינס. היא מסוגלת לגמור ספר שלו בלילה ולהיסחף אל תוך העלילה עד כדי הזלת דמעות שליש.

כמובן שיש לה חבר, הוא בן 20 והם ביחד כבר עשרה חודשים תמימים.

אילנה ורדי: מלכת השכונה

אבא אמר לה „תעשי חיים" אז אילנה ורדי, בעלת רעמת השיער השטנית ו־העיניים הירוקות המשגעות, החליטה לשמוע בעצתו, כי אביה של אילנה, שהוא טבריייני דור שביעי בארץ הוא הדמות הנערצת עליה.

היא נולדה בשכונת תל־כביר, שם מתגוררת המשפחה עד היום. אחת מבין שש בנות ושני בנים. סיימה זה עתה את בית הספר התיכון המקצועי אורט, במגמה ל־תיכנון אופנה, ובינתיים, עד שתתגייס ל־צה"ל, עובדת כזבנית בבוטיק, כדי לחוש את טעם העצמאות.

אילנה אוהבת את משפחתה הגדולה ו־היא אומרת: „אנחנו משפחה יפה, אצלנו בבית לכל אחת מהבנות יש את היופי ה־מיוחד שלה. אבי, שהוא נהג מונית ואימי שהיא עקרת בית, נערצים עלינו. לחיות במשפחה גדולה זה מעניין, זה מלמד והכי חשוב זה לא משעמם." חלוקת העבודה בבית משפחת ורדי מתחלקת באופן טבעי בין כל הילדים, העוזרים במלא עבודות הבית. ביום שישי מתכנסת כל המשפחה מסביב לשולחן הגדול ואבא עושה קידוש. אחרי ארוחת הערב יושבים ומזמרים בצוותא שירי שבת ומספרים זה לזה חוויות ורק אז יוצאים איש איש לבילויין.

אילנה עצמה מקפידה על שמירת מסורת, לא מעשנת בשבת, אוכלת רק אוכל כשר וצמה ביום הכיפורים, מאז היותה בת 10.

כשהיתה קטנה היתה הולכת עם סבא וסבתא לבית־הכנסת, אהבה לשבת בעזרת הנשים ולחוש את האווירה, כעת היא חשה שיש לה משיכה עצומה לחזור אל התחושות ההן של ילדותה.

יש לה חבר מזה שלוש שנים רצופות, קוראים לו דוד, הוא בן 25 ויש לו עסק עצמאי. הוא רוצה להתחתן, אבל היא חושבת שהיא צעירה מדי, חוץ מזה היא רוצה לשרת בצבא.

זהבה שוחט: מהמושב אל העיר

אם יהורם גאון היה רואה את זהבה שוחט, שהגיעה לתחרות מלכת המים ממושב חצב שליד גדרה, היה ללא ספק שר לה באופן אישי את השיר: „איפה איפה הן הבחורות ההן עם הקוקו והסאראפן". כי אם כל המושבניקיות נראות כמו זהבה שוחט, בעלת העיניים הירוקות יורות ה־זיקים ורעמת השיער החומה, אז מה מבדיל כיום בין המושב והעיר?

אך למרות הופעתה העירונית המובהקת של זהבה, היא טוענת שהיא מושבניקית בדם: „מתה על חצב, על השקט, על הנוף המקסים, על העדר הבעיות האקולוגיות." יחד עם זאת החליטה לקחת שנת חופשה ולנסות את מזלה בעיר תל־אביב. שכרה דירה ביחד עם חברה ולפרנסתה היא עובדת כמרכזת הדרכה במכון לפריון ה־עבודה.

אביה של זהבה עובד כאיש ציבור של המושב, לכן אין להם בבית לולים ורפתות.

היא שירתה בצבא, כפקידה בחיל שריון, ועם שחרורה החליטה לנסות לחיות קצת בעיר והיא מסבירה: „חצב הוא המקום הנפלא ביותר בעולם אך יחד עם זאת קיימת בעייה של דור צעיר, זוהי חברה סגורה וקשה למצוא בה בן זוג. חוץ מזה קיימת בעייה של עבודה, אני לא יכולה בגילי להיות בעלת משק."

בינתיים היא נהנית גם מחיי העיר, כי היא נהנית מכל מה שהיא עושה. אילמלא כן לא היתה עושה אותו.

אחרי שעות העבודה ובזמנה הפנוי היא הולכת לים ותופסת שיזוף, המבליט היטב את צבע העיניים שלה. אם היא לא בים אז אפשר למצוא אותה בדירה השכורה שלה קוראת ספר או מאזינה למוסיקה קלאסית בעיקר. בערבים היא הולכת לסרטים וזה עתה סיימה את בחינות הכניסה שלה לאוניברסיטת תל־אביב שם היא מתעתדת ללמוד בשנה הבאה חינוך.

קולנוע

סרטים

הגבר שאהב נשים

נדמה שפרנסואה טריפו, היה המטיב לדבר על קולנוע, מכל הבמאים האחרים, יותר משהיטיב לעשות סרטים. בא סרטו הגבר שאהב נשים והוכיח למבקרי הקולנוע כי בשטח שהוא חזק — נשים — הוא מסוגל גם לעשות — ולהפליא עשות.

יש בסרטיו אבני־נגף שקשה להיפטר מהן: תרגילי המצלמה בז'ול וג'ים; ה־היצ'קוקיאדה הכפוייה בהכלה לבשה שחורים; הקולנועיות המוגזמת בדוגמות כה שונות באופיין: גורלו של פסנתרן ו־הלילה האמריקאי. ואשר לסיפורה של אדל ה. — כאן הצליח טריפו לעלות על העצבים ממש, ביומרנות שלו לאפוטיאוזה של אהבה ללא מצרים. המתעלמת מדברים אחרים.

והנה, פרנסואה טריפו זה, שהעריץ את הקולנוע האמריקאי העשוי היטב, עם העלילה הליניארית המתפתחת בעקביות; טריפו שדבריו עזרו לא אחת להציג את מה שעשה באור ורוד יותר מכפי שהיה במציאות — משתחרר לפתע, סופית, מכל התרגילים שלו וחוזר, בצורה מוסווית, לנוסח שהיה מאז ומתמיד המוצלח ביותר בכל הקאריירה שלו: סרטים אוטוביוגראפיים; סידרת אנטואן דואנל לפרקיה ה־שונים.

הפעם, שמו אינו אנטואן דואנל. למען האמת קשה לדעת אם הגבר שאהב נשים הוא סרט באמת אוטוביוגראפי טהור. אולי זו רק השלכה של רצון סמוי, מה שה־אנגלים מכנים wishful thinking.

אבל, כבדרך מיקרה, טריפו עצמו חולף לפני המצלמה בתחילת הסרט הנפתח ב־לווייתו של הגיבור, כשהוא לבוש בדיוק כפי שהגיבור נוהג להתלבש לאורך כל הסרט. חוץ מזה — השחקן המעצב את דמות הגיבור, שארל דנר, דומה בחיצו־ניותו לטריפו. הוא דומה לו בקומתו, בצורת־הילוכו ובעמידתו. ומעל הכל: מי אינו יודע שטריפו ניחן בקסם מיוחד בקשריו עם נשים: כל שחקנית ראוייה לשמה מצהירה שהיא חולמת להופיע ב־סרטיו. ואלו שכבר הופיעו אצלו חולמות תמיד להתחיל מחדש.

תפוחים קטנים ועסיסיים. הסרט הגבר שאהב נשים הוא סיפורו של מהנדס האוהב נשים. הוא אוהב את קצב הליכתן ברחוב, את ניפנוף החצאית סביב הרגליים החטובות, את החיוך המסויים המבזיק לרגע על הפנים; הוא אוהב את אלו אותן הוא משווה לקני־סוף תמירים המתנפנפים ברוח, ואת אלו שהוא מתאר כתפוחים קטנים ועסיסיים. הוא אוהב חזה קטן וחזה גדול, הוא אוהב צעירות ובשלות; את ההבעה הבתולית של האחת, ואת המבט קצר־הרואי של האחרת, את זאת הדומה לגיבורה של דוסטוייבסקי, ואת האחרת שאינה מתעלסת אלא אם קיימת סכנה שיתפסו אותה בשעת המעשה.

הוא אוהב את כולן ואולי את אף אחת, והוא מוכן להעניק להן חום, רגש ועדנה. הרצינות הנוראה הבוקעת מתוכו בכל פעם שהוא פונה אל אחת מהן מעידה כאילו חייו תלויים מנגד ורק בידיה להושיע לו. ומאחר והוא באמת מרגיש כך נעלמת כל התנגדות שהיתה יכולה להתהוות נגדו. אבל דבר אחד הוא אינו מוכן להעניק לאף אחת: את עצמו, את חרותו ואת רצונו העמוק להיות לבד עם עצמו ועם ספריו.

קשה שלא לזהות כאן את טריפו שכל הרכילויות סביבו חוזרות, בסופו של דבר, אל סיפורי אהבת הבדידות, אהבת הספרים ואהבת הקולנוע המוזכרת בסרט בדרך אגב בלבד.

בין טריפו לפליני. בצורה רופפת למדי, נקשר הסרט יחד על ידי העובדה שיום אחד מחליט הגיבור לכתוב ספר ולספר בו את כל קורותיו. הסרט כולו מסופר בגוף שלישי מפי האשה האחראית על ההוצאה־לאור של הספר (בריג'יט פוסי), אבל הוא מטייל בחופשיות בין הזמנים, כשבעצם לא תמיד ברור וגם לא חשוב מה קרה לפני מה.

זהו מעין יומן פרטי, ישוב, כפי שה־גיבור עצמו אומר תוך כדי כתיבת ספרו, מעורבים יחד החשוב והלא חשוב, המשמעותי והתפל. אלה הם חייו של אדם

גיבור הסרט (השחקן שארל דנר) ואחד הראשים שהוא אוהב

יפות, יפות, שבא לבכות!

במאי טריפו מול כוכבת דנר

מי דומה למי?

הפיל שהפיל

כשאלפרד היצ'קוק יצר את יום־הדין על פי דמיונו הפרטי, בסרטו הציפרים, (שבו כמעט והתגשם סוף העולם בתקיפת אלפי ציפרים את המין האנושי) לא ידע שיבוא יום וראתה כוכבת ששיחקה את גיבורת סרטו, שהותקפה באכזריות על ידי העופות המשתוללים תהיה קורבן, שוב, לניקמת החיות.

אלא שבפעם הזו, היתה ההתקפה אמי־תית ומציאותית. הקורבן היתה השחקנית טיפי הדרן (תגליתו הנ"ל של היצ'קוק), והתוקף — פיל בשם טמבו, בן 14.

טמבו, החליט להוכיח שהוא מבורך לא רק בזיכרון אנושי כי אם גם במזג אנושי.

טמבו הפיל משתתף בהסרטת מותחן חדיש בשם זעקה בקליפורניה. הוא הצניח את המאלפת שלו, פטרישיה ברבו, על עץ בעדינות כזו שהמסכנה שברה את כתפה. כמה ימים אחרי שנתן אזהרה זו, התמרד טמבו כשעל גבו השחקנית טיפי הדרן עצמה והטיל אותה לארץ בראשו.

כשהיא חבושה ברגלה, מודה טיפי ש־היתה זו חוויה מחרידה למדי, בעיקר משום שלדבריה: „טמבו ואני היינו ידידים ב־משך ארבע שנים.” ואכן, טיפי, הנשואה לנואל מארשל, שהוא מפיק ובמאי הסרט, טוענת שהפיל התבלבל משום מה. „הייתי צריכה לרכב על גבו כשם שעשיתי זאת כבר פעמים רבות בעבר ומעולם לא קרה לי דבר. אולי הוא נבהל משום שבפעם זו המשכתי לצעוק, כשאני מחליקה וזועקת לקול תיקתוק המצלמות.”

אבל הצעקה היתה לא רק קולנועית, כי אם מציאותית ביותר. „היה זה הרבה יותר גרוע ממה שקרה לי בציפורים,” מודה טיפי בת ה־47. „קשה לתאר את גודל הפחד. פיל מסוגל להניף חצי ממשקלו בעזרת החדק שלו בלבד, ומשום כך גם הכאב היה בלתי נסבל.” גם ההמשך לא היה פשוט ביותר: ניתוח והשתלות עור, שאליהם נילוו סיבוכים של זיהום ותחי־לתה של גאנגרנה.

למרות כל הנוראות ואף שהיא סובלת מסיוטים בלילות מאז המיקרה, נחושה טיפי בדעתה לסיים את הסרט. היא יודעת בדיוק שיחד עמה מצטלמים עוד 107 אריות, ברדלסים, נמרים, יגוארים ויצו־רים טורפים אחרים, ושיחסה אל הפיל, הגר עמה ועם בעלה בחוותם הפרטית שב־קליפורניה השתנה. „בוודאי שהיום אני מתייחסת אליו אחרת. אמנם אנחנו עדיין מדברים האחד עם השני, אבל זה כבר לא יהיה לעולם מה שזה היה פעם,” היא אומרת.

אם לזכור שלפני זמן מה קרתה לז'אן פול בלמונדו תאונה דומה עם נמר, נראה כי טוב יעשו שחקני הקולנוע אם ימצאו חיות הידועות לקרוא תסריטים.

שחקנית טיפי הדרן, כתאונת עבודה

— ואף על פי כן ניער אותה מעליו

פצועה, טיפי הדרן, במיטה

הפיל הכיר אותה —

עם ההתרגשויות הקטנות שלו, (למשל, ההיכרות הראשונה שלו עם המין, בחדרה של יצאנית, שיש לה מדפים לספרייה אך אין לה ספרים) ; עם הזכויות הקטנות של הטבע האנושי, שתשומת־הלב אליהן היתה לגדולתם של כמה מן הסופרים הידועים ביותר של צרפת.

החלק היחיד בסרט הצורם מעט את העין הוא הניסיון להסביר את התנהגות הגיבור כתוצאה של אהבה ניכזבת בתור ספת זכרונות ילדות. מחוץ עד כמה בסיגנונו החופשי הזה, ללא מיסגרת עלילתית מוגדרת ומפורשת, מזכיר טריפו קולנוען אחר לגמרי — פליני. נדמה שכמו פליני החליט גם טריפו לעשות סרטים פרטיים ואינטימיים, הנראים כמו התפרצות ספונטאנית של הדברים המתבשלים בתוכו.

שחקנית בריג'יט פוסי
החיוך המסויים —

יש בסרטו זה סצינה המזכירה בפירוש את שמונה וחצי: ישיבת עורכים אצל המו"ל, שקיבל את הספר לפירסום. כל העורכים, מלבד אחד, מתנגדים להוצאתו. אחד המתנגדים, הטוען כי לספרו של הגיבור אין מטרה ואין משמעות, אינו אחר מאשר מבקר־הקולנוע הנרי אג'ל, שהגיב בצורה דומה על כמה תופעות של הגל החדיש (עמן נימנה בשעתו פרנסואה טריפו).

האילו המו"ל המשתכנע בסופו של דבר לקבל את הספר לפירסום בעקבות הגנתה המסורה של בריג'יט פוסי על הכתובים, (וזה היא עושה עוד טרם שהכירה את המחבר) הוא רוז'ה לאנהארט, מבקר ספרותי ובמאי, שהיה מבחינות רבות, מאבותיו של הגל החדש. לאנהארט הופיע גם באשה נשואה של ז'אן לוק גודאר ודיבר שם על משמעות הזיכרון ועל מחנות־הריכוז — והיה מחנכו של טריפו.

שחקן מתלהט. באשר לשחקנים, שעליהם מוטל התפקיד לגלם את משאלות לבו של טריפו: שארל דנר מעולם לא היה כה טוב כמו בסרט הזה. התפקיד כאילו נולד בשבילו, עבור המבט היוקד והמתלהט שלו ובשביל הבעתו הרצינית־קנאית כמעט בכל פעם שהוא מדבר על משהו הקרוב ללבו. כשרואים אותו בסרט זה אפשר להבין מדוע כל כך קשה למצוא לו תפקידים מתאימים. פשוט אין מי שיכין אותם עבורו.

קשה להעלות בזיכרון סרט שהיה שיר הלל יפה, רגיש, מפוקח ואנושי יותר לאשה — מאשר סרט זה. אומנם, וזה נאמר בסרט, מערכת היחסים בין המינים משתנה. מי שהיה פעם השליט בחיי־המין צריך ללמוד כי מולו עומד יצור בעל זכויות ישוות.

אבל גיבורו של טריפו מעולם לא התייחס לנשים כאל יצורים נחותים. הוא אהב אותן משום שהיו כפי שהיו, עם אותו מיבנה נפשי וצורה חיצונית הידועה לכולם. „לא היה לו אומץ לסיים את ספרו במות הגיבור" מספרת העורכת הספרותית, המוציאה־לאור את הספר, ונזכרת כי זה היה בעצם הסוף האפשרי היחידי.

טריפו מעז להרוג את הגיבור. אולי משום — כפי שנאמר על ידי אותה עורכת — „העולם אינו מוכן להסכים לכך שאדם צריך בחייו גיוון אין־סופי, ואילו המוסכמות מכריחות אותו למצוא את כל הגיוון הזה באדם אחד שאתו יחלק את כל חייו" (בסצינה אחרת, חולף הגיבור ליד חתן וכלה היוצאים מן הכנסיה, ומפליט: „עוד שני חולמנים!").

„החמזים הקולנועיים" גם הם אינם חסרים: נאטאלי באי, מי ששיחקה בתפקיד מזכירת־ההפקה בלילה האמריקאי היא אחת הנערות הנענות בחיוך להזמנתו הדחופה לפגישה ; חתול שבא ללקק את השיירים מארוחת־הבוקר במלון, (המיסדרון במלון כמו זה בלילה האמריקאי) ; לסלי קארון, ששמה אינו מופיע כלל ברשימת השחקניות, מופיעה בסצינה קצרה כמי שהיתה אחראית לאהבתו הניכזבת הגדולה של הגיבור ; מכונת־כתיבה ישנה, כאילו מימי 400 המלקות (שם גנב הילד אנטואן דואנל מכונת־כתיבה שכזאת), מורדת מן הארון כדי לכתוב עליה את הספר, וכן הלאה.

אולי אין בגבר שאהב נשים מסר גדול, אבל יש בו אנושיות עמוקה, גדולה ובלתי מסתברת, ממש כטבע האדם. משום כך כדאי לחכות ולייחל לבואו אל בדי ישראל, כמו לעוד כמה דברים טובים אחרים — בסתיו.

הגבר שאהב נשים (שארל דנר) ואובייקט מופשט
— סביב הרגליים החטובות

סופרמן מודרני

המרגלת שאהבה אותי (אור־פיר, תל־אביב אנגליה) — כדי למנוע אי הבנות: בין סיפורו של פלמינג, אביו מולידו של ג'ימס בונד המסורתי, בעל הדם הבריטי הכחול, לבין החגיגה העליזה הנושאת אותו שם אך מספרת סיפור אחר, אין כל זהות. וזאת אף שלתסריט אחראי מי שעיבד רבים מסיפוריו של פלמינג, ריצ'רד מייבאום, בשיתוף עם כריסטופר ווד.

אבל לא זה העיקר — מי שעקב אחרי תחכומיו האחרונים של הסוכן המורשה להרוג, שם בוודאי את לבו לעובדה שהתוכן והבעייה הפכו כבר מזמן לשוליים, כשאת מקום הנבל הרע תופש בכל פעם רשע אחר, משוכלל יותר ומתוחכם יותר, הנופים משתנים, הכלים מפתיעים, וכלי־הנשק זוכים לטיפול של מעצבי אופנה. לכן, לא חשוב בעצם מה עושה בונד. חשוב יותר איך הוא עושה זאת. והפעם הוא עושה זאת על רקע מה שבנה התפאורן המוכשר והפאנטסטי ביותר בעולם, קן אדם.

הנבל התורן הוא קרל סטרומברג (קורט יורגנס קר־העין), המרגלת האוהבת ברוסית היא מייג'ור אמסובה (ברברה באך) וכל תפקידו של רוג'ר מור מתבטא בדילוגים אציליים בין כל אלה ובשמירה על זקיפותה של הממלכה הבריטית. הענק הרועש הוא ממוצא אמריקני, ריצ'ארד קייל, המצוייד בשיני מתכת המשמשות כמגנט, כצבת, כמספריים לברזל וכאובייקט לחישמול.

מור וקייל — שיני אל־חלד

סופרמן פרימיטיבי

טרזן ואוצרו הסודי (דרייב־אין, תל־אביב, אנגליה) — לראות את בונד ואת טרזן בשבוע אחד זה כמו לקצר את תולדות הקולנוע ב־50 שנה. אמנם מעריצי טרזן ראו אותו פעם בבית־העם או בגן רינה, תחת כיפת השמיים והיום את כיפת השמיים מסתירים להם גגות ה־מכוניות בתוכן הם יושבים בדרייב־אין, אבל בכל זאת יש משהו מן העממיות הססגונית כשהילדים יוצאים החוצה מן המכונית, יושבים על הריצפה ואוכלים פופ־קורן, כשהאבא מפצח פחית בירה בגופיה לגופו.

בלב הפיקניק לכל המישפחה הזה, אחרי שאפילו ג'ימס בונד היה זקוק למכוניתו המרחפת כדי לפלס את דרכו באוטוסטרדות התל־אביביות, שמפתוליהן מתאימים דווקא לשבילי הג'ונגל — מוקרן שוב טרזן הגיבור והטוב, התמים והישר, שהציוויליזציה טרם הרסה אותו עדיין, אז בין שנות השלושים לארבעים.

אלא שהדילמה המוסרית לא התבגרה הרבה מאז שנות ה־30. הנבלים של בונד רוצים לחיות טוב וכך גם הנבלים של טרזן, ולחיות טוב פרושו על חשבון האחרים. אלא שהנבלים של טרזן קצת מפגרים — אם המתמצאה האחרונה המוכרת להם היא הרדיו בוודאי לא הגיעו לתיחכום של השמדת העולם בעזרת מחשב. הם עדיין מסתפקים בזהב ואינם מעזים לרצוח ממש כי אם רק עוזרים למישהו למות מקדחת ג'ונגל. טרזן אינו יכול לשרת את הביון־הבריטי משום שאין לו חליפות מהודרות והוא מדבר בלשון עילגת ורק בזמן הווה. אבל כשפורצת אצל מישהו ברחוב תיגרה רגילה קל יותר לסמוך על שריריו של בן־הקופים המתורבת מאשר על האנוש המתוחכם.

מישפחת טרזן — שרידי הג'ונגל

אל״ף: אין תותחים

(המשך מעמוד 20)
איש: 16,500 בדיביזיה עצמה, והשאר „גייסות גיס וארמיה" — המספקים לדיביזיה סיוע (ארטילריה, הנדסה וכו') ולוגיסטי — ומאחריהם, גייסות־שירותים נוספים, באזורי־העורף הזירתיים ובארצות־הברית גופא, כולל יחידות נ"מ ודומיהן. זיהי „הפרוסה הדיביזיונית" השלמה. בזירת־הלחימה עצמה נמצאים כ־40 אלף איש מן הפרוסה, והשאר ב„יבשת" (אם החישובים אינם מתיישבים עם הנתונים, ראוי לזכור כי את החסר בחיילים ממלאים האמריקאים, בזירה עצמה וגם בארצות־הברית, בעובדים אזרחיים; ומיסגרות רבות הן תת־תיקניות).

במציאות השוררת, רואים האמריקאים הישג עצום בכך, שביכולתם למלא את מכסות כוח־האדם המגויים שאושרו להם, אף להתקרב לכך. בנסיבות אלו, אין סיכוי סביר, שתתממש התעצמות בכ־15% בכוחות־היבשה — רק כדי שתושקע כל־כולה בישראל, שעה שיוצאים מקוריאה: ב־גרמניה חסרים כוחות אפילו ל־עמידה במיזער הלחוץ ביותר, ההכרחי — לפי שיא הגמישות — לניהול הגנה לא־גרעינית יעילה (ואין מדובר כלל בבלימת הסובייטים ובהכסתם, אלא רק בהשהייתם לזמן מספיק, הנדרש לתהליך קבלת־ההחלטות בנאט"ו, לעניין הפעלת נשק גרעיני).

מה ייצא לנו מכך שייחרבו ערי מצריים וסוריה - אך בינתיים יכבשו צבאותיהן את ישראל?

בעיית כוח־האדם — והתקציב העצום הנלווה (התשלומים האישיים מהווים את רוב תקציב ההגנה של ארצות־הברית) — עדיין אינם הכל. בינואר 1976 דיווח שר־ההגנה האמריקאי דאז, ראמספלד, על מצבת אמצעי־הלחימה העיקריים במחסני כוחות־היבשה האמריקאיים באירופה (שהם אמורים להוות עתודה הכרחית ומתוכננת לעוצבות־השדה, וכן לצייד את אוגדות העתודה, שיובאו לזירה לקראת מילחמה). החוסרים במחסנים היו: טנקים — 68%. נגמ"שים — 59%. תותחים — 50%. מכשירי־קשר — 36%.

לטענת ראמספלד, נגרמו החוסרים בעיקר בגלל תיגבור צה"ל, לאחר יום־הכיפורים. אבל, הבטיח השר, הפערים יכוסו — עד 1981.

אלה, כמובן, רק דוגמאות. אבל די בהן לבסס את הקביעה, כי מי שמתכוון להציע לנו שנסמיך את ביטחוננו הצבאי על חוזה־הגנה־אמריקאי, חייב באחת משתי אלה: עליו להבטיח לנו כי הערבים פשוט „לא יעזו" לתקוף את ישראל, גם כאשר היא „מוגנת" על־ידי פיסת־נייר, שאין מאחריה כימעט כל כוח של ממש, ובוודאי לא כזה שיכול לתת לה את כל הגיבוי המתבקש בשעת מיבחן — וכאשר מכה הגונה אחת יכולה לסיים את כל העסק (כלומר, את ישראל) תוך פרק־זמן כה קצר, שבקושי יספיקו האמריקאים לעלעל היטב בדפי־החוזה, לראות מה אפשר, צריך, מתחייב, רצוי לעשות; או, שיובאו הוכחות נחרצות כי העובדות הקיימות שונות לגמרי מאלו שתיארתי כאן, ושארצות־הברית לא רק נכונה, אלא גם מסוגלת ועושה ממש ברגע זה, להקים לשלוח לכאן כל עוצמה צבאית שתידרש.

אם ניענה בתשובה הראשונה, יסתיים הוויכוח הצבאי מחמת אי־רלבנטיות. הוויכוח יהיה מדיני. אם יציעו את התשובה השניה, נופתע, אך הדיון יימשך: כאמור, ישועת ביטחוננו־הצבאי במיקרה נסיגה לא תוכל לבוא בצורת קורפוס משוריין, אלא אך ורק באמצעות הפחתת העוצמה הערבית. אין בנמצא כל דרך עקרונית אחרת — וזאת נברר בהמשך.

לימונית

להכנה מידית של תה קר עם לימון

למעדיפים משקה מרוה, טעים, שאינו תוסס ומכיל סוכר ענבים וויטמין C–לימונית הוא המשקה האידיאלי.
לגיוון ההגשה: הוסיפי קוביות קרח שבתוכן מוקפאים פירות (דובדבנים, ענבים, פלחי תפוחי-עץ וכד').

יהיה טוב...עם תה קר ויסוצקי

חקירה מיוחדת על הנעשה במושבי הדרום הפרוע - ועד הכפר

משחק בכספי הסוכנות ומחפה על עיסקות החכרת־קרקע מפוקפקות

כפר של שוטים

„מה שהיה — היה. אני לא רוצה לדבר יותר על מה שקורה בכפר הרי״ף. אני כבר לא עובד שם, ואין לי קשר לבעיות ולמה שמתרחש בכפר.״ הדובר, איזק זכריה — שהיה מזכיר ב־שכר של כפר הרי״ף* ועזב את מקום עבודתו בבהלה לפני חודשים אחדים, זמן קצר לפני שהגיע לגיל הפנסיה — ביכר לשכוח את מה שראו עיניו בכפר.

כפר הרי״ף שוכן ליד צומת מסמיה מדרום לגדרה בתחום המועצה האזורית יואב, והוא נחשב כאגודה שיתופית להת־יישבות חקלאית, במיסגרת האיחוד החק־לאי הקשור למיפלגה הליברלית העצמאית. הכפר נהנה מתמיכה כלכלית של הסוכנות היהודית ומתקציבים ממשלתיים, בצורת אשראי או חומרים וציוד חקלאי, שחלקם מוזרמים לכפר דרך חברת הספקה, שהיא הזרוע הכלכלית של האיחוד החקלאי.

בראש ועד הכפר עמד במשך 15 השנים האחרונות נוח ליברמן (45). ליברמן הוא האיש החזק במושב, והוא שולט בענייני הכפר ובכספיו ביד רמה, כשמרבית המו־שבניקים חוששים אפילו לבקר את מע־שיו. ליברמן משמש גם כסגן יו״ר המו־עצה המקומית יואב, ותחום עסקיו רחב ביותר. אופן ניהול ענייני הכפר על ידיו ועל־ידי חבורת המקורבים אליו, הכוללת את שימעון צימרמן, אבא נרוצקי ורחמים לוי, יכולים לשמש כר נרחב למחקרים מסוגים שונים.

הפקרות בכספי הסוכנות

לפירוכו של איזק זכריה לשוחח על המתרחש בכפר הרי״ף יש סיבות טובות. בתקופה שבה שימש כמזכיר ה־כפר, שהוא יישוב המייצג את המתרחש בדרום הפרוע, אירעו מיספר מאורעות תמוהים בכפר השליו. חלק מפעילותם ה־נמרצת של הבוסים של הכפר נעשה על חשבונם הישיר של חברים בכפר, תוך שימוש בכספי הסוכנות היהודית שהיא הפרה החולבת של מושבים מסוגו של כפר הרי״ף.

בשנת 1973, לאחר אישור ועד הכפר, הוגשה על ידו לסוכנות, רשימה של חברי מושב הזכאים להלוואה בתנאים מיוחדים ונוחים. הרשימות השמיות כללו 16 חברי מושב, והכספים אכן הגיעו במהירות לידי ועד הכפר, בצורת שני צ׳קים בסך כולל של 47 אלף לירות. את חלוקת הכספים בחר הוועד לבצע דווקא בתקופת מיל־חמת יום־הכיפורים, כאשר מרבית צעירי המושב נעדרו ממנו.

מסתבר שלא כל חברי המושב שהכספים יועדו להם, אומנם קיבלו את כספם באו־תה הזדמנות. כך למשל ליאון זובר, שהיה אמור לקבל סכום של 5000 לירות מאותה הקצבה של הסוכנות. הוא לא ידע כלל שהכסף כבר הגיע, ואף לא זכה לראותו בזמן החלוקה. גם הירש (צבי) פילהבר, שהיה אמור לקבל 1500 לירות, לא זכה לראות את כספו. רק לפני שבועות אח־דים, כאשר גילה פילהבר כי כספו נעלם, עורר מהומה במזכירות הכפר וזכה לקבל את הכסף שנעלם באופן כה מיסתורי למשך ארבע שנים תמימות.

מלבד העובדה שכל הכספים שהגיעו ב־אותה הזדמנות מהסוכנות הוחזקו בידי ה־וועד — מבלי שנודע על כך לחברים — במשך חודשים אחדים, קרה דבר מוזר נוסף. ברישום הפנימי של ועד הכפר, שהיה מוסתר, התגלה כי שלושה מהמקו־רבים לאנשי הוועד — פרדי סטוקלרו, מנדל קצביץ׳ ויוסף צימרמן — זכו לקבל סכומים נכבדים מכספי הסוכנות למרות שלא היו כלולים באותה רשימה שמית של בקשת ההקצבה שהוגשה לסוכנות ה־יהודית.

נוח ליברמן עצמו לא זכר את המיקרה המוזר ואת הסיבות לאי־חלוקתו של הכסף כפי שהיה צריך להיעשות בזמנו. ובאדי־בות רבה אולם בפסקנות דחה את כל ניסיונותיו של כתב העולם הזה לקיים שיחה משותפת. כשמדי פעם — בעשרה הימים האחרונים — העלה תירוצים שו־נים לאי־קיום הפגישה.

קרחון של עיסקות

בפרשה אחרת, בהיקף כספי עצום, מתחיל להיראות קצה הקרחון של סוג העסקים הפורח בכפרי הדרום הפרוע. ה־פרשה החלה בשנת 1972, שנה אשר בה, באורח מוזר, החלו רישומי הפרוטוקולים של כפר הרי״ף להיות מקוטעים, חסרי פרטים חיוניים, ללא נקיבת שמות ותוך השמטת סכומים כספיים.

באותה שנה התקבל לכפר כחבר אחד מגיבורי הפרשה, רחמים לוי, שהיה עד לאותה שנה פועל חקלאי בכפר. אך אחרי שהפך חבר החלו תושבי הכפר מבחינים שלוי מעבד שטחים נרחבים בשדות הכפר, הרבה מעבר לשטח הקרקע שהוקצב עבו־רו. היום, יש שמעריכים את היקף עסקיו במיליונים. הדרך אל העושר היתה קלה למדי, מה גם שהאיש הנכון שאפשר היה להיעזר בו אומנם נמצא.

האיש הנכון הזה היה יוסף שוורץ, פקיד בכיר בחברת הספקה שהיא חברה ציבורית, ובתוקף תפקידו הוא אחראי על המחשבים באיזור רחובות ואשדוד. בין השאר הוא איש הקשר של חברי כפר הרי״ף וחברת הספקה בכל הנוגע לאש־ראי לחברים ולאספקת חומרים וציוד חק־לאי.

עדות ראשונה לתרגילים הפיננסיים של שוורץ מצויה בפרוטוקול הכפר מתאריך ה־19 בפברואר 1972. ועד הכפר קיבל את הצעתו של יוסף שוורץ לקנות שיטחי תבואה בכפר. נוסף לעובדה שהשטחים ניתנו לשוורץ במחירי מתנה ופרוטוקול הכפר אינו מראה על הצעות נגדיות, קשורה העיסקה בשני היבטים נוספים.

ההכרת אדמות לגורם חיצוני אינה מו־תרת בכפר הרי״ף, שאימץ בכך את החל־טת ועדת הקרקעות העליונה כפי שמופיע ברישומי הפרוטוקול של הוועד משנת 1969. עובדה תמוהה נוספת נעוצה בכך שרחמים לוי ביצע, בהיותו קבלן של ה־כפר, טיוב ודישון של חלק מאותן האד־מות, שמאוחר יותר בוצעה בהן עיסקה מפולפלת. במשך הזמן התברר שרחמים לוי היה שותפו המלא של יוסף שוורץ — יחד עם אחרים — באותן עיסקות.

עיסקות מסוג זה בוצעו בכפר בהצלחה במשך ארבע שנים לפחות, תוך הסתרתן מידיעת תושבי הכפר. ואכן היה מה להס־תיר, שכן המצב שנוצר הזמין כל גילוי אפשרי של שחיתות: איש חברה ציבורית מנצל, בניגוד לכל תקנה וחוק, את תפ־קידו הציבורי כדי לחכור אדמה בכפר ולצבור רווחים צדדיים כאשר באותה עת הוא האיש ששולט על מערכת המי־מון, האשראי וחומרי החקלאות של עושי דברו ושותפיו בתוך הכפר. העיסקות נע־שו, כמובן, בידיעתם ובהסכמתם המלאה של אנשי ועד הכפר, ושל נוח ליברמן, שהוא ידידם של רחמים לוי ויוסף שוורץ.

„כאשר התגלה לנו מה מתרחש בכפר,״ טען אחד המושבניקים, „הבנו שחיינו ב־משך שנים בתוך כפר של שוטים. אבל הפעם נילחם עד הסוף, ונטהר את האווירה.

מה שמפתיע במיוחד, הוא תגו־בתו של יוסף שוורץ בעניין זה. הפקיד הזריז מיתמם, כאילו אך טבעי היה שיעסוק באופן צדדי בהחכרת אדמות ב־

(המשך בעמוד 48)

הפקיד הבכיר של חברת הספקה, יוסף שוורץ, ש־אחראי למתן אשראי וציוד חקלאי בכפר הרי״ף, וביצע בכפר עיסקות חכירה גדולות.

החקלאי רחמים לוי, שהיה פועל חקלאי והפך לאיש־עס־קים, בשותפות מפוקפקת עם נותן האשראי שלו, יוסף שוורץ, פקיד בחברת הספקה.

המנהל יהודה רוזן, מנהל חברת הספקה, טוען כי אסור לעובדיו לבצע עסקות עם הכפרים שבהם הם מטפלים במיסגרת תפקידם. רוזן טוען כי לא ידע ששוורץ מבצע עיסקות כאלה, שלדבריו אינן חוקיות בשום מיקרה בגלל איסור החכרת האדמות. רוזן טוען כי אם יתברר לו ששוורץ אכן חכר אדמות, יפנה למישטרה.

* על שם הרב יצחק אלפסי מפרש הגמרא.

(המשך מעמוד 47)
כפרים שבהם הוא משמש כאחראי מטעם חברת הספקה.

„נכון," אישר יוסף שוורץ, „חכרתי אדמה בכפר הרי"ף, אבל זה היה כטובה עבור רחמים לוי. אני רק חכרתי בשבילו את האדמות. בכלל, אני לא חבר ממשלה, ומותר לי לעשות עסקים."

לטענתו של שוורץ, הוא אינו מרוויח כלל מעיסקות אלה. „רק עשיתי טובה לחבר, כדי שאלה שמקנאים בו בכפר לא יפתחו את הפה. אני אישית לא הרווחתי גרוש," הוא אומר. מסתבר כי לא זו בלבד ששוורץ לא הרוויח אגורה שחוקה בעיסקות אלה — לטענתו כמובן — הוא כנראה גם הפסיד סכומים ניכרים. בספטמבר 1973 העביר יוסף שוורץ לפקודת כפר הרי"ף, דרך סניף בנק לאומי בגדרה, צ'ק אישי בסכום של 10 אלפים לירות. לא ניתן היה לקבל מפי שוורץ הסבר ברור לסיבת מתן הצ'ק הזה ואחרים, ונותר רק להניח כי האיש הוא נדבן מופלג, כתורם מכספו לכפר שבתחום טיפולו.

רחמים לוי עצמו, אינו מתכחש לקשריו העיסקיים עם יוסף שוורץ. „נכון," סיפר, „היינו שותפים במשך כמה שנים. אז מה? שוורץ לא הרוויח פה הרבה כסף. אתה חושב שבחברת הספקה לא ידעו על כך? שוורץ היה יכול לעזוב את החברה ולעשות את העסקים בעצמו, אבל שם לאף אחד לא היה איכפת." לרחמים לוי לא היה ברור, שלולא תפקידו בחברת הספקה הדואגת לאשראי ולציוד לחקלאים, היה שוורץ מתקשה להסתדר בעולם העסקים.

רווחים באשראי ציבורי

בפי יהודה רוזן, מנהל חברת הספקה והממונה של שוורץ, היה טיעון שונה מזה של פקידו הבכיר. „אסור בתכלית האיסור לאיש מהעובדים בחברה לבצע עיסקות פרטיות עם הכפרים שבתחום טיפולו," פסק המנהל, „וזה מלבד העובדה שאסור להחכיר אדמות בכלל. לי, אישית, לא היה ידוע ששוורץ מבצע עיסקות כאלה."

טענתו האחרונה של רוזן עוררה רק גיחוך בין חברי כפר הרי"ף, ואולם רוזן הבטיח חגיגית: „אם אדע שאחד העובדים בחברת הספקה קיים עיסקות כאלה תוך ניצול מעמדו, לא אהסס להכניס את המישטרה לתמונה, שיבדקו את הקשרים בינו לבין שותפיו."

כאשר נשאל יוסף שוורץ להיקף העיסקות שביצע בכפר הרי"ף, לקה בשיכחה חלקית. „אני כבר לא זוכר," טען הפקיד. רחמים לוי היה החלטי יותר כאשר נשאל שאלה זהה. „זה לא עניינו של אף אחד," פסק החקלאי.

חברי המושב מעריכים את היקף העיסקות בסך של שניים עד ארבעה מיליון לירות בשנה האחרונה לבדה. מלבד החכרת שדות תבואה בוצעו עיסקות כאלה גם בשיטחי סותנה. ובסך־הכל עיבד רחמים לוי, שהוא חקלאי חרוץ ללא ספק, כאלפיים דונמים משיטחי הכפר בעוד שחברים אחדים בכפר נענו בשלילה כאשר ביקשו שיטחי קרקע לעיבוד. מה שמדאיג את החברים במיוחד הוא ש„לא ראינו בסיפרי המאזנים של הכפר את הרווחים מהעיסקות האלה, לא קיבלנו שום חלוקת רווחים, ואנו בספק אם מס־הכנסה בכלל יודע על העיסקות," אמר מושבניק שהעז להציץ בסיפרי המאזנים של הכפר.

עיסקותיו המפולפלות של יוסף שוורץ נערכו לא רק בכפר הרי"ף. הוא ביצע עיסקות מסוג זה בשורה ארוכה של מושבים שהיו בתחום אחריותו מטעם חברת הספקה. גם כשנשאל לפירוט שמות המקומות הנוספים בהם חכר אדמות, לקה הפקיד במחלת השיכחה. „אני חוכר בהרבה מקומות," סיפר בחיוך תמים, „אבל אני כבר לא זוכר באיזה יישובים זה היה." עזרו לו בעיסקות אלה אהרון ארצי מניר־בנים ויצחק קידרון ממגשימים, שנהרג לפני שלושה שבועות בתאונה.

שוורץ מכחיש כי העניק אשראי מוגדל או מועדף, או שהעניק יחס מיוחד במיסגרת תפקידו בחברת הספקה לשותפיו החקלאים בעיסקות החכרת הקרקעות. „לא עשיתי דבר כזה מעולם," אמר בתוקף.

רק חקירה מישטרתית, או חקירה אובייקטיבית של מישרד החקלאות, יוכלו להרים את המסך מעל לקרחון האדיר של העיסקות הוללו החרבקות, כפי שמסתמן, מיספר רב של כפרים בדרום הפרוע.

(כתבה ראשונה בסידרה)

משה מאיר

במדינה

דרכי אדם

מלכים כדגים במים

בגיל 15 השתתפה באולימפיאדה, ומאוחר יותר התמנתה כמדריכת־השחייה של בית המלוכה

במישחק כדור־המים שהתקיים במיסגרת המכביה בין ישראל לארצות־הברית בלטה דמותה התמירה של גברת הולנדית בשנות החמישים לחייה, שמחאה כפיים בהתלהבות וקראה קריאות־עידוד מהיציע.

היתה זו צוקי קלין פון־אמפיס, שחיינית הולנדית ידועה וחברת נבחרת הנשים של הולנד בכדור־מים.

צוקי פון אמפיס הגיעה לישראל בחברת בעלה, צלם רשת הטלוויזיה ההולנדית ווארה, שבא לצלם בארץ ראיון עם שר־

שחיינית פון־אמפיס
נסיכים בבריכה

החוץ משה דיין. אלא שתחת להתלוות אל בעלה ולסייר בארץ, מצאה עצמה חוזה במישחקי המכביה. בשנת 1948 השתתפה באולימפיאדה שהתקיימה בלונדון, והיא בת 15 בלבד. היא הגיעה למקום החמישי במישחה־גב.

בארמון. היא מתגוררת בעיר הטלוויזיה ההולנדית הילברסום ומגדלת את שני ילדיה בני ה־16 וה־18. מאז השתתפותה באולימפיאדת לונדון הפכה צוקי דמות ידועה בעולם הספורט ההולנדי. אחרי שנישאה ונולדו ילדיה הפסיקה אומנם להשתתף בתחרויות ספורטיביות אך החלה ללמד שחייה. בין תלמידותיה היו כמה בנות אצולה הולנדיות, והן שהמליצו עליה בפני הנסיכה כריסטינה, בתה של המלכה יוליאנה.

יום אחד צילצל הטלפון בביתה, ונציג של בית המלוכה הזמינה אל ארמון־הקיץ של המלכה בסוסטדייק. היא עלתה על אופניה ונסעה לארמון. אחרי שהוצגה בפני המלכה וילדיה החלה מלמדת את ילדי בית המלוכה שחייה, כשהיא פוקדת את הארמון המלכותי שלוש פעמים בשבוע.

מלכה חמימה. עם נישואיהן של הנסיכה כריסטינה והנסיכה ביאטריס הופסקו שיעורי השחייה שלהן. אולם לפני כשנה הוזמנה צוקי שוב אל ארמון המלוכה הפעם כדי ללמד שחייה את שני ילדיה של הנסיכה ביאטריס, אלכסנדר שהיה אז בן 9 ופריזו בן ה־7.

מספרת המורה לשחייה: „הייתי מגיעה לארמון על אופני. השומרים כבר הכירו אותי ונתנו לי להיכנס. למישפחה המלכותית יש בריכה פתוחה מחוממת ובריכה סגורה. היחסים ביני לבין הנסיכים והנסיכות לא היו רישמיים, לא הצטרכתי לפנות אליהם בתאריהם הרשמיים אלא בשמותיהם הפרטיים. בני משפחת המלוכה הם חובבי שחייה מושבעים, ושוחים כדגים במים.

„לעיתים היו מזמינים אותי לתה־מינחה עם המלכה ובני משפחתה. כשהיה עלי להמתין הייתי מחכה באחד מחדרי הארמון, ותמיד הגישו לי תיקרובת. המלכה היא אשה חמה ובלתי־אמצעית, והעם ההולנדי אוהב אותה מאד.״

תשבץ העולם הזה 2085

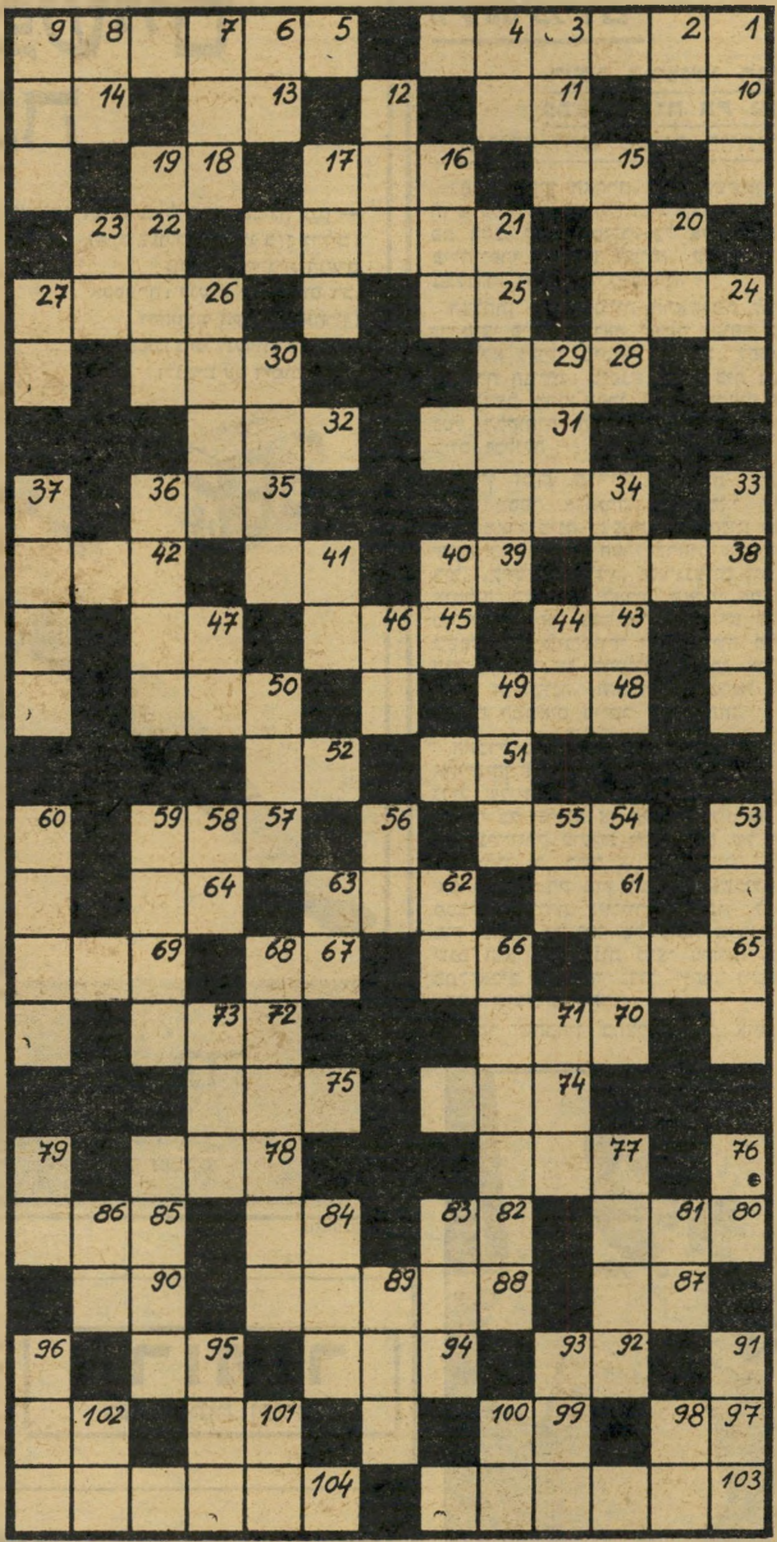

מאוזן:
1. גלולות; 5. פרח־בר נאה; 10. מסולם הצלילים; 11. מזמר; 13. במקום ההוא; 14. אחרי הגוף; 15. שופט; 16. ציר הדלת; 18. עלי לדעת!; 20. מיניסטר; 21. קרום הכבד; 22. נהר באפריקה; 24. מטוס סורבייטי; 25. משאבת הגוף; 26. אח; 28. הרג המוני; 30. באזאר; 31. ירק המשמש כתבלין; 32. שלושים שנה; 34. שיר צעידה; 35. בוסתן עצי־פרי; 38. מערה קטנה בסלע; 39. מיקווה־מים ענקי; 41. תבואה; 42. הודעה; 43. הווייה; 45. עוף הגיזון מדגים; 47. מילת־קריאה; 48. מלאך; 50. נעל; 51. תרגילי־סדר (ר״ת); 52. קול הפרה; 54. ארטיסט; 57. נס; 61. ריקבון; 62. מפירקי הגוף; 64. בתוכו; 65. מכאוב; 66. דגל; 67. ישיש; 9. מחלקי הרגל; 70. סוס צעיר; 72. מחודשי השנה העיברית; 74. שייך לו; 75. טווה; 77. לקו במחלה; 78. הפרשת העץ; 80. בקע; 82. מכשף; 84. ענן; 85. מחלקי הגוף; 87. מילת־זירוז; 88. מסיפרי הנ״ך; 90. מטבע יפאני; 92. רסיסי־בוקר; 94. חורים מחוברים בחוטים; 95. מונח בורת החשמל; 97. מסייר; 99. סוללת־מגן נמוכה; 101. הכניס בברית אברהם אבינו; 102. אם־הפנינה; 103. גיי־לויים; 104. רקיקים.

מאונך:
1. מילת שאלה לכמות; 2. מילת שאלה לזיהוי; 3. דרגה צבאית; 4. קידומת הולנדית; 6. אביון; 7. ננס; 8. שלושה־עשר, בגימטריה; 9. יקום; 12. מין אבן־חן; 15. מין ספסל קטן; 16. בשנית; 17. מאכל נוזלי; 19. מן הממדים; 20. מתנה; 21. אינפנטילי; 23. מטבע ישראלי (ר״ת); 24. בגד־שרד; 26. קמצוץ; 27. חומת־מים; 29. אורך בזמן; 30. משגיח; 33. פריבילגיה; 34. חבל בארץ; 36. ערימת חיטים; 37. עץ־נוי נשיר; 40. זז ממקומו; 41. בתוכך; 44. מזמר; 46. עבורי; 47. בירה אירופית; 49. נחש חונק; 50. תיכלה; 53. גלדיאטור; 54. צמרת; 5. קידומת סקוטית; 56. צונן; 58. בהשאלה: מרכז; 59. ממנו מורכבת האטמוספרה; 60. גרם שמיימי; 62. מקולות הגברים; 63. כיסא־מלכות; 66. מלא תחבולות; 68. בירת הנגב; 71. מזכ״ל ההסתדרות (ש״מ); 73. ישב על ביצים; 76. אפס כוחו; 77. קונוס; 79. שייך לי; 81. צאצא; 83. ניקיון מוחלט; 84. פלדה מחוסמת; 86. בוסתן נוי; 89. מקביל לקנה; 91. דורון; 93. מחלקי הפנים; 95. מין מחול מלכותי; 96. עצם; 98. רמת־גן (ר״ת); 100. מילת תנאי; 101. עלוב־נפש; 102. מספיק!

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת״, ת. ד. 136, תל־אביב.

בין הזוכים יוגרלו פרסים: שתי מנות בשווי — 50 ל״י (חמישים לירות) כל אחת, באחד מסניפי רשת הפיצריות רימיני בתל־אביב.

קשקשת 2085

קשקשת 2083

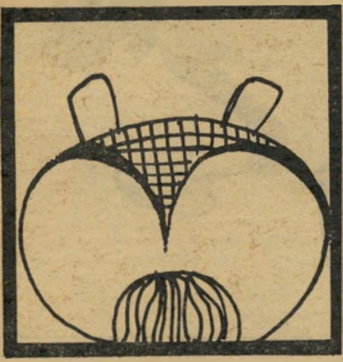

- חתך־רוחב של שומרת־מישקל.
שירי בן־עמי, רח׳ יהודה הנשיא 36, נווה־אביבים, תל־אביב
- „ציפורה, אם את רוצה לראות את הפופיק, תקני פריסקופ!״
מירב הרשקוביץ, רח׳ גורדון 13, רחובות
- לב שנפל ברשת.
הלל גזית, רח׳ הר־ציון 11, ראשון־לציון
- „עם חזה כזה, טוב עשית שהתקנת רשת ברזל ותומכים!״
יהודה מטהון, רח׳ לרליאן 5, תל־אביב
- „אולי מישהו יקשור לי את שרוכי־הנעליים?״
ישראל זסינגר, רח׳ אילת 19, רמת־יוסף, בת־ים

PIZZERIA RIMINI

מסעדות איטלקיות

תל־אביב, כפר אתרים טל. 288800
תל־אביב, כפר מלכי ישראל 4, טל. 263987
תל־אביב, רח׳ אבן־גבירול 24, טל. 266177
תל־אביב, דיזנגוף 93 טל. 221681
חיפה, רח׳ הנביאים 20, טל. 640201
חיפה, דרך רופין טל. 252654
ירושלים, רח׳ יפו 43 כשר
ירושלים, המלך ג׳ורג׳ 15 כשר
רמלה, רח׳ הרצל 102
אילת, מרכז התיירות החדש

חדש!!!
בן־יהודה 262
פינת דיזנגוף
טל. 455070

Pizzeria Rimini 1977 המוצר הנבחר

עסקים

מיץ עם כל דבר

העסק המשגשג החדש כבש בסערה את מקום הגלידה והמילקשייק הוותיקים

לפתע, בקיץ האחרון, נחת השיגעון ה־חדש על תל־אביב הלוהטת. קצת קרח, טי־פת חלב, קמצוץ סוכר, כל אלה בתוספת פילחי־פרי מפירות העונה, עירבוב קצר בבלנדר, וההצלחה מובטחת.

הצלחתן של החנויות הראשונות למימ־כר מיצי פירות הביאה, לאחר תקופה ארו־כה ללא רעיון מיסחרי מפוצץ, לפתיחת שרשרת חנויות: מיפגש הפרי, בית הפרי, פרי הדעת, מרכז הפרי, וכולם כורעים תחת נטל הלקוחות המיוזעים, הצובאים — ביום ובלילה — על החידוש הקריר.

ארץ זבת פירות. „חנויות מהסוג הזה,” מספר אדוארדו שוורצמן, עולה חדש מארגנטינה, שפתח את החנות הרא־שונה ברשת בתי הפרי ברחוב אבן־גבי־רול, „קיימות בברזיל, בארגנטינה וגם ב־איטליה. כשהגעתי לארץ, שאלתי את עצ־מי איך זה אין בישראל, שבה יש פירות בשפע, וגם מזג־אוויר חם, חנויות מהסוג הזה. קפצתי על הרעיון ופתחתי את ה־חנות הראשונה, והתברר שישראל היא המקום המתאים ביותר לעסק הזה.”

ההבדל בין החנויות התל־אביביות לבין אחיותיהן ברחבי העולם, הוא במיבחר ה־גדול של הפירות, שממנו יכול כל לקוח לבחור כל שילוב או קוקטייל שנראה לו. גם בניו־יורק פועלת רשת ענק של חנו־יות מסוג זה, בשם אורנג' ג'וליוס, „אבל שם מוכרים רק מיץ תפוזים ואשכוליות,” מסבירה תיירת ניו־יורקית, תוך לגימת מיץ בננות בחנותו של משה איש־כסית, שגם הוא בעל חנות מיצי פירות. „כאן, בתל־אביב, המבחר גדול יותר, והפירות טריים וטעימים יותר.”

לאחר שהבחין בהצלחה של אדוארדו

מיצאי שוורצמן
עסקים טובים

ובית־הפרי שלו באבן גבירול, עט איש־כסית על המציאה, והסב את מיזללתו ל־מרכז הפרי. „אני הייתי הראשון שפתח בדיזנגוף, וברוך השם, העסק הולך לא רע,” הוא מעיד.

עד כה נפתחו כעשרים חנויות מסוג זה בתל־אביב ובפרבריה. ברחוב אבן־גבירול, למשל, ניצבות חמש חנויות ל־מימכר מיצים, בקטע־רחוב שאורכו אינו עולה על חמש מאות מטרים. מצב מסו־כן, לכל הדיעות.

„בינתיים אין בעיות של תחרות בי־ני־נו,” מבהיר אדוארדו, „ובדרך־כלל אין בעיות של אלימות או מילחמה על קליינ־טים, יש מספיק פרנסה לכולם. לי, באו־פן אישי, קרה מיקרה לא־נעים כאשר, בערב הפתיחה של החנות שלי בדיזנגוף, פרצה שם שריפה. אבל באמת לא ידוע לי מה היתה הסיבה, לכן אני לא מאשים איש.”

דופקים את המילקשייק. יחסי השכנות הטובים, בינתיים, בין בעלי ה־חנויות, הביאו למחירים אחידים. „לא היה טעם להתחרות במחירים,” טוען אדוארדו, „ולכן אנחנו גובים מחירים כמעט זהים. אבל בעסק הזה יש שינויים מהירים ב־מחירים, כי אנו חייבים להסתגל למחי־רים המשתנים בשוק הפירות. למשל, אם בשיא העונה קנינו קילוגרם בננות ב־שלוש עד ארבע לירות, עכשיו המחיר הוא בין 17 ל־24 לירות הקילוגרם, ולפי זה שינינו את מחירי כוס מיץ הבננה. כך זה גם עם תפוחים, אפרסקים, מלו־נים, אבטיחים וענבים. כל עונה והפי־רות שלה.”

בעלי חנויות הפרי מתרעמים על ה־פירסומים, כאילו הם מרוויחים הון תוע־פות על חשבון הלקוחות הצמאים. „הו־צאות התיפעול בחנות גבוהות מאד,” טו־ען משה איש־כסית, „מחירי הסוכר גבו־הים, החלב התייקר, מחירי הפירות עו־לים — שלא לדבר על חלק מהפירות

מיצאי איש־כסית
המשקה האידיאלי

שיש צורך לייבא מחו"ל, כמו אננס, למשל.

„אבל הבעייה החמורה ביותר שלנו, היתה בעיית הבלנדרים. במשך חודשים ארוכים לא הצלחנו למצוא בלנדרים מת־אימים, כי כאן צריך לעבוד עם בלנדר ביתי, אבל מצד שני, חזק ואמין באופן מייוחד. הרבה מכשירים, אצלי ואצל ה־קונקורנטים שלי, התקלקלו ונזרקו לזבל, עד שהצלחנו למצוא את המכשיר הנכון.”

משה בריא־הגוף טוען: „אם אני מוכר כוס בשבע לירות, והיא עולה לי בערך חמש לירות, אני חושב שזה רווח סביר בהחלט.” גם אדוארדו מצטנע, וטוען כי הרווח בענף החדש אינו עולה על עשרים אחוזים.

מכל מקום, עיסקי מיץ־הפירות משג־שגים, ומי שנפגע מהחידוש המרענן הם יצרני המשקאות הקלים למיניהם. „למה הבן־אדם צריך לשתות קוקה־קולה?” טו־ען אדוארדו. „אם הוא יכול להרביץ כוס מיץ קר וטיבעי, בכל טעם שהוא רוצה?” נפגעים אחרים הם בעלי חנויות הגלידה והמילקשייק למיניהם, הממוקמים בינתיים בשכנות לחנויות החדשות.

„הם פתחו אומנם רק בעונה האחרו־נה,” מודה בעלת חנות למימכר מילק־שייק בדיזנגוף, הנמצאת בין שתי חנויות חדשות למימכר מיצים, „אבל כבר עכ־שיו אפשר להגיד שהם הצליחו לדפוק את הגלידה והמילקשייק.”

365 ימים חופשיים בשנה

טמפון או־בה, הטמפון הקטן הנוח והבטוח ביותר בעולם נותן לך הרגשה משוחררת וחפשית, 365 ימים בשנה.

תוכלי ללבוש מכנסונים קצרים והדוקים, חצאית מיני, או ביקיני. תוכלי לרקוד, לטייל, לטבול באמבט ולרחוץ בים בבטחון מלא. טמפון .o.b קטן משפתון ולכן קל ונוח לשאתו בארנק.

טמפוני .o.b בעלי כושר ספיגה ענק — הטוב בעולם; להשיג ב־3 גדלים;
נורמל: למרבית הנשים
אקסטרה: לנשים עם דימום רב.
והחידוש העולמי האחרון!
טמפוני מיני לנערות, לבתולות ולנשים עם דימום מועט.

פרסום מלניק

רובקס
המתנה היפה ביותר

ארומור
צפוי דלתות וקירות

אנחנו נחסל את הז'וקים!

נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה להשמדת הז'וקים
לאחר חיטוי שלנו (שעורך כ־½ שעה) את מקבלת תעודת אחריות לשנה. לא יהיו יותר ז'וקים בביתך!
ר"ג, מודיעין 18, טל. 790114־5־6 ● אילת: טל. 059־3012
היתר מש' הבריאות: 21. רשי' עסק 481/75.

איתי עתיה! הדברות נזיקים

מיכתבים לציפי

לא יודעת מי המציא את האגדה הזו שעל כל גבר פנוי במדינה הזאת נלחמות לפחות שבע נקבות. אצלי המצב הוא הפוך. אני מתכוונת במדור, ולאו דווקא אצלי בבית. בזמן האחרון התרוקן לי מלאי מיכתבי הנקבות ולעומת זה מתפקעת מגירת הזכרים מרוב עומס.

אז זוהי ההזדמנות שלכן, בנות. לפני שייווצר אצלי מחדש התור הארוך, שבו נאלצים להמתין שבועות וחודשים עד לפירסום מיכתב במדור, קיפצו עכשיו על ההזדמנות. לא יכולה למלא את המדור הזה רק במיכתבי גברים רעבים. אז קדימה, רוצנה לדואר.

* * *

עברית של מושב

לפני שאתן מתחילות עם מיכתבו של (1/85), אני ממליצה לגשת למדף הספרים וליטול משם מילון עברי. אחרת יקשה עליכן להבין.

„עד השנייה טרום כתיבת המילים הללו נדתי בין שני קטבים: עלות הניסיון או בחלה בו. אודה ולא אכחד: בימי חיי לא נזדמן לרצונותי הפנימיים להעפיל לאוורסטים בלתי מושגים, ואולי מפאת שלא ידעתי כלל על קיומם בפינת עיתון נעלם.

„לא, אין בקרבי שתתרשמי מהגרנדיוזיות הטמונה במישפטים אלייך. בחרתי בצלחת הניסיון. דרך מחורך חשקה נפשי במשהו שאולי אוכל לצייר ולסמן והרי ביכולתך להעביר את המסר.”

לא רוצה להמשיך ולבלבל אותך. מה שהבחור רוצה, בקיצור, זו „בת, האוהבת לטייל בארץ ועושה בעיקביות דין־וחשבון לעצמה ומה היא במיכלול בני־אנוש המקיימת בגופה קרוב והתמסרות לטבע והשואפת בעתיד הלא רחוק לבית חם בראש פיסגה. בת האוהבת אמנות השירה, המחפשת את דרכה ומגשׁשת למען תגיע אל צור אושרה.”

עכשיו את משוכנעת בוודאי שמי שכתב את המכתב הזה, אם אינו המתמיד בכבודו ובעצמו אז הוא ודאי חמור־ספרים אחר. יש לי הפתעות בשבילך, חבובה. הבחור הוא מושבניק, מאחד המושבים הוותיקים והידועים במדינה. מטרשמונים, ומעיד על עצמו שאינו מכוער כלל. „כותב שירים בין טוב לרע, ובעוד חודשיים אחגוג במדבר את יום הולדתי ה־19.”

למה דווקא במידבר? או, אז הוא „חייל באחת הסיירות בצה”ל המטייל בחופשותיו עם בנות לוויה, אך החסר משהו קרוב שאוכל סוף סוף לחבק לבטח ולהאשיר הדדית.”

ואוו!

* * *

לא מסיבת־ייאוש

ידעתי ושלא אוכל להתחמק מזה גם הקיץ. בכל פעם שמגיע החופש הגדול מתחיל זרם הגימנזיסטיות, החשות פיתאום שיש בחיים גם משהו חוץ מלימודים. כמו (2/85).

הן נוהגות לכתוב בצמדים מפני „בשבילנו הגיעו מים עד נפש ונמאסו כבר על הלא־רציניים שמסביב.”

„למרות שמתנגנת ברדיו מוסיקה קלה, זה לא מקל על הריקנות. למרות שאנחנו שתיים, שתי בחורות בנות 18, אנו לא חוגגות מסיבות־ייאוש אבל גם לא את ההיפך, כי פשוט אין עם מי.

„הכל כל־כך מונוטוני ומרובע שזה ממש... מדכא. רוצות קצת ספונטאניות, לראות חיים ולעשות אותם יפים יותר. אז אם אתם שניים ורואים את עצמכם מתאימים, אל תחשבו פעמיים. לא תתאכזבו.”

וכדי שלא תבזבזו סתם דלק, שתיהן מחולון.

* * *

חופשי כציפור

נעזוב לרגע את הנוער. (3/85) הוא קצת יותר מבוגר, אקדמאי בן 41, הכותב שירים ומצייר, משוגע על מוסיקה קלאסית ורץ כמעט לכל קונצרט. מחפש אחת כזאת שתרוץ יחד עימו.

„אחרי שהייתי נשוי משך 13 שנה, החלטתי להתגרש,” הוא מתוודה. „היום אני חופשי כציפור־דרור. הילדים נשארו אצלה, אך אני פטור ממזונות. בשעות הפנאי אני גם כותב מחזות ושנים אחדות עסקתי בעיתונאות. אני לא מלך היופי, אבל גם לא מלך הכיעור. קצת שמנמן, אבל מבטיח לרזות.” חוץ מזה יש לו דירה שכורה ו־177 ס”מ גובה. אז מה צריך יותר מזה היום?

„איני יודע אפילו מה זאת אהבה. אני כמו עיוור מלידה שמנסים לתאר לו את השמש. אולי כדאי להתחיל לרחם עלי. תראי כמה זה מצחיק: יש לי הכל בחיים, הכל נותנים לי, ואיננו יכול להחזיר את הדבר היקר לי מכל: את האהבה.”

מניסיוני אני יודעת שהשיטה הזאת כבר נוסתה כמה פעמים בהצלחה בעבר. מי יודע, אולי זה יילך גם לו.

* * *

מישהי בסבך

„אין לי סיפורי הלל ולא נפלאות. לא מורה בתיכון ולא חייל בודד. מעדיף להישאר נטול כינויים, פשוט: אני. עם כל המורכבות והתכנים שבי ועם עשרים וארבע שנותי ועם איזו מחשבה או אמונה שדווקא דרך מיכתב קטן במדור שכזה אוכל להגיע לאיזו מישהי בתוך הסבך העצום הזה.

„מישהי שעימה תהיה לי לשון משותפת, שתדבר אלי, שעבורה אהיה מוכן לתת מעצמי, מרצון. מישהי שאוהבת טבע וטיולים, מישהי שרוצה לראות כמה שיותר ולהכיר ככל שיותר, מין רומנטיקאית שכזו עם נפש יפה ולב גדול. אז אם יש מישהי כזו — שגם תענה, לא רק תקרא.”

על החתום: (7/85).

* * *

מיכתבים לפירסום במדור זה יש לשלוח לפי הכתובת: מיכתבים לציפי, ת.ד. 136 תל־אביב. מכתבים למכותבים במדור יש לשלוח במעטפה כפולה. על המעטפה החיצונית יש לרשום את הכתובת הנ”ל. על המעטפה הפנימית, מבויילת בבול של 50 אגורות, יש לרשום את מיספרו הסידורי של המכותב בלבד. מכתבים בלתי־מבויילים לא יישלחו.

* * *

קומונה חופשית

(4/85) שלחה מיבזק.

היא בת 17 ואינה מעוניינת בכל מה שהאחרים הכותבים למדור מעוניינים בו. מה שהיא רוצה לעשות זה להקים מה שקרוי בלשונה „קומונה חופשית”. כל מי שיודע מה זה ורוצה להצטרף מוזמן לכתוב אליה, בין אם הוא בן ובין אם הוא בת. רצוי שיהיו אחרי צבא, אבל לא משנה לה אם גם כאלה לפני צבא מעוניינים להצטרף.

ואחרי שתגלו מה זה בדיוק, אולי תספרו לי גם כן.

* * *

בעייה בלתת

ל(6/85) יש בעייה. „אני חסר אהבה. לא בלקבל. בלתת. אני מקבל אהבה מכולן: אשה, נשים אחרות, נערות. אני מקבל, אבל לא נותן מאום בתמורה. כוח גברא אינו אהבה. משהו בתוכי ריק. משהו קר. קפוא. מלאכותי. אני שוכב איתן בלי רגש. אני יודע את העבודה אבל אין לי סיפוק ממנה. הכוונה לסיפוק מהלב. סיפוק הנפש.

„חיי האהבה אצלי דומים לטיפות מים. אבל אין גם טיפה אחת של רגש, של משמעות, של אהבה. אם מישהי תכתוב לי אני רוצה שתדע כבר עכשיו בבירור: אני רוצה לאהוב אותה. את תכונותיה, את מחשבותיה, את יחסה לחיים.

מיכתב פרס

הצעה בלתי־שיגרתית

מאז הפכתי פקידת־הדואר הפרטי שלכם היו לי כבר הרבה ניסיונות, בעוונותי. אבל אף אחד מהם לא התקרב לזה שבו התנסיתי במיכתבה של (5/85). אתם מוזמנים עכשיו להתנסות באותו ניסיון עצמו. ותהיה מה שתהיה דעתכם, תודו שמגיע לה פרס השבוע, לפחות בשביל האומץ.

„נדמה לי שבקשתי תיראה לך קצת יוצאת־דופן,” היא מקדימה תרופה למכה. „אבל בכל הרצינות. החלטתי שלפני שאנשא ואתמסד אני רוצה... (לקחת נשימה עמוקה)... להתנסות בחווייה מינית עם אשה.

„ברצוני להדגיש שאינני לסבית, מפני שנדמה לי שלא כל אחת תהיה מוכנה לחשוף את עצמה לאשה הנמצאת מעברו השני של המיתרס, כביכול. אז אם יש נשמה אמיצה שיכולה לגלות פתיחות לפחות כמוני, אנא לא להסס. אני מוכנה להקשיב לכל דיעה שהיא ולכבדה. ואם זה עדיין לא ברור, אז מובן שסודיות מובטחת לכל מי שתרצה ליצור קשר.

„פרט נוסף: גילי 27.

„זהו זה. אני מקווה שלא הדהמתי אותך יתר על המידה. ועתה הבה נראה שבועון שדוגל בחופש העיתונות וחופש הפרט אם יהיה לו דם להדפיס את מכתבי. אתגר רציני, הא!

„האמת היא שלא איכפת לי אם הנוסח יצונזר ואני כבר יכולה לראות בעיני רוחי אלו מטעמים והערות יהיו שם.”

עד כאן.

היא לא כתבה את זה, אבל אני מקווה שהיא אשה ולא איזת זכר בתחפושת.

* * *

מכתב פרס מזכה את שולחו בפרס — חבילת מוצרי יופי של חברת התמרוקים הדס, בשווי של 200 ל”י. הפרסים נשלחים לזוכים בדואר.

צניעות חוגגת בלונדון

זה שהערבים השתלטו על לונדון, אני לא צריכה לספר לכם. כימעט כל ישראלי שני נסע הקיץ לראות את זה במו־עיניו. נכון שקצת מוזר לראות את כל הפאטמות מכוסות הרעלות מטיילות ברחוב אוקספורד או בצ'לסי, על רקע מודעות־פירסומת ארוטיות כמו זו שבתמונה (שצריכה להיות, אם אינני טועה, פירסומת לביגדי־ים). אבל מסתבר שאלה גם תורמות לתרבות המערבית. אני מתכוונת למסכות־הרעלה המפחידות, שכמה מבנות המיזרח נוהגות לכסות בהן את פניהן מטעמי יעילות ואופנה. מסתבר שזה מצא חן בעיני כמה אופנאים. ואל תתפלאו אם בחורף הבא תראו שמסיכת־הרעלה תיכנס לאופנה באופן רישמי במיצעד הכובעים השנתי באסקוט.

אף אחד לא מכיר את פניך כמוך
חוץ מאתנו - adas
תכשירי יופי לזוכים במדור

הצעקה האחרונה -

מתחרז עם אש

דוגמנית דורין •
אמריקאית בישראל

מיפגש פלש (מתחרז עם „אש") המיפגש הדו־שנתי בין יצרנים לקניינים, נערך הפעם במלון „פלאז'ה" התל־אביבי, ב־אווירה אלגנטית והומה מעסקים.

במיפגש השתתפו מיטב יצרני אופנת הנשים והגברים מישראל. הקולקציות היו מעוצבות ומעודכנות לפי כל כללי ה־אופנה.

מיסדרונות מלון „פלאז'ה" נתמלאו הפעם בקניינים, שערכו הזמנות לחורף הקרוב. יש להצטער רק על כך שמיספר יצרנים סירבו להשתתף במיפגש, והדבר גרם לכך שקניינים, שריכזו את קניותיהם, פשוט לא זכו לראות את הקולקציות שנעדרו.

• מאחור : הגביע שניתן לדגם הנבחר.

שיא האופנה:

שוב ושוב פרחים מלאכותיים, במיוחד שזורים בצמות. מחרוזות פרחים, בגד ים מבד מוזהב, ארנקים גדולים מעור מוזהב, סנדלים מוזהבות וחולצות מבדי מגבות־מיטבח.

עצתי:

בקיץ חם זה, איספי שערך לקוקו או צמה כרוכה מעל לקודקוד, כדי להקל על החום. שיער מבריק, משוח בשמן, נאסף ביתר קלות, ואופנתי במיוחד.

עשי לך:

חולצה קטנה מבד גזור, בצורת מלבן, לפי מידתך. סיגרי בצדדים בתפר רגיל, ולמעלה כווצי על־ידי הכנסת גומיה לכל רוחב החולצה.

השמפניה משחררת את הדוגמניות

בתצוגת אופנה חגיגית, שנערכה במלון „פאל", הוצגו דגמים שהובאו מלונדון מבית־האופנה ג'ון מרכס.

הדגמים, שכמותם לא נראו בארץ זה זמן רב, כללו מערכות־בוקר מבד סינתטי ושימלות־ערב ואוורולים חשופים מאד־מאד.

את הקולקציה ליוותה דוגמנית־הבית של ג'ון מרכס, יפהפיה העונה לשם לאקי. לאקי גם הופיעה בתצוגה עם דוגמניות מקומיות, וזכתה בהצלחה רבה. בעל ה־מיפעל עצמו כיבד את התצוגה בנוכחותו המרשימה, והכריח את הדוגמניות לשתות שמפניה לפני יציאתן למסלול. ה־שמפניה משחררת, טען.

שוב מעניין לראות כיצד מצליח גבר לחלביש כל־כך הרבה נשים, ובצורה כל־כך מוצלחת.

נראו גם פנים חדשות בין היצרנים והיבואנים, והדוגמניות נאלצו לעבוד עד לשעות־הערב המאוחרות.

גולת־הכותרת של המיפגש היתה תצוגת־אופנה רבתי עם הדוגמניות הישראליות המפורסמות ביותר. רוב הדגמים זכו למחאות־כפיים סוערות במיוחד על־ידי יצרניהם.

לדברי הקניינים, עדיין מתקשים היצרנים הישראליים לספק את ההזמנות בזמן, בייחוד אותם הזוכים בהצלחה גדולה ובהזמנות גדולות.

פנים חדשות ניראו גם בין הדוגמניות. בלטה במיוחד דורין, דוגמנית קצוצת־שיער, אמריקאית שהשתקעה בארץ.

דוגמנית ירון בתצוגה
מחיאות כפיים —

דוגמנית לאקי
הגבר מלביש

דוגמנית אמיר בתצוגה
— מידי היצרנים

מראה התחכרשת
כל קיץ מתלוננים

המראה החשוף בבד קרפ
החום ישכנע

חולצה לבעלות חזה גדול
אין מרימים עוד גבות

כל החושפת הרי זה משובח

הקיץ חם ולח במיוחד. יודעי־דבר מספרים כי בכל קיץ מתלוננים על ה־חום, ושוכחים את חומו של הקיץ שעבר. אולם השנה יש גל חום ולחות, והמראה החשוף נראה שוב ושוב ברחובות.

אין מרימים עוד גבות כשרואים צעי־רות לבושות לבוש־מינימום בחום של 30 מעלות. הכל לגיטימי בקיץ חם כזה.

מאז ומתמיד דאגו יצרני־האופנה למח־שופים מעניינים ומפתים. השנה הופעל דימיון רב בעיצוב חולצות ושמלות חשו־פות.

כל החושפת יותר, הרי זה משובח אופנתי.

גם בניו־יורק הגיעו דרגות החום ל־שיאים גבוהים, 42 מעלות, והדבר ניכר מאד באופנת הרחוב.

החולצה הפופולרית ביותר היום ב־חוצות ניו־יורק, וגם בארץ, היא הולצת התחבושת. פס רחב או צר של בד סינ־תטי מכווץ, „המתלבש" על החזה ותו לא. מאוורר פתוח ונפלא לבעלות חזה קטן. לחולצה זו צרפי מכנסונים, או חצ־אית פרחונית רחבה או מכווצת. נועז לטעמך? החום הכבד ישכנע אותך! זרקי הצידה את החולצות הגבריות, והעיזי!

שוב אין רואים הרבה את הג'ינס, ש־היה באופנה שנים רבות. החום הפבד דחקן לקרן־זווית. גם מיכנס הג'ינס היה פעם נועז.

כימעט כל חולצות־הטריקו נלבשות הקיץ בלי חזייה. הן קטנות, דקות וברוב המיקרים בלי כתפיות.

בשעות־הערב, כשאינך אצה ברחובות לדרכך, ואוספת את כל שריקות הפיר־חחים והערות שמרניות שונות, כדאי לל־בוש חצאיות ארוכות דקיקות, שקופות במיקצת, עם חולצות־תחבושת, מכווצות גם הן, מבד דקיק. זוהי תלבושת נועזת ומרשימה.

שימלת ערב חשופה
בניו־יורק: 42 מעלות

התחבושת
מינימום ב־30 מעלות

המראה חשוף לערב
נפלא לבעלות חזה קטן

— של מיכל אדר

יוזמת קארטר

הודעתו של הנשיא קארטר בדבר נכונותו של אש"ף לקבל את ההחלטה 242, הכוללת הכרה בישראל כמדינה עצמאית וריבונית, היא התפתחות מעודדת ורבת־משמעות.

אנו קוראים לממשלה ולציבור בישראל וכן ליהדות העולמית, לתמוך בכל יוזמה המכוונת להשיג הסכם־שלום, המבוסס על הכרת הפלסטי־נים במדינת־ישראל ועל זכות העם הפלסטיני להג־דרה עצמית.

אנו מאמינים כי על העם הפלסטיני, שבעייתו היא אכן גרעין הסיכסוך הישראלי־ערבי, להיות צד בכל ועידת־שלום.

המועצה הישראלית
למען שלום ישראלי-פלסטיני

השבוע
הגרלת הפיס
סך הפרסים
4.8 מיליון ל"י
פרס ראשון
750.000 ל"י

מפעל הפיס

הופיע! הגליון החדש של

חדשות המשטרה

● מדוע פורש קצין הקליעה הראשי? כמה תמלוגים מקבל הקצין הבכיר מהמצאתו? המטה הארצי כולו כמרקחה:

קצין הקליעה „על הכוונת!"

● בית־דגן כפי שאף אחד לא מכיר אותה... אלא אך ורק המשטרה... סיפורה של שוטרת־סמוייה ש„הושתלה" לתחנת מימכר לסמים...

בית דגן: „המערב הפרוע"

● ביקור ראשון מסוגו אצל ישראלים המחכים למושיע —

ישראליים בכלא הגרמני

● הרצח האכזרי ביותר בוצע בתל־אביב:

רצח על כוס־קפה

וידוייה של אסירה מנוה־תרצה ● מה קרה בכלא באר שבע?
וכל המדורים הקבועים בהשתתפות: יגאל לביב ● אריה אבנרי ● חיים משגב ● צבי לידסקי ● ו...המפקח הוד!

● „חדשות המשטרה", אוגוסט 77' — להשיג בכל דוכני העיתונים ●

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

מורלה
הטפטים המעוצבים כיצירת אמנות

זה עתה הגיע
PLAYGIRL
* Fourth Anniversary Issue
June '77

הפצה בלעדית
סטימצקי

נמר של נייר

תערוכה ובה ספרים טבולים דם ובשתן ✶ אובדן זהות־האדם בשיקולי „התיאטרון־הלאומי" ✶ שר־הביטחון כחוויה דתית בעיני הסופר אלי ויזל

אמנות

„דוקומנטה 6"

מדי ארבע שנים מתקיימת בעיר קאסל שבמערב־גרמניה, תערוכת אוואנגארד בינלאומי, המשקפת את ההתרחשויות העכשוויות באמנות. בימים אלה נערכת בקאסל תערוכת דוקומנטה 6, ודומה שהישגה העיקרי הוא מיזוגם של כל מרכיבי התרבות והפוליטיקה ב„עידן השפע" למאסה ענקית בת אלפי ציורים, רישומים, פסלים, תצלומים והתרחשויות מע־

מיכאל גיטלין
דיקט צבוע ומנוסר

שה־ידי מאות אמנים מעשרות ארצות — המכסים את כל מגמות האמנות בת־זמננו. התערוכה מתרחשת בשלושה בניינים עמוסים מרכיבי־אמנות, ומעט זעום על ממדיה ניתן ללמוד מתמורת 75 מארקים גרמניים, מחיר הקטלוג של דוקומנטה 6 שמישקלו כחמישה קילוגרמים.

גם האמנות הישראלית העכשווית תרמה את חלקה לתערוכה זו.

לפני יותר משנה ביקר בארץ הלמוט שנקנבורגר, ממארגני דוקומנטה 6, כשמטרתו לבחור באמנים שייצגו את ישראל באירוע בינלאומי זה (בניגוד לתערוכות בינלאומיות אחרות, כמו הביאנלה בוונציה, שהאמנים הישראלים המיוצגים בה נבחרים על־ידי משרד החינוך והתרבות). בביקורו של שנקנבורגר בארץ היה עליו להימלט מעשרות ואמנים ישראלים שארבו לו בכל מקום, ומפטרוניהם המבקרים שעשו כל שביכולתם על־מנת להיות מוצגים בדוקומנטה 6, שההשתתפות בה היא בבחינת תעודת־הכשר לאוואנגארדיותו של האמן.

אלא ששנקנבורגר לא נטה להיכנע ללחצים למיניהם, ובחר בחמישה אמנים שמרביתם פועלים מחוץ לתחומי ישראל והם: מיכאל דרוקס (חי בלונדון); בני אפרת (ניו־יורק); מיכאל גיטלין (ניו־יורק); פינחס כהן־גן (ניו־יורק וירושלים); מנשה קדישמן (ישראל) ודני קרוואן (ישראל).

בני אפרת ומיכאל דרוקס הציגו עבודות וידיאו־טייפ. אפרת הקרין סרט שבמהלכו נכנס לבין קרני ההקרנה כשהוא מצייר אותו במישרין על־פני המסך. מיכאל דרוקס התפשט מול הטלוויזיה כשהוא מתאמץ להסתיר את הדמויות המופיעות על־פני המסך. רישומיו של פינחס כהן־גן לא הספיקו להגיע לפתיחתה של הדוקומנטה. עבודתו של חתן פרס ישראל דני קרוון מכונה בקטלוג התערוכה „סביבה עשויה מחומרים של טבע וזיכרונות", והיא מכילה מיבנה בן 12 מדרגות עשויות בטון לבן על רקע של צמחיה ירוקה, שלתוכה חודרים קווים של אור־שמש, המשנים מהלכם בהתאם לזוויות הקרינה.

דוקומנטה 6 היה, למעשה, תהליך של מיסוד אמנות האוואנגארד המימונה ביד כל אלה שאמנות זו מתיימרת להרוס או לבקר. פריטי הספר, שנועדו להמחיש את תום עידן הספר, הם מוצג פופולארי ביותר וניתן למצוא בתערוכה ספרים קבורים, קרועים, מעובדים, ממוחזרים, ספרים מבטון, מבד, משדיים, ספרים טבולים בדם ובשתן.

הנהלת דוקומנטה 6 הקצתה אולם תצוגה לאמן ישראלי אלמוני לחלוטין, מיכאל גיטלין, שהציג שם מישטחי דיקט צבועים ומנוסרים על רקעים צבועים של ריצפה וקירות. הכרה בינלאומית זו בערך עבודותיו של גיטלין עוררה את הנהלת מוזיאון ישראל להעתיקה ולהציג את עבודותיו של גיטלין החל מן השבוע הזה באולמי המוזיאון. שוחרי־האמנות הישראלים שאין ידם משגת להגיע ליריד האוואנגארד הבינלאומי בקאסל, יוכלו להתבשם מריח יריד זה באולמי מוזיאון ישראל.

תיאטרון

שביל־הדם

המחזה הידעת את שביל־החלב המועלה בימים אלה על קרשי התיאטרון הלאומי הבימה הוא מחזה בינוני ומטה, מאת המחזאי הגרמני קרל ויטלינגר. המחזה דן באובדן זהות האדם במילחמה, והוא מביכורי התיאטרון הגרמני שלאחר מילחמת־העולם השנייה. יחד עם היותו מחזה פושר ותת־הגותי, לא זכה להותיר את רישומו בתולדות התיאטרון הגרמני המודרני.

הידעת את שביל החלב איננו חדש לצופה התיאטרון הישראלי. הוא הוצג לפני יותר מ־15 שנים בתיאטרון פועלי ישראל האוהל וערכו הגדול, בזמנו, התבטא בעצם הצגתו בתקופת הפשרת היחסים בין ישראל למערב־גרמניה, כאשר נפשותיו הפעלות של המחזה הציגו לפני הצופה הישראלי את דיוקן הגרמני המהורהר.

לא ברור כלל מהם המניעים האמנותיים, או מה קסם במחזהו של קרל ויטלינגר להנהלה האמנותית של הבימה — והביאם להעלות מחדש מחזה רדוד־יחסית זה על קרשי הבמה העיברית. אם רפרטואר של תיאטרון לאומי נועד לספק צרכים של תרבות שבתוכה הוא פועל, ברור שהידעת את שביל החלב איננו נמנה עם צרכים אלה.

אם קברניטי הרפרטואר של תיאטרון זה מחפשים אחר מחזות הדנים ב„אובדן זהות־האדם במילחמה", מוטב שיורידו לרגע את מישקפות־התיאטרון שלהם המאופסות לאירופה ולארצות־הברית, ויתבוננו שמאלה וימינה ואולי יגלו מחזות כמחזה רגיל של יורם מטמור, האריה של עמוס קינן ומלכת האמבטיה של חנוך

יורם מטמור
„מחזה רגיל"

לוין, שגם הם עוסקים ב„אובדן זהות־האדם במילחמה". באותה הזדמנות תוכל הבימה לספק מעט מהצרכים של אותה תרבות שתיאטרון לאומי זה מתיימר לייצג, וקיים בזכותם.

שירה

שפה חדשה

מרדכי גלילי הוא משורר של שפה חדשה, המתאר בשיריו תחושות של דור צעיר שעדיין לא העמיד משוררים של ממש. שיריו הינם בבחינת פריצת־דרך לשירה העמוסה בחומרים לקוחים מתוך החיים, שירים המצליחים להעתיק את תמונת־הנוף הסביבתית של שנות ה־70' בישראל בלא איפור וכזב.

את קובץ שיריו הראשון * פותח גלילי ב„פיזום אביבי", שבו הוא כותב: „כחנית במעופה תרד עליך השמועה / ידידך ואשת חיקך חגגו את האביב / כל השנה. // תכה בחרב תורכית / בקפיצה תתיישב על סוסך / סוס מלחמה ותיק..." שיריו של גלילי הם תערובת של לירִיקה עם איפיון חוויות בני דורו הצעיר, „דור בין־המילחמות". במרכז הקובץ מצוי מחזור שירים תחת הכותרת „כלא שש", המביא לגיטימציה סיפרותית למוסד צבאי זה: „התפשטנו התלבשנו; מדי אסירים / בעצם, מדי הצבא המצרי / חותמת עבֿרית מרגישה / — כנגד עמודה — /... משכנו גם תחתונים / אבקת חיטוי לכנה / ריססה מבושים..." חומרי הלשון והשירה של מרדכי גלילי לקוחים, כאמור, מן החיים מבלי שיעברו תהליך של ייפוי או ייפיוף כמקובל בעיני מרבית המשוררים כיום: „מי שינסה לעמוד עלי, אזיין לו ת׳צורה. / בקצה התא המשובח (רחוק מדלי ההפרשות) / עישנו חשיש, נשמעו קולות של מסיבה..." השתלבות המשורר בנוף הכפוי איננה מתמהמהת: „התחלתי מעשן סיגריות דמוקרטיות / כנסת שש כחול־לבן, ההקצבה יומית. // בשלושים לירות שהיו מונחות בתחתית הנעל / קניתי נלסון במחיר מופקע..." המצב הכפייתי של המשורר בכלא 6 מביא ל׳אידיליה מזרחית׳: „אחינו המדוכאים והמטמטמים בכלא שש / מסלסלים את שיריה של אום כולתום / הלילה אלף כוכב ובכי."

מחזור־שירים אחר, תחת הכותרת „איציק", מתאר חבר שנפל במילחמה. המחזור רצוף פלאש־באקים שיריים כמו: „מוצאי שבת, אחרי צ׳ולנטס צבאי / איציק הסריח את האוהל כנאדים שקטים // הוא החליט לשרוף את הריח, אש זינקה מכיוון התחת / לא האמנתי, פרימוס נייד..." מיזכר־שירי כזה עדיף על אלף סיפרי וחוברות־זיכרון לזכר נופל במילחמה. הוא אמיתי. מרדכי גלילי הוא משורר של חיים אמיתיים, של חברה, של דור חדש, משורר שאינו טורח לטשטש או להעלים את שעובר על בני־דורו: „יום לפני הפסקת האש / שני הצבאות עסוקים / במאמץ אחרון של כיבוש. // צמד ממוסים מצרי / צלל לעבר הזחל״ם / איציק דרך את המיקלע / ראשון חלף, שני שיחרר רקיטה. פגע. / נקרע לו הגב / הספיק לנשום עוד יום..".

בנוף של שירה סטאטית־סכרינית, השותלת יומרותיה באולמות־הרצאה אקדמאיים ומזבלת עצמה בטיפוח „אגו" משוררי לנטולי־כישרון, מרדכי גלילי הוא צמח שאינו נזקק כלל לזיבול, ושירתו עד כה היא פריחה של אמת שירית ואיכותית.

* מרדכי גלילי, שירים 6—1972, סיפרי סימן־קריאה. 81 עמודים.

תולעי תרבות

השואן *

כמו נפש מתייסרת, מלאת כפייה נבואית, המתיימרת לייצג את מצוק ומכאוב היהודים מני 2000 שנה ברחובי העיירה היהודית הגלובאלית, מגיח אלינו לפרקים מגורדי־השחקים של ניו־יורק המחבר והעיתונאי אלי ויזל, על־מנת להאציל עלינו מרוחו.

אחת מגיחותיו הראשונות ורבת־המכר שביניהן, נעשתה מייד אחרי מילחמת ששת־הימים וכתוצאה ממנה פירסם ויזל את סיפרו המשולח נירושלים, שבו הוא נהג מינהג של טבוח בפוגרום שלעורקיו המידלדלים מוזרק דם של קוזאקים ופורעי־פרעות. לפני כשנתיים זכינו שוב להיבנות מהדרו ומרוחב תבונתו של אלי ויזל, והפעם בתוכנית־הטלוויזיה ששבה שו־

* כינוי שבו כיבדו עורכי עכשיו, ד"ר דן מירון וגבריאל מוקד את אלי ויזל כשואן מטאפיסי.

אלי ויזל
איזור אפור של היסטוריה

חח עם שימעון־פרס, שר־הביטחון לשעבר ושאל אותו את השאלות המרטיטות: „אתה, מצביא צבאות ישראל. האם בעיניך, להיות שר־הביטחון של ממשלת ישראל היום זו חוויה דתית?... כשאתה מחליט החלטות שמי יודע מה יוצא מהן, אתה עושה את זה כיהודי, או כשר־ביטחון?...” ועוד כהנה וכהנה.

בשבוע שעבר זיכה אותנו אלי ויזל שוב בניתוחו, וזאת ברשימה שכותרתה: „אל צעיר ערבי־פלסטינאי” שכולה מיסמך רוטט של התחסדות צבועה ותרגילי ייפיוף־נפש שבמהלכם טורח ויזל לנסות ולהוכיח באותות ובמופתים עד כמה גדול הסבל היהודי לעומת הסבל הערבי, תוך שהוא מאמץ את לשון הפריץ הגוער באריסיו ומסביר לפלסטינים: „כן, זה מדכא, משפיל, לחיות כשוליים, באיזור האפור של ההיסטוריה, להיות מכשיר המטולטל על־ידי המציאות... התנהגותכם מותנית בסבל הערבי, ושלי בסבל היהודי...” וחוזר חלילה.

מצער לראות את מדד־הסבל של ויזל, המושתת על מיסחור הסבל, מוצג כבנוי על סולם לאומי. אם כך, מוטב שוויזל יניח לנו ולפלסטינים וישיב את מצפונו לניו־יורק להתמודד בה עם הסבל הפורטוריקאני, השחור והאינדיאני — ולהתיר אותנו במחשבה על סבל של „בני־אנוש.”

אנתולוגיה מודרנית

השעור

מאת: מירוסלאב חולוב

עץ נכנס לכיתה ומודיעה בקידה:
אני עץ.
דימעה שחורה זולגת מרקיע וטוענת:
אני ציפור.
למטה טווה עכביש
משהו כמו קורי אהבה
מתקרב ואומר:
אני הדממה.
ליד הלוח סרוח
סוס לאומני־דמוקראטי
במעילו
והוא חוזר ואומר,
מרגל באוזניו לכל עבר,
חוזר ואומר:
אני מנועי ההיסטוריה
ואנו
כולנו
אוהבים
קידמה
ואומץ
ואת
טעם
הגבורה.
מתחת לדלת הכיתה
זולג
זרביב דק של דם.
כאן מתחיל
טבח
התמימים.

נוסח עברי: ד. ע.

מירוסלאב הולוב, משורר צ׳כי

ב־21 באוגוסט ימלאו תשע שנים לפלישה הסובייטית לצ׳כיה

נולד ב־1923 בעיר פילזן. למד רפואה בפראג, וזכה בשם עולמי כרופא־פאתולוג. החל מפרסם שירה בהגיעו לגיל 30. שירתו היא אכספרימנטאלית, הנתמכת רבות בדוגמות מעיסוקיו המדעיים. הבולטים בספריו: „שירת היום” (1958) „בוא ופתח את השער” (1961); „במקום שנורה הדם” (1963).

..מזלי היה שנולדתי במעמד העובדים... עוד מילדות רציתי להימלט מאנגליה... כאשר אנשים קוראים הם מבצעים פעילות חיובית. הם פאסיביים כאשר צופים בטלוויזיה. ויותר מזה, הם מנוצלים על־ידה...”

בדידותו של הסופר למרחקים ארוכים

להימלט מאנגליה

● קשה להגדיר מהו ,מימסד־סיפרותי׳ ואם אני משתייך עליו. אם אתה כותב ומפרסם במשך 20 שנים, בעל־כורחך אתה הופך לחלק ממימסד־סיפרותי. אינני שייך לשום קבוצה סיפרותית, וזאת למרות שמבקרים רבים טרחו וניסו להעמיד אותי בשורה אחת עם ג׳והן אוסבורן * וסופרים דומים. עד היום זוכר המימסד הסיפרותי באנגליה שפעם הודבקה עלי תווית של „סופר מעמד־הפועלים”.

● בניגוד לנורמות מקובלות בסיפרות־האנגלית — לא עשיתי את דרכי דרך האוניברסיטות. המסלול היה שונה למן הרגע שבו פורסם סיפרי הראשון „מוצאי־שבת ובוקר יום אל׳ף”. הגירסה הקולנועית של הספר עזרה לי. גם נמכרו באנגליה יותר ממיליון עותקים של הספר. הסיבה להצלחת הספר, ואלה שאחריו, היא כנראה תיאורי את מעמד־העובדים, מנקודה שעדיין לא עסקו בה. צ׳ארלס דיקנס ורבים אחרים תיארו את מעמד־העובדים באנגליה, אלא שהם עשו זאת במבט מגבוה. הם עשו זאת טוב. מזלי היה שנולדתי במעמד־העובדים, כך שכל חושי היו שם, והיה בידי חומר שאינו נראה ממעוף הציפור.

● החינוך שלי היה שיטחי, כך שנאלצתי ללמד את עצמי לכתוב אנגלית נכונה. יחד עם זאת לא חונכתי להביע את עצמי באוניברסיטה, שמעניקה את החינוך האנגלי הקלאסי. לעומת זאת, הנסיבות המעמדיות לימדו אותי להביע את עצמי בפרוזה. בחוגים מסויימים אין מתייחסים אלי כאל סופר, היות שאין לי הרקע החברתי המתאים — יש להניח שאילו הייתי בוגר אוכספורד או קמברידג׳ היה לסיפורים שלי ערך רב יותר.

● לפני שהצלחתי לפרסם את „מוצאי־שבת ובוקר יום אל״ף” חיברתי שישה ספרים על חיים אכס־פטריטיים דמיוניים, והייתי נתון להשפעות של אלדוס האכסליי, פירסטר ופיודר דוסטוייבסקי. דרך ההשפעות הגעתי לסיפור הקצר, שם פיתחתי סיגנון שהוביל אותי ליציאה מתוך אותן השפעות. „מוצאי־שבת ובוקר יום אל״ף”, הבנוי במיסגרת של רומן, מבוסס בעצם על שישה סיפורים קצרים שאיש לא רצה לפרסמם בלונדון, ואני עיבדתי אותם לסיפור רחב יותר.

● אני מנוכר לגמרי באנגליה, לכן עברתי זמן־מה אחרי שיחרורי מהצבא להתגורר בפאלמה דה־מאיורקה. מצאתי שם את רוברט גרייבס, שעבר להתגורר שם כבר בשנות ה־20׳ כדי להתחמק מן המימסד הביקורתי האנגלי **. הוא עודדני להתמיד בכתיבתי. עלי לציין שאחת מתשוקותי, עוד מימי הילדות, היתה להימלט מאנגליה. אולי כאן המקום לציין שעד שהגעתי לגיל 23 או 24 לא היה לי מה שקרוי „מצפון־אינטלקטואלי” — אלא רק אינסטינקט שאיפשר לי לראות את אנגליה מרחוק. כאשר הגעתי לפאלמה דה־מאיורקה היה לי ולאשתי כסף לחיות שם ולא היה לנו כסף לשוב לאנגליה. כך שיצאתי לשישה חודשים, וחייתי שם שש שנים.

● אבל החיים משמשים מיסגרת שבה לכל אחד יש היכולת להסתנף לשיטה, או למיסגרות, ורק למעטים יש כוח מונע המאפשר להם ללכת בדרכם שלהם ולא להשתלב. אני, כסופר, זקוק לתחושה של אי־תלות. עבורי, להיות סופר — משמעו להיות מבודד.

* מחבר הבט אחורה בזעם שגם הוא דן במליטה של גיבור בן מעמד־העובדים מהשתלבות במעמדות האחרים באנגליה.

** גרייבס פירסם אז את סיפרו „Good-Bye To All That”, שבו הוא מנמק את „פרישתו” מאנגליה.

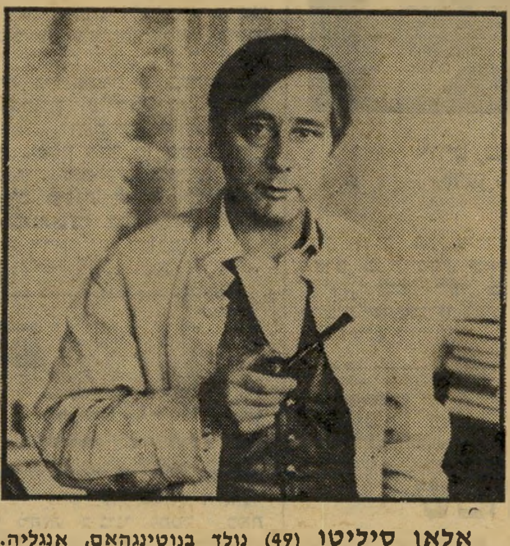

אלאן סיליטו (49) נולד בנוטינגהאם, אנגליה. הוא עזב את בית־הספר בגיל 14, ועבד בבית־חרושת עד גיוסו לחיל־האוויר הבריטי. במשך שנתיים שירת במאלאיה. אחרי מילחמת־העולם השנייה נשא אשה ועבר להתגורר בפאלמה דה־מאיורקה, שם התיידד עם הסופר והמשורר רוברט גרייבס (מחבר „אני קלאודיוס”) שעודד אותו לכתוב. ספריו הנודעים של סיליטו הם: „מוצאי־שבת ובוקר יום אל״ף” (הוסרט בכיכובו של השחקן אלברט פיני. מהדורה עיברית של הספר ראתה אור בהוצאת „ספריית־פועלים”), ו„בדידותו של הרץ למרחקים ארוכים” (הוסרט בכיכובו של השחקן תום קורטניי). באחרונה ראה אור בארצות־הברית סיפרו „בן־האלמנה”, שלדעת מבקרים אמריקאים שהרעיפו עליו שבחים רבים, דן בבעייה המרכזית של החיים האנגלים: בעיית הרגש הבלתי־מפותח המעוות את מיכלול היחסים המיניים, האישיים והחברתיים. מלבד ספרים אלה פירסם סיליטו עוד 17 ספרים, רומנים, קבצי־סיפורים, אסופות־שירים ורישמי־מסע.

בימים אלה שוהה אלאן סיליטו עם רעייתו המשוררת רות פיינלייט ב„משכנות שאננים” בירושלים. על דרכו הסיפרותית והשקפת־עולמו, סיפר בתשובה לשאלות „העולם הזה”:

העכברושים

● היכן הם עכשיו? כבר לא במחתרת / הם חיים באוניברסיטות ומייסדים / חברות מדרגיות / על כל איזן נקייה מינח פרגל־חישוב / (הם גם לא ייעלבו בקוראם זאת / הרי לא יזהו את עצמם / ואפילו אם תקציבים אלה חולפים לעיניהם בחרוזים) / ספר סטאטיסטי התפוס בלא פחד / שקרנים פיקחים המחפשים אחר האמת / אהבה וחוכמה עקורות כשן / הנראית רקובה בהשוואה לסרגל־חישוב / בלבן וחדרים מוהקים / של מורה מקמברידג׳, בספרד יש מצבות / בלתי־נמנות, מצבות של מורים שנטשו אף־על־פי שנלחמו / בעבור התחלה בהירה לתור־זהב חדש: אפר לאפר ועפר לעפר ואם הזמן אינו יכול לעשות זאת / מישהו חייב.

● „ראה כיצד אתה מניף ומנופף ב׳ניו סטייטסמנט׳ שלך / (המגולל די חזק כדי לשמש כנשק) / נגד האיטלקים והגרמנים / פראנקו, צ׳אנג קאי שק וסינגמאן ריי / (אל תטעו, אינני מסכים לכל זאת — / ה׳עולם־החופשי׳ מחזיק ברושם אחר: / ריקבון בשערי המערב) / מה משיב את עיניך ומעוור אותן / לאטילה חדש של השכל / בהסכמתך? יד שמאל לחצה יד ימין / כיצד אתם סוערים בקור־רוח / על הקרב הגדול בבודאפשט / וצופים באי־אלו רעיונות המזמים ומפוררים — / המוחות של אלה שאתם מהסים בצמר־גפן; / אתם הרי מקווים לראות נקמה ברוסיה. / אך היכן הלקח עבורנו? / „הפועל האנגלי, עסוק, פיקח ואדיב / אוהב אמהות, סימלי ים, שלום ויד־חזקה” / האם שכחתם את דיירי סט. פאנקריאס / המתפרשים מול השוטרים בקרב לילי? והנה נע קולי מחפירות הירייה...”

(מתוך „העכברושים”)

● כתבתי את הפואמה „העכברושים” אחרי שש שנות היעדרות מאנגליה. זוהי פואימה אנרכיסטית־ניהיליסטית שהיא גם מיתית. כתבתי אותה במהירות, וראיתי אותה בתוך העיניים. זוהי הצהרה של השקפת־עולם, של ביקורת, של מעקב אחר חברה הדחוסה בתוך עצמה.

מונולוג

„מכאן ועד להררי־החושך...״

● נוהגים להחשיב אותי כ„סופר מעמדי״. הרקע הוא ברור, והקווים התוחמים בין מעמדות ברורים גם הם, למרות שהטלוויזיה ותרבות־ההמונים מתיזים ציפוי על הקו התוחם בין מעמדות. גם באנגליה יש אותם המוגים הפונים לעבר הימין. התרבות שלי ושל אחרים לא שינתה בהם מאומה. יחד עם זאת, מוטב להדגיש שכיום יותר ויותר סופרים מגיעים אצלנו לזהות סיפרותית. התוצאה היא שמהבחינה התת־הכרתית הם לכודים במצב שבו אינם נמשכים ימינה, ואינם משפיעים על ההמונים בכתיבה בצורה ישירה ואם משפיעים אז רק בתת־הכרה.

● זהו תהליך ממושך. הוא עלול לארוך 100 או יותר שנים. אסור לדחוף סופרים לעסוק בכתיבה פוליטית־חברתית מוגדרת. תהליך השפעת הסופרים תובע צמיחה מתמדת וטיבעית. על הסופרים לכתוב לקהל בלשונו ואסור להם, לסופרים בעלי־התודעה, לכתוב בסיגנון הקומוניסטי הישן של ה„סיפרות לפועלים״. יש להעניק בסיפרות להמונים חוש־הומור, ולא כוח פליטי או תחשה מעמדית.

● אני חי בחשיכה. אני מנסה ליצור מסביבי מעט אור. איני רואה ואיני מסוגל לחיות ולכתוב כאשר אני רואה מכאן ועד להררי־החושך. כאשר יש לי תומר באותה חשיכה, אני מתחיל לכתוב. כאשר אני מתחיל לכתוב אין לי קונספציה סיפרותית, או אידיאולוגיה — ייתכן שיש לזה גורם ברקע המעמדי שלי. קיים פער עצום בין כתיבה לבין ידיעה על מה אתה כותב. אינני מסוגל להסביר מה ולמה כתבתי.

● הגעתי למסקנה שאם אתה חפץ להביע את עצמך, עליך להביע אך־ורק את עצמך. לכן אני כותב לעצמי — ולא לשום אדם אחר. אלא שהדבר אינו פשוט. הרי אני מוצר של תברה. קראתי, כך שייתכן שאני גם מעתיק מאחרים. על כל פנים, האמת היא שאני כותב

מנוצלים על־ידי הטלוויזיה
כתיבה מתוך החושך

מתוך שאיני חפץ למות. אילולא כתבתי — רוחי היתה מתה לה. הכתיבה משמשת עבורי מעין פעילות רוחנית שבילעדיה איני מסוגל להתקיים. כל מה שכתבתי עד כה דן באופן ישיר או עקיף בדברים שעברתי. אני מאמין שעלי למצות את עצמי, ואיני כותב לשם הכתיבה. בתהליך הכתיבה שלי אני בונה נפשות פועלות, וממלא בהן את המודעות שלי. זו הסיבה לכך שאני מתחיל באדם, ולא בסיטואציה הסיפרותית או במצבים של השתעבדות לעלילה.

קשה להתמודד עם כוח־תרבותי אחר

● גדלתי בתקופה ללא טלוויזיה. בעיני, הטלוויזיה אינה קיימת. קשה מאד לכתוב כשאתה מתמודד עם כוח־תרבותי אחר. לעומת זאת גדלתי עם הקולנוע הזול. בעצם, את כל רקעי התרבותי קיבלתי מסירטי־ילדים זולים. לכן נראה לי טיבעי ביותר שתכנים סינמטיים, בצירוף הספרים שקראתי, תרמו לי הרבה מאד לעיצוב סיגנוני. אני נוטה להאמין שהטלוויזיה משפיעה כיום על סופרי־ההווה הצעירים, או על הילדים שיהפכו סופרים. אני מתעניין בדעתם עד מאד. אני אוהב לקרוא סיפורים קצרים לפני תלמידי בתי־ספר. על כל סופר לקרוא יצירות בבתי־ספר. ילדים הם שופטים מצויינים. מעניין לשמוע את דעתם. יחד עם זאת, גיליתי בכמה בתי־ספר שלימדו בהם את „בדידותו של הרץ למרחקים ארוכים״. נבהלתי. שאלתי את עצמי, איך הם לימדו ?

● אם לשוב לנושא הטלוויזיה והסיפרות, אסור לשכוח כי הספר הוא הזרם הרדיקאלי המרכזי של כל תרבות — הספר, ולא הטלוויזיה והקולנוע. רוחה של כל ארץ היא שירתה וסיפרותה. ויש סיבה לדבר, והיא שכאשר אנשים קוראים הם מבצעים פעילות חיובית. הם פאסיביים כאשר הם צופים בטלוויזיה. יותר מזה, הם בעצם מנוצלים על־ידה.

● אני נחשב כסופר אנגלי. עלי להדגיש שאנגליה היא הרקע התרבותי שלי, אך מעולם לא חשתי שלונדון היא המרכז התרבותי שלי. כאשר החלטתי, בשנת ’52 להיות לסופר, האווירה הסיפרותית בלונדון היתה מתה לחלוטין. כאשר שהיית בפאלמה דה־מאיורקה התחלתי להתרשם מהתרבות האמריקאית, ועלי להודות שהסוח המניע שלי בראשית דרכי היה יותר אמריקאי מאשר אנגלי. סיבה אחרת היא שכבר בילדותי, התעניינתי יותר בסיפרות צרפתית מאשר בסיפרות אנגלית. בילדותי קראתי את אלכסנדר דיומא ואת ויקטור הוגו בשקיקה רבה, לפני שקראתי את צ׳ארלס דיקנס.

אני מניח שגם זה מעיד על תהליך מליטתי מתוך החברה־הבריטית. על כל פנים, התבוננות בחברה זו מרחוק מביאה לי בהירות רבה וניקיון סיפרותי רב. והרי כדי להגיע לבהירות יש צורך בדילול רב, ובעיקר בפרספקטיבה טובה.

בחטף ח״כ משה שמיר: „בוא לא ניתן לסופר תפקיד של נביא.״ ✶

„עשרת הנאשמים״ של נגיב מחפוז ✶ העורכת שגילתה כי „הרומן הישראלי אכן חי...״ ✶ המוציא־לאור שישראל קסטנר הצילו

✶ הד״ר אוריאל אופק: נחתום המעיד וממליץ על עיסת תרגומו

בערב סיפרותי שנערך בחנות־ספרים ירושלמית אמר **ח״כ משה שמיר** אחרי הצגת העמדות הפוליטיות של גיבורותיו בסיפרו יונה בחצר זרה העוסק בפסח שנת 1920, בירושלים, שהוא מצדד בזכות ההשקפה שבה משתלבת הסיפרות בפוליטיקה. אחד הנוכחים באותו ערב טען כי אליק, גיבור במו ידיו של שמיר, מציג השקפת־עולם יונית. בדברי תשובתו קבע שמיר: „אליק, בדומה לכל הדורות, לחם באוייב הראשי בארץ, אוייב שהינו אחד — הערבי.״ שמיר שלל באותה הזדמנות את הטיעון בדבר השוני הקיים בין השקפות גיבוריו השונים. וכאשר נשאל בפי אחד הנוכחים אם תפקיד הסופר לשמש היום כנביא ולראות כיצד יוצאים מהמתח עם הערבים, קבע שמיר: „בוא לי ניתן לסופר תפקיד של נביא.״ ● בין הספרים העומדים לראות אור השנה בספריה לעם של עם עובד נכללית הספרים מסיבת פרידה של **מילאן קונדרה** (מחבר הבדיחה) והספר הזהוב של **דוריס לסינג**, וכן הסתיו של הפטריארך מאת **גבריאל גארסיה מארקז** (מחבר 100 שנים של בדידות) ● הסרט עשרת הנאשמים שזכה בשבוע שעבר בפרס האוסקר המצרי, מבוסס על ספר בשם זה מאת הסופר המצרי **נגיב מחפוז**. בדומה לספר, מתאר גם הסרט רצח המתרחש בבית־זונות. המשטרה לוכדת 10 נאשמים, ביניהם מהנדס שניהל בבית־הזונות עיסקת־מקרקעין ועוד כמה דמויות המתארות את תחלואי החברה המצרית. את הרצח, כך מתברר לבסוף, ביצע סטודנט צעיר שהתאהב במנהלת בית־הבושת, המחליט לחשוף את נגעי חברתו. משורר ירושלמי נודע ששמע את סיפור עשרת הנאשמים, התקנא ושאל: „מתי נקרא ספר כזה, או נצפה בסרט כזה שיתאר את תחלואי החברה־הישראלית ? ● בדף לסיפרות של שידורי־ישראל קבעה מפיקת ועורכת התוכנית, **דליה עמית** קביעה סיפרותית חדשנית בפתח סיקור ספריהם של **יעקב שבתאי** (זיכרון דברים) **ויעל מדיני** (קווים וקשתות) כי „הרומן הישראלי אכן חי...״ על קביעה זו השיב סופר תל־אביב צעיר „אמת לאמיתה, והרומן הישראלי אכן חי, על־מנת להעניק חיים לדף לסיפרות של הרדיו...״ ✶ הדוקטור לסיפרות־ילדים **אוריאל אופק** חרג ממתכונות האתיקה המקובלות, כאשר פירסם במעריב רשימה על אודות „סידרת סיפרי קלאסיקה לילדים״ (ולא „סידרת סיפרי ילדים קלאסיים״ — בסיגנונו של אופק) הרואה אור בהוצאת כתר בירושלים. אופק אינו מסתיר את המניעים לכתיבת רשימתו, והוא מציין: „יורשה לי לסיים את הרשימה בנימה אישית. מכיר אני טובה לעורכת סיפרי כתר על שהציעה לי לתרגם את מוטל בן פייסי החזן בשביל הסידרה. עבודת תרגום זו היתה לי בבחינת חווייה יחידה במינה ששולבו בה הנאה, הזדהות וגם תקווה: כך אולי היה כותב מוטל (בן פייסי) את סיפרו, אילו היה כותב אותו כיום עיברית. שכן איזהו התרגום הטוב ? זה שאילו המחבר היה כותב את יצירתו עיברית — כך היא כותבת.״ במילים אחרות, נחתום המעיד וממליץ על עיסת תרגומו ● בתשובה לשאלה בדבר יחסו לתיאטרון הישראלי קבע שר־החינוך החדש **זבולון המר**: „בדעתי לבדוק מחדש את האיזון בין הנושאים המועלים בתיאטראות. התופש אומנם לא יוגבל, אך דרושה הידברות עם התיאטראות באשר להכנסת והעלאת יותר יצירות הלקוחות מן המקורות של עמנו...״ ● „תקנה מס׳ 17״ מדבר רישום עיתונים וכיתבי־עת במדינת־ישראל מסוגלת להערים קשיים על דרכם של מרבית כיתבי־העת הסיפרותיים במדינה שאינם נושאים רווחים כלשהם. שר־התיקשורת לשעבר **אהרן אוזן** חתם, לפני שעזב את כיסאו, על המיסמך הקרוי „תקנות בדבר רישום עיתונים במישרד התיקשורת ומישלוחם״, המערימה קשיים על 660 עיתונים, כיתבי־עת ודו־שבועונים. ברשימה על תקנה זו כתב העיתונאי **דב גניחובסקי**: „מבוססת על אפלייה גלויה וברורה — שהן מעל כל, אנטי־תרבותיות״ ● תחת הכותרת בקשה הודיע המשורר **חיים גורי** לקוראיו בדבר כי פרש זמנית מכתיבת מדורו בעיתון זה, לרגל עיסוקו בהכנתם של שני סירטי־שואה: „אל נא תאמר הן זו דרכי האחרונה״ (שם זמני), והאחר: „עם חותר אל החוף״ (שם זמני) ● הסופר **יצחק אורפז** קובע, בקשר לידיעה שפורסמה (נמר של נייר 27.7.77), וטענה ששמועה עקשנית המהלכת בטרקליני הסיפרות העברית טוענת שהמשורר **י.א. אוורבוך** (ששירים שלו פורסמו בירחון הסיפרות פרוזה 15/6) הוא שם־עט של אורפז. אורפז טוען: „השם י.א. אוורבוך איננו, ומעולם לא היה, הפסבדונים שלי, ויחד עם זאת יש לי עימו היכרות מלאה״ ● המשוררים העיבריים **יהודה עמיחי** ונתן יונתן והמשוררים **פאוזי עבדאללה ושכיב ג׳חשן** השתתפו ב„יצירה״, פורום משוררים יהודי־ערבי שנערך בגבעות לאטרון ● „חתול בשק...״ כך אמר מחזאי ועיתונאי נודע בתל־אביב למיקרא מודעה על „מיפעל מנויים״ שפירסמה הנהלת התיאטרון הבימה מבלי לפרט את שמות ההצגות שהיא עומדת להעלות.

משה שמיר
אוייב אחד — הערבי

חיים גורי
הן זו דרכי האחרונה

מאת דן עומר

* טיב מעולה.
* תעודת אחריות על כל קניה.
* הובלה חינם לכל רחבי הארץ.
* המבחר הגדול ביותר של שטיחי כרמל.

עולם הפוך

בכל מקום המחירים עולים... אצל "ראובן" המחירים יורדים...

שטיחים בחצי המחיר !!!

סוג השטיח	גודל	מחיר רגיל בל"י	חצי המחיר בל"י
שטיח דני	1.5/2	~~2.250.-~~ ל"י	1.125.- ל"י
שטיח אנגלי גובלין	1.40/183	~~2.278.-~~ ל"י	1.139.- ל"י
שטיח קטיפה מודרני	1.45/2	~~3.422.-~~ ל"י	1.711.- ל"י
שטיח דני	2/3	~~4.500.-~~ ל"י	2.250.- ל"י
שטיח סקנדינבי	1.67/2.5	~~4.950.-~~ ל"י	2.475.- ל"י

* תשלומים עד 12 חודש ללא ריבית (לא כולל שטיחי המבצע ושטיחים מתוצרת הארץ)
* כספך יוחזר לך אם תמצאי תוך 14 יום שטיח דומה במחיר זול יותר!

ראובן
מרכז השטיחים הגדול בארץ
תל-אביב, רחוב העליה 11, טל. 614392-3
פתוח מ־9 בבוקר עד 7 בערב, ביום ג' מ־9 בבוקר עד 9 בערב

רחל מרחלת על כל העולם

אוטוביוגרפיה של יופי

מה שקורה בעיר הזאת, ממש אינפלציה של יפות. מי אמר שמשעמם פה בקיץ, ושכל היפים בחו"ל? יש עדיין כמה יפות ויפים המתעקשים לבלות בתל־אביב הלוהטת את חופשתם.

היפה המוכתרת, **רינה מור־מסינגר**, מיס יוניברס לשעבר, הגיעה גם היא. רינה, שסיימה לפני כחודש את שנת מלכותה, באה לבקר לשבועיים קצרים, ויחד עימה הגיע ידיד ותיק, **רני הירש**, מי שהיה אמרגן של **יהורם גאון** ואחר־כך של **אסתר עופרים** ואחר־כך של **אורי גלר**, ומשמש מהשבוע הנוכחי כאמרגנה של רינה מור.

בוודאי תשאלו, לשם מה זקוקה מיס־יוניברס־לשעבר לאמרגן? ובכן, היפה היא לא רק יפה — מסתבר שהיא גם פקחית, והיא עומדת לכתוב ספר, שבו יסופרו פירטי־פרטים על כל החוויות שעוברת בחורה פשוטה מטיבעון ההופכת ביום אחד לאלילה.

אני כבר רואה את הכיסים המתנפחים

רינה מור
הכל יהיה כתוב

מהכספים, שהרי מי לא תרצה לקרוא ש־אולי ידבק גם בה קצת? אך כמו שאני אומרת מלכה לעולם נשארת מלכה, ואני מתארת לעצמי שהקטנה צברה לעצמה חוויות עצומות, כל מי שהיתה מסתובבת שנה עם כתר על הראש, והיה לה ראש היתה יושבת וכותבת. למה, בעצם, לא?

בכל אופן, רינה מור ורני הירש (לא לא, אל תבינו אותי לא נכון, הם לא זוג, זה פשוט לא יכול להיות!) מאושרים ב־ארץ־הקודש, אולי גם יילכו לכותל להתפלל קצת, אולי זה יעזור. ואם לא, אנחנו נעשה את זה בשבילם.

רינה, המסרבת לדבר על חייה („הכל יהיה כתוב!") עברה כיברת־דרך ארוכה מטיבעון לחברה העולמית, אך אפשר לומר בשקט שהיא משתלבת בכלל לא רע.

הטיסות הפכו אצלה לקפיצות. בשבועיים האחרונים פשוט קפצה מניו־יורק לאיטליה, משם לגרמניה, ואחר־כך לאתונה וחזרה למולדת. הנערה מתייחסת לכל העניין בנון־שאלאנטיות איומה. אז מה? היא התרגלה לטוב, והיא טוענת שהנישואין יכולים לחכות, זה למי שאין מה לעשות עם חייו, עליה קודם כל לעשות חיים.

מה אומר לכם, צומח דור חדש.

חוה לוי למי?

ובכן, שיב סיפור קטן ונחמד אודות אחת היפות האמיתיות שלנו.

חוה לוי, שהיתה אחת ממלכות־היופי המוצלחות ביותר, תנחת בארצנו בשבוע זה.

רק לפני הודשים נסעה לה לידידה, **הרדוף** (איש אינו יודע את שמו הפרטי), השוהה בלוס־אנג'לס. כל העיר ערכה טוטו — כן יינשאו, לא יינשאו. עכשיו היא חוזרת.

עדיין לא ברורה הסיבה לשובה המהיר ארצה. אך לגמרי במיקרה, ובאמת עם

הטובים - לאמבטיה

אם עד היום חששתי כי ציוותי־האוויר של ארקיע שקטים וסולידיים בהשוואה לעמיתיהם באל־על, אז המסיבה השנתית המסורתית שלהם הוכיחה לי את ההיפך.

הפעם היא נערכה בפנטהאוז של הקברניט **צביקה פורת** ואשתו **ורדה** ברחובות. וכשנמצאים בקומה השביעית המשקיפה על כל פרדסי האיזור, וריח ההדרים מתערבב בריח הוויסקי והוודקה, זו סגולה בדוקה לאווירה טובה ותיאבון אדיר, שאת הפורקן לו סיפקו שלוש שכחיות מדופלמות. בעזרתם של שני מלצרים שהתרוצצו בתוך כל ההילולה עם מגשים עמוסי כל טוב, וכשמעבר לדלפק הקוקטלים עמדו שני בארמנים שערבבו משקאות בקצב מסחרר סטייל מלון חמישה כוכבים.

אך עם קיבלתם את הרושם שרק אכלו ושתו שם, טעיתם טעות מרה, צימוק הערב היה תצוגת־אופנה אך הפעם, במקום דוגמניות צמרת כבשו את המסלול דיילות ארקיע, שסחטו מחיאות־כפיים סוערות.

וכשהקפטנים הרגישו כי הצד הנשי הוא שמכריע את הכף רצו לחדרי־האמבטיה (שהיו, אגב, מלאים בקבוקים ששחו בתוך קרח שחס־וחלילה לא יהיה חסר), לבשו מגבות וסדינים והציגו את אופנת קלאודיוס בהצלחה מרובה, לא פחות מהמין היפה.

מנהיג להקת כוורת לשעבר **דני סאנדרסון** עדיין לא קיבל כנפי־טיסה, אך עובדת זו לא מנעה ממנו ליהנות מהחגיגה בזכותה של **נעמי**, דיילת ארקיע, חברתו החדשה, וכששאלו אותו ממתי מתעניין הוא באופנה אמר: „מאז ומתמיד."

המארגנת היפהפייה של כל השימחה הזאת היתה דיילת החברה **איילה קציר**, שעבדה כל־כך קשה עד שלאות הערכה קיבלה פרס: הטבילו אותה (עם הבגדים, כמובן) בתוך אמבט מלא משקה עם קצף, שילוב מוזר מאד לכל הדיעות אבל גם מקורי.

מה אגיד לכם? המעופפים בהחלט יודעים ליהנות גם על הקרקע.

דיילות טלי ליבר ואיילה קציר
כולם הגיעו למים

הבטחה שלי שהעניין מיקרי לחלוטין, וזה אפילו לא ידוע לשני הצדדים — מגיע ארצה ביום החמישי ידיד מאד־מאד ותיק וטוב שלה: **רוברטו קאבלי**, האופנאי האיטלקי. הוא מגיע ביאכטה, כזו מהסרטים, עם ילדיו ועוד נספחים לביקור של שבוע. רוברטו, למי שלא יודע עדיין, נחשב לאחד מאופנאי־הצמרת האירופיים, ועכשיו החליט לכבוש גם את ארצות־הברית בסערה.

הגבר, שהוא צעיר חתיך ומוכשר, גר לו בטירה באיטליה, ונחשב לאחד מעמודי־התווך של חוג־הסילון העולמי.

האירוע האחרון שבו השתתף היה טקס בחירתה של מיס יוניברס בחודש האחרון, שם היה שופט.

רוברטו, המתמצא ברזי היופי הנשי, הזמינה לטירתו בפירנצה, ואירח אותה כיד המלך. לא, ידידי, אין פה שום רומן, וקחו את דיברתי בעניין, פשוט ידידות גרידא. בכל אופן, רוברטו יטיל עוגן בארצנו בקרוב, ולמי שלא מכיר את סיפור־האהבה הישן שלו עם חוה לוי אספר: הזוג הוא ממש זוג יפה מהסרטים. עד לפני שנתיים הם היו צמודים, ורוברטו הוא זה שפתח לחוה את הבוטיק שלה בפאריס. האהבה בפרוש פרחה וליבלבה לה, עד שפיתאום הכל נגמר סתם ככה, (או לא כל־כך סתם, אבל את זה הרי לא נדע). חוה נותרה בודדה, אך לא לאורך ימים, מאחר ובדיוק אז הכירה את הרדוף, ושוב צילצלו הפעמונים.

רוברטו נותר לעומתה, עם לב שבור, ומספרים לי שעד עתה לא נרגע מאהבתו לחוה. ממש עצוב. עכשיו רק נותר לי ולכם לראות מה יקרה לשני אלה כשייפגשו, לגמרי במיקרה. בעצם עונת־המלפפונים קורים כאן דברים מעניינים מאד.

חוה לוי
הכל עניין של עיתוי

גמר במאיורקה

אם אתם חושבים שלהיות כדורגלן העונה של ישראל זה ג'וב קל בחיים, אז תסלחו לי שאני מעירה לכם. ואפילו אם אתם חובבי כדורגל מושבעים. כי להיות המבקיע מיספר אחד במדינה זה דבר שדורש שמירה מתמדת על הרמה. רוצים לדעת איך עושים את זה? תשאלו את **ויקי פרץ**.

ויקי, שזכה בתואר כדורגלן השנה, זוכה כבר ארבע שנים רצופות באהבתה של חברתו הנאמנה **איריס**, אשר ניהלה את חנות הספורט שלו בבת־ים. אלא שלא כדורגלן כוויקי יישבר עד כדי להינשא. הבחור פשוט החליט לשמור על רווקתו ויהי־מה. אך כידוע לכולנו, בישראל קיים מושג שנקרא לחץ חברתי לנישואין ופרץ הקשוח, שלא נשבר על המגרש, החליט שיהיה מה שיהיה אבל הוא לא מתכוון להישבר גם בחיים הפרטיים.

כל מי שכיר את ויקי יודע שאם הוא מחליט משהו, שום דבר לא יזיזהו ממקומו עוד. אבל מי שכמעט עמדה להישבר היתה כמובן איריס, ששמרה לו אמונים ובנאמנות שלא פוגשים אפילו אצל אוהדי מכבי תל־אביב. אחרי הכל, תסכימו אתי שארבע שנים זה לא הולך ברגל, אפילו כשהשנים הללו מתובלות באהבה ובמתנות שהביא לה המבקיע שלה ממסעותיו בעולם.

אז עכשיו הכין לה ויקי הפתעה. הוא זכה בבילוי חופשה בפאלמה דה־מאיורקה, ואת מי הוא לוקח איתו לבילוי המשגע אם לא את איריס? כעת מקווים במכבי ששבועיים צמודים בפאלמה, בלי הפרעות ובלי אוהדים, יתנו לאיריס די שהות לשכנע את ויקי שהגיע הזמן לשרוק את שריקת הסיום.

ואם אתם שואלים אותי, אז בואו לא נפתח פה לשטן ונחכה בסבלנות עד שיחזרו. מי שחיכה ארבע שנים, למה שיעשה עניין משבועיים?

* * *

ו־אפרופו ספורטאים, לא אוכל שלא לעדכן אתכם בפרשת כוכב־הכדורסל הצעיר **מיקי ברקוביץ**. אחרי שבישרתי לכם שהוא וחברתו **שלי** קבעו חתונה ו־ביטלו אותה ברגע האחרון, סיפרתי לכם גם שפגשתי אותם במועדון באילת, כשהם רוקדים ואוהבים כאילו שהם אי־טו־טו הילכים להתחתן.

אז ככה, העידכון האחרון שלי למעוניינים הוא כזה: מיקי פשוט החליט בוקר צעיר אחד, לפני נישואיו, שהוא צעיר מכדי לבוא בעול הנישואין. מה עשה? פשוט הציע לשלי שלו לדחות את החתונה, ולהמשיך לצאת כמו חברים טובים כמימים ימימה. אחרי הכל, למה למהר?

ואיך, אתם חושבים, הגיבה הכמעט־כלה? ובכן, נראה שכשאוהבים, באמת, לא איכפת להמשיך לצאת עם מיקי בתור חברה קבועה. אחרי הכל, גם זה לא הולך ברגל. והעיקר, בתיקווה שיום בהיר אחד, כאשר יחליט הכדורסלן המחונן שזה הזמן לצעד וחצי לרבנות, היא תהיה ב־רחבה. סבלנות, חברים, אף פעם לא הזיקה.

אין אהבות שמחות

יש גם בשורות טובות, ואתם יודעים הרי שאני בשמחה רבה משתפת גם אתכם. ובכן, כולם מכירים בוודאי את זמרת ה־ג'ז הנודעת **עדנה גורן**. עדנה חיתה לה באושר עם בעלה, **אדי קלוצמן**, שהוא בעל בית־חרושת לסכיני־גילוח בבית משגע עם מידשאה עצומה בראשון־לציון. כך חיו להם שניהם, יחד עם בנה של עדנה מנישואיה הראשונים ועם בנם המשותף, עד שלפני תקופה קצרה קמה עדנה ועזבה את ביתה.

אך הסתבר שהדשא בחוץ לא ירוק יותר מן הדשא שבבית, ועדנה ואדי חזרו לחיות יחד באושר ובעושר, לשימחת לב הכל.

החסידה עם טבעת־הנישואין

שרונה וטדי שאולי באו בברית הנישואין, במזל טוב. שרונה, שהיא בתו של סיטונאי גומי מחיפה, היתה בצבא מזכירתו של גורודיש ואחרי הצבא, דיילת אל־על כשלוש שנים. הרומן הגדול שלה עם טדי, איש חיי־הלילה של תל־אביב, נמשך כבר יותר משלוש שנים. והנה לפני כשלושה חודשים עשו השניים סוף־סוף את מה שהיו צריכים לעשות מזמן — חתונה.

שרונה, שהיא יפהפיה גם בהריון מתקדם, נראית לעיתים קרובות בחוף הקאונטרי־קלאב עם הכלב מגזע האסקי עם העינים הכחולות שטדי כבר מגדל שנים. נאחל להם חיי נישואין מאושרים, ולשרונה השזופה והנמרצת גם לידה קלה.

ג' אלול תשל"ז, 17.8.77 שנה 41 המחיר: 9.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2085

העולם הזה

סיפורו של הצעיר מכפר־ירוחם שהתפרסם בזכות

הרומאנים שלו עם שחקניות קשישות באיטליה

הרומאן שלי

עם שלי וינטרס